

ŽELEZAR

TEDNIK – GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA SŽ ŽELEZARNE JESENICE

JESENICE, DNE 16. NOVEMBRA 1978

ŠTEVILKA: 44., LETO: XXVII

Železar izhaja od 1. decembra 1951 kot mesečna revija, od 15. aprila 1959 kot štirinajstnevnik in od 1. januarja 1962 kot tednik. Glavni in odgovorni urednik Joža Varl – Naslov: Uredništvo Železarja, SŽ – Železarna Jesenice. Številki internih telefonov: urednik 483, administracija 484. Tisk: GP Gorenjski tisk, Kranj. Oproščen prometnega davka po pristojnem mnenju štev.: 421/1-72

RAZGOVOR S PREDSEDNIKOM ZVEZE SINDIKATOV JUGOSLAVIJE PRED 8. KONGRESOM

Predsednik sveta Zveze sindikatov Jugoslavije Mika Špiljak je specialno za glasila v organizacijah združenega dela in sindikalna glasila odgovoril na nekaj vprašanj v zvezi z osim kongresom Zveze sindikatov Jugoslavije, ki bo v Beogradu prihodnji teden od 21. do 23. novembra. Razgovor se predvsem nanaša na konstituiranje združenega dela in urejevanje dohodkovnih odnosov.

URESNIČEVANJE ZAKONA O ZDRUŽENEM DELU

Tovariš Špiljak, na čem bo osnovni poudarek na tem kongresu? V čem se bo razlikoval od prejšnjega kongresa?

Vsebinsko se bo ta kongres vezal na predhodnega predvsem pri analizi

uresničevanja vsega tistega, kar nam je dala ustava, to je koliko smo bili uspešni pri uresničevanju tega, da bi odločanje v imenu delavcev v temeljnih organizacijah združenega dela prešlo na odločanje delavcev samih. Seveda pa se bo vsebinsko razlikoval v tem, da smo na zad-

njem, sedmem kongresu imeli samo ustavo in je bil zakon o združenem delu šele na vidiku. Na tem kongresu imamo torej že zelo veliko prak-

tičnih rešitev, kako to, za kar smo se v družbi opredelili, uresničujemo v življenju. Pa tudi naš delavski razred je bolj zrel za eno samoupravljalško šolo, skozi katero je prešel pri oblikovanju in uresničevanju svoje delavske ustave. To pomeni, da ima-

(Nadaljevanje na 3. strani)

(Nadaljevanje na 2. strani)

PROIZVODNJA V OKTOBRU POD PRIČAKOVANJI

Glede na to, da so v mesecu oktobru običajno vsi pogoji za delo v Železarni ugodni, doseženi skupni proizvodni rezultati niso bili dobri. Programirano skupno proizvodnjo smo dosegli s 93,6 % in gotovo proizvodnjo s 96,8 %.

TOZD PLAVŽ

Oba plavža sta tudi v oktobru obratovala dobro in sta z družbenim planom predvideno skupno proizvodnjo precej presežla. Poraba vsipnega koksa je bila 673 kg na tono grodja, kar je za 7,9 kg manj kot v septembru in za 3 kg več kot je bilo planirano.

TOZD JEKLARNA

Martinarna je samo šest dni v oktobru obratovala s šestimi SM peči. Razen tega je bila v daljšem remontu SM peč št. 3 in je zato obratovala SM peč št. 1, ki ima najmanjšo zmogljivost in običajno ne obratuje.

V elektro jeklarni je bila podobna situacija kot prejšnje mesece: je bila razen zahtevnega kvalitetnega programa, slabša vzdržnost doloblokov in zato več remontov.

V PETEK, 24. NOVEMBRA, REFERENDUM

Delavski sveti vseh temeljnih organizacij združenega dela in delovnih skupnosti so na zadnjih sejah razpisali referendum za sprejem:

1. Samoupravnega sporazuma o organizaciji in delu posebne finančne službe in

2. Spremembe in dopolnitve samoupravnega sporazuma o združitvi v sestavljeno organizacijo Slovenske železarne.

Oba predloga, o katerih bomo na referendumu glasovali, sta bila objavljena v tedniku ŽELEZAR in so o njima predhodno razpravljali zbori samoupravnih delovnih skupin. Delavski sveti temeljnih organizacij in delovnih skupnosti so na svojih sejah ugotovili, da zbori samoupravnih delovnih skupin s predlogom soglasja brez bistvenih pripomb in se strinjali, da se dopolni člen 27 sporazuma o organizaciji in delu posebne finančne službe, ki se po novem glasi:

»Ta sporazum je sklenjen, ko ga z referendumom sprejme več kot polovica delavcev vsake podpisnice in razglašajo delavski svet Železarne. Veljati začne osmi dan po objavi v glasilu ŽELEZAR.«

Pričakujemo dobro udeležbo na referendumu 24. novembra!

Center za proučevanje samoupravljanja in informiranje

Z GRADBIŠČA KONTI-LIVA

V minulem tednu je bila dana v poizkusno obratovanje nova transformatorska postaja TP konti liv, moči 2 x 1000 kVA, 5/0,4 kV. Zato bi se tokrat na kratko ustavili pri električnem napajanju konti liva.

Transformatorska postaja je zgrajena v podaljšku hale gredic, tik ob stari dotrajani transformatorski postaji TP valjarna žice, ki je imela moč 400 kVA in je služila nekdanji za napajanje te valjarne. Dobavitelj nove transformatorske postaje je Industrijsko montažno podjetje (IMP) iz Ljubljane. Transformatorska postaja ima poleg dveh transformator-

skih boksov še prostorni stikalni prostor z visokonapetostnimi celicami, nizkonapetostnim razdelilnikom in kondenzatorsko baterijo za kompenzacijo jalove energije. Visokonapetostno napajanje 5 kV je zaradi zanesljivosti obratovanja izvedeno iz dveh strani in sicer iz RTP Jesenice in RTP 110.

(Nadaljevanje na 2. strani)

V OKTOBRU OSEBNI DOHODKI LE ZA MALENKOST BOLJŠI OD SEPTEMBRSKIH

Sestavljenost oktobrskega osebnega dohodka je zelo podobna sestavljenosti istega v septembru, majhna je pa razlika v višini. Ker so bili proizvodni rezultati v oktobru le nekoliko boljše kot v predhodnem mesecu, je razumljivo, da tudi osebni dohodki ne morejo biti bistveno večji.

V oktobru je 191 plačanih ur na zaposlenega, v septembru jih je bilo 188,3, osebni dohodek na uro se je povečal za 32,06 din na 32,21 din, povprečni osebni dohodek na zaposlenega pa se je povečal za 84 din oz. 1,38 % in znaša povprečno 6151 din oz. 5862 din za 182 plačanih ur. S tem je povprečni osebni dohodek v kumulativni dohodki višino 5631 din, kar je za 14,8 % več kot v letu 1977, plan za leto 1978 pa smo presegli že za 5 %. Tako je rast osebnega dohodka tudi v kumulativni dohodki rast življenjskih stroškov.

Največjo razliko v strukturi osebnega dohodka predstavlja delež učinkovitih ur in plačane odsotnosti. Sezona dopustov je za nami, zato je

njihovo število padlo s 109.405 ur na 78.979. Bolezenska odsotnost je ostala približno enaka, prav tako je neznatna razlika v deležu nadurnega dela. Delež nedeljskega dela se je povečal s 44.453 na 56.959 ur. Skupne učinkovite opravljene ure so porasle za 52.899 ur, število plačanih ur pa le za 9268. Odsotnost z dela se je torej precej umirila, toda prisotnost na delu se žal v premerih meri kaže v proizvodnih rezultatih. Povečanje skupne proizvodnje je namreč manjše od povečanja števila učinkovitih opravljanih ur, kar pomeni, da je storilnost železarjev nekoliko padla. V osebnem dohodku se ta ugotovitev

(Nadaljevanje na 2. strani)

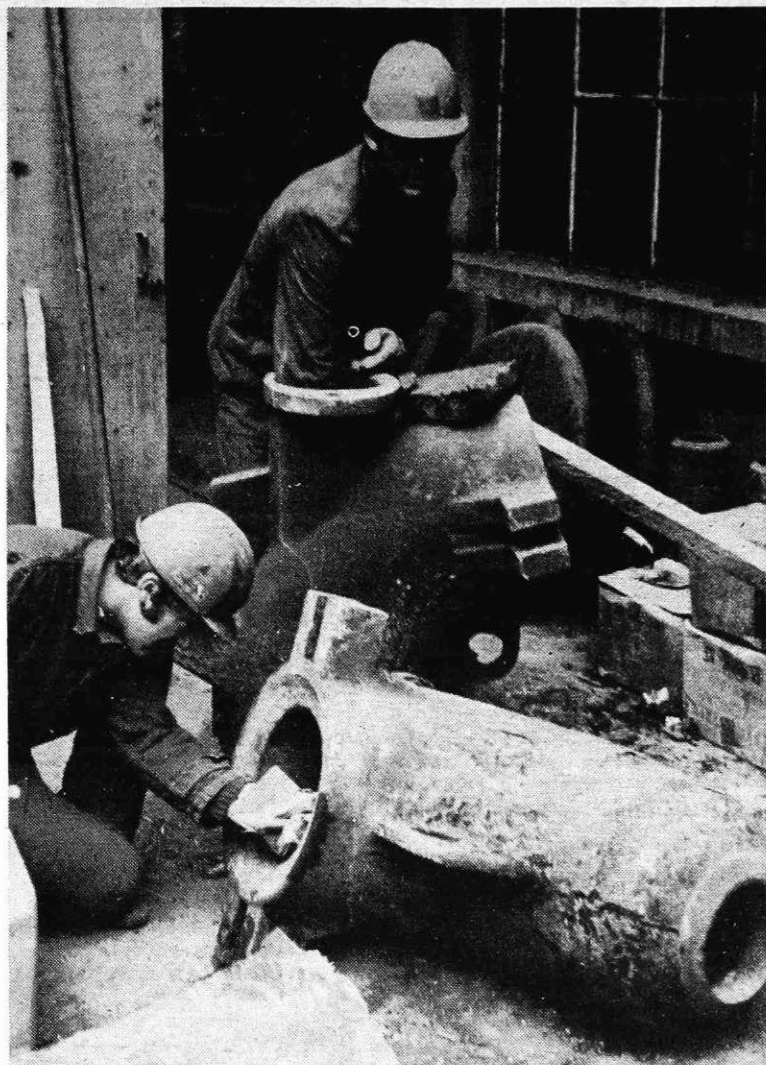
PRODAJA V OKTOBRU POD PLANOM

V mesecu oktobru je bilo prodano 36.586 ton naših izdelkov, kar je 4.244 ton manj kot smo planirali. Količinski plan prodaje smo dosegli 90 %, vendar pa je bila zaradi podražitev planirana realizacija presežena za 22.951.375 din ali 5 %.

Realizacija energije je bila v oktobru za 21 % nižja kot smo planirali, medtem ko je bil plan ostale realizacije presežen za 4.227.484 din ali 102 %. Povprečna dosežena prodajna cena 12.527 din za tono je za 19 % ali za 1.957 din za tono višja od planirane, skupna zunanja realizacija pa je presežla planirano višino za 6 % ali 26.738.350 din.

Pregled prodaje posameznih TOZD kaže, da so mesečni količinski plani presegli le v TOZD Livarna (46 %), TOZD Vratni podboji (5 %) in TOZD Elektrode (14 %), medtem ko imajo vse ostale TOZD nižjo prodajo kot smo planirali. Zaradi podražitev so povprečne prodajne

(Nadaljevanje na 8. strani)

Sodelavca industrijska zidarja

PRAVILNIK O DELOVNIH RAZMERJIH V JAVNI RAZPRAVI

Odbor za uresničevanje zakona o združenem delu daje delavskim svetom TOZD v razpravo pravilnik o delovnih razmerjih. S tem samoupravnim aktom bodo delavci temeljnih organizacij in delovnih skupnosti urejali medsebojna delovna razmerja. Temeljna zakona za izdelavo tega akta sta zakon o združenem delu in zakon o delovnih razmerjih.

Pravilnik o delovnih razmerjih mora biti usklajen z določbami obeh zakonov in sprejet do 11. decembra 1978. Urejanje delovnih razmerij v temeljnih organizacijah in delovnih skupnostih ter oblikovanje tega pravilnika je pomenilo strokovno zelo zahtevno, obsežno in politično odgovorno delo.

Pravilnik je sestavila posebna delovna grupa, o njem pa je razpravljala že odbor za uresničevanje zakona o združenem delu. Delovna grupa in odbor sta vložila dovolj napora s ciljem, da bo ta pravilnik vseboval vse, kar je v temeljnih organizacijah in delovnih skupnostih medsebojno treba urejati, da bo vsem razumljiv in da bo kar na najboljši način možno izvajati dokaj zapletena medsebojna delovna razmerja.

Ce želimo vsi, da bo ta samoupravni akt kvaliteten, da bo mogoče po njegovih določbah reševati delovne naloge, potem ne sme biti delavca temeljne organizacije in delovne skupnosti, ki bi v javni razpravi ne sodeloval. Le s skupnimi napori, z upoštevanjem osebnih interesov, interesov temeljnih organizacij in delovnih skupnosti ter Železarne kot celote bomo izoblikovali pravilnik o delovnih razmerjih, ki bo v praksi uporabljen, tako za posameznika kot za celoto.

V osnutku pravilnika o delovnih razmerjih smo zajeli celotno gradivo od vstopanja v združeno delo do prenehanja delovnega razmerja.

V njem so zajete tudi skupne osnove in merila za urejanje pravic, obveznosti in odgovornosti delavcev v temeljnih organizacijah in delovnih skupnostih ter Železarni.

V javni razpravi naj bo vodilo, da bi imeli enotni pravilnik o delovnih razmerjih, skupne osnove in merila pri urejanju pravic, obveznosti in odgovornosti pa bo treba urediti v skupnem samoupravnem aktu, ki bodo veljali za vse TOZD in DS Železarne.

PROIZVODNJA SLOVENSКИH ŽELEZARN V OKTOBRU

V letošnjem gospodarskem letu bo tržišče dobilo iz proizvodnje Slovenskih železarn okoli 45.000 ton izdelkov več, kot jih je leta 1977. V tej povečani količini bo delež hladno valjanih trakov in pločevine okoli 28.000 ton, valjane žice okoli 7000 ton, valjanih profilov 7000 ton, 3000 ton pa predstavljajo drugi proizvodi.

Izvozne količine, če ne upoštevamo traktorjev iz železarne Store, so ob koncu oktobra še vedno nižje kot preteklo leto. Večja proizvodnja v letošnjem letu bo ostala v celoti za pokrivanje potreb domačega tržišča. Ob dobrem delu v naslednjih dveh mesecih bomo lahko navedenim količinam po zaključku letošnjega leta primaknili še nekaj tisoč ton.

Doseženi proizvodni rezultati v oktobru niso taki, da bi pomenili bistveno izboljšanje stanja za dosego letno načrtovanih ciljev, vendar so zadovoljivi. Nobeden izmed doseženih rezultatov posebno ne izstopa niti ne zaostaja.

Proizvodnja surovega železa je bila zopet nad 19.000 ton in je bil linearni mesečni načrt presežen za 14 %. Visok presežek je bil v elektro plavžu v Storah, saj znaša 28 % in sedaj na 89 % izvršitve zbirnega načrta. V železarni Jesenice so na plavžih izvršili mesečni načrt 111 %.

Proizvodnja jekla je bila dosežena le 97 %. Da bi dosegli letno načrtovano proizvodnjo, ni nobene mož-

nosti več. Za dosego 800.000 ton bi morali izdelati v obeh preostalih mesecih rekordno količino jekla, za kar je pa malo izgledov. Letošnja proizvodnja surovega jekla je po desetem mesecu še 2400 ton večja, kot je bila v enakem času leta 1977. Mesečni načrt so izvršili oktobra na Jesenih 92 %, na Ravnah 103 % in v Storah 112 %.

Blagovna proizvodnja je bila izvršena v železarnah 100 %, po za-slugi železarne Store, kjer so izdelali za prodajo okoli 1200 ton več, kot znaša povprečna mesečna načrtovana količina. Njihova prekoračitev je ravno zadoščala, da je pokrila zaostanek železarne Jesenice, kjer so izvršili mesečni načrt s 97 % in železarna Ravne, kjer znaša izvršitev 99 %.

Predelovalci žice so izvršili mesečni plan proizvodnje 107 %. Tovil je tokrat z najnižjim dosežkom 91 %, v Plamenu znaša izvršitev 92 % in v Verigi 96 %. Vse primanjkljaje so

(Nadaljevanje na 9. strani)

RAZGOVOR S PREDSEDNIKOM ZVEZE SINDIKATOV JUGOSLAVIJE PRED 8. KONGRESOM

(Nadaljevanje s 1. strani)

Z osmim kongresom Zveze sindikatov Jugoslavije, ki bo od 21. do 23. novembra v Beogradu, bomo sklenili letošnje kongrese sindikatov republik in pokrajin, kot množičnega dogovarjanja in ocenjevanja delavcev o prehojeni poti v zadnji štiriletni mandatni dobi ter o bodočih nalogah in akcijah te najširše organizacije delavskega razreda v naslednjem štiriletnem obdobju. Čeprav smo mnogokje šele na začetku poti ustavne preobrazbe sindikalnih organizacij, pa vendarle moramo poudariti, da je delavski razred organiziran v zvezo sindikatov pri uresničevanju demokratično dogovorjenih stališč in sklepov zveze komunistov, zveze sindikatov in določil ustave in zakona o združenem delu dosegele pomembne rezultate. Kajti vloga zveze sindikatov vedno bolj postaja sestavni del mehanizma družbenoekonomskih odnosov kot bistvena in neločljiva oblika teh odnosov, kakor pravi tovariš Edvard Kardelj. Seveda pa bo potrebnih še mnogo prizadevanj, kar so nedvomno pospešili tudi minuli kongresi zveze sindikatov po republikah in pokrajinah in k čemu bo svoj prispevek dodal tudi osmi kongres Zveze sindikatov Jugoslavije, za še hitrejšo ustavno preobrazbo sindikalnih organizacij.

Prav gotovo taka preobrazba sindikatov zahteva daljše obdobje, ker sindikati nosijo v sebi še podedovano vlogo sindikatov v kapitalistični družbi, ko so bili sindikati predvsem varuhi interesov delavskega razreda samo v delovnih odnosih in bojevniki za vsakodnevne ekonomske, socialne in politične zahteve delavcev. Danes pa so in morajo biti prisotni v celotnem sistemu družbene reprodukcije, ker sta v naši družbi upravljanje dela in celotne družbene reprodukcije v rokah delavcev v temeljnih organizacijah združenega dela. Vendarle, čeprav je ustavna preobrazba daljši proces, je le-ta, vsaj v naših razmerah v Železnici in na Jesenicah prepočasna. Prepočasna verjetno zagledaj, ker je še vedno premajhna angažiranost komunistov v sindikatih in ker je verjetno še mnogo preveč forumskega dela ter forumskega reševanja bistvenih vprašanj delavcev. In ravno zato je nemalokrat delo osnovnih organizacij bolj omejeno na sekundarne naloge sindikatov, to je na nekatere notranje probleme temeljnih organizacij združenega dela in delovnih skupnosti, na športno-rekreativno dejavnost, na reševanje različnih socialnih problemov in podobno.

Ravno iz teh razlogov je bila na republiških in pokrajinskih kongresih, pa tudi v osnutkih dokumentov jugoslovanskega kongresa zveze sindikatov, izpostavljena vloga osnovnih organizacij zveze sindikatov kot temeljnih oblik organiziranja delavcev v zvezo sindikatov. Organom, v katere se povezujejo delavci, organizirani v osnovnih organizacijah na nivoju delovne ali sestavljene organizacije združenega dela, občine, regije, republike in zveze, pa je po statutu opredeljena vloga in naloga usmerjanja, usklajevanja posebnih in skupnih interesov delavcev, spodbujanja, izmenjave izkušenj in podobno, da bi se osnovne organizacije čim bolj osamosvojile in da ti organi ne bi delovali v njihovem imenu.

ZVEZA SINDIKATOV V BOJU ZA DOSLEDNO ZDRUŽEVANJE DELA IN SREDSTEV TER URESNIČEVANJE DOHODKOVNIH ODNOSOV

Pri tem bo potrebnega mnogo vztrajnega dela, da se to tudi doseže in ne samo to, mnogo več organiziranega in trajnega dela bo potrebno vlagati tudi v redno usposabljanje in izpopolnjevanje sindikalnih aktivistov, da bodo lahko uspešno opravljali svoje delo in naloge, ki izhajajo iz kongresnih in drugih dokumentov. Kajti pri tem ne gre samo za korenite spremembe v samem delovanju organizacij zveze sindikatov, temveč tudi za njihovo poglobljeno — ustavno delovanje. O tem je tovariš Tito na XI. kongresu Zveze komunistov Jugoslavije dejal:

»V tem pogledu je posebno pomembna vloga sindikatov, zlasti ko gre za nadaljnji razvoj samoupravnih družbenoekonomskih odnosov v združenem delu. To je danes in bo še dolgo njihova bistvena naloga. Delavski razred in drugi delovni ljudje vzpostavljajo nove proizvodne odnose v dolgoročnem boju zoper protisamoupravne sile, predvsem proti tehnokraciji in birokraciji. To terja še večje angažiranje sindikatov za dosledno združevanje dela in sredstev in stalno izpopolnjevanje delitve dohodka in osebnih dohodkov po delu in rezultatih dela.

V razmerah, ko so v družbi še precejšnja protislovja pa tudi neenakosti znotraj samega delavskega razreda, si morajo sindikati prizadevati za oblikovanje enotnih stališč vsega razreda. Prav tako morajo vedno posredovati, ko so kršene samoupravne ali osebne pravice delavcev ne glede na raven, na kateri se to zgodi. Že večkrat sem opozoril, da je potrebno takšno delovanje sindikalnih organizacij. Vendar pa še vedno prihaja do raznih konfliktnih razmer v posameznih okoljih, tudi do prekinitev dela, ki so najpogostejši rezultat birokratskega ravnanja z delavci in kršenja njihovih pravic. Marsičemu bi se pri tem lahko izognili, če bi sindikat z udeležbo komunistov pravočasno mobiliziral delavce pri zatiranju raznih negativnih pojavov.

Kot eden izmed nosilcev akcije za večjo proizvodnjo in višjo produktivnost dela, za ustvarjanje večjega dohodka in izboljševanje delovnih in življenjskih razmer delavcev se mora sindikat še naprej vztrajno zavzemati za varstvo pri delu, za družbeno prehrano delavcev, njihov oddih in rekreacijo, skrb za otroke in zlasti za hitrejšo zidavo stanovanj za delavce. Naš delavski razred se stalno veča. Sindikat zato mora toliko bolj posvečati posebno pozornost krepitvi razredne zavesti delavcev in negovanju bratstva in enotnosti narodov in narodnosti Jugoslavije.

Pri reševanju raznih bistvenih vprašanj samoupravno združenega dela se vloga sindikata ne omejuje samo na izrekanje o raznih ponujenih rešitvah, temveč zajema tudi oblikovanje lastnih stališč. Tako bo sindikat najboljše prispeval k reševanju teh vprašanj v skladu z interesi delavskega razreda, s tem pa se bo večal tudi njegov ugled pri delavcih.

S temi Titovimi mislimi se tudi osnovne organizacije zveze sindikatov Železarne pridružujejo številnim pozdravnim pismom naslovljenim na osmi kongres Zveze sindikatov Jugoslavije z najlepšimi željami za njegovo uspešno delo, za kar najbolj konkretni dogovor, da bi navedene Titove misli kar najbolj uspešno in učinkovito uresničevali tudi v praksi.

mo na osmem kongresu priliko, da bomo govorili o prvih rezultatih uresničevanja zakona o združenem delu, o uspehih, o tistem, kar je dobro pa tudi o nepravilnostih in slabostih.

Kako ocenjujete rezultate pri konstituiranju združenega dela?

Mislím, da smo na področju, ki je bilo in bo v središču pozornosti sindikalnih organizacij, prišli do konca predhodnega dela nalog. Sprejeli smo mnogo družbenih dogovorov in osvojili samoupravne sporazume in z njimi še bliže uredili odnose po smeri zakona o združenem delu. Toda tu nas čaka še pomemben del nalog, namreč da te dogovore in sporazume osvobodimo formalizma, ki ga je še, in načelne sklope in odločitve ter zakonske rešitve prenesemo v samoupravno življenje, da bo sistem kar najbolj popolno deloval.

Na kongresu bomo opozorili, da imamo še ostanke starega, da imamo temeljne organizacije združenega dela, ki to niso, ker so prevelike ali premajhne in v katerih se samoupravljanje ne more uspešno razvijati, če v resnici ne postanejo temeljne organizacije združenega dela v duhu zakona o združenem delu. Opozorili bomo tudi, da so se dohodkovni odnosi znotraj delovnih in sestavljenih organizacij ter med temeljnimi organizacijami združenega dela šele začeli uveljavljati. Rekli bomo, da smo v pogledu delitve po delu in rezultatih dela, na čemer smo izredno veliko delali, dosegli določene rezultate, da pa smo še v mnogih sredinah šele na samem začetku. Poskušali bomo na vseh teh področjih, da opozorimo na dobre rešitve pa tudi slabosti in da iz tega izvlečemo zaključke za našo nadaljnjo akcijo.

KLJUČ — DOHODKOVNI ODNOSI

Kakor razumemo te misli, je jedro v razvijanju dohodkovnih odnosov?

Področje dohodkovnih odnosov znotraj delovnih in sestavljenih organizacij združenega dela postaja danes ključni člen v verigi nadaljnega razvoja samoupravnih in skupnih ekonomskih odnosov, čemur moramo nameniti največjo pozornost. Kajti brez pravilne rešitve samoupravnih dohodkovnih odnosov ni družbene niti ekonomske motivacije za učinkovitejšo gospodarjenje in ustvarjanje večjega dohodka, niti se ne bo moglo uresničevati načelo delitve po delu. Zato se moramo odločno zoperstaviti odlašanjem, oziroma čakanju, pasivnosti in vsakršnemu kolebanju pri uresničevanju opredelitev v zakonu o združenem delu, in takega čakanja je še veliko. O tem bom tudi sam več govoril v referatu na osmem kongresu.

Del in to pomembni del dohodka organizacij združenega dela se koristi izven njih za splošno in skupno porabo, vendar je združeno delo malo vplivalo na njegovo porabo. Kako bo delavski razred obvladal tudi s tem delom dohodka?

Delovni ljudje danes samo delno koristijo pravice, ki jih imajo, da vplivajo tudi na ta del dohodka. Oni še niso obvladali z delom dohodka, ki se odreja za splošne družbene potrebe in odločanje o njegovi porabi. Toda v skupščine družbenopolitičnih in samoupravnih interesnih skupnosti so v vse organe izvoljeni delegati, ki so jih predlagale sindikalne organizacije in zato tudi one morajo nositi odgovornost za njihovo delo.

Če je, na primer, kakor je sedaj primer, gospodarstvo prekomerno obremenjeno, da ni dovolj vpliva na ta izdajanja in na uporabo teh sredstev, potem tudi sindikat nosi del odgovornosti. Sindikat, kot razredna organizacija, mora odkrivati slabosti in opozarjati na odpore ter pomagati proizvajalcem, da čim prej obvladajo dohodek in sistem v celoti, kakor je to predvideno v ustavi in zakonu o združenem delu.

ŠE VEDNO MALO USTVARJAMO

Večkrat ste že omenjali eno najbolj aktualnih vprašanj v tem trenutku, to je slabitev reprodukcijske sposobnosti gospodar-

stva. Ali boste o tem v referatu na osmem kongresu rekli kaj bolj določnega?

V zadnjih mesecih ni sestanka, na katerem delavci o tem ne bi govorili. Prišli smo tako daleč, in to bomo na kongresu rekli, da se postavlja zelo resno vprašanje: kdo je nosilec razvoja, združeno delo ali nekdo drugi. Že tretje leto gospodarstvo stalno razpolaga z manjšimi sredstvi za reprodukcijo. To pa trend, ki ga moramo ustaviti, ker je nasproten vsem utrjenim idejnim in družbeno-ekonomskim opredelitvam.

Toda mi moramo istočasno pogledati, ali sindikat tam, kjer s svojimi stališči vpliva na samoupravne sporazume o delitvi dohodka (o osebnih dohodkih in skupni porabi), tudi sam ne prispeva k tej slabitvi. Istočasno pa moramo opozoriti tudi na drugo stran problema, ki se večkrat obide, to je na nizek dohodek. Skupni dohodek, ki ga ustvarjamo, je manjši od tistega, ki bi ga lahko, glede na razpoložljive kapacitete in ob boljše produktivnosti dela, imeli. Le-ta ne more pokrivati vseh potreb in to je glavni in osnovni problem.

OSEBNI DOHODKI PO DELU IN REZULTATIH DELA

Pridobivanje dohodka in delitev sredstev za osebne dohodke je eno od področij, na katerem imamo kljub rešitvam v zakonu o združenem delu, največ težav in neiznajdljivosti. Prosimo vas, če nam nekaj več poveste o rezultatih in problemih, ki se pojavljajo in izpostavljajo pri iskanju osnov in meril za delitev osebnih dohodkov?

Dosegli smo izredne rezultate, toda v celoti ni niti ene organizacije združenega dela, ki bi delitev osebnih dohodkov imela tako urejeno, da ne bi imela na tem kaj več delati. Tam, kjer so dobili prava merila in kriterije, so se rezultati hitro pokazali in produktivnost dela se je povečala za 15 do 20 odstotkov, zmanjšali so se izostanki z dela, občutno se

je povečal dohodek in izboljšali medosebni odnosi. Toda, neke so samo v novo obleko oblekli stare pravilnike, kot osnova delitve je ostalo domnevno delo in ne resnično delo in višina osebnega dohodka je še vedno pretežno odvisna od formalnih kvalifikacij in ne od resničnega delovnega prispevka delavca in zato tudi ni pravih stimulacij za take rezultate.

Naloga, ki nas pri delitvi osebnih dohodkov čaka, je zato stara in nova. Sedaj bi morali v vsaki temeljni organizaciji združenega dela in delovni skupnosti utrditi merila slehernega prispevka pri delu odvisno od količine in kvalitete dela, od prihranka, odgovornosti in še posebno od pogojev dela. Delovni pogoji so v novih pravilnikih zelo zapostavljeni, kar že postaja resen družbeni problem. Premalo se je naredilo pri iskanju meril za minulo delo, čeprav je to izrednega pomena. Kot sindikat ne moremo biti zadovoljni, dokler sleherni delavec ne bo nagrajevan po delu in rezultatih dela in ne bo zainteresiran ne samo za svoje delo, temveč tudi za delo svoje organizacije.

Informator sveta ZSJ za glasila v OZD in v občinah)

DELEGATA NA 8. KONGRESU ZSJ IZ JESENISKE OBČINE

Na osmem kongresu Zveze sindikatov Jugoslavije, ki bo od 21. do 23. novembra v Beogradu se bosta iz jeseniške občine kot delegata udeležila STEFAN ŠCERBIC iz naše železarne in CIRIL ŠOBERL iz biroja za urbanizem in stanovanjsko poslovanje Jesenice.

V OKTOBRU OSEBNI DOHODKI LE ZA MALENKOST BOLJŠI OD SEPTEMBRSKIH

(Nadaljevanje s 1. strani)

odraža v stimulaciji za doseganje programirane storilnosti za tekoči mesec, ki je padla na dosedanji minimum 4,2 %.

Delež osebnega dohodka, ki izvira iz doseganja norm in premij se je v oktobru nekoliko povečal, saj znaša povprečni odstotek 34,6 % na osnovu in je za odstotek večji kot v preteklem mesecu. Poleg večjega števila plačanih ur, je večji delež norme in premije edini pomembnejši dejavnik povečanja osebnih dohodkov v oktobru.

Odstopanja posameznih TOZD so ta mesec nekoliko manjša kot v predhodnih mesecih. Posebej velja omeniti le nekaj odstopanj v pozitivno smer. TOZD Hladna valjarna Bela je dosegla za 6,67 % višji osebni dohodek kot septembra, TOZD Vratni podboji za 5,27 % ter delovna skupnost za komercialno in finance za 5,72 %. Največje negativno odstopanje beleži TOZD Profilarna, in sicer 4,20 % oz. 250 din na zaposlenega.

TOZD HVB sicer ni dosegla zadolžitve po operativnem planu, vendar je bila proizvodnja mnogo večja kot v prejšnjem mesecu, kar se kaže v 5 % višji stimulaciji za doseganje programirane storilnosti za tekoči mesec, za več kot 2 % je večji delež premije, nekoliko pa se je povečalo tudi število plačanih ur.

TOZD Vratni podboji je dosegla zelo visok odstotek učinka, in sicer 37,32 % na osnovu, močno pa se je povečalo število plačanih ur po osebni, posebno na račun bolezenske odsotnosti do 30 dni in nadurnega dela.

Delovna skupnost za komercialno in finance je zaradi izjemno slabih poslovnih rezultatov v septembru imela zelo nizek odstotek premije. Poslovni rezultati oktobra so bili kljub slabi proizvodnji mnogo ugod-

nejši kot v septembru, najbolj pa so se izboljšali tisti parametri poslovnega uspeha, ki vplivajo na višino premije te delovne skupnosti. Nekoliko se je povečalo tudi število plačanih ur, predvsem na račun večjega števila efektivno opravljenih ur in deloma nadur, ki so bile potrebne za pravočasno izvedbo poslovnega poročila za devet mesecev. Razveseljuje je, da se je istočasno zmanjšala bolezenska odsotnost, kar tudi nekoliko vpliva na večji osebni dohodek na uro.

TOZD Profilarna je število efektivnih ur le malo povečala, število dopustov se je močno zmanjšalo, bolezenska odsotnost pa se je precej povečala. Povečanje števila plačanih ur je manjše od povečanja števila zaposlenih, zato je število plačanih ur na zaposlenega delavca za 2,8 ure manjše kot v septembru. Zaslужba na uro se je zmanjšala za 2,9 % iz 30,97 din na 30,10 din, deloma na račun povečanja slabše plačane bolezenske odsotnosti, manjšega obsega nadurnega dela, slabšega doseganja učinka in nižje stimulacije za doseganje programirane storilnosti za tekoči mesec.

Novembra si lahko obetamo še nekoliko boljše osebne dohodke. Prilniki imajo namreč večkrat vpliv na višino osebnega dohodka, posebno pa v TOZD z neprekinjenim delovnim časom, saj trije plačani prazniki in dodatki za delo na praznik lahko prinesejo dvig osebnega dohodka tudi za več kot 5 %. Če bodo tudi proizvodni uspehi boljši kot v predhodnih mesecih, lahko pričakujemo tudi večji delež učinka in stimulacije za doseganje programirane storilnosti za tekoči mesec, kar velja predvsem za TOZD, kjer delovni proces ni neprekinjen. Novembrski osebni dohodek je že nekaj let nazaj najvišji osebni dohodek leta. Potrudimo se, da si ga tudi leto zaslužimo.

PLAČANI ČAS, OSEBNI DOHODEK IN ŽIVLJENJSKI STROŠKI

Obdobje	ur/os	din/uro	din/os	povpr. indeks učinek 1.77 = 100	indeks živl. stroškov
leto 1976	189,0	22,57	4.227	31,9	86,2
leto 1977	189,6	25,86	4.904	33,0	100,0
I—III 1978	187,3	27,01	5.058	34,9	103,1
I—VI 1978	187,3	28,45	5.330	34,8	108,1
julij	190,8	32,03	6.109	34,1	124,6
avgust	191,3	31,29	5.987	34,5	122,1
september	189,3	32,06	6.067	33,6	123,7
I—IX 1978	188,4	29,59	5.573	34,6	113,6
oktober	191,0	32,21	6.151	34,6	125,4
I—X 1978	188,6	29,85	5.631	34,6	114,8

ČESTITAMO

Na višji šoli za socialne delavce v Ljubljani je s študijem ob delu uspešno opravila diplomski izpit MARINKA ŠOLAR iz socialno zdravstvene službe in si pridobila naziv socialna delavka.

Sodelavki iskreno čestitamo in ji želimo veliko delovnih uspehov in osebnega zadovoljstva.

IZVRŠITEV SKUPNE IN GOTOVE PROIZVODNJE TER ODPREME V OKTOBRU

TOZD	SKUPNA PROIZVODNJA			GOT. PROIZV. ZA PRODAJO			Odprema za prodajo
	progr.	izvrš.	%	progr.	izvrš.	%	
1	2	3	4	5	6	7	8
Plavž	13.600	14.819,0	108,9				
Jeklarna	44.640	38.867,5	87,1				
- SM jeklarna	28.400	25.327,8	89,2				
- El jeklarna	16.240	13.539,7	83,4				
- ASEA	7.440	6.028,4	81,1				
- LM	8.600	7.333,4	85,3				
- BBC	200	177,9	88,9				
Livarna	155	175,1	113,0	50	84,4	168,8	84,4
- jeklo	150	173,6	115,7				84,4
- kovino	5	1,5	30,0				
Valj. bluming-štel	38.900	35.136,1	90,3	5.820	5.012,8	86,1	4.887,2
- bluming	22.800	21.844,0	95,8	400	498,4	124,6	392,5
- štel - razrez.	13.400	10.762,0	80,3	2.720	2.007,4	73,8	2.110,6
- štel - term. o.	2.700	2.530,1	93,7	2.700	2.507,0	92,9	2.384,1
Valj. žice in							
profilov	8.840	9.033,4	102,2	1.500	2.171,3	144,8	2.389,6
- valj. žice	6.600	6.204,7	94,0	1.500	1.630,2	108,7	1.761,5
- valj. prof.	2.240	2.828,7	126,3		541,1		628,1
Valj. deb. ploč.	8.720	8.539,5	97,9	8.620	8.446,4	98,0	7.938,5
Hl. valj. Bela	8.100	7.226,4	89,2	8.100	7.077,2	87,4	7.386,5
H. valj. Jes.	2.650	2.566,6	96,9	2.510	2.367,5	94,3	2.334,3
Žičarna	6.000	6.354,3	105,9	4.470	4.687,3	104,9	4.352,4
Profilarna	2.300	2.172,1	94,4	2.150	2.097,1	97,5	1.977,7
Skladišče 38	150			150			
Vratni podboji	80	70,0	87,5	80	69,8	87,3	83,9
Jeklovlek	1.800	1.817,4	101,0	1.800	1.814,4	100,8	1.771,8
Elektrode	2.100	2.387,7	113,7	2.015	2.175,3	107,9	2.188,0
- elektr. v. ž.	1.540	1.609,7	104,5	1.535	1.606,2	104,6	1.616,0
- var. prašek	80	68,8	86,0	80	68,4	85,5	71,3
- suha el. masa	100	172,8	172,8	100	172,8	172,8	172,8
- ognjevd. mat.	380	536,4	141,2	300	327,9	109,2	327,9
Želblarna	1.010	1.010,8	100,1	1.010	1.008,8	99,9	919,8
SKUPAJ	139.045	130.175,9	-	38.275	37.012,3	96,7	36.314,1
Emona iz Zgb.				250	278,4	111,4	278,4
VSE SKUPAJ	139.045	130.175,9	93,6	38.525	37.290,7	96,8	36.592,5

PROIZVODNJA V OKTOBRU POD PRIČAKOVANJMI

(Nadaljevanje s 1. strani)

Skupno sta bili naročeni 102 sarži te kvalitete, odlih pa 92 ali 90,1 % (v septembru 84,1 %).

TOZD LIVARNA

Livarna je v oktobru precej presegla planirano skupno proizvodnjo. Zunanji naročniki so bili odpremljeni 84,3 tone jeklenih odlitkov.

TOZD VALJARNA BLUMING-ŠTEKEL

Skupnih zastojev na obratovalni časi je bilo v oktobru 29,04 %, kar je za 0,97 % slabše kot v septembru. Valjarsko ogródje štel je obratovalo bolje kot v septembru, nekaj težav pa je bilo zaradi neustreznih mehanskih rezultatov zrezane pločevine in zastojev zaradi okvar na Bronx škarijah. To je pogojevalo tudi manjšo skupno in gotovo proizvodnjo valjarne štel.

Potisna peč je obratovala v času od 1. do 8. in od 23. do 31. oktobra in je bilo v tem obdobju prevladujoč 8084 ton domačih in tujih slabov. Valjanje TVT dinamom kvalitete je potekalo direktno preko blokov v oktobru zelo dobro in je bila lahko zato količina TVT izvaljenih prek potisne peči v tem mesecu precej manjša.

TOZD VALJARNA ŽICE IN PROFILOV

V prejšnjem mesecu je bil zaključen letošnji glavni remont valjarne žice, ki je pričela ponovno obratovati 11. oktobra. S programom predvidena skupna proizvodnja ni bila dosežena, ker se je zaključek glavnega remonta podaljšal za pet izmen preko planiranega roka in zaradi visokih skupnih zastojev na obratovalni časi. Ti so z 42,14 % presegli za 3,9 % zastoje, dosežene v septembru.

Valjarna profilov je za oktober planirano skupno proizvodnjo precej presegla. K temu rezultatu je pripomoglo tudi obratovanje ob prostih sobotah.

TOZD VALJARNA DEBELE PLOČEVINE

Ta valjarna je plan vroče valjane pločevine precej presegla, medtem ko je pri skupni in gotovi proizvodnji za planom zaostala. Nekaj težav je bilo z občasnim pomanjkanjem pločevine za rezanje na Sack škarijah in s prevelikim enkratnim dohodom slabov iz železarne Smederevo. Te namreč razkladajo na istem tiru kot pločevino, ki je namenjena za odpremo.

TOZD HLADNA VALJARNA BELA

Bilo je nekaj težav zaradi kvalitete dinamom TVT, kar je imelo tudi določen vpliv na doseganje nižje proizvodnje. Planirana skupna proizvodnja sicer ni bila dosežena, vendar je 7222 ton skupne proizvodnje drugi letošnji najboljši mesečni rezultat. Mesečna odprema pa je bila s 7543 tonami letos najboljša, na drugem mestu je bil mesec avgust s 7231 tonami.

Dinamo kvalitet je bilo proizvedenih 1720 ton, kar je za 242 ton več kot v septembru, medtem ko je dosegla proizvodnja nerjavnih jekel 121 ton.

TOZD HLADNA VALJARNA JESENICE

Zaradi mehanskih in elektro zastojev in večje proizvodnje HVT kvaliteten jekel je Hladna valjarna Jesenice nekoliko zaostala za z družbenim planom predvideno skupno proizvodnjo. Proizvedeno je bilo 585 ton dinamom HVT (v septembru 582 ton) in rekordnih 300 ton nizkolegiranosti ter visoko ogljikovih kvalitet (v septembru 143 ton).

TOZD ŽIČARNA

Žičarna je v oktobru z družbenim planom predvideno skupno in gotovo proizvodnjo precej presegla. Pri kvalitetnem asortimentu je bil rezultat ugodnejši kot v septembru in je bilo proizvedeno 1089 ton patentirane žice (v septembru 1044 ton), 438 ton VAC žice (v septembru 384 ton) in 92 ton EPP žice (v septembru 85 ton). Z dobrimi proizvodnimi rezultati v zadnjih treh mesecih je žičarna v kumulativni skoraj v celoti nadoknadila manjkajočo količino do družbenega plana.

TOZD PROFILARNA

V oktobru planirana skupna in gotova proizvodnja ni bila dosežena.

Z GRADBIŠČA KONTI-LIVA

(Nadaljevanje s 1. strani)

Iz transformatorske postaje se električno napajajo vse naprave v halah konti liva in vse naprave samega konti liva. Predvidene pa so tudi povezave za rezervno napajanje livne hale jeklarnje. Zaradi zanesljivosti napajanja so tudi odcepi 0,4 kW, ki so nujni za obratovanje konti liva, izvedeni dvojno. S to izgradnjo se ureja stanje električnega omrežja na južni strani jeklarnje, ki je bilo že dotrajano.

Montažna dela na napravah kontiliva normalno napredujejo, le da so nekoliko ovirana zaradi mraza v zadnjih dneh, ki nam ne prizanaša. Večina strojne opreme je že nameščena. Stroji se na fino centrirajo in podlivaajo z betonom v temelje. Montaža elektro opreme in električnih instalacij je pogojena z izvedbo predhodnih del in uspešno sledi ostali montaži. V celoti pa se bo razmahnila v naslednjih dneh z dograditvijo elektro prostora.

Pred tremi tedni smo poročali o slabem napredovanju del na pokri-

zaradi občasnih težav z vložkom in izdelave urgiranih naročil. Zaradi tega so bile potrebne bolj pogoste menjave orodja kot normalno na oblikovalnih strojih in s tem je bilo tudi več zastojev.

TOZD VRATNI PODBOJI

Zaradi večje okvare rekuperatorja na sušilni peči ni bila dosežena planirana skupna proizvodnja. Plan odpreme je bil presežen za 5 %.

TOZD JEKLOVLEK

Z dobrim delom je Jeklovlek tudi v oktobru presegel planirano skupno proizvodnjo in s tem dosegel letos drugo največjo mesečno količino preko 1800 ton.

TOZD ELEKTRODA

Z družbenim planom predvidena skupna in gotova proizvodnja je bila presežena za 13,7 %. Samo pri taljenih praških je proizvodnja nekoliko zaostala in je bila nižja kot planirana.

TOZD ŽELBLARNA

Želblarna je za oktober planirano skupno in gotovo proizvodnjo dosegla.

Avgust Karba

vanju fasad. Na žalost tudi danes še ne moremo poročati, da so fasade zaprte in nizke temperature in prepričani smo, da bi ob boljšem izkoriščanju delovnega časa lahko KOP že zaključil prekrivanje. Ker pa z delom začne nekje po sedmi uri, zaključiti pa ga pred 13. uro so rezultati temu ustrezni. To povzroča pri investitorju, to je Železarni, nejevoljo, zlasti se ker se zaveda, da izredno lepo vreme za ta letni čas ne bo trajalo dolgo in bo jesensko deževje ustavilo dela in se bodo vse težave zaradi neizvršenih del vrnile na rame investitorja.

S. F.

OBVESTILA KOLEKTIVU - OBVESTILA KOLEK

DEŽURNI ZA VZDRŽEVANJE V ŽELEZARNI

DATUM:	DNEVNI:	NOČNI:
PONEDELJEK - 20. 11.	VARL ALOJZ	CEJ JOŽE
TOREK - 21. 11.	SLAMNIK IVAN	BRUMAT MARTIN
SREDA - 22. 11.	SITAR ANTON	KAVČIČ EDO
ČETRTEK - 23. 11.	BAK DUŠAN	PIKON JANEZ
PETEK - 24. 11.	PINTAR MARJAN	BENEDIČIĆ MITJA
SOBOTA - 25. 11.	ZUPAN MIROSLAV	KOSELJ ANTON
NEDELJA - 26. 11.	SEKLOČA PETER	ZUPAN MIRKO

Telefon dežurnega za vzdrževanje v Železarni je: 358
vezni telefon je: 410

Na redne delovne dni dela dnevni dežurni od 14.00 do 18.00 ure
nočni pa od 18.00 do 6.00 ure

Na proste sobote, nedelje in praznike dela: dnevni dežurni od 6.00 do 18.00 ure
nočni pa od 18.00 do 6.00 ure

Predaja poslova se izvede v sobi tajništva vzdrževanja št. 5 v upravni stavbi TOZD Vzdrževanje.

SLUŽBA OBRATNE AMBULANTE

V dneh od 20. do 25. novembra bodo delale naslednje obratne ambulante:
dopoldan: III. obratna ambulanta - dr. med. Želimir Cesarec in
IV. obratna ambulanta - dr. med. Vesna Sitar;
popoldan: I. obratna ambulanta - dr. med. Branimir Čeh in II. obratna ambulanta - dr. med. Vesna Furlan-Zidar.

V soboto, 25. novembra, samo dopoldan I. obratna ambulanta - dr. med. Branimir Čeh in II. obratna ambulanta - dr. med. Vesna Furlan-Zidar.

V zobni ambulanti:
dopoldan: II. zobna ambulanta - dr. stom. Alojz Smolej,
popoldan: I. zobna ambulanta - v. den. Viktor Stražisar.

V torek, 21. novembra, in v četrtek, 23. novembra, dodatno za Železarno od 7. do 13. ure I. zobna ambulanta - v. den. Viktor Stražisar in od 13. do 19. ure II. zobna ambulanta - dr. stom. Alojz Smolej.

V soboto, 25. novembra, samo dopoldan - II. zobna ambulanta - dr. stom. Alojz Smolej.

Ordinacijski čas dopoldan od 6.30 do 13. ure, popoldan od 13. do 19.30. V soboto samo dopoldan od 6.30 do 13. ure.

Na osnovi sklepa odbora za delovna razmerja pri delovni skupnosti za ekonomiko, tehnično kontrolo in novogradnje, dajemo naslednjo

OBJAVO

za proste delovne naloge v sektorju novogradenj

1. II. strokovni sodelavec	šifra 5656	U-5	1 oseba
2. Asistent	šifra 5662	U-4	1 oseba
3. I. strokovni sodelavec	šifra 5683	U-5	1 oseba
4. II. strokovni sodelavec	šifra 5684	U-5	1 oseba

POGOJI:

Za opravljanje navedenih delovnih nalog se zahteva:

Pod točko 1.: visoka šola strojne smeri s strokovnim izpitom in poznavanjem zakonov in predpisov s področja investicij. Najmanj 3 leta delovnih izkušenj s področja novogradenj in vzdrževanja.

Pod točko 2.: višja šola strojne smeri s strokovnim izpitom iz strojništva in 3 leta delovnih izkušenj s področja novogradenj in investicij.

Pod točko 3.: - visoka šola gradbene smeri s strokovnim izpitom iz zakona o invest. objektih in 3 leta delovnih izkušenj pri izgradnji investicijskih objektov ali
- višja šola gradbene smeri s strokovnim izpitom iz zakona o investicijskih objektih in 5 let delovnih izkušenj pri izgradnji investicijskih objektov.

Pod točko 4.: visoka šola strojne smeri s strokovnim izpitom iz zakona o izgradnji investicijskih objektov in 3 leta delovnih izkušenj pri izgradnji investicijskih objektov.

Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v roku 15 dni po objavi na kadrovski sektor železarne Jesenice, z oznako »za DS SEO-TKR-NG«.

Posebne prijavnice dobite pri kadrovskih ali v sprejemni pisarni kadrovskega sektorja.

Na osnovi sklepa delavskega sveta TOZD Livarna z dne 8. 11. 1978

OBJAVLJAMO

proste delovne naloge
0409 U-5 asistent za tehnološko pripravo proizvodnje
in proizvodnjo 1 oseba

Za opravljanje delovnih nalog se zahteva:

1. Visoka ali višja šola metalurške smeri ter 5 let delovnih izkušenj v livarski stroki s poznavanjem tehnološkega procesa in regulativov izdelave težkih jeklenih odlitkov.
2. Ustrezne moralnopolitične kvalitete in ustrezen odnos do samoupravljanja.

Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v roku 15 dni po objavi na kadrovski sektor z oznako za TOZD Livarna.

Posebne prijavnice tiskovine dobite pri tajnicah TOZD ali v sprejemni pisarni kadrovskega sektorja.

PREDSTAVA ZA DELAVCE ŽELEZARNE

Komisiji za kulturo pri izvršnem odboru sindikata in koordinacijskem svetu ZSMS Železarne organizirata za delavce Železarne ogled gledališke predstave Slawomira Mrožka »POLICAJI« (satira iz policijskih krogov).

Predstava bo v ponedeljek, dne 20. novembra, ob 19.30 v gledališču Tone Čufar na Jesenicah. Vstop je prost.

VABILO UPOKOJENCEM

Vabimo vse upokojene sodelavce TOZD Valjarna debele pločevine na srečanje, ki bo v sredo, 22. novembra ob 16. uri v domu upokojencev na Javorniku.

Vabi OO sindikata TOZD Valjarna debele pločevine

V lužnici žice

13. SEJA DELAVSKEGA SVETA ŽELEZARNE JESENICE

Delegati delavskega sveta železarne Jesenice so na 13. seji, dne 10. novembra, pod predsedstvom Jožeta ULČARJA, in prisotnosti predstavnikov družbenopolitičnih organizacij ter povabljenih gostov, razpravljali o pregledu sklepov zadnje seje, obravnavali poslovno poročilo za prvih devet mesecev letošnjega leta, predlog smernic za plan železarne za leto 1979, poročilo odbora za uresničevanje zakona o združenem delu, dogovor o delitvi dela med člani poslovnega odbora, razpravljali o rezultatih in odločitvah delavskih svetov temeljnih organizacij in delovnih skupnostih ter imenovali razpisne komisije za člana poslovnega odbora, vodja finančno računovodskega sektorja ter ravnatelja strokovnih šol.

O izvrševanju sklepov prejšnje seje delavskega sveta železarne je poročal podpredsednik poslovnega odbora Ivo ARZENŠEK. Iz poročila je razvidno, da so sklepi prejšnje seje izvršeni, razen tistih, ki veljajo skozi celo poslovno leto.

Uvodno poročilo o rezultatih devetmesečnega poslovanja je podal predstavnik finančno-računovodskega sektorja Boris PESJAK. Navzoči delegati so soglašali s stališči odbora za gospodarstvo pri delavskem svetu železarne, ki so bili sprejeti na 22. seji. Poleg že sprejetih sklepov in ugotovitev gospodarskega odbora ter razprave delegatov na seji, pa so zadolžili poslovni odbor, da skuša s primernimi ukrepi zagotoviti čim bolj organizirano in dobro delo temeljnih organizacij, kar naj bi pripelvalo k boljšim poslovnim rezultatom ob koncu leta.

Delavski svet železarne je med pomembnejšimi točkami dnevnega reda na seji obravnaval predlog smernic za plan železarne, ki jih je obrazložil vodja SEO MARTIN ŠKE-TA. Po razpravi, v kateri so sodelovali vodja kadrovskega sektorja Janez Tušar in delegati nekaterih temeljnih organizacij, so sprejeli sklep, da se predlog plana sprejme s pisnimi pripombami, ki so jih posredovali delavski svet temeljnih organizacij in delovnih skupnosti, vključno s pripombami delegatov na seji delavskega sveta železarne. Na osnovi pripomb pa naj poslovni odbor oblikuje dokončno besedilo smernic na način, s katerim bo zagotovljena demokratičnost interesov vseh delavcev temeljnih organizacij in v zvezi s tem predlaga ustrezne rešitve.

Predsednik odbora za uresničevanje zakona o združenem delu Anton Pinter je seznanil delegate s poročilom tega odbora, ki so soglašali s programom sprejemanja samoupravnih aktov. Predlagali pa so, da se v program vključijo tudi spremembe in dopolnila samoupravnega sporazuma o skupnih merilih in osnovah za delitev osebnega dohodka in dela sklada skupne porabe v delovni organizaciji železarne Jesenice.

Na tej seji so bili delegati seznanjeni še z novo vsebino dogovora o delitvi dela med člani poslovnega odbora delovne organizacije železarne Jesenice in ga sprejeli z naslednjimi ugotovitvami:

- Dogovor o delitvi dela okvirno in konkretno opredeljuje naloge in opravila poslovnega odbora v okviru pristojnosti, ki jih določa samoupravni sporazum o združitvi temeljnih organizacij v delovno organizacijo železarne;

- Delitev dela je prilagojena obsegu nalog in opravil ter kadrovskega zasledbi treh članov poslovnega odbora;
- Dogovor opredeljuje tudi oblike in način dela poslovnega odbora ter drugih organov.

V nadaljevanju se je vodja odbora za informiranje Milan POLAK podal informacijo o rezultatih razprave in odločitvah temeljnih organizacij in delovnih skupnosti v zvezi z obravnavanjem predloga finančno računovodskega sektorja glede pravice do predčasne izplačila akontacije v višini do 1500.- din. Iz informacije je razvidno, da so o predlogu razpravljali vsi delavski sveti temeljnih organizacij ter sprejeli naslednje sklepe:

- Delavci prejmejo del akontacije osebnega dohodka za pretekli mesec pred izplačilnim dnevom (ki je 15. v mesecu) v naslednjih pogojih:

- odhoda delavca na službenje vojaškega roka,
- odhoda delavca na orožne vaje,

- hujše bolezni ali smrti delavca ali člana družine, s katerim živi v skupnem gospodinjstvu in v primeru naravne ali druge nesreče.

- Delno izplačilo akontacije se lahko odobri le na podlagi ustreznih listin (na primer poziv, zdravniško spričevalo, odločbe).

- Delno izplačilo akontacije se odobri največ do višine 1.500.- din.

- Delavci lahko zaprosijo za delno izplačilo akontacije le od 1. do 10. dne v mesecu. Prošnjo, ki je lahko tudi ustna ali na ustreznih listini, je treba predložiti finančnemu sektorju.

- Izplačilo odobri vodja finančnega sektorja ali delavec, ki ga vodja

finančnega sektorja posebej za to pooblasti v primeru njegove odsotnosti.

- Izplačilo se opravi v breme neobračunane in neizplačane akontacije osebnega dohodka za pretekli mesec. Odvod prispevkov in drugih dajatev, ki se izplačujejo iz osebnega dohodka, opravi finančni sektor v skladu z veljavnimi predpisi.

- Finančni sektor začne poslovati po tem sklepu prvi naslednji mesec po dnevu, ko je delavski svet delovne organizacije ugotovil, da so delavski sveti vseh temeljnih organizacij in delovnih skupnosti, za katere opravlja finančno poslovanje finančni sektor, sprejeli ta sklep v enakem besedilu.

- Ta sklep se po ugotovitvi delavskega sveta delovne organizacije v smislu 4. točke objavi na oglasni deski v vseh temeljnih organizacijah in delovnih skupnostih.

- O predlogu ni razpravljala temeljna organizacija MONTER Dravograd zaradi drugačnega načina obračunavanja osebnega dohodka.

Nadalje so na seji sprejeli še sledeče ugotovitve:

- Ugotovili so, da so vsi delavski sveti temeljnih organizacij in delovnih skupnosti obravnavali in sprejeli pravilnik o organizaciji in delu inventure sredstev in njihovih virov ter nanj niso imeli pripomb.

- Ugotovili so, da so vsi delavski sveti temeljnih organizacij in delovnih skupnosti obravnavali samoupravni sporazum o delu in organizaciji posebne finančne službe in soglašali z datumom razpisa referenduma, ki bo dne 24. novembra 1978.

- Delavski svet nadalje še ugotavlja, da so temeljne organizacije in delovne skupnosti v železarne na sejah delavskih svetov od 22. avgusta do 21. septembra 1978 sprejele samoupravni sporazum o merilih in postopku za uresničevanje pravic do zadolževanja v tujini v letu 1978. Na podlagi tega delavski svet železarne sprejme ta sporazum, ker je tudi delovna organizacija železarne članica samoupravne interesne skupnosti za ekonomske odnose s tujino.

Na predloge izvršnega odbora konference osnovnih organizacij sindikata železarne Jesenice je delavski svet imenoval razpisne komisije za

7. SEJA ODBORA SAMOUPRAVNE DELAVSKE KONTROLE ŽELEZARNE

Predsednik odbora samoupravne delavske kontrole Anton TIŠOV je v ponedeljek, 13. novembra, sklical 7. sejo odbora in predlagal naslednji dnevni red: poročilo o izvajanju sklepov prejšnje seje, devetmesečno poslovno poročilo, reprezentanca za tretji kvartal in razno.

Poročilo o izvajanju sklepov je podal predsednik poslovnega odbora Peter KUNC. Sklepi so v večini izvršeni, le nekateri, ki so daljšega značaja, so še v izvajanju. Člani odbora na poročilo niso imeli nobenih pripomb.

Člani odbora so nato obravnavali devetmesečno poslovno poročilo. Bistvene značilnosti poročila je podala Jelka VIDALI iz finančno računovodskega sektorja. Prisotne je seznanila s poslovnim uspehom v devetih mesecih letošnjega leta in opozorila na vzroke, zaradi katerih poslovni rezultat v posameznih temeljnih organizacijah ni najboljši. K razpravi se je prijavilo precej razpravljalcev. Največ so govorili o delovni disciplini, ki je med drugim tudi vzrok za nedoseganje planskih obvez. Nekateri razpravljali so se spet dotaknili poslovne izgube v temeljni organizaciji Hladna valjarna Bela in v zvezi s tem tudi problema pri izvajanju sanacijskega programa za odpravo poslovne izgube v tej temeljni organizaciji. Ob koncu razprave je odbor sprejel naslednje sklepe:

- temeljnim organizacijam priporočila, da izvajajo sklepe, ki jih je sprejel odbor na prejšnji seji, zlasti pa, da se izvajajo ukrepi sanacijskega programa za odpravo poslovne izgube v temeljni organizaciji Hladna valjarna Bela;

- odbor zadolžuje ustrezne strokovne službe, naj do naslednje seje pripravijo analizo o prekomerni porabi kokila;

- odbor zadolžuje poslovni odbor, da do naslednje seje pripravi poročilo o medsebojnih odnosih v vodstvu temeljne organizacije Hladna valjarna Bela.

člana poslovnega odbora, ki pokriva sociološko, pravno in kadrovske področje, za vodjo finančno računovodskega sektorja ter za imenovanje ravnatelja strokovnih šol ŽIC.

Delavski svet je soglašal s predlogom izvršnega odbora konference osnovnih organizacij sindikata železarne Jesenice, da se v svet visoke šole za organizacijo dela v Kranju kot delegata imenuje Marjana Žitnika iz DS za kadr. in splošne zadeve ter informiranje ter namestnika Vinka Rotarja iz TOZD Remontne delavnice.

Na predlog izvršnega odbora konference osnovnih organizacij sindikata železarne je delavski svet imenoval za člana v odbor samoupravne delavske kontrole za samoupravno interesno skupnost elektrogospodarstva SRS Romana Smoleja iz DS za komercialne in finance ter za člana koordinacijskega odbora za spremljanje izvajanja samoupravnega sporazuma o združevanju sredstev v TOZD Orodjarna v sestavi SZ - Veriga Lesce Ludvika Brgleza iz DS za komercialno in finance.

Delavski svet je na predlog odbora za gospodarstvo ter na podlagi razpisa in ugotovitev komisije za opremo računalnika potrdil dobavitelja opreme za centralni računalnik s telekomunikacijsko opremo in mini računalnik firme IBM, zastopnik Intertrade, TOZD zastopstvo IBM Ljubljana ter ugotovil, da je ponudena vrednost v okviru uvoznega dovoljenja in predvidenih sredstev za investicije.

Na predlog odbora za kadre in družbeni standard pri delavskem svetu železarne so navzoči imenovali Staneta BEGEŠA iz TOZD Remontnih delavnic za podpredsednika odbora za kadre in družbeni standard.

Ob koncu seje so delegati obravnavali predlog za spremembo kategorije za nekatera dela in opravila v TOZD Žičarna.

D. M.

GORENJCJI!

Te dni lahko
GLAS
naročite
pri vašem pismonoši.

Do konca leta ga boste
prejemali brezplačno

23. SEJA DELAVSKEGA SVETA

V torek, 7. novembra, je bila 23. redna seja delavskega sveta TOZD Remontne delavnice. Delegati so sprejeli dnevni red, ki je vseboval 17 točk.

1. Vodja TOZD Miroslav Noč je najprej poročal o izvajanju sklepov 22. seje delavskega sveta.

2. Devetmesečno poslovno poročilo železarne Jesenice in TOZD za leto 1979 je razložil vodja TOZD in poudaril, da je bilo delo TOZD v prvih devetih mesecih dovolj uspešno, kar naj bi bilo spodbuda za naprej. Osnovni problem v TOZD je odhajanje strokovnega kadra. Močno se je povečala tudi plačana odsotnost z dela, kar je eden izmed glavnih vzrokov, da ni bilo doseženo načrtovano število izdelavnih ur.

3. DS TOZD RD je potrdil smernice za izdelavo plana železarne za leto 1979 s pripombami odbora za uveljavljanje ustavnih določil TOZD RD in zadolžil delegate v delavskem svetu železarne, da jih posredujejo pri usklajevalnem postopku.

4. Na osnovi pravilnika o organiziranju in delu inventure sredstev je delavski svet imenoval inventurno komisijo.

5. Predsednik delavskega sveta Ciril Vister je predlagal sklep, da naj delovna skupnost za komercialne in finančne zadeve na osnovi določila 133. člena samoupravnega sporazuma o združitvi po katerem so finančni posli preneseni na to delovno skupnost, samostojno določi plačila mesta - blagajne za plačevanje z gotovino, rok polaganja gotovine in blagajniški maksimum.

6. Predsednik samoupravne delavske kontrole tov. Vengar je obrazložil pravilnik o organiziranju in delu samoupravne delavske kontrole. Pravilnik je bil enoglasno potrjen.

7. Po daljši razpravi so delegati sklenili, da ne sprejmejo samoupravnega sporazuma o ustanovitvi medobčinske skupnosti za zaposlovanje Gorenjske.

8. Predsednik je razložil poslovnik za delo samoupravnih organov in delegacij, ki so ga soglasno sprejeli, vključno s pripombami odbora za uresničevanje zakona o združenem delu, ki se nanašajo na poslovnik.

9. Sprejeli so sklep o razpisu referenduma, za sprejem samoupravnega sporazuma o organizaciji in delu posebne finančne službe, ki bo 24. novembra. Ob tej priliki bodo razpisali tudi nadomestne volitve v delegacijo za vzgojo in izobraževanje, za raziskovalno dejavnost ter delegacijo za stanovanska vprašanja TOZD RD.

10. Vodja TOZD je razložil predlog spremembe sistemizacije delovnih mest žerjavnega oddelka, instalacije, DES in RTA, ki so ga po razpravi potrdili.

11. Na osnovi predloga razpisne komisije za računovodja TOZD Remontne delavnice so imenovali Valentina Zvelja z veljavnostjo od 1. novembra dalje.

12. Predsednik je sporočil delegatom, da je prejel poročilo o delitvi dela na pripravni dela, ki ga je sestavil vodja priprave dela Vinko Rotar. Dogovorjeno je bilo, da se bo povečani obseg del upošteval pri izdelavi sistemizacije del in nalog.

13. Potrdili so dopolnitve in spremembe samoupravnega sporazuma o združitvi v SOZD SZ, ki jih je predlagal DS SZ.

14. Za podpisnika dokumentacije na nivoju delovne organizacije, ki bosta hkrati sopodpisnika finančne dokumentacije temeljnih organizacij in delavskega sveta TOZD RD, so imenovali Boža Bartlja, člana poslovnega odbora in Romana Smoleja, vodja kratkoročnih financ.

15. Soglašali so s podaljšanjem vezave zapadle depozita v višini 1.830.329,56 din za dobo 13 mesecev pri temeljni banki Gorenjske, PE Jesenice.

16. Delavski svet je sprejel sklep o podpisu samoupravnega sporazuma o oblikovanju I. enote SIS SRS za ekonomske odnose s tujino.

Obraznavali so tudi prošnjo Silva Bradaškja in sklenili, da DS naslovi prošnjo na kadrovske sektor, oddelek za družbeni standard.

Vodstvu TOZD so naročili, da takoj pristopi k reševanju vprašanja beneficirane delovne dobe v oddelku EZO.

Z. K.

TOZD Družbena prehrana

22. SEJA DELAVSKEGA SVETA

V ponedeljek, 6. novembra, je sklicala 22. sejo delavskega sveta TOZD Družbena prehrana namestnica predsednika Slavka Čopa. Dnevni red je bil zelo obsežen, saj je obsegal štirinajst točk.

Delavski svet je najprej ugotovil, da so sklepi 21. seje realizirani.

Potrdil je smernice plana temeljne organizacije in delovne organizacije s pripombo, da bi se v smernicah plana železarne TOZD Družbena prehrana morala obravnavati pod temeljnimi organizacijami storitvenih dejavnosti, ne pa pod družbenim standardom.

Da ureditev okolice samskega doma na Plavžu ni bistvo za njeno uspešno poslovanje in ta ureditev spada le pod delovne cilje, ne pa v plan, čeprav je tudi urejenost okoli objektov važna.

Bistvo za izpolnjevanje plana je napeljava vroečevoda do kuhinje, kar bo resnično močno vplivalo na storilnost in na izpolnjevanje vseh planskih obveznosti. Ključno vprašanje pa se postavlja za ureditvijo samskega doma Delavska 8, ki je v sedanjem stanju neprimeren za bivanje samcev.

Po obravnavi je delavski svet: - potrdil devetmesečno poročilo TOZD Družbena prehrana s pripombo, da je treba stremeti za tem, da bo uspeh še boljši,

- soglašal s pokrivanjem izgube v TOZD HVB iz sredstev rezervnega sklada v višini 1.893.933,65 din,

- potrdil samoupravni sporazum o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih med delavci TOZD in delavci SS SZ, katerega je potrdil že zbor delavcev,

- potrdil poslovnik za delo samoupravnih organov in delegacij v TOZD železarne ter referendum za sprejem predloženih sprememb in dopolnitev,

- soglašal s posredovanjem predlogom sklepa v zvezi z določitvijo plačilnih mest - blagajn za plačevanje z gotovino, rokom za polaganje gotovine in blagajniškim maksimumom s pripombo, da bi bilo zaradi oddaljenosti plačilnih mest v Biogradu in Crikvenici od pošte, polaganje gotovine vsak drugi dan,

- vzel na znanje sklepe izvršnega odbora sindikata železarne z dne 6. septembra s pripombo, da se bodo po svojih močeh v svoji dejavnosti prizadevali, da se bo dohodek delovne organizacije zviševal in da stroški ne bodo prekomerno naraščali,

- potrdil poročilo odbora za delovna razmerja, odbora za gospodarstvo in odbora samoupravne delavske kontrole,

- potrdil pravilnik o organiziranju in delu samoupravne delavske kontrole v TOZD z dopolnitvami in spremembami,

- potrdil razpisne pogoje za računovodja TOZD,

- potrdil razpisno komisijo za imenovanje računovodij,

- potrdil predlagano kandidatko Vanjo Simeonov za računovodja TOZD Družbena prehrana,

- potrdil pravilnik o organizaciji in delu inventure sredstev in njihovih virov,

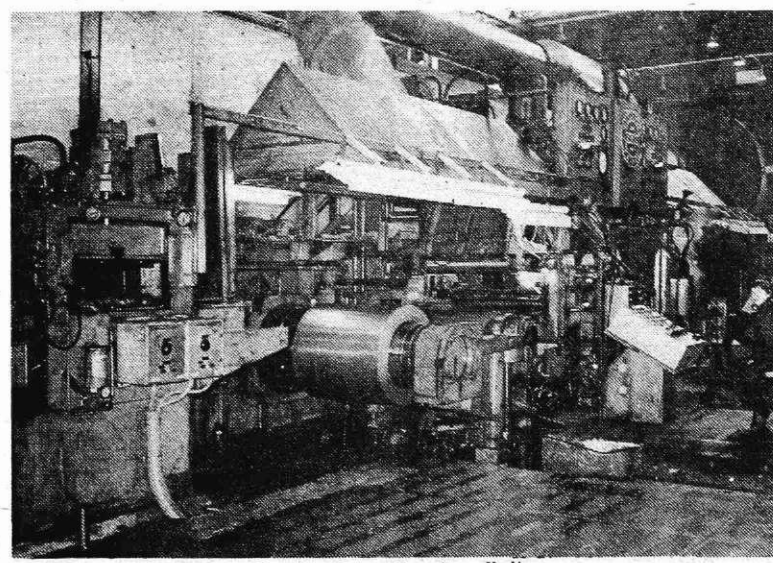
- soglašal s imenovanjem inventurne komisije za popis sredstev za leto 1978 za TOZD Družbena prehrana,

- soglašal s pravilnikom samoupravnega sporazuma o inovacijah v Slovenskih železarnah in nanj ni imel pripomb in dopolnitev.

Delavski svet TOZD Družbena prehrana je obravnaval pritožbo delavca samopostrežne restavracije in jo zavrnil kot neutemeljeno, ker so se delavce navedbe, s katerimi je izpodbijal prvotno odločbo zaradi izstavitve odločbe o razporeditvi, izkazale kot neutemeljene.

Po obravnavi zahtevka delavke restavracije železarne, je delavski svet zahtevk zavrnil kot neutemeljen, ker je menil, da delavka ne more biti plačana za delo, katerega ni opravljala.

D. T.

Sendzimir valjčno ogradije v hladni valjarni na Beli

MLADI O SEBI, SVOJIH PROBLEMIH, NALOGAH IN PERSPEKTIVAH

NALOGE MLADIH ŽELEZARJEV PO X. KONGRESU ZSMS

V torek, 7. novembra, so se sestali člani predsedstva koordinacijskega sveta ZSMS Železarne. Predvsem so se pogovarjali o aktivnostih, ki mlade v kolektivu čakajo po X. kongresu ZSMS. Predvsem so namenili pozornost akciji, ki so jo že začeli in sicer obiskati vse OO ZSMS v vseh temeljnih organizacijah in delovnih skupnostih v Železarni. Na teh sestankih se sestajajo člani OO ZSMS, mladi člani ZK, predstavniki družbenopolitičnih organizacij in samoupravnih organov v TOZD. S to akcijo so začeli že pred X. kongresom, že na samem začetku pa so tudi ugotovili, da skoraj povsod šepa sodelovanje družbenopolitičnih organizacij in samoupravnih organov. Mladi so še vse prevečkrat odrinjeni od osrednjega dogajanja v temeljni organizaciji, večkrat pa tudi ne najdejo skupnega jezika z ostalimi. Prav s to akcijo želijo razmere izboljšati, ponekod pa se še sedaj kažejo spodbudni rezultati.

Nadalje so na seji govorili o pripravi na programsko konferenco KS ZSMS, ki bo predvidoma v mesecu decembru. Na njej bodo temeljito »pretresli« aktivnost oziroma

neaktivnost mladih železarjev v zadnjem obdobju in sprejeli nove smernice za delo v prihodnje. Na programski konferenci bodo tudi zame-

njali več članov predsedstva, ki se dosedaj izredno neodgovorno obnašajo do izvrševanja zaupanih nalog. Ob koncu seje so se še dogovorili, da bodo mladi železarji konec novembra vrnili obisk mladim iz kolektiva Krušik v pobrateni občini Valjevo. J. R.

Učenci osnovne šole Karavanski kurirji NOB Koroška Bela, so v parku talcev izvedli očistevalno akcijo (Tekst in foto B. Blenkuš)

KRATKI NOVICI

Poročali smo že, da pripravljajo na Jesenicah mladi kulturno prireditve, na kateri se bo predstavilo več kulturnih skupin, z mladimi pa naj bi se tudi neposredno pogovarjali na prireditvi. Ob tej priložnosti bodo v avli amaterskega gledališča Tone Čufar pripravili tudi razstavo knjig, prireditve pa bo na sporedu v četrtek, 23. novembra, ob 19. uri v dvorani gledališča in ne 17. novembra, kot je bilo prvotno predvideno.

Občinska konferenca Zveze socialistične mladine Jesenice je v sodelovanju s šolami in delovnimi organizacijami pripravila v počastitev 10. kongresa slovenske mladine vrsto športnih prireditev, na katerih sodelujejo mladi iz različnih sredin. Doslej so se mladi že pomerili v košarki in odbojki, tekmovali v malem nogometu bo 18. novembra, v kegljanju pa 2. decembra, obakrat pa se bo začelo ob 10. uri.

Rk.

ŠPORTNI ČETVERBOJ

V soboto, 18. novembra, bo osnovna organizacija ZSMS TOZD hladna valjarna Bela organizirala športni četverboj v počastitev dneva republike in 35-letnice legendarne bitke za ranjence na Neretvi. Nastopile bodo ekipe OO ZSMS TOZD Valjarna žice in profilov, OO ZSMS TOZD Valjarna bluming-štel, OO ZSMS KS Javornik - Koroška Bela in OO ZSMS TOZD Hladna valjarna Bela. Tekmovalci se bodo pomerili v malem nogometu, odbojki, kegljanju na asfaltu in streljanju.

Svečana otvoritev turnirja bo ob 9. uri v domu TVD Partizan Javornik - Koroška Bela. J. R.

Učenci osnovne šole Prežihov Voranc so v soboto uspešno izvedli očistevalno akcijo. Okrog 100 učencev je urejalo okolico komunalnega servisa in čistilo Razgledno pot nad Jesenicami (Foto J. Rabič)

KONFERENCA MLADIH DELAVCEV

Pretekli teden je bila na Jesenicah seja konference mladih delavcev, ki pa se ne more pohvaliti z dobro udeležbo, saj je bila komaj sklepna. Ob tem velja poudariti, da so se mladi delegati iz Železarne dobro odzvali. Kljub temu pa moramo dodati, da mladi prihajajo na konferenco ne pripravljeni, da nimajo stališč svoje organizacije, kar velja tudi za delegate v drugih družbenopolitičnih organizacijah, vendar to ni opravičilo. Mladi se v osnovnih organizacijah srečujejo s problemi, toda na konferenci o tem ne govorijo.

Na seji so spregovorili o delu konference mladih delavcev v desetih mesecih letošnjega leta. Osnovna dejavnost je bila v tem času usmerjena v ustanovitev osnovnih organizacij v tistih sredinah, kjer jih doslej še ni

bilo, povečanje aktivnosti, reorganizacijo predsedstev, sodelovanje z ostalimi družbenopolitičnimi organizacijami, uveljavljanje zakona o združenem delu in javno razpravo o dokumentih za 10. kongres slovenske mladine. Seveda so se mladi srečevali s številnimi težavami, velja pa poudariti, da so dobre priprave na 10. kongres slovenske mladine pozitivno vplivale tudi na aktivnost mladih v Železarni in da so mladi v tem največjem kolektivu v občini začeli delati bolj aktivno.

Na seji so spregovorili tudi o sodelovanju sindikata pri letošnjih volitvah v krajevnih skupnostih in nalogah mladih na tem področju ter izvolili novo vodstvo konference, ki jo bo še naprej vodil Miro Kočevar iz Iskre TOZD Blejska Dobrava. Rk

Pripravljenost je vedno
boljša kakor
golo pričakovanje ...

Tito

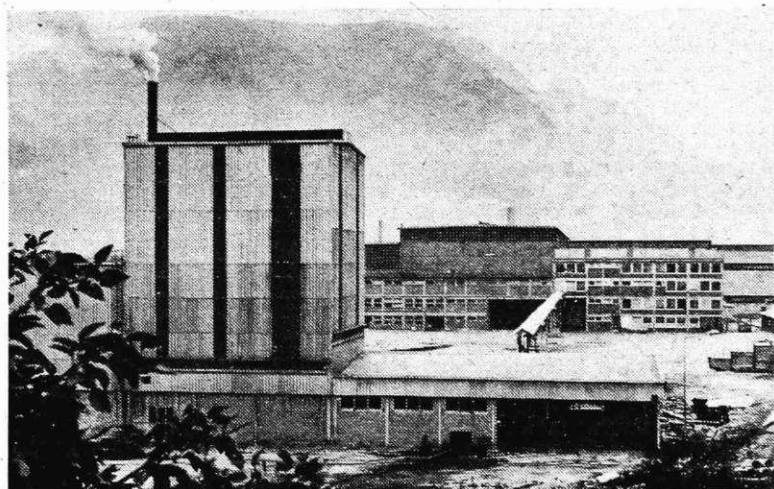
STALNE ZALOGE HRANE V IZJEMNIH POGOJIH

Endivijo in glavno solato vlagamo v prst tako globoko, da so prisute samo korenine. Običajno pa jo vložimo v zaboje. Za večje količine solate naredimo v kleti gradice, za katere natrosimo 10 do 15 cm rahle vrtno prsti.

SEZNAM IN KOLIČINE ŽIVIL ZA DOPOLNILNO ENOTEDENSKO ZALOGO SUHE HRANE V GOSPODINSTVU

Živilo	Količina za 1 osebo	Količina za 4-člansko gospodinjstvo (3,5 potr. enot)	Količina za vase gospodinjstvo
Konzervirane gotove mesne jedi (npr. ravioli, hamburška slanina z grahovim pirejem, kranjska klobasa s kislim zeljem, rižota s svinjskim mesom, polnjena paprika, goveji vampi)	5-6 konzerv	20 konzerv	
Ribje konzerve	1 kos	3-4 kosi	
Alpsko mleko	7 dcl	2,5 l	
Topljen sir	200 g	700 g	
Prepečenec	400 g	1500 g	
Keksi, sladki	700 g	2500 g	
Keksi, slani	600 g	200 g	
Krompir, instant	100 g	400 g	
Polenta, instant	150 g	500 g	
Kompot (konzerva)	400 g	1500 g	
Sadni sok	2 l	7 l	
Cvetača (vložena)	300 g	1000 g	
Kava, instant	13 g	40 g	
Kakao, instant	40 g	150 g	
Mineralna voda			

Zaloga mineralne vode se ravna po navadah v družini in po potrebi. Enotedenska zaloga suhe hrane je primerna tudi za izlete ali taborjenja.

TEHNIČNI FELJTON - TEHNIČNI FELJTON - TEHNIČNI FELJTON - TEHNIČNI FELJTON - TEHNIČNI FELJTON - TEHNIČNI

ŽELEZARSKA INDUSTRIJA V LR KITAJSKI

2

Prvi kisikov konvertor je pričel obratovati leta 1960 v pekiški železarni. Imel je težo šarže 30 ton in je letno proizvajal 150.000 ton surovega jekla. Istega leta so zgradili v železarni Taiyuan še dva 55 tonska kisikova konvertorja, ki ju je dobavila avstrijska železarna VOEST. Kasneje so zgradili še več kisikovih konvertorjev z večjo zmogljivostjo in sicer enega 120 tonskega v železarni Šanghaj in dva podobne velikosti v železarnah Anšan ter Paotou.

Da danes uporaba kisikovih konvertorjev v kitajskih železarnah ni bolj razširjena je več razlogov. Eden izmed glavnih je premajhna količina razpoložljivega grodlja. Druga težava pa je bila z nabavo, oziroma pripravo ostalih naprav potrebnih za obratovanje kisikovih konvertorjev kot so kisikarne, procesni računalniki in podobno. V zadnjem času vedno bolj intenzivno uvažajo te naprave in zato lahko pričakujemo, da bo proizvodnja v kisikovih konvertorjih naraščala hitreje kot doslej.

Kitajske obločne električne peči nimajo velike zmogljivosti in le pri manjšem številu presega teža šarže 20 ton. Največ teh peči je desetonskih in tudi manj. Prav tako tudi način obratovanja ni najbolj učinkovit in je zato trajanje šarž daljše kot normalno.

Proizvodnja posebnih in legiranih elektro jekel je majhna, vendar hitro narašča. Leta 1966 so kitajske obločne električne peči proizvajale samo 14 različnih vrst nizko legiranih jekel, leta 1971 pa se je to število že povečalo na 80 ton. Vendar kaže uvoz tega jekla v letu 1976, da bo treba napraviti na tem področju še mnogo. V tem letu je predstavljal uvoz teh jekel 8 % celotnega uvoza oziroma vsoto 94 milijonov dolarjev. Zato lahko pričakujemo, da bo LR Kitajska v bodoče pričela uvažati električne obločne peči velikih zmogljivosti (UHP) in tehnologijo za proizvodnjo legiranih in visoko legiranih jekel.

Drugo področje proizvodnje surovega jekla, ki zelo zanima kitajske jeklarje je kontinuirno vlivanje. Čeprav so že okoli leta 1965 izvajali poskuse s kontinuirnim vlivanjem jekla in so tudi sami zgradili takšno napravo kaže, da z doseženimi rezultati lastnih naporov na tem področju niso bili zadovoljni. Zato so leta 1974 uvozili dve napravi za kontinuirno vlivanje slabov in sicer eno iz Japonske in drugo iz Zvezne republike Nemčije. Nedvomno bodo z gradnjo novih naprav za kontinuirno vlivanje nadaljevali tudi v bodoče.

VROČA IN HLADNA PREDELAVA JEKLA

Informacije o predelovalnih zmogljivostih kitajskih železarn so bolj skope. V kitajskih železarnah obratujejo bluming slabing valjarne in valjarne za proizvodnjo jekla, nosilcev, železniških tračnic, žice, razne pločevine in brezšivnih cevi.

Obratov za proizvodnjo hladno valjanih trakov in pločevine, kakor tudi bele in pocinkane pločevine, je bolj malo. To je povezano predvsem s tem, da je do nedavna imela prednost pri gradnji težka industrija, medtem, ko je bila proizvodnja potrošnih dobrin nekoliko zanemarjena. Vendar časi se spreminjajo in danes vedno bolj naraščajo potrebe tudi za takšnimi proizvodi. Poseben pomen ima pri tem tudi industrija nafte, ki se je v zadnjem času izredno razmahnila.

Največ kitajskih valjavniških naprav je bilo zgrajenih v Sovjetski zvezi po letu 1950 ali pa v kitajskih tovarnah po sovjetskih projektih. Prekinitev sodelovanja s Sovjetsko zvezo je po letu 1960 imela precej težke posledice na področju valjanja in ostale predelave jekla. Kajti nekatere železarne so v tem obdobju ostale dalj časa brez potrebnih valjavniških naprav in obratov.

Kljub tem težavam so bile v zadnjem času zgrajene nove valjavne zmogljivosti. Nekaj valjarn so zgradili sami, večino pa nabavili na Japonskem in v Zvezni republiki Nemčiji. Med njimi so bile v zadnjih letih kontinuirna proga za valjanje trakov z letno proizvodnjo tri milijone ton, hladna valjarna za milijon ton, linija za letno proizvodnjo 100.000 ton bele pločevine in še nekatere druge naprave za predelavo jekla.

Podobno kot druge nerazvite dežele si tudi LR Kitajska ne more že danes privoščiti dragih čistilnih naprav za železarske

obrate. Vendar prav tako kot mi vedo, da je čistost okolja izredno važna za zdravje ljudi in ohranitev ravnovesja v naravi. Zato je po letu 1970 pričelo izvajati kitajsko časopisje velik moralni pritisk na prizadeta podjetja, da je treba razvijati sredstva in metode za ohranitev čistega okolja.

NAJVEČJE KITAJSKE ŽELEZARNE

Največje železarne v LR Kitajski so:

Anšan (5,9 milijonov ton surovega jekla letno): — To je največja in najvažnejša kitajska železarna, ki proizvaja približno eno četrtino celotnega surovega jekla. V njenem sklopu obratuje 12 plavžev s koristno prostornino 100 do 2.500 kub. m, kisikov konvertor, 15 SM peči in nekaj manjših obločnih električnih peči. Ta železarna je v LR Kitajski najbolj opremljena z napravami za pripravo železove rude in verjetno ima tudi doma izdelano napravo za kontinuirno vlivanje jekla. V svojem proizvodnem programu ima železniške tračnice, nosilce, paličasto jeklo, žico, vroče in hladno valjano pločevino ter šivne in brezšivne cevi.

Šanghaj (4,2 milijona ton surovega jekla letno): — Obrati te železarne niso postavljeni ne enem mestu temveč so razporejeni po različnih delih mesta. Proizvaja vroče in hladno valjano pločevino, paličasto jeklo, žico ter šivne in brezšivne cevi.

Wuhan (ocenjeno 1,8 do 3,5 milijona ton surovega jekla letno): — Zaradi precejšnjega dela uvožene opreme smatrajo to železarno kot najmodernejšo v LR Kitajski. V svojem sklopu ima med drugim v eni izmed zahodnih držav kupljeno veliko apnenico, napravo za odževljanje grodlja, napravo za čiščenje odpadnih voda, napravo za kontinuirno vlivanje slabov z letno proizvodnjo 1,5 milijona ton, kontinuirno vročo valjarno trakov z največjo širino valjanja 1700 mm, elektrolitsko napravo za proizvodnjo bele pločevine in moderno pocinkovalnico. V jeklarni obratujejo štiri kisikovi konvertorji, šest do osem SM

(Nadaljevanje na 8. strani)

22. SEJA DELAVSKEGA SVETA

V petek, 3. novembra, je predsednik delavskega sveta TOZD Valjarna žice in profilov Franc Divjak sklical 22. sejo na kateri so obravnavali sedem tedenski dnevniki reda, med katerimi sta bili najpomembnejši devetmesečno finančno poročilo TOZD in sprejem smernic plana TOZD in Železarnice za leto 1979.

Računovodja Martin Lah je zelo podrobno razložil devetmesečno finančno poročilo TOZD, kakor tudi celotni prihodek in njegovo razporeditev v celotni Železarni in nakazal kazalce uspešnosti za TOZD Valjarna žice in profilov.

V razpravi je bilo poudarjeno, da pri vsakem trimesečnem finančnem poročilu ugotavljamo, da ima valjarna profilov nižanje stroškov, medtem ko ima valjarna žice vedno zvišanje. Tako ima valjarna žice v devetih mesecih skupno 13.322.677,99 din višje, valjarna profilov pa 11.082.661 din nižje stroške. Razen tega se v valjarni žici še zvišajo stroški za 16.796.754,74 din zaradi prevoza in prevajanja blumov v Sisku, in razlike med dohodkom ter planirano ceno ter vzdrževanjem in energijo za 4.817.967,67 din. Tako celotno zvišanje v valjarni žici znaša še dosti več. Celotno zvišanje stroškov za celotno TOZD torej znaša 23.979.199,66 din kar je vsekakor zaskrbljujoče. Še bolj zaskrbljujoče pa naj bi bilo to zvišanje po ustavitvi valjarne profilov, v kolikor se seveda stanje v valjarni žici ne izboljša. V razpravi je bila pripomba tudi na sklepe odbora samoupravne delavske kontrole Železarnice glede izvajanja ukrepov za odpravo poslovne izgube v TOZD Hladna valjarna Bela, med katerimi je sklep, da je treba kritična dela ustrezno stimulirati in da naj temeljne organizacije še naprej solidarnostno pokrivajo izgubo te TOZD. Mnenje je in sicer, da bi delavska kontrola morala glede TOZD Hladna valjarna Bela zavzemati drugačne ukrepe. Delavski svet je sicer finančno poročilo sprejel in soglašal, da pokriva izgubo TOZD Hladna valjarna v višini 2.768.441,30 dinarjev.

V nadaljevanju je tekla razprava o smernicah plana za leto 1979. Valjarna žice naj bi v letu 1979 proizvedla 110.000 ton in valjarna profilov 6.300 ton, tako da je skupni plan za TOZD 116.000 ton gotove proizvodnje. Plan je sicer sprejemljiv v kolikor se s 1. 1. 1979 res ustavi ena izmena in v polletju še druga v valjarni profilov. V nasprotnem primeru je pa plan nesprejemljiv glede na preskrbo vložka za valjarno profilov. Vodja TOZD je pojasnil, da se bo TOZD Jeklovlek oskrbovala z vložkom prevajanjem iz našega materiala v železarni Štore. Pri tem pa so delegati izrekli bojazan glede na izkušnje zadnjih let, ko so nam v Štoreh zelo malo prevajali, da v pri-

hodnjem letu ne bomo govorili samo o pokrivanju izgub v TOZD Hladna valjarna Bela, temveč tudi o pokrivanju izgube v TOZD Jeklovlek.

Na seji so zahtevali, da se sestanejo družbenopolitične organizacije skupaj z vodstvom TOZD in kadrovskim sektorjem, da razpravljajo o nadaljnji zaposlitvi vsakega posameznega delavca, v kolikor se s 1. 1. 1979 res ustavi izmena v valjarni profilov. Glede ukinitve valjarne profilov je bilo tudi rečeno, da običajno TOZD ukinja neki oddelek na osnovi analiz, bodisi zaradi nerentabilnosti ali težkih pogojev dela. Pri ukinjanju valjarne profilov pa prevladuje občutek, da kolektiv kot tak ni imel dosti besede. Pravilno je, da se zaradi težkih pogojev dela ta valjarna ukine, toda postavlja se vprašanje ali je pametno ukiniti oddelek, ki posluje z zelo nizkimi stroški, in z razmeroma majhnim številom zaposlenih dosega dokaj dobro proizvodnjo. Rečeno je bilo, da bi o tem morali vprašati tudi delavce v oddelku valjarne profilov.

Delavski svet je potrdil smernice plana TOZD Valjarna žice in profilov za leto 1979 s pripombo, da se valjarni profilov zagotovi vložek do njene ukinitve.

V nadaljevanju so obravnavali predlog samoupravnega sporazuma o ustanovitvi posebne finančne službe. Ugotovili so, da je bil os-

nutek predhodno obravnavan na SDS oziroma zborih delavcev. Zato so sprejeli sklep o razpisu referendumu za 24. november. Potrdili so tudi podpisnike finančne dokumentacije in podaljšanje vezave zapadlega depozita 1.830.329,56 dinarjev za dobo 13 mesecev pri temeljni banki Gorenjske, PE Jesenice. Obenem z referendumom za 24. november razpisuje tudi nadomestne volitve v razne delegacije SIS namesto delegatov, ki so odšli iz TOZD.

Potrdili so predlog pravilnika o organizaciji in delu samoupravne delavske kontrole TOZD s pripombo na člen 37, da člani dobijo gradivo sedem dni pred sejo odbora.

Potrdili so tudi predlog pravilnika o organizaciji in delu inventure (popisa) sredstev in njihovih virov ter imenovali člane vseh inventurnih komisij za redno inventuro v poslovnem letu 1978.

Sprejeli so sklep, da delovna skupnost za komercialne in finančne zadeve na osnovi 133. člena samoupravnega sporazuma samostojno določi plačilna mesta in blagajniški maksimum.

Na osnovi razpisa za delovno mesto računovodja TOZD Valjarne bluming-štelke in Valjarna žice in profilov so potrdili predlog razpisne komisije, da se na delovno mesto računovodja imenuje Martin Lah.

Potrdili so tudi samoupravni sporazum o oblikovanju prve enote SIS za ekonomske odnose s tujino in imenovali za podpisnika pristopne izjave Franca Divjaka.

Ob koncu seje je DS potrdil predlog SEOP oddelka za nagrajevanje za spremembo vrednosti nekaterih delovnih mest in sprejel sklep, da predlaga oddelku še naknadno nekaj delovnih mest v obravnavo, ki so utemeljeni za povišanje.

J. B.

TOZD Strojne delavnice

19. SEJA DELAVSKEGA SVETA

V ponedeljek, 6. novembra, je predsednik delavskega sveta TOZD Strojne delavnice sklical 19. sejo. Pregled sklepov je podal vodja TOZD Janez Malenšek. Za tem je delavski svet obravnaval še devetmesečno poslovno poročilo TOZD Strojne delavnice in smernice plana TOZD Strojne delavnice za leto 1979, ki so jih člani z nekaterimi pripombami sprejeli.

Delegati so soglašali z razpisom referendumu za sprejem samoupravnega sporazuma o ustanovitvi posebne finančne službe in za dopolnilne volitve v delegacije SIS in v zbor združenega dela, ki bo 24. novembra.

Obravnavali so še pravilnik o organizaciji samoupravne delavske kontrole, poslovnik za delo samoupravnih organov v temeljnih organizacijah in samoupravni sporazum

o oblikovanju prve enote SIS za ekonomske odnose s tujino.

Na osnovi ugotovitev razpisne komisije za računovodja TOZD, je delavski svet na to delovno mesto imenoval Heleno Janšo, ki zaseda delovno mesto po pritožbenem roku.

Ob sklepu seje je delavski svet obravnaval nekaj pritožb. JM

Železarski globus

ITALIJA

Znano italijansko podjetje Danieli iz Buttria blizu Vidma je sprejelo iz Sovjetske zveze naročilo za dobavo dvožilne naprave za kontinuirano vlijvanje nizko in visoko legiranih jekel. Naprava, ki jo bodo nadomestili v elektro jeklarni železarne

skih naprav in vzdrževanja ne bo mogoče realizirati, opozarja pa, da tudi neprimeren program zmanjšuje proizvodnjo. SDS bluming 2 meni, da je za normalen potek dela potrebno izpolniti posado na dnevni ter posvetiti več pozornosti novi delovni sili. Razen tega opozarja, da je potrebno usposobiti črpalke na štelku in škarkah ter grabilce iz hladne valjarne (da se bo čistila jama na štelku). Da bi se zagotovilo normalno valjanje trakov na štelku, je potrebno izboljšati stanje globinskih peči. Rešiti je treba tudi problem čiščenja odpadnega železa v kanalu pod blumingom. SDS bluming 3 se pritožuje, da je težko dajati pripombe na gole številke, ki jih ne morejo primerjati niti s planom za leto 1978. Tudi tu opozarjajo na vzdrževanje naprav. Razen tega meni, da bi bila v tej valjarni potrebna boljša stimulacija del in opravil, ker za mesta z nižjimi skupinami ne dobijo ustrezne delovne sile. Programi valjanja naj bi bili sestavljeni tako, da bi bilo v trenutku zastaja na štelku možno kombiniranje in večja proizvodnja (izločili naj bi opek program štelka). Skupina razen tega zahteva rekonstrukcijo 75-tonskega žerjava in opozarja, da je odtočni kanal proti Savi zamašen. Podobne pripombe ima tudi SDS bluming 4. Skupina med drugim opozarja, da je potrebno urediti faktorje in izračune (MD-kromi Č1832 in navadne kvalitete ne morejo imeti istega faktorja) ter, da so skladišča na liniji in v 3 hali premajhna. Skupina postavlja tudi vprašanje pranja delovnih oblek in dovoza čaja v obrat (zakaj se je prav v zimskem času opustil). SDS adjustaža Javornik med drugim opozarja na željo ravnalcev, da bi se v bodoče ločeno obravnavali odstotki oziroma doseganje norm na ravnalnih strojih UNGERER in GÖTHA (sedaj se obravnavajo skupno v poprečju obeh strojev). SDS razen tega vprašuje, zakaj se v planske mesečne obveze ne upošteva izmeček, ki ne nastaja po krivdi njihovega oddelka. V zvezi z reklamacijami pa je SDS sprejela sklep, da se zaostri nadzor nad prebiranjem pločevine. SDS lužilnica adjustaža štelke ima pripombo na osebne dohodke in na neurejene odnose v obratu. SDS adjustaža bluming 1 meni, da bi bilo potrebno v smernicah plana Železarnice določiti, da se pri samskem domu na Plavžu in na Koroški Beli dogradi kuhinja za prehrano delavcev doma, pri vseh samskih domovih pa naj se zagotovi prostor za športno igrišče (to naj bi veljalo za vse samske domove, ki bi jih gradili v prihodnje). SDS zahteva, da se pri vseh kabinah portalnih žerjavov namestijo stekla in uredi ogrevanje kabin. SDS adjustaža bluming 2, ki postavlja isto zahtevo, pa dodaja, da je potrebno vsakega, ki bi steklo razbil, poklicati na odgovornost. Ta skupina v zvezi s smernicami poudarja predvsem, da je potrebno zagotoviti reden pritok materiala za čiščenje in izboljšati izplen, pa tudi boljše delovne pogoje in boljše stanje delovnih naprav. SDS adjustaža bluming 3 meni, da so smernice dosegle, da pa bo potrebno več napraviti za izboljšanje delovnih pogojev. Zaradi prenatrpanosti z materialom, nepravilnega podkladanja in prevelikih količin rene v oddelku so imeli v zadnjem času nekaj hujših nesreč. Skupina vprašuje, kaj se bo naredilo z brusilnimi RAU stroji, ki že nekaj let niso ekonomični, pa tudi za delo

19. SEJA DELAVSKEGA SVETA

V torek, 7. novembra, je imel delavski svet TOZD Valjarna debele pločevine 19. redno sejo, ki jo je vodil predsednik Danijel Črv. Po pregledu sklepov zadnje seje so ugotovili, da so bili realizirani, razen dveh, ki sta v izvajanju.

Obravnavali so devetmesečno poslovno poročilo TOZD Valjarna debele pločevine in ugotovili, da so bili proizvodni rezultati ugodni in je TOZD dosegla v tem času 8 milijonov 923.122,50 din znižanja stroškov. Povprečen stalež je bil 197 delavcev nasproti planiranim 200 delavcem. Odsotnost z dela zaradi bolezenske odsotnosti nad 30 dni se je povečala zaradi poškodb iz leta 1977, medtem ko je bolezenska odsotnost do 30 dni in neupravičeni izostanki v upadanju. Delavski svet je tudi soglašal z zahtevo odbora za gospodarstvo, da je za zagotovitev ugodnih poslovnih rezultatov v zadnjih treh mesecih 1978, treba dosledno izpolnjevati program ukrepov za izvrševanje družbenega plana.

Obravnavali in potrdili so tudi kazalce uspešnosti poslovanja TOZD od 1. januarja do 30. septembra, ter pokrivanje izgube v TOZD Hladna valjarna Bela.

Brez pripomb so sprejeli smernice za plan Železarnice za leto 1979. Obravnavali in sprejeli so tudi predlog smernic plana TOZD za leto 1979 z naslednjimi dopolnitvami:

— zaradi prevelikih razlik med naročenimi in dobavljenimi težami slabov naj se ustrezno korigira planirani izplen za leto 1979;

— na strani 4. naj se drugi odstavek glasi: »TOZD bo povečala število zaposlenih nad planiranim normativom le v primeru utemeljenega povečanja obstoječih delovnih naprav, oziroma obsega dela.«;

— pri dobavah slabov iz Smedereva je treba urediti razkladanje teh slabov tako, da v adjustaži in odpremi zaradi tega ne bo prišlo do zastojev.

Soglašali so z razpisom referendumu za sprejem samoupravnega sporazuma o ustanovitvi posebne finančne službe ter razpis za spremembe in dopolnitve samoupravnega sporazuma o združitvi v SOZD SZ, ki bo 24. novembra.

Sprejeli so: pravilnik o delu in organizaciji SDK v TOZD, poslovnik za delo samoupravnih organov in delegacij v TOZD in ŽJ, pravilnik o organizaciji in delu inventure sredstev in njihovih virov ter imenovali predsednike in člane inventurne komisije.

Srp in kladivo, katere leži blizu Moskve, bo imela nekaj tehničnih novosti. Glavna je predvsem ta, da bo mogoče z eno žilo vlivati gredice dimenzij 100 — 160 mm kvadrat in dolge do 4,2 m ter z drugo slabe 160 x 470 mm enake dolžine oziroma alternativno gredice 140 — 160 mm kvadrat. Dobava te naprave je predvidena v začetku leta 1980.

niso več primerni. Tudi SDS adjustaža bluming 4 opozarja na izrabljene naprave, na pomanjkanje delavcev, prostorsko utesenjenost in na zalogo materiala, ki ne gre v promet.

V TOZD Hladna valjarna Bela so se samoupravne delovne skupine sestale po imenih na treh zborih delavcev. Oba predloga sporazumov so sprejeli brez pripomb. Kaže pa omeniti nekatera stališča in opombe, ki so prišle do izraza v razpravi o smernicah plana. Tako je bilo na primer na enem od zborov poudarjeno, da bo možno postavljeni plan doseči le, če bo na razpolago zadosti kvalitetnega domačega vložka ter da bo potrebno bistveno izboljšati tudi delo vzdrževalcev, zlasti na ključnih napravah. Na drugem zboru pa so poudarili, poleg vprašanja vložka, tudi potrebno po usposabljanju tistih delavcev, ki nimajo zadosti izobrazbe ter vprašanje prodaje. Izrečeno je bilo mnenje, da bi se kupci morali prilagajati proizvodnji HVB, kajti zaradi proizvajanja premajhnih kolobarjev se na linijah porabi preveč časa. Zbori delavcev so bili seznanjeni tudi s poročilom o 9-mesečnem poslovanju TOZD.

Tudi v TOZD Vratni podboji, kjer sta se obe delovni skupini sestali na enotnem zboru delavcev, na oba sporazuma ni bilo pripomb. V zvezi s smernicami pa je bilo postavljenih dveh zahtev: da mora prodajni sektor zagotoviti zadostno število naročil, prodajni oddelk pa izdelati program prodajne politike za leto 1979 in ga do konca novembra posredovati v TOZD.

V TOZD Energetika so SDS dispečerji elektroenergije brez pripomb soglašali s smernicami za leto 1979. Prav tako tudi SDS PIV energija 3, ki je med drugim, predvsem v zvezi z novimi predpisi o zaposlovanju upokojujencev, opozorila na vprašanje pomanjkanja delovne sile. Skupina vprašuje, kaj je z dodatnim dopustom za tiste, ki so stari nad 50 let.

V delovni skupnosti za finančne in komercialne zadeve se je šestala SDS prodaja (njeno stališče v zvezi s Tehno-Impexom omenjamo v uvodu), v delovni skupnosti za ekonomiko, TKR in novogradnje pa SDS raziskovalni oddelk, priprava vzorcev, OPTIO, operativna izgradnja in oddelk za operativno planiranje. Vse skupine so v glavnem razpravljale o smernicah plana ter o predlogih obeh sporazumov (oziroma dopolnitvah). SDS priprava vzorcev med drugim ugotavlja, da prevelika bolezenska odsotnost hromi ažurno delo, zaradi česar je vodja SDS člane še posebej opozoril na uporabo zaščitnih sredstev. SDS OPTIO je opozorila na potrebo po pospeševanju racionalizacije v Železarni. Na oddelku investicijske dokumentacije posamezniki izboljšujejo nekatere naprave, česar pa ne prijavljajo. Ker je mišljenje o tem, kaj je racionalizacija in kaj je službena dolžnost, neenotno, predlaga, naj se točno definira inventivno dejavnost ter ali mora biti vključena v delovne naloge ali potekati posebej.

Center za proučevanje samoupravljanja in informiranje — Božidar Lakota

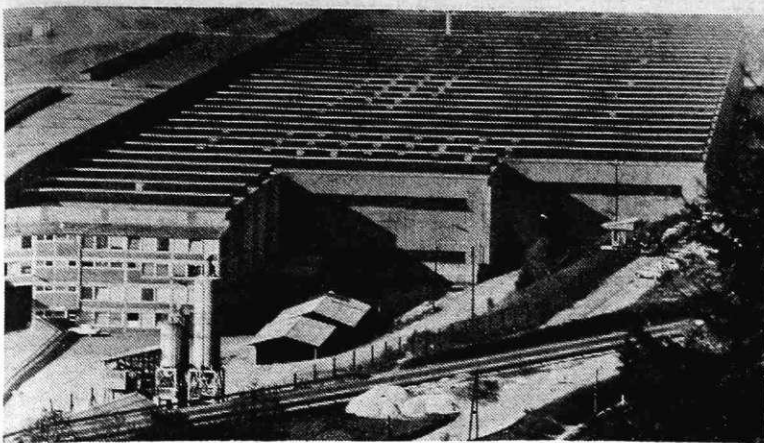
PREGLED SESTANKOV SDS

Minuli teden smo iz treh temeljnih organizacij in dveh delovnih skupnosti prejeli 26 zapisnikov s sestankov samoupravnih delovnih skupin. Razen tega smo prejeli zapisnike iz TOZD Hladna valjarna Bela in TOZD Vratni podboji, kjer so se skupine sestale kot zbori delavcev. Skupine so v 21 primerih obravnavale smernice plana za leto 1979, v 19 primerih predlog sprememb in dopolnitev samoupravnega sporazuma o združitvi v SOZD Slovenske železarnice in v 20 primerih predlog samoupravnega sporazuma o združitvi Tehno-Impexa v SOZD SZ z ureditvijo medsebojnih razmerij. O teh vprašanjih so razpravljali tudi zbori delavcev v omenjenih dveh temeljnih organizacijah.

Medtem, ko je imela na predlog sprememb in dopolnitev sporazuma o združitvi v SOZD SZ pripombo le ena delovna skupina (v pogojih razpisa naj bi bila poudarjena visoka strokovna izobrazba in z delom dokazano visoko strokovno znanje, ne pa »vali-ali«) pa osem skupin (od 20-ih) v zvezi z združitvijo Tehno-Impexa postavlja določena vprašanja oziroma pripombe, ali pa omenja potrebo po boljšem tolmačenju. Nekaterim SDS ni dovolj jasno raztolmačeno, zakaj je združitve potrebna, druge zanima, kaj naj bi delala naša nabavna in prodajna služba (boje se podvojenosti služb), tretji se vprašujejo, če bo ta delovna organizacija sposobna opravljati posle za Železarno. SDS prodaja pa predlaga, da bi delovno organizacijo blagovnega prometa organizirali iz lastnih sil članic SZ. V razpravi na tej delovni skupini je bilo poudarjeno, da se v primeru priključitve Tehno-Impexa posli s področja uvoza in izvoza v celoti odvzamejo Železarni Jesenice in se zato delavci teh služb čutijo socialno ogrožene. Ti delavci menijo, da je s tem dana nezaupnica njihovem dosedanjemu delu. V razpravi o smernicah plana pa je ponekod prišla do izraza zlasti obratna problematika temeljnih organizacij.

V TOZD Jeklarna sta se sestali dve SDS. SDS kamnolom Trebež je med drugim obravnavala izpolnjevanje planskih nalog v IV. kvartalu in meni, da je to obdobje v kamnolomu zaradi težjih vremenskih pogojev vedno problematično. Da bi kljub temu izpolnili plan, so nekateri delavci dobili še dodatne zadolžitve. SDS elektropeči 2 pa v zvezi s smernicami plana za leto 1979 opozarja, da na elektropečeh ne bo mogoče doseči planirane količine 180.000 ton jekla, v kolikor se ne bodo izboljšale kvalitete EKC in EEC, oziroma, v kolikor se ne bo rešil problem vzdržnosti peči, kvalitete vložka in žlindre (skupina opozarja, da je menjavanje žlindrin banj med procesom v peči zelo nevarno).

V TOZD Bluming štelke se je sestalo 13 delovnih skupin. SDS bluming 1 meni, da smernic plana zaradi stanja valjav-

SPREMENBE IN DOPOLNITVE ZAKONOV S PODROČJA DELOVNIH RAZMERIJ IN POKOJNINSKEGA TER INVALIDSKEGA ZAVAROVANJA

PREDLOG ZA IZDAJO ZAKONA O SPREMENBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O POKOJNINSKEM IN INVALIDSKEM ZAVAROVANJU

in se mu hkrati neha izplačevati pokojnina. O tem odloča upokojenec sam.

Novela tega zakona je povezana z novelo zakona o delovnih razmerjih, tako, da obe noveli predstavljata zaokroženo celoto.

Tudi pri tej noveli gre za realizacijo sklepa 11. kongresa ZKJ o zaposlovanju upokojencev in stališčih predsedstva CK ZKS za uresničevanje kongresnega sklepa.

Ureditev po noveli tega zakona naj bi bila naslednja:

1. Upokojencu, ki sklene delovno razmerje ali začne opravljati samostojno dejavnost, oživi svojstvo zavarovanca, to pomeni, da se reaktivira (izgubi status upokojenca in postane delavec v združenem delu)

PREDLOG ZA IZDAJO ZAKONA O SPREMENBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O DELOVNIH RAZMERJIH

S spremembami in dopolnitvami zakona o delovnih razmerjih naj se drugače, kot je sedaj, uredi zaposlovanje upokojencev in delo delavcev, ki izpolnjujejo pogoje za polno osebno pokojnino.

Pri tem gre za realizacijo sklepa 11. kongresa ZKJ, ki je opredelil stališče do zaposlovanja upokojencev, in stališč predsedstva CK ZKS, kako uresničiti izvedbo tega kongresnega sklepa.

Novela zakona naj bi opredelila položaj upokojenca, ki se zaposli, to je, ki sklene delovno razmerje. Uzakonjeno naj bi bilo načelo, da je tak upokojenec ponovno samo delavec. Tak upokojenec se reakti-

Ko mu preneha delovno razmerje, — se mu ta čas šteje za odstotno povečanje že uveljavljene pokojnine ali novo odmero pokojnine, če še nima polne pokojninske dobe;

— lahko zahteva novo odmero pokojnine, če že ima polno pokojninsko dobo.

2. Upokojencu, ki sklene pogodbo o delu, se med tem časom sicer izplačuje pokojnina, plačuje pa poseben prispevek,

— če pokojnina in dohodek iz tega dela skupaj presegata dvojni znesek povprečnega osebnega dohodka zaposlenih v SR Sloveniji iz prejšnjega leta, ali

— če dohodek iz tega dela sam presega 30 % letnega povprečnega osebnega dohodka vseh zaposlenih v SR Sloveniji iz prejšnjega leta.

Zakon naj bi določil prehodno obdobje, v katerem je treba obstoječe razmerje zaposlenih upokojencev prilagoditi novemu zakonu.

Novela tega zakona ureja še eno vprašanje. Ustavno sodišče SRS je z odločbo z dne 1. VI. 1978. št. U I 11/78 ugotovilo, da drugi in tretji odstavek 13. člena zakona nista v skladu z ustavo. Da bi to neskladnost odpravili, naj bi novela črtala sporni določbi.

(Poročevalec 21/IV)

vira. O tem bi odločal upokojenec sam.

Delavcu, ki izpolni pogoje za osebno pokojnino, preneha delovno razmerje, razen če so delavci TOZD in delavci soglasni, da nadaljuje delovno razmerje. Ta delavec se torej ne upokojuje.

Za oba — reaktiviranega upokojenca in za delavca, ki izpolnjuje pogoje za polno osebno pokojnino — bi veljalo:

— da ne more biti individualni poslovodni organ oziroma predsednik ali član kolegijskega poslovodnega organa niti opravljati del oziroma nalog s posebnimi pooblastili;

— lahko bi pa opravljal tudi taka dela, če gre za upokojence oziroma delavca, ki ima zaradi posebne dobe (recimo: borec NOV) ali beneficirane dobe pravico do polne osebne pokojnine — dokler ne dopolni efektivne delovne dobe 40 oziroma 35 let.

Nakazano je vprašanje ali naj bi te omejitve oziroma izjeme določal neposredno zakon ali pa naj bi se to prepuščilo družbenemu dogovoru o kadrovski politiki.

Samoupravni splošni akt bi moral določati dela oziroma naloge, ki jih lahko opravlja tak upokojenec oziroma delavec.

Vsako leto je treba objavljati dela oziroma naloge, ki jih opravlja tak delavec. Če se prijavi kandidat, ki izpolnjuje z oglašom razpisne pogoje, takemu delavcu preneha delovno razmerje.

Če se upokojenec na reaktivira, ne more skleniti delovnega razmerja. Lahko pa sklene samo pogodbo o delu. Samoupravni splošni akt določa dela oziroma naloge, ki jih lahko opravlja upokojenec po pogodbi o delu.

Omejitve glede zaposlovanja upokojencev in delavcev, ki izpolnjujejo pogoje za polno osebno pokojnino, veljajo za vse delavce, ki so kjerkoli v delovnem razmerju, torej tudi za tiste, za katere se samo smiselno uporablja zakon o delovnih razmerjih (delavce z volilnimi nazivi in delavce, ki jih imenuje skupščina DPS ali njen izvršni svet, delavce v organih DPS, itd.), če zakon, ki ureja dotično področje (recimo o državnih upravi, o sodiščih, javnih tožilstvih itd.), ne določa drugače.

Ta zakon pa ne bi veljal za člane organov DPS, DPO s stalno funkcijo in izvoljene osebe s stalno funkcijo pri zborskih, SIS, ipd., ker te osebe niso v delovnem razmerju.

Za ureditev obstoječih razmerij v zakonu naj bi veljalo prehodno obdobje šestih mesecev.

(Poročevalec 21/IV)

NOVICE IZ SINDIKALNIH ORGANIZACIJ

VZDRŽEVANJE

V torek, 31. oktobra, je bila 11. redna seja izvršnega odbora. Najprej so obravnavali smernice plana za prihodnje leto. Tovariš Brelih, vodja TOZD Vzdrževanje je navzoče seznanil s smernicami plana in poudaril, da predstavljajo osnovo za sestavo gospodarskega načrta TOZD, odnosno delovne organizacije. Smernice so bile obravnavane na sestankih vseh SDS v TOZD. Pri tem so poudarili višino osebnih dohodkov v letu 1979 ter zadostno število ustreznega vzdrževalnega kadra.

Tovariš Brelih je še opozoril na to, da se preveč zavedamo kaj hočemo, premalo pa govorimo o tem kaj moramo storiti, da bi smernice realizirali.

Osnovna naloga TOZD Vzdrževanje je v hitrih in kvalitetnih vzdrževalnih posegih, da bodo naprave v čim boljšem obratovalnem stanju. To bodo lahko storili le v primeru, če bodo imeli dovolj kadrov in ob izboljšanju delovne discipline. Vse vzdrževalne TOZD se ukvarjajo s problemi kadrov, zato sindikalna organizacija predlaga problemsko konferenco, kjer naj bi sodelovali predstavniki vseh treh TOZD in prav tako tudi družbenopolitičnih organizacij.

V drugi točki dnevnega reda so razpravljali o devetmesečnem poslovnem poročilu. Na osnovi razlage vodje in računovodje TOZD ugotavljajo, da rezultati niso najboljši, saj delovna organizacija kot celota devetmesečnega načrta ni izpolnila.

O stanju v Železarni so razpravljali tudi na seji občinske konference ZK in obravnavali nepravilnosti, ki se pojavljajo v naši delovni organizaciji. Omenjali so TOZD Hladna valjarna Bela, ki ni dosegla planiranih količin in zahtevali, da je treba sanacijski program dosledno izpolnjevati ter ga po potrebi tudi dopolniti.

Med tekočimi zadevami, ki so jih obravnavali na seji, so bili navzoči seznanjeni, da je za 24. november razpisan referendum. Sprejeli naj bi samoupravni sporazum o organizaciji in delu posebne finančne službe ter spremembe in dopolnitve samoupravnega sporazuma o združitvi v SOZD Slovenske železarne. Posebne nadomestne volitve za manjkajoče člane samoupravnih organov ne bodo potrebne glede na to, da bodo prihodnje leto v marcu nove volitve. Disciplinski komisiji Železarne bodo posredovali mnenje o dveh sodelavcih zaradi disciplinskih prekrškov. V naslednji točki dnevnega reda so obravnavali dopis koordinacijskega odbora za praznovanje dedka Mraza. Koordinacijski odbor predlaga enotno akcijo delovnih organizacij za obdaritev otrok in naj bi v ta namen prispevale po 30 din na zaposlenega. TOZD za takšne namene nima sredstev in zato predlaga reševanje te vloge na ravni delovne organizacije Železarne. Ob tem so poudarili, da vsi člani kolektiva niso iz jeseniške občine.

Ob sklepu seje so obravnavali še nekaj tekočih zadev ter sprejeli sklep, da bodo v decembru in januarju organizirali tekmovanje za prehodni pokal TOZD Vzdrževanje v kegljanju na asfaltu. Tekmovali bodo lahko vsi delavci zaposleni v TOZD Vzdrževanje, pokal pa bodo nabavili iz sredstev za športno in rekreacijsko dejavnost.

DRUŽBENA PREHRANA

V ponedeljek, 6. novembra, je bila 6. redna seja izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata. Poleg članov izvršnega odbora se je seje udeležila tudi vodja TOZD Stanka Treven-Vulelija.

Ob pregledu sklepov, sprejetih na prejšnji seji, so ugotovili, da so bili v celoti izpolnjeni. V nadaljevanju se je izvršni odbor OO sindikata obravnaval pritožbo sodelavca Srečka Bremca zaradi odločbe o razporeditvi na delovno mesto v samopostrežno restavracijo. Prav tako je izvršni odbor osnovne organizacije sindikata razpravljal o zahtevku sodelavke Ane Talar. O obeh primerih so bila na seji sprejeta ustrezna stališča.

RAZŠIRJENA SEJA PREDSEDNIKOV OSNOVNIH ORGANIZACIJ SINDIKATA ŽELEZARNE JESENICE

V sredo, 8. novembra, je bila razširjena seja predsednikov osnovnih organizacij sindikata železarne Jesenice. Navzoči so bili seznanjeni z dokumenti devetega kongresa Zveze sindikatov Slovenije, ki je pred kratkim zasedal v Mariboru. Predsednik konference osnovnih organizacij sindikata Železarne je navzoče seznanil z referati naših delegatov na vseh komisijah med kongresom. Zlasti je bila poudarjena produktivnost in samoupravna organiziranost v TOZD. Predsedniki osnovnih organizacij sindikata so

prejeli kongresni material, dogovorjeno pa je bilo, da bo izvršni odbor sindikata Železarne naročil 30 izvodov kongresnega gradiva kakor hitro bo na voljo.

Zatem so se predsednikom osnovnih organizacij sindikata pridružili še sekretarji osnovnih organizacij ZK.

V drugi točki dnevnega reda so poslušali razlago razvida delovnih nalog, ki jo je obrazložil Tine Črv. Po razlagi so se prisotni vključili v razpravo in zastavili več vprašanj. Nekatera vprašanja so bila razjasnjena že med samo razpravo. Izvršni odbor sindikata Železarne je razpravo pripravil z namenom, da bi družbenopolitični delavci bili poleg vodilnih delavcev seznanjeni in bi lahko pozneje v TOZD sodelovali v razpravi. Sprejeto je bilo priporočilo, poslovodnemu odboru, da imenuje strokovno skupino, ki bo sodelovala pri nadaljnji razpravi pripravljenega predloga ob učinkoviti pomoči slehernega delavca v Železarni.

Predsedniki osnovnih organizacij sindikata so razpravljali še o delu odborov za uveljavljanje zakona o združenem delu. Predsednikom je bilo naročeno, da v tistih TOZD, kjer teh odborov še ni, le-te čimprej ustanovijo in imenujejo po enega predstavnika v odbor za izvajanje zakona o združenem delu na ravni Železarne.

Predsedniki so bili obveščeni, da je treba nadaljevati z evidentiranjem možnih kandidatov v samoupravne organe v TOZD in delovni organizaciji Železarne. Prav tako so predsedniki sprejeli nalogo, da pregledajo in proučijo potrebe družin naših sodelavcev, ki so potrebni pomoči zaradi daljše bolezenske odsotnosti z dela.

Na skupni seji so spregovorili še o zaposlitvi žena in invalidov. Dogovorjeno je bilo, da je treba napraviti analizo v TOZD in delovnih skupnostih z namenom, da bi ugotovili nadaljnje možnosti zaposlovanja žena in invalidov. V nadaljevanju seje so bili navzoči obveščeni, da je z delom začela skupna komisija na ravni SOZD Slovenske železarne, ki usklajuje zahteve za beneficirano delovno dobo.

Navzočim je bila posredovana še informacija o delu disciplinske komisije v Železarni, ki naj pripravi poročilo o opravljenem delu. Rečeno je tudi bilo, da naj bi v Železarni pisali tudi o disciplinskih prekrških sodelavcev. Predsedniki osnovnih organizacij sindikata so zahtevali od poslovodnega odbora, da pospeši izdelavo kataloga delovnih nalog in opravil, da bo možen prehod na nagrajevanje po vloženem delu.

Ob sklepu seje so se še dogovorili, o naročilu značk devetega kongresa zveze sindikatov Slovenije.

V komisijo za delovne in življenjske pogoje pri republiknem odboru sindikata proizvodnje in predelave kovin so imenovali sodelavca Boža Pančurja. Dogovorili so se, da naj bi se sestajali enkrat v mesecu, po potrebi pa tudi večkrat.

PODELJENE PLAKETE IN PRIZNANJA

V preteklem tednu so podelili priznanja in plakete zveznega odbora sindikata delavcev industrije in rudarstva Jugoslavije. Plaketo je prejela tudi naša sodelavka Tončka Divjak iz TOZD Elektrode, predsedniku konference osnovnih organizacij sindikata Železarne Stefanu Ščerbiču pa je bilo podeljeno priznanje. Plakete in priznanja je zvezni odbor sindikata delavcev industrije in rudarstva Jugoslavije podelil zaslužnim članom sindikata za dolgoletno uspešno delo. Tončki Divjak in Stefanu Ščerbiču iskreno čestitamo tudi mi.

GORENJCJI!

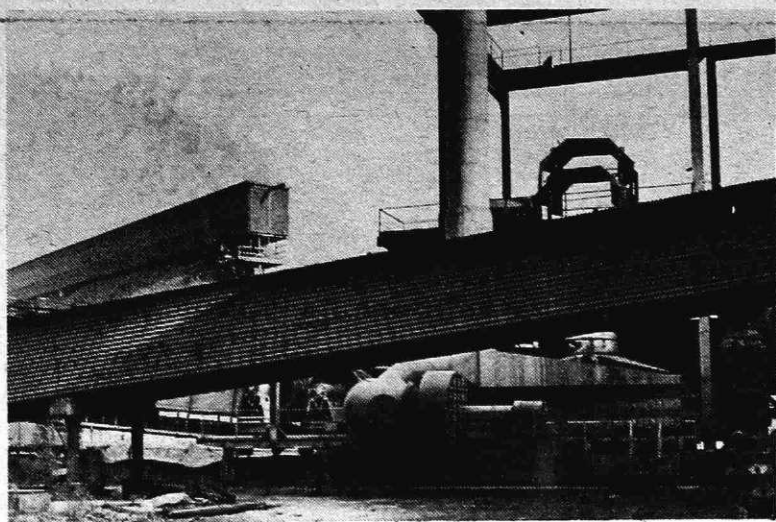

Te dni lahko
GLAS
naročite
pri vašem pismonoši.

Do konca leta ga boste
prejemali brezplačno

Valjarne na Javorniku

Del naprav za pripravo vložka za plavža

PRODAJA V OKTOBRU POD PLANOM

(Nadaljevanje s 1. strani)

cene pod planiranimi le v TOZD Hladna valjarna Bel. (14 %), za vse druge izdelke pa odstopajo navzgor za 5 do 37 %. To se odraža tudi na preseganju planirane realizacije, ki je bilo največje v TOZD Livarna (45 %), najmanjša pa v TOZD HV Jesenice (12 %). Samo dosežena realizacija v TOZD Valjarna žice in profilov kljub 18 % višjim cenam zaostaja za planom za 32 %.

Kumulativni podatki o prodaji kažejo enake tendence kot mesečni. Plan prodaje po količini ni bil dosežen — zaostanek znaša 19.781 ton ali 5 % pri skupni tonaži 366.909 ton.

skupna zunanja realizacija pa zaradi 8 % višje prodajne cene presega planirano za 3,4 % ali 134,1 milij. din. V desetih mesecih je bila presežena planirana realizacija energije za 3 % ter ostala za 65 %.

Pregled doseganja planirane prodaje po TOZD kaže zaostanek tako po količini kot vrednosti v TOZD Valjarna žice in profilov, HV Bela in Vratni podboji, medtem ko niso dosegli planirane tonaže v TOZD Žičarna (2 %) in Profilaria (2 %). Največje odstopanje od planirane realizacije v letošnjih desetih mesecih sta imeli TOZD Livarna (33 %) in Valjarna bluming-štel (170 %).

JAPONSKA

Japonske železarske družbe imajo z ameriški, kanadskimi in avstralskimi dobavitelji železove rude in premoga za koksiranje v zvezi z dobavami v fiskalnem letu 1978 in 1979 precejšnje težave. Gre za to, da želijo japonske železarne zaradi slabše konjunktore ter velikih zalog in s tem tudi pomanjkanjem skladišnega prostora dejansko nabaviti v tem obdobju manj kot so bile sklenjene pogodbe. Te so predvidevale nabavo 150 milijonov ton železove rude in 70 milijonov ton premoga za koksiranje. Dejansko dobavo do marca prihodnjega leta pa želijo japonske železarne znižati kar za 30 % oziroma na 110 in 50 milijonov ton. Kako se bo spor končal še ni jasno, vendar bo verjetno dosežen določen kompromis, v katerem bo svojo vlogo odigralo tudi eventuelno znižanje cen s katerim bodo dobavitelji lažje dosegli povečanje svojih dobav.

AVSTRALIJA

LR Kitajska nadaljuje z nakupom avstralske železove rude. Pred kratkim so njeni predstavniki podpisali pogodbo z avstralskim rudnikom Mt Newmann za dobavo kitajskim železarnam 1,5 milijona ton te železarske surovine v letu 1979. Že prej pa je bila sklenjena pogodba za 900.000 ton kosovnat in fine železove rude katere dobava že teče.

ZDA

V tej državi so doslej že večkrat poskušali oceniti stroške, ki nastajajo zaradi korozije, ki so še pred nedavnim znašali med 15 in 30 milijardami dolarjev. Pred kratkim je nacionalni urad za standarde objavil najnovejšo oceno, ki je znatno višja kot predhodna in se giblje okoli 70 milijard dolarjev. Osnova za to oceno je bila strokovna študija, ki jo je izdelal znani znanstveni institut v ZDA Battelle Columbus Laboratories. V študiji so podrobno obdelali tri področja, kjer ima korozija znaten vpliv na stroške. To so bili stroški zvezne vlade, ki so jih ocenili na okoli dve milijardi dolarjev letno za vzdrževanje raznih naprav in dodatnih šest milijard za investicijske stroške. Drugo področje je bila proizvodnja električne energije, kjer so ocenili stroške zaradi korozije na približno štiri milijarde dolarjev letno.

Tretje področje so bili privatni avtomobili, kjer so te stroške ocenili na 6 do 14 milijard dolarjev. Pri tem bi lahko lastniki avtomobilov prihranili vsaj dve milijardi in tudi več, če bi namenili več pozornosti zaščiti pred korozijo in ustreznemu vzdrževanju. Ta tri področja, ki so bila podrobno obdelana so služila kot osnova za ugotovljene stroške, ki zajemajo celoten vpliv korozije na področju stroškov v tej državi.

Železarski globus

IZVRŠITEV DRUŽBENEGA PLANA PRODAJE ZA MESEC OKTOBER

TOZD	IZVRŠITEV OKTOBER 1977			DRUŽBENI PLAN OKTOBER 1978			IZVRŠITEV OKTOBER 1978			INDEKSI					
	Količ. t	Cena din/t	Vrednost din	Količ. t	Cena din/t	Vrednost din	Količ. t	Cena din/t	Vrednost din	Kol. 8/2	Cena 9/3	Vred. 10/4	Kol. 8/5	Cena 9/6	Vred. 10/7
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Livarna	39,2	22.985	902.025	50	25.000	1.250.000	73,0	24.871	1.814.198	186,2	108,2	201,1	146,0	99,5	145,1
Valj. bluming-štel	5.929,4	9.700	57.516.186	5.570	9.677	53.900.890	4.880,5	13.275	64.786.694	82,3	136,9	112,6	87,6	137,2	120,2
— bluming				170	7.897	1.342.490	392,6	10.800	4.239.730				230,9	136,8	315,8
— štel				5.400	9.736	52.558.400	4.487,9	13.491	60.546.964				83,1	138,6	113,2
Valj. žice in prof.	3.248,6	6.491	21.085.639	4.170	6.824	28.457.860	2.389,6	8.069	19.281.743	73,6	124,3	91,4	57,3	118,2	67,8
Valj. debele ploč.	8.944,8	8.570	76.645.785	8.620	8.367	72.124.280	7.955,3	11.281	89.741.975	88,9	131,6	117,1	92,3	134,8	124,4
Hladna valj. Bela	5.090,1	9.758	49.669.993	8.100	13.531	109.597.980	7.386,5	11.657	86.107.435	145,1	119,5	173,4	91,2	86,1	78,6
Hladna valj. Jesenice	2.639,9	10.729	28.323.180	2.510	10.385	26.066.350	2.334,3	12.527	29.240.988	88,4	116,8	103,2	93,0	120,6	112,2
Žičarna	4.281,4	11.570	49.533.533	4.470	11.286	50.448.222	4.352,5	13.811	60.111.428	101,7	119,4	121,4	97,4	122,4	119,1
Profilaria	2.302,1	9.910	22.813.027	2.150	8.547	18.406.733	1.977,7	10.832	21.423.231	85,9	109,3	93,9	92,0	126,7	116,4
— HOP				2.070	8.009	16.579.323	1.848,3	9.819	18.148.869				89,3	122,6	109,5
— ronlele				20	28.935	538.700	14,9	29.475	440.244				74,5	109,4	8,7
— stebr. + distančn.				10	19.286	192.860	25,8	21.550	554.768				258,0	111,7	287,6
— diski				50	21.917	1.095.850	88,7	25.693	2.279.360				117,4	117,2	208,0
Skladišče 38				150	18.333	2.749.950									
Vratni podboji	42,0	23.599	991.919	80	22.914	1.833.085	83,9	25.681	2.155.617	199,8	108,8	217,3	104,9	112,1	117,6
Jeklovle	1.823,6	18.947	30.904.954	1.790	15.730	28.157.585	1.766,8	19.604	34.637.592	96,9	115,7	112,1	96,7	124,6	129,0
Elektrode	2.422,9	10.415	25.235.369	2.165	11.466	24.824.188	2.466,3	12.020	29.643.553	101,8	115,4	117,5	113,9	104,8	119,4
— elektr., var. žica, prašek,				1.965	12.552	24.664.188	2.138,4	13.760	29.425.189				108,8	109,6	119,3
— masa, elektrode Zgb.				200	800	160.000	327,9	666	218.364				163,9	83,2	135,5
— ognjevdžni mat.				1.005	7.153	7.189.285	919,6	9.801	9.013.269	85,5	117,8	100,7	91,5	137,0	125,4
Žebeljarna	1.075,2	8.322	8.947.189	1.005	7.153	7.189.285	919,6	9.801	9.013.269	85,5	117,8	100,7	91,5	137,0	125,4
OSNOVNA REALIZACIJA	37.839,2	(9.846)	372.578.099	40.830	(10.409)	425.006.348	36.586,0	(12.244)	447.967.723	96,7	124,4	120,2	89,6	117,6	105,4
Realizac. energija						2.371.420			1.878.911						79,2
Ostala realizacija			7.190.931			4.212.006			8.489.490				118,1		201,5
SK. ZUNANJA REALIZACIJA	37.839,2	(10.036)	379.769.030	40.830	(10.570)	431.589.774	36.586,0	(12.527)	458.328.124	96,7	124,8	120,7	89,6	118,5	106,2

IZVRŠITEV DRUŽBENEGA PLANA PRODAJE OD I. DO X. MESECA

TOZD	IZVRŠITEV OD I - X 1977			DRUŽBENI PLAN I - X 1978			IZVRŠITEV OD I - X 1978			INDEKSI					
	Količ. t	Cena din/t	Vrednost din	Količ. t	Cena din/t	Vrednost din	Količ. t	Cena din/t	Vrednost din	Kol. 8/2	Cena 9/3	Vred. 10/4	Kol. 8/5	Cena 9/6	Vred. 10/7
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Jeklarna							7,9	9.900	78.408						
Livarna	585,5	21.983	12.870.317	500	25.000	12.500.000	836,6	22.562	18.619.907	125,8	102,6	129,1	147,3	90,2	133,0
Valj. bluming-štel	60.173,4	9.195	553.308.311	53.030	9.677	513.171.310	56.932,0	10.761	612.674.157	94,6	117,0	110,7	107,4	111,2	119,4
— bluming				1.670	7.897	13.187.990	3.632,5	9.811	35.639.352				217,5	124,2	270,2
— štel				51.360	9.736	499.983.320	53.299,6	10.826	577.034.805				103,8	111,2	113,4
Valj. žice in prof.	18.570,6	6.485	120.432.421	39.000	6.824	266.152.660	27.424,1	7.426	203.661.220	147,7	114,5	169,1	70,3	108,8	78,5
Valj. debele ploč.	82.311,1	8.395	690.971.077	82.740	8.367	692.292.488	83.517,6	9.766	815.602.940	101,5	116,3	118,0	100,9	116,7	117,8
Hladna valj. Bela	35.836,0	8.797	315.265.322	76.400	12.221	933.708.062	63.534,4	11.386	723.326.278	177,3	129,4	229,4	83,2	93,2	77,5
Hladna valj. Jesenice	25.260,4	9.999	252.598.870	23.610	10.385	245.189.850	23.697,7	11.386	269.786.615	93,8	113,9	106,8	100,4	109,6	110,0
Žičarna	40.304,1	10.528	424.328.026	42.260	11.286	476.944.484	41.210,8	12.833	528.872.558	102,2	121,9	124,6	97,5	113,7	110,8
Profilaria	20.410,3	8.741	178.406.608	20.270	8.547	173.309.768	19.932,6	9.749	194.332.155	97,7	111,5	108,9	98,3	114,1	112,1
— HOP				19.530	8.009	156.422.298	18.898,5	9.065	171.311.480				96,8	113,2	109,5
— ronlele				170	28.935	4.578.950	89,3	28.475	2.543.707				52,5	105,7	55,5
— stebr. + distančn.				70	19.286	1.350.020	230,2	19.549	4.498.937				328,9	101,4	333,2
— diski				500	21.917	10.958.500	714,6	22.361	15.978.031				142,9	102,0	145,8
Skladišče 38				1.640	18.333	30.066.120	854,9	18.689	15.977.023				52,1	101,9	53,1
Vratni podboji	629,6	25.407	15.997.398	830	22.914	19.018.244	710,8	24.886	17.690.177	112,9	97,9	110,6	85,6	108,6	93,0
Jeklovle	15.649,8	18.155	282.824.693	16.570	15.730	260.654.100	17.092,0	18.424	314.911.605	109,2	114,0	124,6	103,1	117,1	120,5
Elektrode	20.491,7	10.619	217.610.443	20.540	11.412	234.404.308	22.017,5	10.865	239.229.093	107,4	102,3	109,9	107,2	95,2	102,1
— elektrode, var. žica,				18.540	12.557	232.804.308	17.916,9	13.217	236.803.875				96,6	105,3	101,7
— prašek, masa,				2.000	800	1.600.000	4.100,6	591	2.425.218				205,0	73,9	151,6
— elektrode Zgb.				9.300	7.153	66.527.530	9.240,5	8.494	74.392.853	98,2	102,0	100,2	99,4	118,7	118,0
— ognjevdžni mat.															
Žebeljarna	9.405,6	8.329	78.337.597	9.300	7.153	66.527.530	9.240,5	8.494	74.392.853	98,2	102,0	100,2	99,4	118,7	118,0
OSNOVNA REALIZACIJA	329.628,1	(9.444)	3.112.938.083	386.690	(10.148)	3.923.938.924	366.909,4	(10.987)	4.031.254.889	111,3	116,3	129,5	94,9	108,3	102,7
Realizacija energija						18.140.605			19.735.847						103,1
Ostala realizacija			61.252.874			40.471.881			66.709.232				108,9		164,5
SK. ZUNANJA REALIZACIJA	329.628,1	(9.630)	3.174.190.957	386.690	(10.302)	3.983.551.410	366.909,4	(11.223)	4.117.699.968	111,3	116,5	129,7	94,9	108,9	103,4

TEHNIČNI FELJTON - TEHNIČNI FELJTON - TEHNIČNI FELJTON - TEHNIČNI FELJTON - TEHNIČNI

(nadaljevanje s 4. strani)

peči in ena manjša obločna električna peč. V bližnji prihodnosti bo morala ta železarna povečati svojo proizvodnjo surovega jekla, ki ga sedaj primanjkuje za normalno obratovanje valjarn.

Peking (1,8 milijona ton surovega jekla letno): — Ta železarna je sprva proizvajala samo grodelj in je ob koncu šestdesetih let postala integralna. V tej železarni obratujejo trije plavži, trije kisikovi konvertorji in več manjših obločnih električnih in SM peči. Proizvaja blume, gredice, paličasto jeklo in ostale izdelke te vrste.

Paotou (1,6 milijona ton surovega jekla letno): — V njenem sklopu obratujejo trije plavži, dva kisikova konvertorja in pet SM peči. Proizvaja železniške tračnice, nosilce in brezšivne cevi. V Okviru te železarne obratuje tudi obrat za letno proizvodnjo 15.000 ton ognjestalnega materiala.

Taiyuan (1,2 milijona ton surovega jekla letno): — Ima pet plavžev, dva kisikova konvertorja in tri SM peči. V svojem proizvodnem programu ima železniške tračnice, nosilce, paličasto jeklo, žico, elektro pločevino in brezšivne cevi.

</

gimi ukrepi ni možno odpraviti škodljivih vplivov na njihovo zdravstveno stanje in delovno zmožnost, ali jih ni možno zmanjšati v taki meri, da ne bi znatneje vplivali na skrajšanje življenjske dobe ali nastajanje predčasne invalidnosti.

220. člen

Temeljna organizacija mora zaradi zmanjševanja ali odpravljanja škodljivih vplivov pri opravljanju delovnih nalog, kjer je delo posebno težko in zdravju škodljivo, skrbeti za spremembo tehnoloških postopkov, izboljšanje organizacije dela in skrajševanje delovnega časa, uvajati dnevno, tedensko in letno rekreacijo, občasno razporejati delavce, ki opravljajo omenjene delovne naloge in uvajati druge splošne in posebne varstvene ukrepe.

221. člen

Postopek za ugotavljanje delovnih nalog, pri katerih se šteje zavarovalna doba s povečanjem se lahko uvede s sklepom delavskega sveta ali sindikalne organizacije ter komisije, ki ureja zavarovalno dobo s povečanjem za delavce temeljne organizacije.

Postopek se uvede pisno z obrazložitvijo predloga, ki mora biti skladen z določili družbenega dogovora. Temeljna organizacija posreduje predlog komisiji, ki mora predlog obravnavati, ga dopolniti s potrebno dokumentacijo ter v 30 dneh obvestiti predlagatelja ali je predlog posredovala skupnosti pokojninsko-invalidskega zavarovanja ali ga je zavrnila.

222. člen

Predlog mora vsebovati:

- poročilo o ekoloških meritvah in psihofizičnih obremenitvah,
- poročilo o dosedanjih varstvenih ukrepih,
- predlog o tehničnih izboljšavah,
- rok, v katerem bo možno odpraviti negativne vplive dela,
- višino stroškov, ki jih bo temeljna organizacija plačevala za zavarovalno dobo s povečanjem,
- način razporejanja k drugim delovnim nalogam.

223. člen

Zavarovalno dobo s povečanjem ureja komisija, ki jo imenuje delavski svet železarne. Sestavljajo jo delavci, ki so strokovnjaki s področja tehnologije dela, preventivnega zdravstva, psihologije in fiziologije dela, varstva pri delu, socialnega varstva in organizacije dela.

Komisijo sestavlja 9 stalnih članov, ostale pa občasno imenuje delavski svet temeljne organizacije za svoje primere.

224. člen

Pripravo gradiva in dokumentacije ter delovne naloge tehničnega in organizacijskega značaja opravlja kadrovske sektor, ki skrbi, da se ugotavljanje zavarovalne dobe s povečanjem opravlja skladno z določili zakona in družbenega dogovora.

225. člen

Če je komisija predlog zavrnila, ima predlagatelj pravico pritožbe pri podpisnikih družbenega dogovora:

- Skupnosti pokojninsko-invalidskega zavarovanja SRS,
- Izvršnem svetu skupščine SRS,
- Republiškem svetu zveze sindikatov Slovenije,
- Gospodarski zbornici Slovenije.

226. člen

Postopek za priznanje zavarovalne dobe s povečanjem je možno uvesti za posebno težke, telesno in zdravju škodljive delovne naloge, pri katerih ni mogoče s tehničnimi in znanstvenimi dosežki odpraviti škodljivih vplivov, ki znatno delujejo na zdravstveno stanje in delovno zmožnost delavcev, ali teh ni možno zmanjšati do take mere, da ne bi znatneje vplivali na skrajšanje življenjske dobe ali povzročali invalidnosti.

227. člen

Temeljna organizacija ne sme uvesti dela prek polnega delovnega časa za delovne naloge, za katere je odobrena in sprejeta zavarovalna doba s povečanjem, če gre za doseganja delovnega časa pri izračunu pokojninske osnove in osnove za nadomestilo osebnega dohodka iz zdravstvenega zavarovanja in ob elementarnih in drugih nesrečah.

228. člen

Stroške, ki so nastali s priznanjem zavarovalne dobe s povečanjem, plačujejo delavci temeljne organizacije iz dela dohodka za osebne dohodke.

X. ZAČASNO ALI OBČASNO DELO

229. člen

Delavci temeljne organizacije lahko sklenejo s kandidatom pogodbo o začasnem oz. občasnem delu.

Začasna dela trajajo določen krajši čas, občasna pa nastopajo od časa do časa, opravlja pa se jih lahko največ do 60 dni v posameznem koledarskem letu:

- pri povečanem nadzoru in varstvu prostorov, zgradb in industrijskih hal, ki so v izgradnji,
- pri povečanem varstvu novo nabavljene strojne opreme in drugih industrijskih naprav med montažo,
- pri delih v proizvodnji zaradi posebnih obvez temeljne organizacije,
- pri praktičnem usposabljanju novega kadra.

230. člen

Pogodbo o delu je mogoče skleniti tudi za obdobje največ 90 dni v posameznem koledarskem letu za delovne naloge v raznih stalnih ali občasnih kolegijskih telesih za delovne naloge industrijskega oblikovanja in za raziskovalna dela ali dela analitične narave.

231. člen

S pogodbo o delu se lahko sprejme kandidata, ki je nezaposlen ali delno zaposlen. Pogodbo o delu je mogoče skleniti tudi s kandidatom, ki mu delovne naloge iz pogodbenega razmerja niso edini vir dohodkov pod pogojem, da pristojna skupnost za zaposlovanje ugotovi, da ni nezaposlenih ali delno zaposlenih oseb, ki izpolnjujejo pogoje glede strokovne izobrazbe oz. z delom pridobljene delovne zmožnosti.

O delavcih, ki so v pogodbenem razmerju, se vodi evidenca.

232. člen

Pogodba o delu mora biti pisna in mora vsebovati:

- opis delovnih nalog,
- rok za izvršitev,
- osnove za določitev zaslužka in način izplačila,
- obveznost temeljne organizacije glede zavarovanja za nesrečo in poklicno obolenje,
- čas in kraj opravljanja pogodbenega dela.

XI. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

233. člen

Predlog tega pravilnika določi delavski svet temeljne organizacije in ga posreduje delavcem v 15-dnevno javno razpravo.

Pri oblikovanju predloga posredno ali neposredno sodelujejo delavci iz vseh delov delovnega procesa temeljne organizacije ter sindikat.

234. člen

Delavci temeljne organizacije so dolžni organizirati usklajevalni postopek in upoštevati skupne osnove in merila, ki jih določa samoupravni sporazum o združevanju temeljnih organizacij v Železarno Jesenice.

235. člen

Pravilnik sprejme delavski svet temeljne organizacije po zaključenem usklajevanju oz. javni razpravi.

236. člen

Na enak način in po enakem postopku se sprejemajo vse spremembe in dopolnitve tega pravilnika.

237. člen

Tolmačenje in razlago tega pravilnika daje delavski svet temeljne organizacije.

238. člen

Določila tega pravilnika, ki urejajo pravice delavca do letnega dopusta, veljajo od 1. 1. 1979 dalje.

239. člen

Z dnem, ko začne veljati ta pravilnik, nehajo veljati naslednji samoupravni splošni akti s področja delovnih razmerij:

- 1 – Pravilnik o delovnih razmerjih SZ Železarne Jesenice;
- 2 – Pravilnik o odgovornosti delavcev na delu v SZ Železarne Jesenice;
- 3 – Samoupravni sporazum o medsebojnih razmerjih in odgovornostih delavcev v temeljni organizaciji združenega dela, razen določb 2. do 27. člena, ki prenehajo veljati z 31. 12. 1978.

240. člen

Delavcem ostanejo pravice, ki so jim bile priznane na podlagi samoupravnih splošnih aktov iz predhodnega člena tega pravilnika, če niso v nasprotju z zakonom.

241. člen

Ta pravilnik začne veljati v 8 dneh po javni objavi na oglasni deski temeljne organizacije.

Predsednik sindikalne organizacije Predsednik delavskega sveta
temeljne organizacije temeljne organizacije

SOZD SLOVENSKE ŽELEZARNE – ŽELEZARNA JESENICE

PRAVILNIK o delovnih razmerjih

Temeljna organizacija Delovna skupnost

OSNUTEK

PRIPOMBE

TISKANO KOT PRILOGA ŽELEZARJA
44/XXVII Z DNE 16. NOVEMBRA 1978

- prenehanje delovnega razmerja za določen čas,
- pravnomočnosti odločbe skupne disciplinske komisije, če je izrečen ukrep prenehanja delovnega razmerja,
- samovoljne prekinitve, ki jo ugotovi skupna disciplinska komisija,
- začetka prepovedi opravljanja delovnih nalog nad 6 mesecev,
- začetka prestajanja zaporne kazni nad 6 mesecev,
- b) prenehanje dela:
- vpoklica v JLA
- prenehanja dela zaradi imenovanja ali izvolitve v samoupravno, javno ali družbeno funkcijo,
- pričetka strokovnega izobraževanja in izpopolnjevanja ter dela v okviru mednarodne tehnične pomoči, ki ga odobri odbor za delovna razmerja,
- nastopa neplačane odsotnosti nad 30 dni,
- odhoda v zapor v trajanju nad 30 dni do 6 mesecev.

203. člen

Delavcu se izroči delovna knjižica za toliko časa, da se lahko vnesejo določeni vpisi o izobrazbi in z delom pridobljeni delovni zmožnosti oz. naknadno priznana delovna doba in drugi potrebni podatki.

204. člen

Delavec, izbran za delegata ali člana delegacije skupščine družbenopolitične skupnosti ali samoupravne interesne skupnosti, ima pravico, da je zato določen čas odsoten z dela. V času take odsotnosti ohrani vse pravice in obveznosti delavca v združenem delu, delavci temeljne organizacije pa so mu dolžni zagotoviti možnosti za opravljanje funkcije delegata ali člana delegacije.

205. člen

Delavec-delegat ali član delegacije je dolžan udeleževati se sestankov organov, v katerih opravlja svojo funkcijo kot delegat. Odsotnost z dela zaradi opravljanja funkcije delegata, mora delavec najkasneje v treh dneh sporočiti neposrednemu vodju dela, da proizvodnja zaradi njegove odsotnosti ne bi bila ovirana. Za čas take odsotnosti prejema osebni dohodek kot če bi delal.

206. člen

Delavec, ki po javnem razpisu ni ponovno izbran za opravljanje delovnih nalog predsednika in članov poslovnega odbora, vodja temeljne organizacije in delavca s posebnimi pooblastili in odgovornostmi, ker ne uresničuje smotrov in načrtovanih ciljev, ima pravico biti razporejen k delovnim nalogam, ki ustrezajo njegovi strokovni izobrazbi oz. z delom pridobljeni delovni zmožnosti.

Če delavec iz prejšnjega odstavka na tako razporeditev ne pristane, mu preneha delovno razmerje.

207. člen

Za opravljanje delovnih nalog v varnostni službi je lahko izbran delavec, star najmanj 18 let, moralno neoporečen, politično aktiven, njegova zdravstvena zmožnost in delovna sposobnost pa mora biti taka, da delo v varnostni službi lahko opravlja. Delavec ne sme biti niti v postopku niti obsojen za kaznivo dejanje zoper temelje socialistične samoupravne družbene ureditve.

208. člen

Delavec, ki se ga razporeja k delovnim nalogam varnostne službe, mora opraviti poseben preizkus znanja, ki je predpisan s posebnim pravilnikom.

Ta pravilnik določa, da sme delavec varnostne službe nositi orožje le v času opravljanja delovnih nalog (v službi) v objektih in prostorih, ki jih varuje.

209. člen

Delavec varnostne službe, ki izda uradno vojaško ali državno tajnost in nosi zaupano orožje v času, ko ne opravlja delovnih nalog (ni v službi), je odgovoren po določbah kazenskega zakonika in tega pravilnika.

Delavec, ki po prejšnjem odstavku stori opisano dejanje, je disciplinsko in kazensko odgovoren. Če mu je za navedene kršitve izrečen ukrep oz. če je obsojen, po pravnomočnosti izrečenega ukrepa ali sodne odločbe ne more in ne sme več opravljati delovnih nalog varnostne službe.

210. člen

Delavec, ki je poklican na odslužitev ali doslužitev vojaškega roka, lahko preneha z delom v temeljni organizaciji, če to sam želi in če njegovi družinski člani stalno prebivajo:

- v SR Makedoniji, Črni gori ali SAP Kosmetu do 6 dni pred odhodom v JLA,
 - v SR Srbiji, BiH ter SAP Vojvodini do 5 dni pred odhodom v JLA,
 - v SR Hrvatski in Sloveniji do 4 dni pred odhodom v JLA.
- Delavec lahko preneha z delovnim razmerjem, če želi biti razrešen pravic, obveznosti in odgovornosti ob poklicu v JLA in se ne namerava vrniti na delo v temeljno organizacijo.

211. člen
Delavec ima pravico prisostvovati na sejah organov upravljanja temeljne organizacije, kadar odločajo o njegovih pravicah, obveznostih in odgovornostih.
Za zagotovitev prisotnosti iz prejšnjega odstavka je treba delavca pisмено obvestiti 8 dni pred razpravo.
Za odsotnost z dela iz rejšnjega odstavka delavcu pripada nadomestilo osebnega dohodka.

212. člen

Vabila, obvestila in druga pisma ter listine se vročajo delavcu neposredno v primerih:

- sklenitve delovnega razmerja,
 - razporeditve k delovnim nalogam,
 - disciplinske in odškodninske odgovornosti,
 - razrešitve,
 - preventivnih pregledov,
 - izobraževalnih akcij,
 - in drugih podobnih primerih.
- Na obvestilih, s katerimi se delavca obvešča, da je pooblaščen organ sklepal o njegovih pravicah, obveznostih in odgovornostih, mora biti pravni pouk o varstvu njegovih pravic in kakšna pravna sredstva lahko uporabi.

213. člen

Če je delavec odsoten z dela, se mu vabila, obvestila in druga pisma ter listine pošlje na njegov zadnji naslov priporočeno z vročilnico.

Če delavec noče sprejeti pošte ali če njegov naslov ni znan, se listine razobesi na oglasno desko v temeljni organizaciji in na kadrovskem sektorju. Vročitev velja za opravljeno, ko preteče 8 dni od dneva, ko so bile listine razobešene.

Po 8 dneh se listine o razrešitvi pošlje občinski skupščini, kjer ima temeljna organizacija svoj sedež.

214. člen

Za čas odsotnosti z dela se odredi nadomeščanje za predsednika in člane poslovnega odbora, vodje temeljne organizacije in delavce, ki imajo posebna pooblastila in odgovornosti. Za ostale delavce, ki so odsotni z dela, pa se izvede taka razporeditev prisotnih delavcev, da se delovne naloge lahko nemoteno opravljajo. Delavci po prejšnjem odstavku prejema osebni dohodek, ki je za njih ugodnejši.

215. člen

Delavec, ki ima najmanj 20 let delovne dobe v temeljni organizaciji Železarne in je star 50 let (delavka 45 let) ima pri razporeditvi k drugim delovnim nalogam pravico do osebnega dohodka, ki je zanj ugodnejši.

Določilo iz prejšnjega odstavka velja le v primerih, ko ustrezne razporeditve ni bilo mogoče izvesti. Objektivni primeri so, če zaradi reorganizacije, ukinjanja in uvajanja nove tehnologije ni bilo mogoče delavca dokvalificirati ali prekvalificirati.

216. člen

Delovna doba, ki se upošteva kot osnova za izplačevanje dela osebnega dohodka, je v nepretrganem ali pretrganem trajanju določena s časom, ki ga delavec prebije v temeljni organizaciji Železarne Jesenice.

Za dodatek na stalnost in pripadnost kolektivu se upošteva nepretrgana delovna doba (to je čas od zadnjega vstopa v temeljno organizacijo Železarne Jesenice).

Za denarno priznanje, ki se izplačuje kot akontacija osebnega dohodka za minulo delo, se upošteva skupna delovna doba v Železarni Jesenice.

217. člen

Z delom pridobljena delovna zmožnost je tista stopnja strokovne usposobljenosti, ki jo delavec dokazuje z ustreznimi listinami ali potrdili.

Delovna zmožnost se pridobiva s stalnim strokovnim izobraževanjem in usposabljanjem ob delu v verificiranih organizacijah za izobraževanje in drugimi organiziranimi izobraževalnimi akcijami v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela.

218. člen

Pravice, obveznosti in odgovornosti delavcev temeljne organizacije, ki so urejene s tem pravilnikom pojasnjujejo:

- delavci s posebnimi pooblastili in odgovornostmi, vodja temeljne organizacije, člani poslovnega odbora,
 - neposredni vodji dela,
 - tajnica temeljne organizacije.
- Kadrovski sektor poskrbi, da delavci iz prejšnjega odstavka tega člena pridobijo potrebno znanje in strokovno pomoč.

IX.

ZAVAROVALNA DOBA S POVEČANJEM

219. člen

Določanje zavarovalne dobe s povečanjem je le ukrep za ohranitev zdravstvene in delovne zmožnosti delavcev, ki opravljajo delovne naloge, pri katerih s tehničnimi in znanstvenimi dosežki v tehnologiji, organizaciji dela in z varstvenimi ter dru-

— mu je izrečen varnostni, vzgojni ali varstveni ukrep, ki traja več kot 6 mesecev in mora biti zato odsoten z dela — z dnem, ko se začne izvajati ta ukrep.

185. člen

Delavcu, ki izpolni pogoje za polno osebno pokojnino, delovno razmerje preneha, če pristojni odbor za delovna razmerja ugotovi, da temeljna organizacija in delavci nista soglasna, da le-ta nadaljuje delovno razmerje.

186. člen

Delavcu ne preneha delovno razmerje, čeprav njegovo delo v temeljni organizaciji ni več potrebno zaradi združitve temeljnih organizacij, tehnoloških in drugih izboljšav, s katerimi se prispeva k večji produktivnosti dela in večjemu uspehu temeljne organizacije.

187. člen

Če delavci v temeljni organizaciji ugotovijo, da delavčovo delo ni več potrebno zaradi ekonomskih težav, v katere je zašla temeljna organizacija zaradi neodgovornega odnosa posameznih delavcev do dela, lahko odločijo, da tem delavcem preneha delovno razmerje.

Postopek za prenehanje delovnega razmerja se začne na zahtevo organov, naštetih v 154. členu tega pravilnika in se nadaljuje ter konča pred disciplinsko komisijo.

188. člen

Pripravniku, ki je sklenil delovno razmerje za nedoločen čas, preneha delovno razmerje, če po preteku pripravniške dobe ponovno ne opravi strokovnega izpita — z dnem, ko ga ni opravil. Pripravniku, ki je sklenil delovno razmerje za določen čas, preneha delovno razmerje po preteku časa, ki je določen za pripravnishko dobo.

189. člen

Če se delavci v skladu s planom odločijo za modernizacijo proizvodnega procesa ali za preusmeritev proizvodnje, morajo poskrbeti za prekvalifikacijo ali dokvalifikacijo delavcev, katerih delo bo postalo nepotrebno, in zagotoviti potrebna denarna sredstva.

190. člen

Če se je pričel postopek za prenehanje temeljne organizacije, so delavci ostalih temeljnih organizacij dolžni proučiti potrebe in možnosti, da razporedijo delavce, ki bi jim prenehalo delovno razmerje zaradi prenehanja temeljne organizacije.

191. člen

Med postopkom za prenehanje temeljne organizacije, izjemoma preneha delovno razmerje delavcu, ki:

- ne sprejme ponujenih delovnih nalog, ki odgovarjajo njegovim strokovnim izobrazbi oz. z delom pridobljeni delovni zmoglosti,
- se glede na razporeditev k delovnim nalogam noče dokvalificirati oz. prekvalificirati, v kolikor je to potrebno,
- poda pisno izjavo, da ne želi biti več na delu in da preneha z delovnim razmerjem takoj ali v rednem odpovednem roku,
- dogovorjenega dne ne nastopi dela in ne podpiše izjave o združevanju dela z delavci temeljne organizacije, v katero se ga razporeja.

Prenehanje delovnega razmerja po prejšnjem odstavku velja z dnem, ko delavec preneha delati.

VII.

VARSTVO PRAVIC

192. člen

Delavec temeljne organizacije ima pravico zahtevati varstvo svojih pravic pri delavskem svetu temeljne organizacije, pri sodišču združenega dela, pri drugih sodiščih in tudi pri drugih pristojnih organih.

Zahtevo pri delavskem svetu temeljne organizacije vložijo v 30 dneh od dneva, ko je zvedel za kršitev pravice oz. od dneva, ko mu je bilo vročeno obvestilo, s katerim je bila kršena njegova pravica.

Zahtevo pri sodišču združenega dela vložijo v nadaljnjih 30 dneh, če ni zadovoljen z odločitvijo ali če delavski svet ne odloči o zahtevi v navedenem roku.

Delavec, ki se ni najprej obrnil na delavski svet temeljne organizacije ne more zahtevati varstva pravic pri sodišču združenega dela razen, če uveljavlja denarno terjatev.

193. člen

Delavski svet temeljne organizacije mora odločiti o zahtevi delavca v 30 dneh od dneva, ko je bila vložena zahteva za varstvo pravic.

Delavec ima pravico prisostvovati na obravnavi njegove zahteve in povedati dejstva, ki so pomembna za odločanje.

Če je o zahtevi dosežen pisni sporazum, ima ta sporazum moč izvršilnega naslova.

194. člen

Kadar se odloča o delavčevi pravici oz. odgovornosti, ne smejo sodelovati delavci, ki so s prizadetim delavcem v ožjem sorodstvu ali v kakšnem drugačnem razmerju, ker bi to lahko povzročilo dvom o nepristranosti odločitve.

195. člen

Delavski svet temeljne organizacije je dolžan zahtevati mnenje sindikalne organizacije preden odloči o delavčevi zahtevi.

196. člen

Delavčeva zahteva za varstvo njegove pravice zadrži izvršitev sklepa do dokončne odločitve.

Ne glede na določbe prejšnjega odstavka tega člena se ne zadržijo izvršitev sklepa:

- s katerim se določa osebni dohodek delavca,
- s katerim je delavec začasno odstranjen z dela ali iz temeljne organizacije,
- ki delavcu nalaga, da zaradi izjemnih okoliščin v temeljni organizaciji začasno opravlja druge delovne naloge,
- s katerim se delavcu nalaga delo prek polnega delovnega časa.

197. člen

Začasno razporejanje delavcev h drugim delovnim nalogam opravlja vodja temeljne organizacije v naslednjih nujnih primerih:

- odstranitev neposredne nevarnosti za življenje in zdravje delavcev,
- odstranitev nevarnosti, ki bi povzročila nepopravljivo škodo,
- izpolnitev neodložljivih delovnih nalog,
- uvedba dela prek polnega delovnega časa,
- odobritev plačane oz. neplačane odsotnosti do 30 dni delavcu zaradi neodložljivih razlogov,
- začasna odstranitev delavca z dela, če bi njegova navzočnost ovirala nemoten in varen potek dela.

Katerikoli ukrep iz prejšnjega odstavka se predloži v 5 dneh odboru za delovna razmerja v presojo.

Če odbor za delovna razmerja ugotovi, da je pooblastilo zlorabljeno, zagreši s tem vodja temeljne organizacije hujšo kršitev delovne obveznosti.

198. člen

Vodja temeljne organizacije ali pooblaščen delavec je dolžan izvršiti dokončen sklep delavskega sveta in drugih organov temeljne organizacije oz. pravnomočno sodno odločbo v 15 dneh od dneva, ko mu je bila vročena, če v njej ni določen drugačen rok.

Če vodja ali pooblaščen delavec temeljne organizacije ne izvrši dokončnega sklepa oz. pravnomočne sodne odločbe v roku iz prejšnjega odstavka, zagreši s tem hujšo kršitev delovne obveznosti.

199. člen

Udeleženec razpisa ali druga oseba, katere pravni interes je prizadet, ali družbeni pravobranilec lahko v 8 dneh od prejema obvestila začne postopek pred sodiščem združenega dela zoper sklep delavskega sveta o imenovanju predsednika ali člana poslovodnega odbora, vodje temeljne organizacije in delavca s posebnimi pooblastili in odgovornostmi, če meni, da razpis ni bil izveden po predpisanem postopku ali da tisti, ki je bil imenovan, ne izpolnjuje predpisanih pogojev.

200. člen

V postopku za varstvo pravic delavski svet lahko spremeni sklep odbora za delovna razmerja, če ugotovi:

- da je postopek izbire v nasprotju z določili o izbiri,
- da izbrani kandidat ne ustreza pogojem oglasa.

Delavski svet lahko med prijavljenimi izbere kandidata, ki najbolj ustreza merilom oglasa oz. javnega razpisa, lahko pa tudi sklene, da se objava ponovi.

Delavski svet obravnava v postopku za varstvo pravic tudi svoje odločitve v zvezi z imenovanjem po javnem razpisu.

O spremembah iz tega člena je treba obvestiti vse prijavljene kandidate.

VIII.

POSEBNE DOLOČBE

201. člen

Med trajanjem delovnega razmerja delovno knjižico hrani kadroviski sektor, delavcu pa se vroči potrdilo.

202. člen

Prekinitve delovnega razmerja oz. prekinitve dela se v delovno knjižico vpisujejo z dnem:

- a) prekinitve delovnega razmerja:
- poteka odpovednega roka,

Na podlagi 179. člena zakona o združenem delu (Ur. list SFRJ št. 53/76), 48. člena zakona o delovnih razmerjih (Ur. list SRS, št. 24/77), 193. člena samoupravnega sporazuma o združitvi TOZD v delovno organizacijo železarna Jesenice in ... člena (n.pr. za TOZD plavž je to 72. člen) samoupravnega sporazuma o združevanju dela delavcev v TOZD so delavci temeljne organizacije (delovne skupnosti) obravnavali in sprejeli

PRAVILNIK
o delovnih razmerjihI.
SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

Delavci temeljne organizacije združenega dela oz. delovne skupnosti (npr. TOZD Plavž) (v nadaljnjem besedilu temeljna organizacija) na podlagi svobodno združenega dela vzpostavljajo medsebojna delovna razmerja, ki jih neposredno in enakopravno urejajo s tem pravilnikom in drugimi samoupravnimi splošnimi akti.

2. člen

Delavci v temeljni organizaciji določajo in urejajo s tem pravilnikom pravice, obveznosti in odgovornosti iz medsebojnih delovnih razmerij v skladu z ustavo, zakonom o združenem delu, zakonom o delovnih razmerjih, ratificiranimi mednarodnimi konvencijami, družbenimi dogovori in samoupravnimi sporazumi, ki jih sklene ali k njim pristopi temeljna organizacija ter skupnimi načrti in programi dela delovne in temeljne organizacije.

3. člen

Uresničujoč pravico dela z družbenimi sredstvi delavci v temeljni organizaciji združenega dela in v delovni skupnosti, ustvarjajo take družbene, materialne in humane pogoje, ki zagotavljajo zlasti:

- da se uveljavljajo in izpolnjujejo delavčeve delovne in druge sposobnosti tako, da se razvija kot celovita ustvarjalna osebnost,
- da se v organizaciji delovnega procesa in v upravljanju uveljavi strokovna izobrazba in z delom pridobljena delovna zmoglost vsakega delavca,
- da se delovni proces organizira, razvija, pospešuje in vodi tako, da vzpodbuja razvoj osebnosti in z delom pridobljenih delovnih zmoglosti vsakega delavca,
- da se z delom pridobljena delovna zmoglost delavca ugotavlja in meri po rezultatih njegovega dela in po njegovem osebnem prispevku k povečanju dohodka,
- da delavec pridobiva osebni dohodek po rezultatih svojega dela in osebnem prispevku, ki ga je s svojim živim in minulim delom dal k povečanju dohodka temeljne organizacije,
- da delavec skupaj z drugimi delavci ureja medsebojna razmerja pri delu.

4. člen

Delavci temeljne organizacije s tem pravilnikom urejajo:

- sklenitev delovnega razmerja,
- pravice, obveznosti in odgovornosti,
- varstvo pri delu,
- odgovornost za delovne obveznosti,
- prenehanje delovnega razmerja,
- varstvo pravic delavcev,
- zavarovalno dobo s povečanjem,
- začasno ali občasno delo,
- druge zadeve, ki so pomembne za delavce temeljne organizacije.

5. člen

Delavci v temeljni organizaciji imajo pravico in obveznost organizirati delo tako, da je zagotovljena varnost pri delu, zato določajo in izvajajo ukrepe za varstvo pri delu in varstvo okolja.

6. člen

Vsak delavec ima obveznosti pri delu in v zvezi z delom ter osebno odgovarja za njihovo izpolnjevanje, kakor tudi za škodo, ki jo povzroči po svoji krivdi.

7. člen

O uresničevanju posamičnih pravic, obveznosti in odgovornosti odloča odbor za delovna razmerja temeljne organizacije, delavski svet temeljne organizacije pa v primerih, ko je vložena zahteva za varstvo pravice, če ta pravilnik ne določa drugače.

8. člen

Ta pravilnik velja za vse delavce v temeljni organizaciji, ki so v delovnem razmerju in se morajo po njem ravnan, ko uresničujejo posamične pravice, obveznosti in odgovornosti.

9. člen

Nadzor nad uresničevanjem pravilnika opravljajo vsi delavci temeljne organizacije, posamezni delavec, pooblaščen organi, odbor delavske kontrole, sindikalna organizacija, posebno pa delavski svet.

II.

SKLENITEV DELOVNEGA RAZMERJA

1. Pogoji

10. člen

Kandidat lahko sklene delovno razmerje z delavci temeljne organizacije, če izpolnjuje splošne in posebne pogoje:

- Splošni pogoji so:
- starost najmanj 15 let,
- psihofizične sposobnosti,
- najmanj 6 razredov osnovne šole.
- Posebni pogoji so:
- uspešno opravljen preizkus,
- uspešno poskušeno delo,
- družbeno-politična aktivnost in moralna neoporečnost,
- program za opravljanje delovnih nalog,
- število in trajanje predhodnih zaposlitev

Splošni in posebni pogoji so določeni z razvidom delovnih nalog.

2. Objavljanje delovnih nalog

11. člen

Temeljna organizacija seznanja javnost o svojih potrebah po delavcih z objavo. Objava je torej način seznanjanja javnosti. Akt, s katerim potrebe objavlja, pa je ali oglas ali javni razpis.

Z oglasom se objavlja vse delovne naloge, za katere temeljna organizacija želi skleniti delovno razmerje z novimi delavci. Z javnim razpisom pa se objavlja delovne naloge, pri katerih imajo delavci posebna pooblastila in odgovornosti, in imenovanje poslovnih organov.

Javni razpis mora biti objavljen v sredstvih javnega obveščanja, oglas pa je javen tudi, če je razobesjen v prostorih skupnosti za zaposlovanje ali objavljen v glasilu Železar.

12. člen

Vsak, ki želi združiti svoje delo z delavci temeljne organizacije in skleniti delovno razmerje, se mora prijaviti na oglas oziroma javni razpis.

13. člen

Osnova za objavo je razvid delovnih nalog in kadroviski plan, ki opredeljujeta potrebno število delavcev ter njihove splošne in posebne pogoje.

Preden odbor za delovna razmerja sklene, da se objavi potrebe po novih delavcih, preveri, če tega ni bilo mogoče rešiti z razporejanjem znotraj temeljne organizacije oz. železarne.

14. člen

Kadroviski sektor objavi delovne naloge v 8 dneh od dneva sprejetega sklepa in sicer:

- z oglasom — po sklepu odbora za delovna razmerja temeljne organizacije,
- z javnim razpisom — po sklepu delavskega sveta temeljne organizacije oz. sklepa delavskega sveta železarne.

15. člen

Oglas oz. javni razpis mora vsebovati:

- naziv temeljne organizacije,
- delovne naloge s kratkim opisom,
- pogoje (splošne in posebne),
- način in rok prijave (pisni, ustni),
- rok poskusnega dela oz. način preizkusa, če je potrebno,
- časovno razdobje opravljanja delovnih nalog (nedoločen oz. določen čas — mandatna doba).

16. člen

Rok za prijavo na oglas oz. javni razpis je 15 dni po objavi v javnih informacijskih sredstvih, rok za obvestilo o izbiri kandidata pa 30 dni od opravljene izbire.

3. Izбира kandidata

17. člen

Na podlagi predloženih dokumentov in razgovora se ugotovi, če kandidat izpolnjuje pogoje, zahtevane v oglašju ter se ga seznaniti z delovnimi nalogami, obveznostmi in odgovornostmi. V primeru soglasja se ga napoti na obvezni zdravniški, psihološki in fiziološki pregled.

18. člen

Na podlagi ocen zdravstvene in psihofizične sposobnosti strokovna komisija pripravi predlog o izbiri kandidatov. Pri pripravi predloga je treba upoštevati, da kandidatove sposobnosti ustrezajo zahtevam delovnih nalog, za katere želi skleniti delovno razmerje.

19. člen

Izbiri med prijavljenimi kandidati, ki ustrezajo pogojem, objavljenim v oglašju, opravi odbor za delovna razmerja temeljne organizacije.

Izbiri med prijavljenimi kandidati, ki so se prijavili na javni razpis, opravi delavski svet temeljne organizacije oz. delavski svet železarne po posebnem postopku in določbah samoupravnega sporazuma o združevanju temeljnih organizacij v Železarno Jesenice.

20. člen

Če se na objavljeni oglašji oz. javni razpis ne prijavi noben kandidat ali da prijavljeni kandidati ne izpolnjujejo objavljenih splošnih in posebnih pogojev, se objava ponovi.

21. člen

Če nihče od kandidatov, ki so se ponovno prijavili na oglašje oz. javni razpis, ni izbran, delovne naloge pa je zaradi tehnološkega procesa potrebno nemoteno opravljati, lahko odbor za delovna razmerja izjemoma izbere enega od prijavljenih kandidatov. S kandidatom iz prejšnjega odstavka se sklene delovno razmerje za določen čas, vendar najdalj za eno leto.

22. člen

Izbiri se opravi ne glede na število prijavljenih kandidatov in mora biti utemeljena v zapisniku s podatki, ki so bili predloženi odboru za delovna razmerja temeljne organizacije.

23. člen

Pri izbiri se upošteva naslednje podatke oz. merila, za katera se zbere ustrezna dokumentacija:

- izobrazba,
- strokovna usmeritev,
- izkazana ali dokazana z delom pridobljena delovna zmožnost,
- zaključni učni uspeh,
- rezultati zdravstvenih, fizioloških in psiholoških pregledov,
- ocena preizkusa strokovne izobrazbe oz. z delom pridobljene delovne zmožnosti,
- ocena poskusnega dela,
- uspešno opravljen strokovni izpit po končanem pripravištvu,
- delovna ocena oz. doseženi delovni rezultati.

Odbor za delovna razmerja oz. delavski svet temeljne organizacije oz. železarne pri vsakem oglašju ali javnem razpisu glede na razvid delovnih nalog ali druge okoliščine lahko katero od meril izpusti ali doda, vendar mora biti končna lista meril za posamezni primer enaka za vse kandidate in vnaprej določena.

Pri izbiri med več kandidati se uporablja posebna odločitvena tabela, v kateri so vključena določena merila. Izbran je kandidat, ki doseže največ točk. Odločitvena tabela je sestavni del tega pravilnika.

24. člen

Izbranimu kandidatu se poleg obvestila o izbiri morajo vročiti še naslednji samoupravni akti:

- samoupravni sporazum o združevanju dela delavcev v temeljno organizacijo,
- statut temeljne organizacije,
- pravilnik o delovnih razmerjih.

Hkrati se mu vroči tudi izjava, s katero potrdi, da pristopa k samoupravnemu sporazumu o združevanju dela delavcev v temeljno organizacijo, da je seznanjen s pravicami, obveznostmi in odgovornostmi, ki jih določajo samoupravni akti in da jih sprejema.

Izjava mora podpisano predložiti v dogovorjenem roku, najkasneje pa v 8 dneh, če želi združiti delo z delavci temeljne organizacije in skleniti delovno razmerje.

4. Preizkus strokovne izobrazbe in delovne zmožnosti

25. člen

Preden strokovna komisija pripravi predlog o izbiri, lahko predlaga odboru za delovna razmerja, da je treba poprej preizkusiti kandidatovo strokovno izobrazbo oz. z delom pridobljene delovne zmožnosti v primerih, ki jih določa ta pravilnik.

Odbor za delovna razmerja določi način preizkusa in imenuje strokovno komisijo, ki na podlagi svoje ugotovitve odloči s sklepom.

26. člen

Delovne naloge, za katere je mogoče zahtevati preizkus so: (temeljne organizacije naj navedejo primere, ki morajo biti vnaprej določeni v pravilniku o delovnih razmerjih in ne v razvidu delovnih nalog – komentar 32. člena Zakona o delovnih razmerjih).

5. Poskusno delo

27. člen

Delavec lahko sklene delovno razmerje s pogojem poskusnega dela, ki ga predlaga odboru za delovna razmerja strokovna komisija.

V postopku o izbiri kandidata lahko skupna strokovna komisija sprejme sklep, da bo delavec za določen čas na poskusnem delu. Poskusno delo traja toliko časa in v tolikšem obsegu, da kandidat pokaže svoje strokovne in druge, z delom pridobljene delovne zmožnosti toda največ tri mesece.

28. člen

Delovne naloge, za katere se lahko uvede poskusno delo so:

(Temeljna organizacija naj napiše delovne naloge, potek, način in čas, ki je potreben za poskusno delo. Pri tem naj upošteva, da je to izjemna preizkus določenih strokovnih in z delom pridobljenih delovnih zmožnosti in se ga poslužujemo samo v primeru, ko jih s poprejšnjim preizkusom ni mogoče ugotoviti).

29. člen

Poskusno delo spremlja in ocenjuje tričlanska strokovna komisija, ki jo imenuje odbor za delovna razmerja.

Izobrazba članov strokovne komisije ne sme biti nižja kot izobrazba delavca, ki je na poskusnem delu.

30. člen

Strokovna komisija predloži odboru za delovna razmerja pisno oceno o poskusnem delu.

V oceni poskusnega dela morajo biti navedene konkretne delovne naloge, ki jih je delavec opravil in ocene važnejših elementov teh nalog.

Pisna ocena o poskusnem delu se vroči delavcu in kadrovske-mu sektorju.

31. člen

Poskusno delo delavca se podaljša za čas njegove odsotnosti z dela, bolniške odsotnosti, dopusta in podobno, ne pa odsotnosti zaradi neupravičenih izostankov in sicer za toliko dni, kolikor je bil odsoten.

32. člen

Delavcu, ki ne izpolni uspešno zahtev poskusnega dela, preneha delovno razmerje z dnem, ko postane sklep o prenehanju delovnega razmerja na podlagi pisne ocene dokončen.

33. člen

Delavec, ki meni, da mu delo ne ustreza, lahko med poskusnim delom poda pisno izjavo, da ne želi delati v temeljni organizaciji. Na osnovi izjave mu preneha delovno razmerje, vendar mora poravnati stroške sprejemnega postopka.

34. člen

Za poskusno delo pripada delavcu osebni dohodek po osnovah in merilih pravilnika o delitvi sredstev za osebne dohodke in se mu šteje v delovno dobo.

6. Sklenitev delovnega razmerja

35. člen

Delovno razmerje je sklenjeno, ko kandidat podpiše izjavo, da pristopa k samoupravnemu sporazumu o združevanju dela delavcev v temeljno organizacijo.

Predsednik in člani poslovnega odbora sklenejo delovno razmerje v tisti delovni skupnosti, v kateri predložijo pisno izjavo.

36. člen

Kandidat začne opravljati delovne naloge z dnem, ko podpiše izjavo in

- ko je preteklo 30 dni od dneva, ko je bil sprejet sklep o izbiri, ali
- ko je bila zahteva neizbranega kandidata za varstvo pravic s sklepom delavskega sveta temeljne organizacije zavržena, ali
- je bil določen sporazumno.

37. člen

Če so izpolnjeni pogoji, navedeni v 36. členu, izbrani kandidat pa izjave ne podpiše in iz neupravičenih razlogov dogovorjene dne ne začne opravljati delovnih nalog, se šteje, da ni sklenil delovnega razmerja.

Vodja temeljne organizacije, predsednik in člani poslovnega odbora ter delavci s posebnimi pooblastili in odgovornostmi začnejo delati z dnem, ki ga določi akt o imenovanju.

Delavec, ki je odstranjen z dela, na katerem dela in je razporejen k drugim delovnim nalogam, ima v tem času pravico do osebnega dohodka za delovne naloge, ki jih začasno opravlja.

Delavec, ki je odstranjen iz temeljne organizacije, ima v tem času pravico do nadomestila osebnega dohodka, ki je enak polovici zneska povprečne mesečne akontacije osebnega dohodka v preteklih 3 mesecih.

176. člen

Če je delavec v priporu, mora organ, ki je pripor odredil, v 3 dneh pisno obvestiti temeljno organizacijo.

Dokler je v priporu, ima delavec pravico do nadomestila osebnega dohodka, ki je enak tretjini zneska akontacije, če preživlja družino, pa polovici zneska akontacije osebnega dohodka.

Nadomestilo osebnega dohodka se izplača delavcu na račun organa, ki je odredil pripor.

177. člen

Delavec, ki je začasno odstranjen z dela in razporejen k drugim delovnim nalogam, ima pravico, da mu temeljna organizacija povrne razliko do polnega zneska osebnega dohodka, ki bi ga dobil pri opravljanju prejšnjih delovnih nalog, če se z dokončno odločbo ugotovi, da niso bili podani razlogi za njegovo odstranitev.

178. člen

Delavec, ki je začasno odstranjen iz temeljne organizacije in prejema nadomestilo, ki je enako tretjini oz. polovici zneska povprečne mesečne akontacije osebnega dohodka za pretekle tri mesece, ima pravico, da mu temeljna organizacija povrne razliko do polnega zneska osebnega dohodka, ki bi ga dobil, če bi bil na delu, v kolikor je:

- disciplinski postopek proti njemu z dokončno odločbo ustavljen,
- delavec s pravnomočno odločbo oproščen,
- delavcu izrečen z dokončno odločbo disciplinski ukrep, vendar ne ukrep prenehanja delovnega razmerja (brez pogoja).

179. člen

Delavcu se izplača razlika do polnega zneska osebnega dohodka, ki bi ga dobil, če bi bil na delu v temeljni organizaciji v primerih, če je:

- kazenski postopek s pravnomočno odločbo ustavljen,
- delavec s pravnomočno sodbo oproščen obtožbe,
- obtožba zavržena, vendar ne zaradi nepristojnosti.

Razliko do polnega zneska osebnega dohodka iz prejšnjega odstavka prejme delavec na račun organa, ki je odredil pripor.

VI.

PRENEHANJE DELOVNEGA RAZMERJA

180. člen

Delavcu preneha delovno razmerje v temeljni organizaciji če:

- pisмено izjavi, da ne želi delati v temeljni organizaciji in da prekinja delovno razmerje,
- se z odborom za delovna razmerja sporazume, da mu preneha delovno razmerje v temeljni organizaciji,
- noče opravljati delovnih nalog, ki so mu ponujene in ki ustrezajo njegovi strokovni izobrazbi in drugim, z delom pridobljenim delovnim zmožnostim,
- se noče dokvalificirati ali prekvalificirati za druga ustrezna dela,
- je delavcu dokončno izrečen disciplinski ukrep prenehanja delovnega razmerja.

181. člen

Delavcu lahko preneha delovno razmerje v temeljni organizaciji:

- če je pri vstopanju v delovno razmerje zamolčal ali dal neresnične podatke v zvezi z delovnimi pogoji, ti podatki pa so bistveni za opravljanje delovnih nalog, za katere je sklenil delovno razmerje,
- če se ugotovi, da ni zmožen opravljati delovnih nalog, ki so mu zaupane, da ne izpolnjuje več z zakonom, predpisanimi pogoji za opravljanje delovnih nalog ali če se ugotovi, da trajneje ne dosega delovnih rezultatov, ki se navadno dosegajo in noče opravljati delovnih nalog, ki ustrezajo njegovi delovni zmožnosti,
- zaradi razporeditve v drugo temeljno organizacijo na podlagi sporazuma o združevanju temeljnih organizacij v delovno organizacijo Železarno Jesenice.

182. člen

Delavec, ki želi prenehati z delovnim razmerjem v primerih 1. in 3. alineje 180. člena in 2. alineje 181. člena, sme in mora ostati na delu še najmanj 30 dni in najdalj 6 mesecev.

Delavec je po odpovedi dolžan ostati na delu še določen čas, zato velja za posamezne stopnje zahtevnosti delovnih nalog naslednji odpovedni rok:

– Enotavne ali manj zahtevne delovne naloge, sestavljene iz manjšega števila različnih in enostavnih operacij, ki jih lahko zaradi njihove tehnološke preprostosti opravljamo z enostavnimi orodji ali delovne naloge v proizvodnji, skupnih službah in administraciji. Delovne operacije se ponavljajo, izvajajo pa se z mehaniziranimi sredstvi dela ali brez njih. Manj zahtevne delovne naloge pri strojih ali postrojenjih. Poklici te kategorije so praviloma pogojeni s specifično organizacijo in delitvijo dela v določeni panogi ali organizaciji združenega dela.

2 meseca –

Srednje zahtevne ali zahtevnejše delovne naloge. Čeprav se ponavljajo, so raznovrstne in se pojavljajo v proizvodnji v obliki dela na različnih strojih ali zelo raznovrstne delovne naloge, ki jih v proizvodnji opravljajo na različnih strojih in postrojenjih orodjih ali brez njih. Srednje zahtevna ali zahtevnejša administrativna dela in naloge v administraciji in podobnih službah, v pripravi dela in spremljanju proizvodnje, poslovnih in podobnih procesov. Preprostejše delovne naloge razmeščanja in kontrole, priprava materiala in orodja za manj zahtevne in zahtevnejše delovne naloge. Razumevanje in prenašanje sporočil je v pisni, ustni ali grafični obliki.

3 mesece –

Specializirane ali zelo zahtevne delovne naloge v neposredni proizvodnji in pripravi dela, usluge administrativne in poslovne funkcije. Različne operacije z raznovrstnimi sredstvi dela, še posebno pa regulacija in nadzor visoko mehaniziranih in avtomatiziranih naprav, nižjih in višjih stopenj amortizacije. Delovne naloge pri organiziranju, kontroli, vodenju, pripravljanju in druge specialne naloge. Delovne naloge, ki vplivajo na uspešnost dela na drugih mestih. Zahtevnejše delovne naloge, ki so potrebne za organizacijsko, operativno in strokovno vodenje delovnih procesov, kontrola dela, kadrovske, ekonomske in administrativno vodenje delovnih enot z manj zahtevnim proizvodnim in delovnim procesom.

4 mesece –

Zelo zahtevna, specializirana dela oz. najzahtevnejše delovne naloge, ki se opravljajo z različnimi orodji, instrumenti, postrojenji in napravami. Zahtevnejše in najzahtevnejše delovne naloge v pripravi, spremljanju in analitičnem proučevanju proizvodnje in raziskovanju poslovnih in drugih podobnih procesov. Zelo zahtevna dela na področju vodenja delovnih enot, organizacijsko in operativno vodenje proizvodnega procesa, vodenje, koordiniranje v pripravi dela, spremljanje in analitično proučevanje proizvodnje, poslovnih in podobnih procesov, kontrola dela, kadrovske, ekonomske in administrativno vodenje poslovanja delovnih enot z zelo zapletenimi, raznovrstnimi proizvodnimi in delovnimi procesi. Zelo zahtevne delovne naloge, ki so potrebne pri razporejanju, vodenju, koordiniranju, nadziranju in svetovanju za pripravo dela pri spremljanju, analitičnem proučevanju in raziskovanju proizvodnje, delovnih in podobnih procesov.

5 mesecev –

Najzahtevnejše in specializirane delovne naloge v pripravi, analitičnem proučevanju, raziskovanju proizvodnje, poslovnih in podobnih procesov. Zelo zahtevne naloge, ki so potrebne pri analitičnem proučevanju in znanstvenem raziskovanju. Zahtevne in zelo zahtevne delovne naloge, ki so potrebne pri razporejanju, vodenju in koordiniranju. Oblikovanje novih teoretičnih in praktičnih rešitev, spremljanje in oblikovanje ter prenašanje sistemov kompleksnih informacij ter koordiniranje delovnih nalog v najbolj obsežnih in raznovrstnih proizvodnih, poslovnih in podobnih procesih.

6 mesecev –

Najzahtevnejše in visoko specializirane delovne naloge na področju analitičnega proučevanja, raziskovanja in vodenja zapletenih gospodarskih in družbenih sistemov. Samostojno in svetovalno znanstveno raziskovalno delo. Vodilne delovne naloge v kompleksnih gospodarskih organizacijah in družbenih dejavnostih, pomembnih za celo družbo.

183. člen

Odpovedni rok za posamezne stopnje se lahko skrajša do polovice, vendar 30 dnevnega odpovednega roka ni mogoče skrajšati.

184. člena

Delavcu preneha delovno razmerje po zakonu, če:

- noče dati pisne izjave, da sprejema samoupravni sporazum o združevanju dela delavcev v temeljno organizacijo – z dnem, ko ni hotel dati pisne izjave oz. z iztekom zadnjega dne za takšno izjavo,
- se na način, ki ga predpisuje zakon, ugotovi, da je za delo popolnoma nezmožen – z dnem, ko mu je vročena pravnomočna odločba o ugotovljeni popolni nezmožnosti za delo v temeljni organizaciji,
- mu je po zakonu oz. po pravnomočni odločbi sodišča ali drugega organa prepovedano opravljati določene delovne naloge in mu ni mogoče zagotoviti drugih delovnih nalog – z dnem, ko je temeljni organizaciji vročena pravnomočna odločba,
- mora biti zaradi prestajanja zaporne kazni odsoten več kot 6 mesecev – z dnem, ko začne prestajati kazen,

45. člen

Število pripravnikov za posamezne poklice se določi s kadrovskim načrtom, ki mora biti skladen s samoupravnim sporazumom o združitvi temeljnih organizacij v delovno organizacijo Železarno Jesenice. Omenjeni načrt mora biti izdelan vsako leto do 31. januarja.

Podrobne opredelitve, ki jih je treba upoštevati v načrtu, so navedene v pravilniku o pripravništvu.

46. člen

Pripravnik opravlja strokovni izpit pred strokovno komisijo vsaj 10 dni pred iztekom pripravniške dobe.

Strokovni izpit je mogoče ponavljati v roku, ki ne sme biti daljši od polovice pripravniške dobe.

Če pripravnik tudi drugič ne opravi strokovnega izpita, mu preneha delovno razmerje. Če je doseženo soglasje, se ga razporedi za opravljanje delovnih nalog, ki ustrezajo njegovi izobrazbi oz. z delom pridobljeni delovni zmožnosti.

47. člen

Pripravniško dobo je mogoče podaljšati za toliko časa, kolikor je bil pripravnik začasno odsoten, razen za mladinske delovne akcije in za redni letni dopust.

48. člen

Kadrovski sektor pošlje sprejet načrt pripravnikov skupnosti za zaposlovanje in skupščini občine.

10. Tuji državljani

49. člen

Tuj državljan ali oseba brez državljanstva (v nadaljevanju tuj državljan) sklene delovno razmerje z delavci temeljne organizacije, če izpolnjuje splošne in posebne pogoje.

Splošne pogoje določa ta pravilnik, posebni pogoji pa so:

- dovoljenje za začasno bivanje oz. stalno naselitev v Jugoslaviji,
- dovoljenje, da sme skleniti delovno razmerje.

Dovoljenje, da sme tuj državljan skleniti delovno razmerje, mora zahtevati temeljna organizacija.

50. člen

V pogodbi, ki jo skleneta temeljna organizacija in tuj državljan mora biti navedeno:

- da tujemu državljanu preneha delo v temeljni organizaciji, če izgubi oz. se mu odvzame pravica začasnega bivanja v Jugoslaviji ali če je razveljavljeno dovoljenje o stalni naselitvi v Jugoslaviji,
- da se tuj državljan strinja s pristojnostjo jugoslovanskega sodišča splošne pristojnosti v primeru spora s temeljno organizacijo o vprašanih z dela.

Pogodba o delu, ki velja za vsa dela začasnega značaja, mora vsebovati določilo, da tuj državljan ne pridobi pravic iz zdravstvenega, pokojninskega in invalidskega zavarovanja.

51. člen

Tujemu državljanu se plačuje delo v domačem oz. delno tudi v tujem plačilnem sredstvu po pogodbi, ki ureja tudi vse ostale pravice in obveznosti (delo strokovnjakov, inženirjev, monterjev ipd.).

III.

PRAVICE, OBVEZNOSTI IN ODGOVORNOSTI

1. Urejanje

52. člen

Delavci urejajo pravice, obveznosti in odgovornosti v temeljni organizaciji v skladu s samoupravnim sporazumom o združevanju dela delavcev v temeljni organizaciji in samoupravnim sporazumom o združitvi temeljnih organizacij združenega dela v delovno organizacijo Železarno Jesenice, na skupnih osnovah in merilih.

53. člen

Delavci uresničujejo svoje pravice, obveznosti in odgovornosti, ki jih imajo v temeljni organizaciji in v drugih oblikah združevanja dela in sredstev v:

- delavskem svetu temeljne organizacije,
- odboru za delovna razmerja temeljne organizacije,
- skupni disciplinski komisiji.

Sklep, s katerim se odloči o pravicah, obveznostih in odgovornostih delavca, mora biti delavcu vročen v pisni obliki z obrazložitvijo in s pravnim poukom.

54. člen

Delavec se ima pravico vrniti v temeljno organizacijo k delovnim nalogam, ki jih je opravljal ali k drugim delovnim nalo-

7. Sklenitev delovnega razmerja za določen čas

38. člen

Kandidat praviloma sklene delovno razmerje za nedoločen čas. V kolikor ga sklene za določen čas, mora biti v izjavi posebej navedeno.

Delovno razmerje za določen čas se lahko sklene v naslednjih primerih:

- za delovne naloge, katerih izvršitev traja le določen čas (sezonska dela v počitniških domovih, rekreacijskih centrih in podobno),
- če se začasno poveča obseg dela pri razkladanju in nakladanju surovin, materiala ali izdelkov (koksa, rude, peska, jeklenega odpadka, polizdelkov in proizvodov ter odpadnega materiala),
- če je treba nadomestiti začasno odsotnega delavca (služenje vojaškega roka, strokovno izobraževanje, daljša bolezenska odsotnost ali porodniški dopust, opravljanje funkcij samoupravne ali političnega značaja),
- kadar sklepa delovno razmerje kandidat, ki ne izpolnjuje pogojev za opravljanje delovnih nalog, objavljenih z oglasom oz. javnim razpisom in sicer najdlje za 1 leto,
- pripravnik, če želi pridobiti strokovno znanje in prakso,
- strokovnjak, če želi svoje delo in znanje izpopolnjevati in so raziskave v korist in za potrebe temeljne organizacije.

39. člen

Delavcu, ki za določen čas nadomešča začasno odsotnega delavca, preneha delovno razmerje z dnem, ko se odsotni delavec vrne na delo.

Delavcu, ki za določen čas opravlja delovne naloge pa tistega dne, ko opravi dogovorjeno delo oz. z dnem, ko poteče dogovorjeni rok.

Kadar na obvestilu o razporeditvi ni terminsko določen rok prenehanja delovnega razmerja, se delavca o poteku delovnega razmerja pisno obvesti.

40. člen

Delavec, ki je sklenil delovno razmerje za določen čas, uresničuje pravice, obveznosti in odgovornosti z dela in v zvezi z delom enakopravno z delavci, ki so sklenili delovno razmerje za nedoločen čas.

8. Sklenitev delovnega razmerja brez objave

41. člen

Izjemoma se lahko sklene delovno razmerje brez oglasa za:

- pripravnike, ki jih je temeljna organizacija štipendirala,
- nadomestitev začasno odsotnega delavca,
- opravljanje delovnih nalog, ki po svoji naravi trajajo največ 60 dni,
- učence, katerih praktično izobraževanje za poklic je v skladu s programom izobraževanja pretežni del potekalo v temeljni organizaciji,
- razporeditev delavca iz ene temeljne organizacije v drugo, skladno s samoupravnim sporazumom o združitvi v Železarno Jesenice oz. Slovenske železarne,
- delavce posamezne delovne skupnosti družbenopolitičnih skupnosti in družbenopolitičnih organizacij, ki opravljajo posebne, z zakonom ali statutom določene delovne naloge.

Kdor prvič začne opravljati delovne naloge, pa v okviru programa izobraževanja za poklic ni imel praktičnega pouka ali proizvodne prakse v obsegu, da lahko samostojno opravlja delovne naloge v svoji stroki, sklene delovno razmerje kot pripravnik.

42. člen

Pripravnik sklene delovno razmerje za nedoločen čas, če se usposablja za delovne naloge, ki jih bo opravljal po končani pripravniški dobi in opravljenem strokovnem izpitu.

Pripravnik sklene delovno razmerje za določen čas v primerih:

- če v temeljni organizaciji ni pogojev, da se po končani pripravniški dobi in opravljenem strokovnem izpitu razporedi k ustreznim delovnim nalogam,
- če si želi pridobiti delovne izkušnje in strokovno prakso za samostojno opravljanje svojega poklica.

Pogoji za sprejem pripravnikov, ki niso štipendisti temeljne organizacije, morajo biti objavljeni.

43. člen

Pripravnik ima enake pravice, obveznosti in odgovornosti kot drugi delavci temeljne organizacije.

Pripravniška doba traja najmanj 6 in največ 12 mesecev, za posamezne stopnje pa:

- za srednjo šolo 6 mesecev,
- za višjo šolo 9 mesecev,
- za visoko šolo 12 mesecev.

Pripravniku, ki je pridobil izkušnje, potrebne za samostojno delo, se na predlog mentorja lahko skrajša pripravniška doba in dovoli opravljanje strokovni izpit.

44. člen

Pripravnik ima enake pravice, obveznosti in odgovornosti kot drugi delavci temeljne organizacije.

Pripravniška doba traja najmanj 6 in največ 12 mesecev, za posamezne stopnje pa:

- za srednjo šolo 6 mesecev,
- za višjo šolo 9 mesecev,
- za visoko šolo 12 mesecev.

Pripravniku, ki je pridobil izkušnje, potrebne za samostojno delo, se na predlog mentorja lahko skrajša pripravniška doba in dovoli opravljanje strokovni izpit.

45. člen

Število pripravnikov za posamezne poklice se določi s kadrovskim načrtom, ki mora biti skladen s samoupravnim sporazumom o združitvi temeljnih organizacij v delovno organizacijo Železarno Jesenice. Omenjeni načrt mora biti izdelan vsako leto do 31. januarja.

Podrobne opredelitve, ki jih je treba upoštevati v načrtu, so navedene v pravilniku o pripravništvu.

46. člen

Pripravnik opravlja strokovni izpit pred strokovno komisijo vsaj 10 dni pred iztekom pripravniške dobe.

Strokovni izpit je mogoče ponavljati v roku, ki ne sme biti daljši od polovice pripravniške dobe.

Če pripravnik tudi drugič ne opravi strokovnega izpita, mu preneha delovno razmerje. Če je doseženo soglasje, se ga razporedi za opravljanje delovnih nalog, ki ustrezajo njegovi izobrazbi oz. z delom pridobljeni delovni zmožnosti.

47. člen

Pripravniško dobo je mogoče podaljšati za toliko časa, kolikor je bil pripravnik začasno odsoten, razen za mladinske delovne akcije in za redni letni dopust.

48. člen

Kadrovski sektor pošlje sprejet načrt pripravnikov skupnosti za zaposlovanje in skupščini občine.

ninsko odgovornost neposredno pred sodiščem združenega dela brez poprejšnjega postopka v temeljni organizaciji.

Odškodninsko odgovornost ugotavlja posebna komisija.

169. člen

Odškodnino za škodo, ki jo delavec utрпи pri delu ali v zvezi z delom, morajo povrniti delavci temeljne organizacije, če se ne dokaže, da jo je povzročil delavec sam.

Če delavec povzroči škodo pri delu ali v zvezi z delom delavcem temeljne organizacije, mora povrniti škodo, če se mu dokaže, da jo je povzročil namenoma ali iz hude malomarnosti.

Če povzroči škodo več delavcev, je vsak izmed njih odgovoren za tisti del škode, ki jo je povzročil.

Če ni mogoče ugotoviti za vsakega delavca, kolikšen del škode je povzročil, se šteje, da so vsi delavci enako odgovorni in morajo škodo povrniti v enakih delih.

Če je več delavcev povzročilo škodo z naklepnim kaznivim dejanjem, so za škodo odgovorni solidarno.

170. člen

Odškodninski postopek začne razen oškodovanca tudi organ, ki je po tem pravilniku pooblaščen začeti disciplinski postopek.

171. člen

Pavšalna odškodnina se lahko določi samo za dejanja ali opustitve, zaradi katerih je nastala škoda, ki je vplivala na delovni proces in izpolnjevanje delovnih obveznosti drugih delavcev, natančnega zneska te škode pa ni mogoče ugotoviti ali pa bi to ugotavljanje povzročilo nesorazmerne stroške.

172. člen

Pavšalna odškodnina je možno odmeriti za:

- vsak dan neopravičenega izostanka z dela v višini povprečnega dnevnega osebnega dohodka temeljne organizacije,
- neopravljane delovne naloge v višini 25, 50, 75 ali 100 % dnevnega osebnega dohodka, odvisno od delovne naloge, ki bi jo delavec moral opraviti v 8 urah,
- slabo organiziranje in vodenje dela ter neracionalno razporejanje kadra v procentnem odnosu neopravljenega dela v višini 25, 50, 75 ali 100 % dnevnega osebnega dohodka glede na delež neopravljenega dela,
- neizkoriščen delovni čas z odbijanjem delovnih ur,
- prekinitv delovnega razmerja v 6 mesecih po sklenitvi plačilo stroškov psihofizičnega pregleda,
- prekinitv delovnega razmerja brez odpovedi povrnitev škode v višini povprečnega mesečnega dohodka temeljne organizacije, če je zaradi nepričakovanega delavčevega odhoda nastala škoda v proizvodnji,
- nevrnjena osebna zaščitna sredstva — tudi za delovno obleko — v višini 30 % nabavne vrednosti,
- onesnaževanje okolja (zraka, vode in podobno) iz malomarnosti v višini od 100 do 1000 din,
- neugotovljeno imovinsko škodo ali zmanjšanje dohodka v temeljni organizaciji iz malomarnosti v višini od 500 do 2000 din.

Sredstva, zbrana v zvezi s prekrški naštetimi v prvih šestih alinejah, se vodijo na posebnem kontu in se lahko uporabljajo le za odškodnino izplačanih osebnih dohodkov delavcem, ki so navedene delovne naloge opravili.

Sredstva, zbrana v zvezi s prekrški naštetimi v zadnjih treh alinejah, pa se vrnejo v sklad, ki je namenjen za to uporabo.

4. Odstranitev delavca z dela

173. člen

Temeljna organizacija mora začasno odstraniti delavca z dela, na katerem dela, in ga začasno razporediti k drugim delovnim nalogam ali začasno odstraniti iz temeljne organizacije v primeru, če odstranitev zahteva pristojni organ zaradi zavarovanja dokazov ali v interesu kazenskega postopka.

Obvezna začasna odstranitev iz temeljne organizacije se šteje tudi, če je delavec v priporu.

Odstranitev z dela in razporeditev k drugim delovnim nalogam v smislu tega člena odredi vodja temeljne organizacije, odstranitev iz temeljne organizacije pa odbor za delovna razmerja.

174. člen

Delavec je lahko začasno razporejen k drugim delovnim nalogam, ki ustrezajo njegovi strokovni izobrazbi oz. z delom pridobljeni delovni zmožnosti v primerih hujše kršitve delovne obveznosti in če obstaja sum ali nevarnost, da bo ponovno huje kršil delovno obveznost.

Delavec je lahko začasno odstranjen iz temeljne organizacije v primerih hujše kršitve delovne obveznosti, zlasti pa, če je proti njemu uveden kazenski ali disciplinski postopek zaradi hujše kršitve delovnih obveznosti, zaradi katerega se lahko izreče ukrep prenehanja delovnega razmerja.

Delavec je lahko odstranjen iz temeljne organizacije, če je začasno odstranitev z dela zahteval pristojni pravosodni organ.

175. člen

Začasna odstranitev z dela ali iz temeljne organizacije sme trajati najdalj do dokončne odločitve skupne disciplinske komisije ali pristojnega pravosodnega organa.

176. člen

Delavec je odgovoren delavcem v temeljni organizaciji, delavci temeljne organizacije pa delavcu za povzročeno škodo.

Delavec lahko proti delavcem v temeljni organizaciji oz. delavci v temeljni organizaciji zoper delavca uveljavljajo odškod-

gam, ki ustrezajo njegovi strokovni izobrazbi oz. z delom pridobljeni delovni zmožnosti, v 30 dneh po:

- razrešitvi samoupravne, javne ali druge družbene funkcije, kamor je bil izvoljen ali imenovan,
- vrnitvi iz JLA,
- zaključenem izobraževanju oz. izpopolnjevanju v domovini, kamor ga je poslala temeljna organizacija,
- zaključenem delu oz. strokovnem izpopolnjevanju v tujini, za kar je soglašala oz. ga je tja poslala temeljna organizacija, vendar sme trajati največ 4 leta.

55. člen

Med odsotnostjo z dela, ki jo opredeljuje 54. člen, delavcu ne preneha delovno razmerje, ampak njegove pravice in obveznosti mirujejo.

Na glede na prejšnji odstavek se nadaljuje že začeti postopek za ugotavljanje kršitev delovnih obveznosti ali drugih kršitev delovne discipline pred skupno disciplinsko komisijo proti delavcu, ki je bil že zaslisan in mu je bil omogočen zagovor.

2. Razporejanje

56. člen

Na osnovi ugotovljenih delovnih potreb, psihofizičnih rezultatov, strokovne izobrazbe oz. z delom pridobljene delovne zmožnosti odbor za delovna razmerja razporeja delavce, ki so sklenili delovno razmerje.

57. člen

Delavec je lahko razporejen k delovnim nalogam, za katere se zahteva nižja strokovna izobrazba od njegove, če se ugotovi, da ni zmožen opravljati zaupanih delovnih nalog ali če v dveh do šestih mesecih, odvisno od zahtevnosti delovnih nalog, ne dosega zahtevanih (običajnih) delovnih rezultatov.

Nezmožnost ugotavlja tričlanska strokovna komisija, ki jo imenuje odbor za delovna razmerja.

58. člen

Delavca se lahko z njegovo privolitvijo razporedi k delovnim nalogam, za katere se zahteva nižja strokovna izobrazba od njegove.

59. člen

V primeru višje sile ali če se le-ta neposredno pričakuje ali zaradi drugih izjemnih okoliščin, je delavec obvezen opravljati delovne naloge, ki ne ustrezajo njegovi strokovni izobrazbi oz. z delom pridobljeni delovni zmožnosti.

V prej naštetih primerih, toda samo za čas, dokler take okoliščine trajajo, je delavec lahko razporejen k delovnim nalogam ne glede na lokacije v temeljni organizaciji.

Te izjemne okoliščine so:

- reševanje človeških življenj ali njihovega zdravja,
- nesreče, ki se zgodijo v temeljni organizaciji ali se neposredno pričakujejo (požar, potres, poplava, snežni zameti, velike količine snega, zemeljski plazovi, vdori vode),
- pomanjkanje surovin ali materiala, potreba po uskladičenju materiala,
- večje okvare, prekinitev zaradi pomanjkanja energije,
- nadomeščanje nenadoma odsotnega delavca, če mora biti začeto delo opravljeno,
- povečanje ali zmanjšanje obsega dela zaradi razmer na trgu.

60. člen

Razporeditev odredi vodja temeljne organizacije, vendar mora v 5 dneh s tem seznaniti odbor za delovna razmerja.

61. člen

Delavec, ki noče opravljati delovnih nalog, h katerim je razporejen v izjemnih okoliščinah, stori hujšo kršitev delovnih dolžnosti.

62. člen

Odbor za delovna razmerja v temeljni organizaciji, ki ima nekatere organizacijske enote izven kraja sedeža temeljne organizacije, kot npr.: na Blejski Dobravi, Javorniskem Rovtu, Zasi-pu, Vintgarju, Radovni, v Crikvenici in Biogradu n/m, sme razporediti delavca k delovnim nalogam le z njegovo privolitvijo in če se s tem bistveno ne poslabšajo življenjski in drugi pogoji delavca in njegove družine.

63. člen

Delavec ne sme biti razporejen k delovnim nalogam, če mu je izrečen varstveni, vzgojni ali disciplinski ukrep, zaradi katerega ne more in ne sme opravljati delovnih nalog, za katere je bila prepoved izrečena od pristojnega sodišča oz. od disciplinske komisije, dokler takšna prepoved traja. V takem primeru je delavec obvezen opravljati tudi delovne naloge, ki ne ustrezajo njegovi strokovni izobrazbi oz. z delom pridobljeni delovni zmožnosti, osebni dohodek pa se mu odmerja po delu, ki ga opravlja.

64. člen

Delavec, ki ne opravi preizkusa znanja ali izpita, ki ga zakon ali pravilnik o varstvu pri delu v temeljni organizaciji predpisuje in če mu je odvzeta pravica za opravljanje dela, ki jo ima s poseb-

nim dovoljenjem, se razporedi k drugim delovnim nalogam, kjer se preizkus ne zahteva.

3. Delovni čas

65. člen

Delovni čas traja 42 ur na teden. Delovni teden traja 5 delovnih dni po 8 ur na dan.

Dan za katerega je skrajšan 6-dnevni delovni teden — praviloma je to sobota — se šteje kot delovni dan, s katerim se dopolnjuje 42 urni delovni teden.

66. člen

Z razporeditvijo delovnega časa v trajanju 42 ur na teden se zagotavlja 274 delovnih dni po naslednjih sistemih:

- obratovanje v neprekinjenem delovnem času,
- obratovanje v prekinjenem delovnem času,
- obratovanje v deljenem delovnem času,
- obratovanje v premakljivem delovnem času,
- obratovanje v drsečem delovnem času.

Delo nad 274 delovnih dni se šteje kot delo prek polnega delovnega časa.

Z 42 urnim delovnim tednom se zagotavlja 274 delovnih dni, računano na povprečje enega leta.

67. člen

V sistemu neprekinjenega obratovanja delavci delajo:

- štiri dni in so en dan prosti, razen po nočni izmeni, ko so prosti dva dni,
- šest dni in so dva dni prosti.

Delavcem, ki delajo po sistemu 4 + 1 ali 6 + 2 se omogoči enodnevno praznovanje naslednjih državnih praznikov: 1. in 2. januar, 1. in 2. maj ter 29. in 30. november, razen tam, kjer so tehnološki pogoji taki, da obratovanja ni mogoče prekiniti.

V sistemu prekinjenega obratovanja delavci praviloma delajo 5 dni in so 2 dni prosti.

Razporeditev prostih sobot je sestavni del letnega gospodarskega načrta.

68. člen

S sistemi neprekinjenega oz. prekinjenega delovnega časa v trajanju po 8 ur na dan se z delom prične ob 6., 14. in 22. uri.

Delo med 22. in 6. uro naslednjega dne je nočno delo in se šteje za poseben delovni pogoji.

69. člen

Za delavce, ki delajo deljen delovni čas, delo traja vsak delovni dan od 7. do 14. ure ter v ponedeljkih in središčih še od 16. do 19.30 ure.

70. člen

V temeljni organizaciji delavci lahko prerazporedijo delovni čas, kadar nastopijo izjemne okoliščine.

Sklep o prerazporeditvi sprejme delavski svet temeljne organizacije, traja pa toliko časa, da se odklonijo posledice nesreč, zavarujejo sredstva za delo in material ali odpravi okvara ter posledice, ki so prizadejale temeljno organizacijo.

71. člen

Delavka lahko sklene delovno razmerje s krajšim delovnim časom, vendar ne manj od polovice polnega delovnega časa, v naslednjih primerih:

- če nima ustreznega varstva za otroka,
- če je treba otroka posebej negovati v primerih zdravljenja,
- če je otrok potreben pomoči pri učenju na začetku šolanja.

Sklenitev delovnega razmerja s krajšim delovnim časom je možno uveljaviti s priporočili zdravstvenih in vzgojno izobraževalnih organizacij.

72. člen

Delavec, ki opravlja delovne naloge za katere je določen krajši delovni čas, ima pravico delati v več temeljnih organizacijah železarne pod pogoji in na način, ki jih določa ta pravilnik.

73. člen

Delavec, ki dela poln delovni čas, sme izjemoma delati še v eni temeljni organizaciji, vendar največ tretjino polnega delovnega časa, če je sprejeto soglasje obeh temeljnih organizacij, za delovne naloge:

- strokovnjakov, katerih strokovna pomoč je nujno potrebna, razen če ne gre za avtorsko delo,
- strokovnjakov, katerih sodelovanje je koristno pri znanstveno-raziskovalnem delu, če ne gre za avtorsko delo,
- strokovnjakov za sodelovanje v raznih kolegijskih telesih.

Temeljni organizaciji in delavec se dogovorijo o delovnem času, ki ga bo delavec prebil v drugi temeljni organizaciji in o načinu opravljanja delovnih nalog.

74. člen

Če se na objavo ne prijavi nezaposlena ali delno zaposlena oseba, lahko odbor za delovna razmerja za največ 1/3 polnega

149. člen

Delavec, ki je postal invalid z zmanjšano zdravstveno ter delovno zmožnostjo, ima pravico do poklicne rehabilitacije in do razporeditve k delovnim nalogam, za katere se je s poklicno rehabilitacijo usposobil.

150. člen

Temeljna organizacija mora zagotoviti invalidu zaposlitev po njegovih sposobnostih. Pri izbiri oz. razporejanju k delovnim nalogam, ki so predvidene za invalidno osebo, ima ta prednost.

Delavcu — invalidni osebi, ki ima zmanjšano zdravstveno in delovno zmožnost in dela skrajšan delovni čas, se dnevni delovni čas ne sme povečati.

V.

ODGOVORNOST ZA DELOVNE OBVEZNOSTI

1. Splošno

151. člen

Delavci so osebno in vzajemno odgovorni za izvrševanje delovnih obveznosti. Delavec je za izvrševanje delovne obveznosti disciplinsko odgovoren za vsako obliko krivde, odškodninsko pa, če dejanje stori namenoma ali iz hude malomarnosti.

152. člen

Delavci trpijo materialne in druge posledice, če zaide temeljna organizacija v težave zaradi nesmotrnega upravljanja s sredstvi, poslovanja, ki ni prilagojeno tržnim potrebam, slabega in nevestnega dela, ki povzroči nizko produktivnost in zato ne pridobivajo zadostnega dohodka.

2. Disciplinska odgovornost

153. člen

Delavec je disciplinsko odgovoren za kršitve delovnih obveznosti in druge kršitve delovne discipline.

Disciplinsko odgovornost delavca ugotavlja skupna disciplinska komisija.

154. člen

Postopek za ugotavljanje disciplinske odgovornosti delavca se začne na zahtevo:

- delavskega sveta,
- vodja temeljne organizacije,
- predsednika poslovnega odbora,
- odbora delavske kontrole (temeljne organizacije, delovne skupnosti in Železarne),
- družbenega pravobranilca samoupravljanja,
- sindikalne organizacije,
- organa družbeno-politične skupnosti.

Vsak delavec, ki zve za kršitev delovne obveznosti, ima pravico dati pismeno pobudo za uvedbo disciplinskega postopka, ki jo pošlje kateremukoli organu iz prejšnjega odstavka.

155. člen

Delavcu je v enem disciplinskem postopku mogoče izreči le en disciplinski ukrep po 156. členu tega pravilnika, ne glede na število obravnavanih kršitev.

Ukrep je mogoče izreči ob pogojih, ki jih določa ta pravilnik. Pri izreku ukrepa se upošteva teža in posledice, ki jih ima storjena kršitev, pomen ravnanja delavca za okolje, delavčevo prejšnje vedenje in njegove osebne razmere ter olajševalne in obtežilne okoliščine.

156. člen

Skupna disciplinska komisija izreče delavcu, ki mu je dokazana kršitev, enega od naslednjih disciplinskih ukrepov:

- opomin,
- javni opomin,
- razporeditev na druge delovne naloge v trajanju do enega leta,
- denarno kazen,
- prenehanje delovnega razmerja v temeljni organizaciji.

Opomin in javni opomin se izrečeta za lažje kršitve delovne obveznosti, razporeditev k drugim delovnim nalogam, denarno kazen in prenehanje delovnega razmerja pa za hujše kršitve.

157. člen

Skupna disciplinska komisija lahko izreče disciplinski ukrep vsakemu delavcu, ki je v delovnem razmerju.

Zoper odločbe skupne disciplinske komisije lahko ugovarja v 8 dneh od dneva vročitve odločbe vsak delavec, ki mu je skupna disciplinska komisija izrekla ukrep oz. tisti, ki je zahteval postopek.

158. člen

Lažje kršitve, za katere skupna disciplinska komisija izreče opomin ali javni opomin:

- zamujanje na delo ali zapuščanje dela brez dovoljenja neposrednega vodja dela,

- prihod, zapuščanje ali odhod na nedovoljenih mestih,
- neudeležba na disciplinskih obravnavah, na katere je delavec vabljen kot prič ali izvedenec,
- neopravičeno neprekinjeno izostajanje z dela do 2 dni,
- odsotnost z dela, če se ne opraviči v 24 urah,
- prilaščanje sredstev za delo ali materiala v vrednosti do 100 din,
- povzročitev imovinske škode ali zmanjšanje dohodka iz malomarnosti pri delu ali v zvezi z delom, če višina škode ne presega 500 din,
- omejevanje delovnih ali samoupravnih pravic delavcev brez posledic,
- prekoračitev pooblastil ali zloraba položaja brez posledic,
- neuedba postopka ali opustitev dokončanja postopka zaradi kršitev delovne obveznosti ali delovne discipline,
- nedovoljeno delo med delovnim časom brez posledic,
- neopravičena odklonitev delovnih nalog brez posledic,
- napačno ali nepravčasno informiranje organov samoupravljanja brez posledic,
- kršitev določb samoupravnih aktov brez posledic,
- malomarno, netočno, nestrokovno izvrševanje delovnih nalog ali zanemarjanje delovnih obveznosti, če so le manjše posledice oz. če posledic ni,
- neudeležba ali odklonitev obveznih organiziranih oblik dopolnilnega izobraževanja, preverjanja znanja in preventivnih psihičnih pregledov (zdravniški, psihološki in fiziološki),
- odstranjevanje vseh vrst informacij z oglasnih desk.

159. člen

Hujše kršitve, za katere skupna disciplinska komisija lahko izreče ukrep razporeditve k drugim delovnim nalogam v trajanju do enega leta, denarno kazen ali prenehanje delovnega razmerja:

- neizpolnjevanje ali nevestnost, nepravčasno in malomarno izpolnjevanje delovnih in drugih obveznosti,
- kršitev določb o zavarovanju pred požarom, eksplozijo ali drugimi elementarnimi nesrečami,
- nezakonito razpolaganje z družbenimi sredstvi in druga nezakonita dejanja,
- dajanje nepravilnih podatkov, če je to bistveno vplivalo na odločanje v temeljni organizaciji,
- dajanje nepravilnih podatkov, s katerimi spravi odgovorni organ delavca v zmotno glede uveljavljanja pravic, ki jih uveljavlja v združenem delu,
- opustitev dejanja, s čimer se ovira ali onemogoča delovni proces ali upravljanje v temeljni organizaciji,
- zloraba položaja ali prekoračitev danega pooblastila,
- onemogočanje vpogleda v listine in poslovanje organizacije združenega dela, če je to delavcu potrebno, da bi uveljavil svoje pravice,
- opustitev ukrepov ali nezadostno ukrepanje za varstvo delavca pri delu ali varstvo družbenih sredstev,
- sprejem delavca na delo v nasprotju z določbami zakona,
- odklonitev delovnih nalog, če za to ni opravičenih razlogov,
- neupravičena uporaba sredstev, zaupanih delavcu za opravljanje delovnih nalog,
- prihajanje na delo v vinjenem stanju ali uživanje alkohola ali drugega narkotičnega sredstva med delom,
- povzročanje nereda ali pretepa v temeljni organizaciji,
- neopravičeno izostajanje z dela najmanj 5 delovnih dni v razdobju 3 mesecev,
- neizvrševanje, neredno ali nepravčasno izvrševanje delovnih nalog, ki se nanašajo na splošno ljudsko obrambo in družbeno samozaščito, malomarno opravljanje delovnih nalog, ki utegne povzročiti kršitev poslovne vojaške ali druge z zakonom ali samoupravnih splošnim aktom določene tajnosti (Pravilnik o varovanju poslovne tajnosti Železarne Jesenice),
- opustitev pošiljanja listin in podatkov na zahtevo pooblaščenih organov ali organizacij,
- tatvina, storjena v TO na škodo delavca,
- če je delavec dvakrat lažje kršil delovno obveznost in so mu bili izrečeni ustrezní ukrepi, se tretja kršitev delovne obveznosti šteje kot hujša,
- če pristojni delavec nepravčasno ali sploh ne opravi pismenega poročila o obisku inozemskih gostov ali ga ne opravi skladno z navodilom o ravnanju z inozemci,
- neupravičena odklonitev nočnega dela,
- odklonitev delovnih nalog, ki so nastale zaradi višje sile,
- zloraba bolniške odsotnosti,
- nezadostna skrb neposrednega vodja za delavca, ki dela v posebno težkih in zdravju škodljivih pogojih.

160. člen

Disciplinski ukrep razporeditve k drugim delovnim nalogam se izreče, da se prepreči opravljanje delovnih nalog, pri katerih je delavec zagrešil disciplinsko kršitev. Ukrep se lahko izreče največ za eno leto.

161. člen

Disciplinski ukrep denarne kazni se sme izreči največ do 10 % zneska enomesečne akontacije osebnega dohodka za naslednje hujše kršitve delovnih obveznosti:

127. člen
Delavec se mora udeležiti zdravniških, psihofizioloških in drugih preventivnih pregledov, ker so ustrezne psihofizične sposobnosti eden od pogojev za varno opravljanje delovnih nalog.

128. člen
Neposredni vodja dela ima pravico in dolžnost odstraniti delavca z dela, če:
— delovnih nalog ne opravlja po predpisih in zahtevah za varno delo,
— pri opravljanju delovnih nalog ne uporablja predpisanih in zahtevanih sredstev za osebno varstvo in drugo varstveno opremo,
— s svojim delom ogroža življenje in zdravje sebi in sodelavcem.

129. člen
Delavec ima pravico odkloniti vsako delo, pri katerem mu grozi neposredna nevarnost za življenje in zdravje in zahtevati, da se nevarnost takoj odpravi. Če vodja temeljne organizacije meni, da je delavec neopravičeno odklonil delo, mora o tem obvestiti oddelek za varstvo pri delu, ki takoj opravi ogled in odredi ustrezne varstvene ukrepe ali obvesti delavca, iz katerih razlogov njegova zahteva ni utemeljena.
V spornih primerih je oddelek za varstvo pri delu dolžan obvestiti republiški inšpektorat dela.

130. člen
Delavca, ki je odklonil delo, zaradi neposredne nevarnosti za življenje in zdravje, se razporedi k drugim delovnim nalogam, ki jih opravlja toliko časa, da se nevarnost odpravi.
Med razporeditvijo iz prejšnjega odstavka delavec ne sme biti prikrajšan pri osebnem dohodku.

131. člen
Delavec je dolžan takoj obvestiti neposrednega vodja dela ali vodjo temeljne organizacije in zahtevati varstvene ukrepe, če ugotovi nespoštovanje predpisov iz varstva pri delu, pomanjkljivo zavarovanje delovnih naprav, okvare in druge dogodke, ki ogrožajo varno delo in lahko povzročijo posledice za temeljno organizacijo in zdravje delavcev.

132. člen
Delavec ima pravico do posebnega varstva med nočnim delom.
Delavci v temeljni organizaciji so dolžni zagotoviti pogoje za nočno delo, predvsem pa varstvo otrok, topel obrok v ustrezni kalorični vrednosti, prevoz na delo in z dela in zasedbo nočne izmene s strokovnimi delavci, da delo varno, organizirano in nemoteno poteka.
Delavec ima pravico odkloniti nočno delo, če niso zagotovljeni ustrezni pogoji iz prejšnjega odstavka.
V temeljni organizaciji, v kateri delo poteka v izmenah, morajo odgovorni delavci poskrbeti za periodično izmenjavo dela.
Delavec sme delati ponoči najdalj 6 dni zaporedoma.

133. člen
Delavec lahko opravlja delovne naloge, pri katerih kljub varstvenim ukrepom lahko pride do poklicnega obolenja, le določeno dobo. Po izteku te dobe se na zdravniško priporočilo razporedi k delovnim nalogam, kjer ni neposredne nevarnosti poklicnega obolenja.
Pri razporejanju v smislu prejšnjega odstavka, imajo prednost delavci, ki opravljajo delovne naloge, pri katerih se šteje zavarovalna doba s povečanjem.

134. člen
Delavec ne sme delati prek polnega delovnega časa oz. ponoči, če je s potrdilom oz. odločbo invalidske komisije ugotovljeno, da tako delo poslabša njegovo zdravstveno stanje.

2. Varstvo materinstva in pravica delavca, ki skrbi za otroke

135. člen
Delavka ima pravico do posebnega varstva med nosečnostjo, porodom in v zvezi z materinstvom.
Posebni varstveni ukrepi pri delih, ki lahko škodljivo vplivajo na funkcijo materinstva, se določijo v razvidu delovnih nalog s pravilnikom o varstvu pri delu.

136. člen
Delavci v temeljni organizaciji so dolžni preverjati razloge, zaradi katerih ženske ne smejo opravljati določenih delovnih nalog ter prilagajati sprejete varstvene ukrepe znanstvenemu in tehničnemu napredku.

137. člen
Delavka med nosečnostjo ne sme opravljati delovnih nalog, ki jih prepušča posebnim predpisom. Razporediti jo je treba k drugim delovnim nalogam, pri tem pa obdrži osebni dohodek iz prejšnjega dela, če je le-ta za njo ugodnejši.

138. člen
Nosečnica ali delavka, ki ima otroka starega do enega leta, ne sme delati prek polnega delovnega časa oz. ponoči. Delavka, ki ima otroka starega od enega do treh let, sme delati prek polnega delovnega časa oz. ponoči samo, če je s tem soglasna.

139. člen
Delavka praviloma ne sme delati ponoči med 22. in 6. uro. Prepoved iz prejšnjega odstavka ne velja za delavke, ki opravljajo delovne naloge s posebnimi pooblastili in odgovornostmi, ki opravljajo delovne naloge zdravstvene, socialne, administrativne, finančno računске službe ali delajo v delilnicah toplega obroka.

140. člen
Delavka izjemoma dela ponoči, če:
— je nujno treba nadaljevati delo, ki ga je podnevi prekinila višja sila,
— je treba preprečiti škodo na surovinah,
— to terjajo posebne družbene, ekonomske, socialne in druge okoliščine, vendar pod pogojem, da izda poprejšnje soglasje republiški sekretar za delo.
Delavka — samohranilka, ki ima otroka mlajšega od 7 let, sme delati ponoči le, če s tem soglaša.

141. člen
Med nosečnostjo in po porodu ima delavka pravico do 105 dni nepretrganega porodniškega dopusta. Po preteku tega delavka nadaljuje porodniški dopust še 141 dni ali dela 21 ur na teden tako, da dela praviloma 4 ure na dan, do 12. meseca otrokove starosti.
Delavka se s posebno izjavo opredeli za eno od variant.

142. člen
Delavka, ki rodi dvojčke ali več živo rojenih otrok ali težje telesno ali duševno prizadetega otroka, ima pravico do daljšega porodniškega dopusta, kar določa samoupravni sporazum skupnosti otroškega varstva.

143. člen
Z izvidom pristojne zdravstvene organizacije sme delavka nastopiti porodniški dopust 45 dni pred porodom, mora pa ga ustopiti 28 dni pred predvidenim dnem poroda.

144. člen
Delavka med porodniškim dopustom prejema nadomestilo osebnega dohodka v skladu s posebnimi predpisi in samoupravnimi splošnimi akti skupnosti otroškega varstva.
Delavka lahko zahteva, da dela 4 ure dnevno do 12. meseca otrokove starosti, če ob sklenitvi delovnega razmerja njen otrok še ni bil star eno leto.
Delavka, ki dela 4 ure na dan do 12. meseca otrokove starosti prejema za 4 ure osebni dohodek, za 4 ure pa nadomestilo po posebnih predpisih in samoupravnih splošnih aktih skupnosti otroškega varstva.

145. člen
Delavka ima pravico nadaljevati z delom po 4 ure na dan do 3. leta otrokove starosti, če je otroku iz zdravstvenih razlogov potrebna posebna materina nega, kar uveljavlja s potrdilom pristojne zdravstvene organizacije.
Delavka v tem primeru prejema osebni dohodek za dejansko opravljene ure.

146. člen
Če se otrok rodi mrtev ali če umre med porodniškim dopustom, ima delavka pravico ostati na porodniškem dopustu 42 dni od dneva poroda.

147. člen
Oče otroka ima pravico — če se z materjo sporazumeta, če mati umre ali zapusti otroka:
— skleniti delovno razmerje s krajšim delovnim časom,
— delati le polni delovni čas in ne ponoči,
— izkoristiti porodniški dopust 141 dni ali delati 21 ur na teden,
— do daljšega porodniškega dopusta, če je otrok telesno ali duševno prizadet,
— do nadomestila po posebnih predpisih in samoupravnih aktih skupnosti otroškega varstva,
— delati 4 ure na dan, dokler otrok ni star 3 leta.
Pravico iz prejšnjega odstavka ima tudi delavec, ki otroka neguje.

3. Varstvo mladine in invalidnih oseb

148. člen
Delavci, ki še niso stari 18 let, uživajo v delovnem razmerju posebno varstvo pri delu. Zato ne smejo opravljati težkih fizičnih del, del pod zemljo ali vodo in del z viri ionizirajočih sevanj in drugih del, ki lahko škodljivo in s povečano nevarnostjo vplivajo na zdravje in njihov razvoj.
Tem delavcem ni dovoljeno delati več kot poln delovni čas in ponoči.

delovnega časa izbere delavca, ki že dela v drugi temeljni organizaciji polni delovni čas, vendar je treba taka dela objavljati vsakih 12 mesecev.

75. člen
Delo, ki ga delavec opravlja tretjino delovnega časa v drugi temeljni organizaciji, se ne šteje za poseben delovni pogoji pri osnovah in merilih, po katerih se odmerjajo pravice, odvisne od dolžine delovnega časa.

Delavec, ki opravlja delo v drugi temeljni organizaciji, ima v tej organizaciji pravico do samoupravljanja; pravico do udeležbe v delitvi sredstev za osebne dohodke in skupno porabo pa ima sorazmerno času, prebitem na delu in rezultatom dela.
Poročilo o delu delavcev s tretjino delovnega časa pošlje za temeljno organizacijo kadrovski sektor. V njem se navede: število delavcev, njihova strokovna izobrazba in opravljene ure.

76. člen
Delo prek polnega delovnega časa se lahko uvede v izjemnih okoliščinah, kot so: potres, požar, poplave in druge elementarne nesreče, ki zadenejo temeljno organizacijo ali pa se take nesreče neposredno pričakujejo.
Delo prek polnega delovnega časa iz prejšnjega odstavka traja toliko časa, kolikor je nujno potrebno in se ne šteje za poseben delovni pogoji.

77. člen
Delo prek polnega delovnega časa se uvede v primerih:
— grozeče nevarnosti precejšnje materialne škode, ogroženje zdravja ljudi in njihovih življenj, nevarnost kvarjenja surovin ali materiala ter delovnih sredstev,
— nevarnosti zastaja delovnega procesa v organizacijah, od katerih je odvisen proces proizvodnje oz. poslovanja drugih delovnih organizacij,
— nenadne odsotnosti delavca, ki lahko ogrozi poseben družbeni interes ali povzroči motnjo v procesu proizvodnje ali poslovanja.

78. člen
Izjemoma je možno uvesti delo prek polnega delovnega časa za delo, ki v določenem roku ni moglo biti opravljeno zaradi pomanjkanja energije, ali da se opravi delo za vojaške zadeve.

79. člen
Delo prek polnega delovnega časa po čl. 77 in 78 tega pravilnika lahko traja samo toliko časa, kolikor je nujno potrebno, največ pa 12 ur na teden, in se smatra za poseben delovni pogoji.

80. člen
Če z varstvenimi ukrepi pri delu ne moremo povsem odpraviti ali preprečiti zdravju škodljivih vplivov in nevarnosti pri delu, je možno določiti krajši dnevni delovni čas.
Posebni delovni pogoji iz prejšnjega odstavka so določeni v razvidu delovnih nalog.
Delovni čas, skrajšan zaradi posebnih delovnih pogojev, je izenačen s polnim delovnim časom.

81. člen
O izrabi delovnega časa je treba voditi evidenco in jo mesečno primerjati z:
— letnim načrtom delovnega časa,
— evidenčnimi listi o prisotnosti oz. odsotnosti delavcev z dela,
— evidenčnimi listi o prisotnosti delavcev na delu prek polnega delovnega časa in številom opravljenih ur,
— letnim planom dopustov.
Izrabo delovnega časa spremlja in ocenjuje odbor za delovna razmerja mesečno, delavski svet pa na vsakih 6 mesecev.

4. Odmori, počitki, dopusti

82. člen
Pri opravljanju delovnih nalog z nepretrganim časom traja odmor 30 minut, če pa delo traja nepretrgoma več kot polni delovni čas — 12 ur, odmor traja še 30 minut.
Glede na naravo dela, tehnološki proces in organizacijo proizvodnje odmor traja lahko enkrat 30 minut, dvakrat po 15 minut ali trikrat po 10 minut v času nepretrganega dela, ki pa ne sme biti med prvo in med zadnjo uro dela.
V času, ki je določen za delo s strankami, se ne more odrediti odmora.
Odmor med delom se šteje v delovni čas, če delavec dela nepretrgoma.
Način koriščenja odmora sprejme delavski svet, pri tem pa mora upoštevati skupen interes temeljnih organizacij železarne.

83. člen
Do 30 minutnega odmora so upravičeni tudi:
— delavka po porodu, če dela 4 ure na dan, do 12 mesecev otrokove starosti,
— delavka, ki dela 4 ure na dan, ker ima otroka do 3 let starosti, ki mu je glede na njegovo splošno zdravstveno stanje potrebna skrbnejša materina nega,

— invalidi oz. vojaški invalidi, ki delajo toliko ur dnevno kot to ustreza njihovi delovni zmožnosti.

84. člen
Delavec, ki dela krajši delovni čas, vendar ne krajši kot 4 ure, ima pravico do 15 minutnega odmora.

85. člen
Delavec koristi odmor v prostorih temeljne organizacije ali v prostorih, kjer je organizirana topla malica.
Delavec lahko koristi odmor tudi za svojo rekreacijo. Aktivni odmor je lahko tudi v prostoru izven temeljne organizacije le, če je tak odmor organiziran.

86. člen
Med dvema zaporednima dnevoma ima delavec pravico do nepretrganega dnevnega počitka najmanj 12 ur.

87. člen
Delavec ima pravico do nepretrganega tedenskega počitka najmanj 24 ur. Če je nujno, da dela na dan svojega tedenskega počitka, mu mora temeljna organizacija zagotoviti ta počitek kak drug dan, praviloma pa v naslednjem tednu.
Ovkirni razpored delovnega časa sprejema odbor za gospodarstvo enkrat mesečno, za vsak teden posebej pa ga na osnovi proizvodnih zahtev odreja vodja temeljne organizacije.

88. člen
Delavec pridobi pravico do letnega dopusta po šestih mesecih nepretrganega dela, ne glede na to ali dela polni ali krajši delovni čas. Če delavec v koledarskem letu ne izpolni tega pogoja, ima pravico do letnega dopusta sorazmerno času, prebitem na delu.

89. člen
Če delavec še nima pravič do letnega dopusta v temeljni organizaciji, v kateri mu je prenehalo delovno razmerje, se šteje tudi čas, prebit na delu v tej organizaciji, za pridobitev pravice do letnega dopusta; pogoj pa je, da prekinitve dela ni bila daljša kot 3 dni.

90. člen
Če delavec med letom prestopi iz ene v drugo temeljno organizacijo Železarne Jesenice, ima pravico do letnega dopusta.
Delavec praviloma izrabi letni dopust v temeljni organizaciji, v kateri je pridobil pravico do njegove izrabe. Če pa sklene delovno razmerje z delavci druge organizacije in se obe organizaciji v soglasju z delavcem tako dogovorita, delavec lahko izrabi ves dopust v organizaciji združenega dela, s katero sklene delovno razmerje ali pa izrabi del dopusta v organizaciji, kjer mu preneha delovno razmerje, del pa v organizaciji, kjer na novo sklene delovno razmerje.

91. člen
Letni dopust traja najmanj 18 in največ 30 delovnih dni v koledarskem letu.
Letni dopust se poveča do 5 delovnih dni delavcem, ki dopolnijo 50 let starosti ter delavcem invalidom po posebnih predpisih in delavcem s telesnimi okvarami, če jim je priznana najmanj 60 % telesna okvara.

92. člen
Na število dni letnega dopusta vplivajo:
— delovni pogoji (težavnost in zahtevnost dela, vplivi dela in delovnega okolja, psihofizična obremenitev)
— delovna doba in obdobja, ki štejejo v delovno dobo,
— stalnost in pripadnost kolektivu,
— socialne in zdravstvene razmere.

93. člen
Letni dopust se določa skladno z delovnimi pogoji in delovno dobo po naslednji tabeli:

Tabela 1

Delovna doba	Delovni pogoji — težavnost in zahtevnost dela		
	I. stopnja	II. stopnja	III. stopnja
	dnevi dopusta	dnevi dopusta	dnevi dopusta
do 5 let	21	19	18
od 6 — 15 let	25	23	22
od 16 — 25 let	28	26	25
nad 26 let	30	28	27

V I. težavnostno stopnjo spadajo delovne naloge, ki so ovrednotene z najmanj 14. kategorijo ter delovne naloge, ki jih opravljajo delavci v neprekinjenem oz. prekinjenem delovnem času na tri izmene.

V to težavnostno stopnjo spadajo tudi delovne naloge, ki jih delavci občasno opravljajo v troizmenskem obratovanju —

nočno delo v presledkih. Seštevek presledkov nočnega dela mora v koledarskem letu trajati najmanj 6 mesecev.

V II. težavnostno stopnjo spadajo delovne naloge, ki so ovrednotene od 6. do 13. kategorije ter delovne naloge, ki jih delavci opravljajo v neprekinjenem času na 2 izmeni.

V III. težavnostno stopnjo spadajo delovne naloge, ki so ovrednotene do 5. kategorije ter delovne naloge, ki jih opravljajo delavci v neprekinjenem času na eno izmeno.

Število dni letnega dopusta se določa po skupni delovni dobi, ki jo bo delavec izpolnil do konca tekočega koledarskega leta.

94.

Delavec, ki še ni star 18 let oz. če bo v tekočem letu dopolnil to starost, ima pravico do letnega dopusta po tabeli 1, povečane za 7 delovnih dni.

95. člen

Delavec, ki je aktivno sodeloval v NOV, z vstopom do 31. 12. 1944, ima 30 delovnih dni letnega dopusta.

96. člen

Za stalnost in pripadnost kolektivu se v letni dopust prizna:

Staz v ZJ od zadnjega vstopa	število dni
od 3 - 10 let	1
od 11 - 15 let	2
od 16 - 20 let	3
nad 20 let	4

97. člen

Zaradi socialnih in zdravstvenih razmer se v letni dopust prizna:

- a) materam
- z otrokom v starosti do 7 let 1 dan
 - z dvema otrokoma v starosti do 7 let 2 dni
 - s tremi ali več otroki v starosti do 7 let 3 dni

- b) invalidom
- II. in III. kategorije 2 dni
 - s 50 % telesno okvaro 2 dni
 - mirnodobskemu ali vojnemu vojaškemu invalidu od 20 - 50 % 2 dni
 - invalidu od rojstva od 30 - 50 % 2 dni

Letni dopust, določen po 93., 96. in 97. členu ne sme presegati 30 delovnih dni v posameznem koledarskem letu.

Pri odmeri letnega dopusta iz 97. člena tč. b.) se upošteva le eno merilo.

98. člen

Nad 30 delovnih dni se letni dopust poveča:

- a) delavcu, ki bo v koledarskem letu star najmanj 50 let in opravlja delovne naloge:
- I. težavnostne stopnje 4 dni
 - II. težavnostne stopnje 3 dni
 - III. težavnostne stopnje 2 dni

- b) delavcu, ki mu je priznan status invalidne osebe z
- najmanj 60 % telesno okvaro 3 dni

- c) delavcu z
- najmanj 60 % telesno okvaro 3 dni
 - najmanj 80 % telesno okvaro 5 dni

Pri odmeri povečanega letnega dopusta se upošteva le eno merilo in to tisto, ki je za delavca ugodnejše.

99. člen

Ustrezni del dopusta, ki je odvisen od časa, prebitega na delu v temeljni organizaciji, se izračuna:

Ustrezni del dopusta =

Štev. mesecev na delu x dnevi priznanega dopusta

12 mesecev

in je prikazan v tabeli 2.

Tabela 2

Meseci	dnevi dopusta
18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35	
1	2 2 2 2 2 2 2 2 2 2 2 2 3 3 3 3 3 3
2	3 3 3 4 4 4 4 4 5 5 5 5 5 5 5 5 6 6
3	5 5 5 5 5 6 6 6 6 7 7 7 8 8 8 8 9 9
4	6 6 7 7 7 8 8 8 9 9 9 10 10 10 10 10 11 11
5	8 8 8 9 9 10 10 10 11 11 12 12 13 13 13 13 14 14

100. člen

Delavec praviloma izrabljuje letni dopust v neprekinjenem trajanju. Če ga izrabljuje v dveh ali več delih, mora en del letnega dopusta trajati neprekinjeno najmanj 12 delovnih dni.

101. člen

Delavec ima pravico in dolžnost preostali del letnega dopusta izrabiti največ v petih delih in to v naslednjih primerih:

- če je v temeljni organizaciji ovirana proizvodnja zaradi pomanjkanja surovin, materiala, energije in naročil,
- če pride do večje okvare na sredstvih za delo in je proizvodnja ustavljena za več kot 2 dni,
- če pri razporeditvi med temeljnimi organizacijami ni bilo možno trenutno zaposliti vseh delavcev, ki so ostali nerazporejeni,

— če delavec želi izrabiti preostali del dopusta zaradi nujnih potreb,

— če delavec želi večkrat na leto obiskati svoj rojstni kraj in svoje domače, pa bi mu enkratna izraba letnega dopusta to onemogočila,

— če mora delavec posebno skrbeti za otroka ali starše zaradi zdravstvenih razlogov ali da so učni rezultati otroka odvisni od intenzivne pomoči staršev,

— če delavec zaradi družbene angažiranosti potrebuje dopust,

— če delavec sam želi, da se udeleži tečaja, ki ga organizirajo šolske, prosvetne, telesnokulturne in druge skupnosti ter temeljna organizacija, zlasti pa, če delavec želi pridobiti popolno osnovnošolsko izobrazbo,

— če se delavec izobražuje ob delu,

— če se delavec udeleži organiziranega izleta.

102. člen

Kadar delavec izrabljuje letni dopust v nepretrganem trajanju, se mu v dopust šteje tudi dan, za katerega je delovni teden krajši (n.pr. v sistemu 5 + 2 je to sobota).

Kadar drobi letni dopust na več delov, ga mora izrabiti v prostih dnevih po naslednji lestvici:

Dnevi dopusta	prosti dnevi sobote)
do 7 dni	1 dan
od 8 do 14 dni	2 dni
od 15 do 21 dni	3 dni
od 22 do 28 dni	4 dni
od 29 do 35 dni	5 dni

103. člen

Delavcu, ki dela v sistemu 4 + 1 ali 6 + 2, se prvi prosti dan računa kot nedelja in se mu na ta dan letni dopust ne piše. Drugi prosti dan (eden ali dva v tednu), pa se računa kot dela prost delovni dan (prosta sobota) in se šteje v letni dopust.

104. člen

Delavec, ki prekine delovno razmerje v temeljni organizaciji brez odpovednega roka, ne more izrabiti letnega dopusta niti dobiti denarnega nadomestila.

Pravico do letnega dopusta in do njegove izrabe nima delavec, ki sklene delovno razmerje za 6 mesecev.

105. člen

Delavec izrabljuje letni dopust za tekoče koledarsko leto do konca koledarskega leta. Če nastopi letni dopust ob koncu leta, (31. 12.) ga neprekinjeno nadaljuje v naslednjem koledarskem letu.

Prenašanje dopusta iz enega v drugo koledarsko leto ni možno. Delavec, ki celo leto boluje, nima pravice do izrabe letnega dopusta, niti do nadomestila.

106. člen

Delavcu, ki mu preneha delovno razmerje in ostane na delu še toliko časa, kolikor določa ta pravilnik, mora temeljna organizacija do njegove razrešitve omogočiti izrabo letnega dopusta, če je nanj upravičen in če ga še ni izrabil.

107. člen

Delavci temeljne organizacije (vsi ali del delavcev) lahko izrabijo letni dopust kolektivno.

Kolektivni dopust je možno izrabiti, če temeljna organizacija zadosti naslednjim pogojem:

— da je ta vnaprej določen v planu izrabe letnega delovnega časa,

— če ni pri tem ovirana ali ogrožena proizvodnja drugih temeljnih organizacij v železarni,

— če je poskrbljeno za dežurstvo, za varnost naprav in sredstev za delo, za surovine in material,

— če je možno zavarovati in zaščititi prostor temeljne organizacije.

108. člen

Izraba letnega dopusta mora biti porazdeljena skozi vse leto, razen če je planiran kolektivni dopust. Plan dopustov mora biti objavljen do 31. januarja tekočega koledarskega leta.

Delavec mora biti do 31. 3. tekočega koledarskega leta pisno obveščen o številu dni letnega dopusta in o času izrabe neprekinjenega dela dopusta.

109. člen

Odsotnost z dela, ki se šteje v delovno dobo, se ne odbija od letnega dopusta.

Če delavec med letnim dopustom zboli ali če mu je priznana začasna odsotnost, se ta čas ne šteje v letni dopust v naslednjih primerih:

- bolovanje, ki ga je odredil pristojni zdravnik,
- poročniški dopust,
- orožne vaje, vaje civilne zaščite, teritorialne obrambe in družbene samozščite,
- neplačana odsotnost do 30 dni,
- izredno plačana odsotnost,
- strokovno izobraževanje ali izpopolnjevanje,
- neopravičeni izostanki z dela,
- pripor ali zapor do 30 dni,
- odstranitev iz temeljne organizacije (suspenz) do 30 dni,
- prostovoljno javno delo, mladinske delovne brigade, opravljanje družbenih in javnih funkcij.

110. člen

Delavcu se odsotnost z dela nad 30 dni odšteva od letnega dopusta v tekočem koledarskem letu v naslednjih primerih:

- pripor ali zapor,
- neplačani dopust,
- suspenz.

Čas, ki se po prejšnjem odstavku tega člena odšteje od letnega dopusta, se ne prizna v delovno dobo.

Delavcu, ki je bil v priporu ali preiskovalnem zaporu, se odsotnost nad 30 dni prizna v delovno dobo, če je bil kazenski postopek s pravomočno sodbo ustavljen, če je bil oproščen tožbe oz. je bila obtožnica zavržena ali umaknjena.

111. člen

Prazniki SFRJ in prazniki SR Slovenije, ki so dela prosti: 1. in 2. januar, 1. in 2. maj, 5. julij, 29. in 30. november, 27. april, 22. julij in 1. november.

Premakljivi prazniki so: 1. in 2. januar, 1. in 2. maj, 29. in 30. november.

Če je premakljivi praznik v nedeljo, se šteje za praznik prvi naslednji delovni dan. V takem primeru se nedelja ne šteje za praznik, temveč ostala dva delovna dneva.

112. člen

Delavec ima pravico do nadomestila osebnega dohodka za praznike SFRJ in praznike SR Slovenije, ko se ne dela. Delavec, ki mora na ta dan delati, ima pravico do osebnega dohodka in do nadomestila.

113. člen

Na praznične dni morajo delati:

- delavci v neprekinjenem delovnem času zaradi tehnološkega procesa dela,
- delavci varnostne, zdravstvene in poklicne gasilske in reševalne službe,
- vzdrževalci pri remontih,
- delavci, ki so z razporedom določeni za dežurstvo.

114. člen

Zaradi osebnih razlogov ima delavec pravico izostati z dela do 7 delovnih dni:

- ob sklenitvi zakonske vzeze 2 dni
- ob rojstvu otroka 2 dni
- ob smrti ožjih sorodnikov (oče, mati, brat, sestra, mož, žena, sin, hči, oči, mačeha, pastorek, pastorka, polbrat, polsestra, posvojitelj in če je delavec skrbnik pogreba) 3 dni

- ob smrti ostalih sorodnikov (stari starši, stric, strina, teta, tetak, ujec, ujna, tast, tašča, snaha, zet, svak, svakinja, vnuk, vnukinja, bratranec, sestrična, nečak, nečakinja), 1 dan

- ob selitvi v družinsko stanovanje 1 dan

- ob elementarnih nesrečah ali da se nesreča odkloni do 3 dni

- ob krvodajalskih akcijah 1 dan

V primerih iz prejšnjega odstavka se izplačuje nadomestilo osebnega dohodka enako kot za letni dopust.

115. člen

Delavec ima pravico biti odsoten več kot 7 delovnih dni in prejemanju nadomestila, ko gre za strokovno izpopolnjevanje ali izobraževanje ter pripravo na strokovni izpit ali zaključni izpit.

To odsotnost odobri odbor za delovna razmerja.

116. člen

Pravico do izredno plačane odsotnosti si delavec pridobi z nastopom dela in jo koristi namensko.

Izredno plačano odsotnost z dela mora delavec opravičiti pred ali po nastopu z ustrezno listino ali dokumentom, sicer se šteje kot neopravičeni izostanek.

117. člen

Delavcu se lahko odobri tudi odsotnost z dela brez nadomestila osebnega dohodka do 30 dni v koledarskem letu:

- za udeležbo na prostovoljnih akcijah, razen na mladinskih delovnih brigadah, kjer je odsotnost plačana,
- za nego in oskrbo družine, če delavec nima druge možno-

sti,

- za strokovno pomoč pri drugih organizacijah, če le-te za to prosijo,
- ob elementarnih nesrečah na zasebnem posestvu,
- za strokovno izpopolnjevanje ali izobraževanje, ki je v interesu delavca.

Delavcu se lahko odobri odsotnost z dela brez nadomestila osebnega dohodka tudi nad 30 dni v primerih:

- kadar gre za strokovno izpopolnjevanje ali izobraževanje, ki je v interesu delavca,

— kadar ima delavec poseben interes in tehtne razloge za tako odsotnost (odstranjevanje posledic elementarnih nesreč, gradnja pogorele hiše, kulturno oz. športno udejstvovanje ipd.),

— kadar želi delavec oditi v tujino v okviru mednarodnega tehničnega sodelovanja.

Obvezni prispevki iz osebnega dohodka v primerih iz 1. in 2. odstavka bremenijo delavca.

118. člen

Po preteku neplačane odsotnosti z dela se delavca razporedi k delovnim nalogam, ki ustrezajo njegovi strokovni izobrazbi oz. z delom pridobljenim delovnim zmožnostim.

Neplačana odsotnost z dela nad 30 dni se ne šteje v delovno dobo. Med tem časom njegove pravice in obveznosti mirujejo.

119. člen

Delavcu se odsotnost z dela na dan, za katerega je delovni teden krajši, šteje 8 ur:

- če koristi redni letni dopust neprekinjeno ali v več delih,
- če koristi izredno plačan dopust,
- če koristi neplačan dopust do 30 dni,
- za državni praznik, če je praznik na ta dan.

5. Izobraževanje delavcev

120. člen

Vsem delavcem so za izobraževanje in strokovno izpopolnjevanje zagotovljene enake pravice, obveznosti in odgovornosti, skladno s planiranimi proizvodnimi in drugimi nalogami ter ugotovljenimi potrebami po splošnih, strokovnih, družbenoekonomskih in drugih znanjih.

121. člen

Delavci pri odločanju o pravicah, obveznostih in odgovornostih v zvezi z izobraževanjem upoštevajo predvsem:

- izobraževanje in izpopolnjevanje delavcev mora biti v interesu temeljne organizacije,
- izobraževanje mora biti vezano na delavčevo stroko oz. stroko, določeno v razvidu delovnih nalog,
- psihofizične sposobnosti delavca, ki morajo ustrezati zahtevnosti delovnih nalog, za katere se delavec izobražuje,
- zadovoljivo delovno uspešnost.

122. člen

Pri izbiri kandidatov za razpisane štipendije veljajo naslednji kriteriji: učni uspeh, rezultat psihološkega pregleda, socialno-ekonomski status, zaposlitev staršev v ZJ, bivališče v območju dnevnega prihoda naših delavcev, otroci smrtno ponesrečenih delavcev.

123. člen

Delavec, ki je koristil ugodnosti za izobraževanje ali izpopolnjevanje, mora dokončati šolanje in ostati na delu v temeljni organizaciji toliko časa, kolikor je določeno s samoupravnim aktom o izobraževanju oz. pogodbo.

Delavec, ki ne dokonča šolanja ali ne nastopi dela v temeljni organizaciji v 30 dneh po končanem šolanju, mora vrniti stroške šolanja.

124. člen

Z vsakim delavcem, ki se izobražuje ali izpopolnjuje, se sklene pogodba, s katero se določijo medsebojne pravice, obveznosti in odgovornosti, ki jih morata izpolnjevati delavec in temeljna organizacija.

Temeljno organizacijo pri sklepanju take pogodbe zastopa vodja kadrovskega sektorja Železarne Jesenice.

125. člen

Izobraževanje podrobneje ureja pravilnik o izobraževanju.

IV. VARSTVO PRI DELU

1. Splošno

126. člen

Delavec je obvezen, da pri delu upošteva predpisane varstvene ukrepe in uporablja predpisane varstvene priprave in naprave. Neposredni vodja dela je odgovoren, da delavca pred razporeditvijo k delovnim nalogam seznani z varstvenimi ukrepi, ki mu zagotavljajo varno delovno okolje in delovne razmere ter skrbi in nadzira, da jih upošteva.

ANALIZA CPSI O INFORMACIJSKIH PROCESIH V ŽELEZARNI

NADALJEVANJE IN KONEC

POGOJI DOBRE INFORMIRANOSTI

V zvezi s pogoji dobre informiranosti je bilo v pogovori izpostavljeno več različnih vprašanj in ugotovitev. Izrečeno je bilo mnenje, da se pozna vpliv nekaterih osnovnih pogojev, kot so izmensko in turnusno delo, nivo znanja oziroma kvalifikacija struktura delavcev, interes in mezna miselnost ter prostor ali dislociranost obratov na obveščevalnost delavcev. Ugotovljeno je bilo tudi, da gradiva prihajajo v razpravo dokaj neenakomerno med letom, zaradi česar prihaja do občasne prezasičenosti z njimi. V večji meri kot za samoupravne delovne skupine velja to za samoupravne organe, zlasti delavske svete. Zato je včasih treba obravnavanje določene zadeve odložiti do naslednje seje. Razen tega ponekod ugotavljajo, da se stalno soočajo s časovno stisko, da nekatere zadeve prihajajo naravnost na sejo, da roki pritisnejo ob zid tistega, ki naj bi odločil, da vse pomembnejše zadeve obravnavajo po hitrem postopku, da je takšno odločanje površno, da tesni roki vodijo v kampanjskost ipd. (Izjema je le TOZD Remontne delavnice, kjer so menili, da gradiva prihajajo v roku). Zdi se pa, da takšne kritične ugotovitve veljajo predvsem za zahteve in za gradiva, ki prihajajo od zunaj v TOZD in da so znotraj TOZD te stvari bolj urejene. V Kovinoservisu in v Jeklovniku pa so se pritoževali, da dokaj pozno dobivajo pošto, ki je naslovljena na Železarno. Ponekod so opozorili, da so zaradi tehničnih ovir (preobremenjenost tajnice, ipd.) določene zadeve na sejah delavskega sveta podane ustno pa tudi, da delegati celo gradiva, ki ga dobe, ne prinesejo s seboj na sejo.

Sam jezik gradiv je preveč strokovno in pravniki, premalo razumljivo in jasen za delavca. Informacije oziroma povzetki naj bi bili krajši (pol strani, dve strani), razumljivejši, jasnejši in jedrnatiji, s čim manj formalizma. Pravniško-strokovni del informacije bi kazalo ločiti od tistega dela, ki je za delavca pomemben in ki ga zanima v zvezi s dohodkom (zlasti z osebnimi) in z izboljšanjem storitev in uslug s strani tistih, s katerimi svobodno menjuje svoje delo. Izboljšati bi kazalo informiranje o koriščenju sredstev različnih prispevkov in samopriskupkov. SIS bi morale izdelati primerjalne informacije. V informacijah bi bilo potrebno prikazati posledice odločitve za TOZD. Računovodske informacije bi kazalo predstaviti tudi grafično. V primerih, ko gre pri odločitvi za velike denarje, bi kazalo zapisati tudi variantne predloge (ker sedaj manjkajo). Poskrbeti bi kazalo za usklajenost informacij različnih medijev (npr. CPSI, Železarni itd.). Na to vprašanje so opozorili v TOZD Vzdrževanje, ker so se ob referendumu za pravilnik o osnovah in merilih za delitev osebnega dohodka soočali s problemom neusklajenosti informacij Železarnja, CPSI in RTV. Premalo se obvešča tudi o poslovnih dogodkih.

Izrečeno je bilo mnenje, da so sedaj informacije pisane tako, da delavec ne zna izluščiti jedra problema, da so težko razumljive, preveč strnjene v številkah in da so številke same premalo informativne. V Kovinoservisu so menili, da bi v informacijah o osebnem dohodku morali prikazati, koliko kdo zasluži v rednem delovnem času in koliko v nadurah. V Jeklarni so postavili vprašanje, če ne bi bila preprosta in kratka informacija nepopolna.

V zvezi z informiranjem na sestankih samoupravnih delovnih skupin so ponekod izrazili željo po znanjem tolmaču – strokovnjaku oziroma menili, da vodje samoupravnih delovnih skupin niso zadosti usposobljeni za pravilno tolmačenje ter da premalo sodelujejo pri informiranju. Slabo vpliva na informiranje tudi to, ker so nosilci informiranja v prvi vrsti zadolženi za vodenje proizvodnje. Oviru pa bržkone predstavlja tudi strah pred neefektivno izkoriščenim delovnim časom, ki gre za sestanke, in bojazen vodij TOZD, da bi izgubili stik s svojo stroko.

Čprav v Železarni dela precej delavcev drugih narodnosti pa so le v TOZD Hladna valjarna Bela menili, da tudi jezik predstavlja problem pri obveščevalnosti delavcev drugih narodnosti ter med drugim opozorili, da razni forumi niso zadovoljivo obveščeni o problemih Hladne valjarne Bela. Predlagali so, da bi samoupravni organi Železarnje obravnavali vse sklepe samoupravnih organov TOZD, ki se tičejo Železarnje kot celote.

Delovne skupine kot tudi vodstva TOZD so slabo obveščeni o delu delegacij. Na tekoče informiranje pa slabo vpliva tudi menjavanje delegatov. Medsebojno obveščevalnost delegatov bi kazalo izboljšati s sklicem

informativnega sestanka vseh delegatov TOZD na ravni Železarnje pred zasedanjem zbora združenega dela. Na sestanku bi delegati izmenjivali informacije oziroma stališča o določenem problemu.

Zapažajo tudi, da ni dobro, če se po objavi gradiva predloži čaka na razpravo. (Ni dobro, če so roki kratki, prav tako pa tudi ne, če so predolgi, menijo v Kovinoservisu. Posledica dolgih rokov je namreč pasiven odnos delavcev do zadeve.) Vodjem TOZD olajšujejo informiranje oziroma so jim v pomembno pomoč informacije oziroma navodila, ki jih dobijo s centra za proučevanje samoupravljanja in informiranje. Pomemben pa je tudi postopek. V Hladni valjarni Jesenice imajo dokaj dobro izdelan postopek za obveščanje o problemih TOZD. Vsak mesec se sestanejo vodja TOZD ter predsednik delavskega sveta in sindikata ter se dogovore, kdo bo glede na pomembnost kaj razlagal. Načrt dobe vodje samoupravnih skupin. Dogovore se za rok razprave in za čas (ob začetku ali koncu dne). Menijo, da se tako najhitreje obvešča o problemih TOZD.

POSTOPEK ZA OBRAVNAVANJE ZADEV NA RAZLIČNIH RAVNEH IN SESTAJANJE DELOVNIH SKUPIN

V zvezi z določanjem postopka obravnave na različnih ravneh in na DS kaže omeniti dobro sodelovanje vodje TOZD in predsednika delavskega sveta (marsikje tudi predsednika izvršnega odbora sindikata), pri čemer služi kot izhodišče navodilo centra za proučevanje samoupravljanja in informiranje oziroma tekoča problematika TOZD. Tako je tudi razumljivo, da se kot glavni pobudnik za sklic SDS pojavlja vodja oziroma vodstvo TOZD. Vodja TOZD oziroma kdo iz vodstva se večinoma pojavlja tudi kot razlagalec širše problematike, medtem ko ožjo obratno problematiko razlagajo vodje SDS. Takšen pristop pa po svoje tudi narekuje v veliki meri prisotno težnjo po sklicevanju skupnih sestankov SDS oziroma zborov delavcev. Marsikje se vodje TOZD pritožujejo, da se zaradi sestankov ne morejo več dovolj posvetiti proizvodnji oziroma svoji stroki ter nad tem, da sestanki SDS, čeprav je z njimi moč reševati nekatere probleme (disciplina, dogovor za delo v prostem času ipd.) vplivajo na proizvodnjo in škodo efektivno izkoriščenega delovnega časa. Zato bi ure, ki so predvidene za sestajanje SDS, kazalo planirati podobno kot bolezensko odsotnost (ustrežneje bi lahko rekli letni dopust). Pobudo smo najprej zabeležili v TOZD Elektrode, podprli pa so jo tudi drugje. Sicer pa se skuša sestanke SDS organizirati predvsem v času remontov, ali v času, ko menijo, da gre manj časa v izgubo (ob začetku ali koncu dne, med malico). Zapažajo pa, da delavci sestanki med delovnim časom skušajo razvleči, medtem ko se jim ob koncu dne mudi domov. Vodje SDS je ponekod potrebno posebej opozarjati, da skličejo sestanke. Ponekod so menili, da bi jih kazalo usposabljanje za razlago oziroma jih seznaniti z njihovimi dolžnostmi, druge pa so omenili potrebo po zunanjih razlagalcih.

Marsikje so opozorili na različne pomanjkljivosti pri obveščanju na eni strani, na drugi pa na nezainteresiranost delavcev za širšo problematiko. Hkrati pa so ugotavljali, da se pripombe, ki jih izrečejo delavci, na širši ravni odločanja premalo upoštevajo in da pravega vpliva SDS ni čuti. Ponekod so posebej poudarili, da se delavci zanimajo pretežno za obratne probleme in osebne dohodke, oziroma da so še obremenjeni z mezno miselnostjo.

Sankcij, tako za vodje delovnih skupin, če ne skličejo sestanka ali če delegati ne uresničijo svoje delegatske dolžnosti (za prvega bi to pomenilo hujšo kršitev delovne dolžnosti, za drugega velja institut opozorila) ne poznajo temveč se zadovoljujejo z opozorili. Prav tako nismo opazili, da bi se kdo posebej pritoževal nad nepopolnim ali napačnim informiranjem (kar tudi predstavlja kršitev delovne dolžnosti, saj ima odločitev lahko pomembne materialne učinke za TOZD).

Ponekod imajo vpeljeno prakso, da o zadevi, ki gre na SDS, najprej razpravlja vodstvena skupina ali ožji krog predstavnikov vodstva in družbeno političnih organizacij, pa tudi izvršilni odbor sindikata (kar je pozitivno, če je s tem dana usmeritev), ki nato svoje pripombe posreduje SDS. Zaradi posebnih pogojev dela ali posebne odgovornosti se ponekod ne morejo vključiti vsi delavci v razpravo SDS. Skupine se sklicujejo ustno, ne glede na to, da bi morale biti sklicane v določenih rokih preko glasnilnega deska. Zaradi pomanjkanja časa se dogaja, da

periodičnih obračunov SDS ne obravnavajo pred ugotavljanjem na delavskem svetu temveč šele pozneje.

Omenimo naj še pripombo TOZD Žičarna, da bi moral center za proučevanje samoupravljanja in informiranje odigrati pri informiranju pomembnejšo vlogo, nuditi več pomoči, bolj konkretno določiti način obravnave in gradivo, ki naj se uporablja. Prihaja namreč do razkoraka, ko nekdo tolmači, da je zadeva splošnega pomena, drug da ni, kar je seveda pomembno za določanje ravni odločanja.

OBVEŠČANJE O OPOZORILIH ITD. NEKATERIH ZUNANJIH INSTITUCIJ, O NORMATIVIH IPD.

Obveščanje o opozorilih itd. zunanjih institucij teče v skladu z zahtevami le teh (torej po zakonu) v kolikor ima TOZD slučajno z njimi opraviti. Pa tudi sicer imajo delavci možnost, da so z njimi seznanjeni, saj gredo v obravnavo na delavski svet TOZD. Vprašanje uresničevanja pravice delavca, da na zboru SDS, referendumu in v organih, v katere je izvoljen, zavzema stališča ter sprejema odločitve med drugim tudi v zvezi s sestavljanjem normativov dela za svoje delovne naloge itd. je, sodeč po izrečenih mnenjih, v TOZD dokaj različno urejeno. Ponekod so menili, da je ta možnost dana, drugje so ocenili, da poteka še dokaj tehnokratsko (Remontne delavnice), da imajo urejene na pavšalu Železarnje (Vratni podboji), ipd.

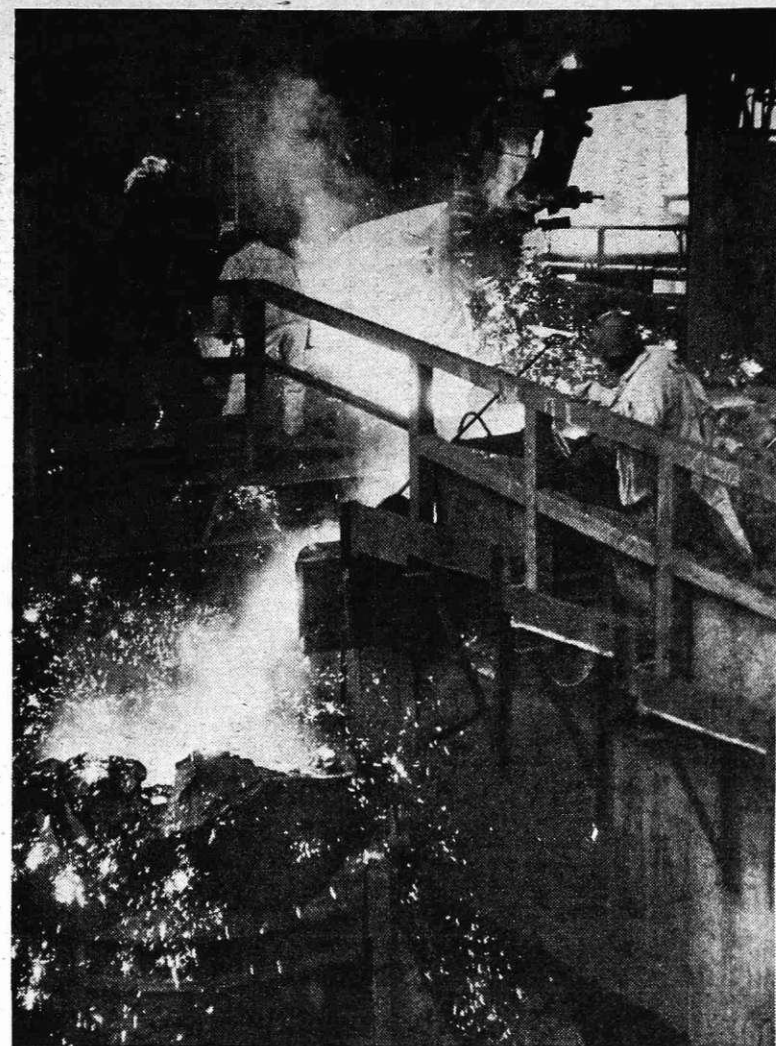
SINDIKAT IN ODBORI SAMOUPRAVNE DELAVSKE KONTROLE

Čprav je za sindikat prevladoval vtis, da sproti reagira, če se pri obveščanju pojavijo določene pomanjkljivosti, ter njegov izvršni odbor, če ga le ne ovira časovna stiska, predhodno obravnava določene pomembnejše zadeve in stališča po svojih delegatih posreduje v SDS, in da ponekod v dobri meri opravlja celo funkcijo odbora delavske kontrole, pa se glede na ugotovljene pomanjkljivosti pri obveščanju zdi, da se premalo trudi pri izboljšanju celotnega sistema obveščanja oziroma, da je premalo prodoren pri realizaciji svojih zahtev. Še zlasti pa takšna ugotovitev velja za odbore samoupravne delavske kontrole. Samoupravna delavska kontrola bi namreč morala izvajati nadzor nad celotnim sistemom obveščanja. Po določbah pravilnika o informiranju v železarni Jesenice bi morala občasno, najmanj po dvakrat letno, preverjati izvajanje tega pravilnika. Podatek (ne glede na to, da so odbori delavske kontrole ponekod dali določene pobude, npr. za uvedbo glasnilnega deska v TOZD Transport), da sta le odbora v Valjarni debele pločevine in v Jeklarni obravnavala sistem obveščanja je dokaj zgovoren (v Hladni valjarni Bela prvi dvakrat). Na splošno je za delo odbora samoupravne delavske kontrole prevladovalo mnenje, da ga je treba poživiti, seveda še zlasti kar se tiče nadzora nad sistemom obveščanja v TOZD.

DELEGACIJE

Kljub temu, da so člani delegacij po možnosti iz vsake samoupravne delovne skupine, med delegacijami in skupinami ni ustreznega obojestranskega obveščanja. Vzroki za to so med drugim tudi, da je gradivo za delegacije zbora združenega dela in samoupravne interesne skupnosti preobsežno in prestrahovano napisano, da delegacijam ni dostavljeno pravočasno ter da delegati niso še dovolj usposobljeni za opravljanje te funkcije. Delegati pridejo do smernic delavcev bolj po neformalni poti. Pač pa delegacije bolj uporabljajo druge oblike medsebojnega obveščanja, bodisi da se vodje delegacij udeležujejo sej delavskega sveta TOZD in poročajo o delu delegacij (npr. TOZD Strojne delavnice), bodisi da predsednik delavskega sveta TOZD prisostvuje sejam delegacij (npr. TOZD Energetika – na sejah delegacije za zbor združenega dela). Delegacije pa ponekod sodelujejo s sindikatom tako, da na sestankih izvršnega odbora ali osnovne organizacije poročajo o delu delegacij (npr. v TOZD Hladna valjarna Jesenice).

Težave so tudi pri seznanjanju članov delegacij z gradivom, o katerem morajo sprejeti določena stališča. Delegacije namreč dobijo gradivo le v enem izvodu, razen delegacij za zbor združenega dela, ki ga prejmejo v več izvodih. Tako je obveščevalnost močno odvisna od vodij delegacij, od njihove zavzetosti za delo in organizacijskih sposobnosti. Večinoma sami razlagajo gradivo na sejah delegacij. Ponekod (npr. TOZD Remontne delavnice, TOZD Kovinoservis) vodje delegacije razdeljajo gradivo tako, da vsak član pripravi

Prebod na plavžu

kratko razlago in pripombe v zvezi z eno ali več točkami dnevnega reda, na seji delegacije pa skupaj oblikujejo pripombe. Taka oblika dela je vsekakor uspešnejša, saj je dejavnost porazdeljena na vse člane in ne sloni le »na ramah« vodje delegacije. V nekaterih delegacijah gradivo kroži od člana do člana pred sejo. Na tej osnovi pripravijo člani tudi pisne pripombe, predvsem tam, kjer se delegacija težko sestane (zaradi prostorske razdrobljenosti TOZD, različnega sistema dela članov delegacije ipd.).

Med drugim so vodje delegacij menili, da bi bilo treba usklajevati na ravni Železarnje tudi pripombe delegacij za zbor združenega dela, da bi morali razvijati pomoč strokovnih služb in poslovnih organov vsem delegacijam ter da fleksibilni (zameljivi) mandat ovira ustreznejše obveščanje. Pri tem bi opozorili na to, da se kot konferenca delegacij za usklajevanje stališč in delegiranje skupnega delegata na sejo zbora združenega dela povezujejo v Železarni le temeljne organizacije Profilarna, Kovinoservis in Vratni podboji, inmedtem ko imajo vse ostale temeljne organizacije in vse tri delovne skupnosti po eno (samostojno) delegatsko mesto. Seveda je možno sodelovanje delegacij pri skupnem obravnavanju določenih zadev, zato bi morale delegacije same dajati pobudo za to. Pri ustavno določenem fleksibilnem mandatu pa bi zagotovili ustreznejše povratno informiranje z uporabo pisanih virov (zapisniki sej).

V razgovorih so poudarili tudi odgovornost delegatov za odločitve, češ da bi morali biti bolj seznanjeni s posledicami teh odločitev. Zato bi morala biti vsaka delegatska informacija sestavljena tako, da bi bile jasno razvidne posledice odločitev delegatov.

V Železarni pa bi morala biti posebna rubrika za delegate, kjer bi med drugim objavljali delegatska vprašanja in odgovore nanje.

Center za proučevanje samoupravljanja in informiranje

Železarski globus

STARI SVET

Jeklo je imelo včasih znatno višjo ceno kot je ima danes. Nekateri stari dokumenti, ki govorijo o hetitskem cesarstvu, ki je bilo v vzhodnem delu Male Azije na višku svoje moči v obdobju okoli leta 1500 pred našo ero navajajo, da je bilo v tistem času jeklo petkrat več vredno kot zlato in 40 krat več kot srebro. Starogrški viri pa poročajo, da je znani bajeslovni junak Ahil uvedel v spomin svojega umrlega prijatelja Patroklosa posebno tekmovalno v metanju kosa jekla. Tekmovalci so metali v daljavo posebno jekleno kepo težko 20 do 30 kg. Tisti, ki jo je vrgel najdlje, jo je dobil v svojo last. Po teh virih je lahko lastnik te jeklene kepe z njeno prodajo v tistih časih udobno živel pet let.

PROIZVODNJA SLOVENSKEH ŽELEZARN V OKTOBRU

(Nadaljevanje s 1. strani)

pa s svojim presežkom mesečno načrtovane proizvodnje v oktobru pokrili v Žični, kjer so proizvedli 43 % več. Skupen rezultat za SOZD Slovenske železarnje je 100 % izvršitve načrta blagovne proizvodnje.

Izvoz tudi oktobra v seštevku niti količinsko niti po vrednosti ni bil v okviru načrtovanja. Nad povprečno mesečno načrtovano količino so izvozili v železarni Store, v Plamenu in Verigi. Po vrednosti izvoza so presegli 100 % le v Verigi in to za 63 %.

Po vrednosti prodaje so prav vse delovne organizacije ustvarile višje vrednosti od načrtovanih. Rezultati blagovne proizvodnje so že nakazali, da bo tudi realizacija vrednosti prodaje ugodna.

Sorazmerno ugodnejši proizvodni rezultati pri proizvodih višje stopnje predelave imajo za razumljivo posledico zelo dobro realizacijo. Tudi iste delovne organizacije, ki niso dosegle povprečno načrtovane proizvodnje, so visoko presegle načrtovano vrednost prodaje. Železarnje so dosegle 118 % načrtovane vrednosti prodaje, predelovalci žice 131 % in skupen rezultat je 120 %. V zbirnem rezultatu desetih mesecev zaostajajo za načrtom še v železarni Ravne

za 4 % in v Verigi 7 %. Pred dvema mesecema so zaostajali v železarni Ravne za nekaj več kot 5 % in v Verigi za 16 %. Po gibanjih v zadnjih mesecih lahko sklepamo, da se bosta tudi ti dve delovni organizaciji do konca leta še približali letno načrtovani vrednosti prodaje, pri vseh ostalih je praktično že gotovo, da bodo letni načrti eksterne realizacije dosegli in presegli. Zbirni podatek je sedaj 106 %, glede na realizacijo v desetih mesecih v preteklem letu, je pa letošnja vrednost prodaje za četrtno višja.

Samo še slaba dva meseca sta preostala v letošnjem letu. V vseh delovnih organizacijah so analizirali delo za preteklo obdobje. Povsod so v teku akcije, za čim boljše izvrševanje načrta in nalog v preostalem času letošnjega gospodarskega leta. Čprav nekatere naloge ne bodo izvršene in ne bodo doseženi vsi cilji, katere smo si naložili v letnem gospodarskem načrtu, pa lahko že sedaj ugotavljamo, da bodo rezultati boljši kot leta 1977 in da lahko pričakujemo ugodno poslovno uspehe.

Milan Marolt

JOŽE VIDIC

8

PRVE ŽRTVE ČRNE ROKE NA JESENICAH

V gostilni je bilo precej domačinov, med njimi Albin Čadež, Filip Potočnik, Pavel Zajc, Vinko Demšar in Filip Vrhovec.

Četniki so razložili svoj program in dokazali, da nimajo ničesar skupnega z belogardisti, Nemci in Italijani. Žirovce niso mogli preslepiti s sladkimi besedami, ker so jih večkrat videli v družbi z belogardisti.

Kmet Vinko Demšar je bil izgnan v Srbijo, njegovo posestvo v Žireh je bilo zaplenjeno in izročeno Nemcu, zato se je po vrnitvi začel naseljavati v Routh in občasno obiskoval Žiri. Filip Vrhovec se je 1941. leta umaknil pred Nemci na Vrhniko, a se je tudi rad vračal k družini v Žiri. Ta dva sta imela priložnost onkraj državne meje (med Nemčijo in Italijo) v Polhograjskih Dolomitih opazovati tesno sodelovanje belogardističnih vaških straž z Italijani in s četniki. S temi dejstvi sta na sestanku hudo zbadala četniške oficirje.

Prvi četniški sestanek v Žireh se je končal klavrno za Mihailovičeve misionarje. Vrnili so se čez mejo in stresli srd nad Filipom Vrhovcem. Aretirali so ga in mu za kazen naložili petindvajset udarcev z leskovo po zadnjici. Po kazni so ga povabili, naj se jim priključi. Ker je odklonil, so ga izročili Nemcem, le-ti pa so ga poslali v Dachau.

Nekaj dni pozneje so četniki izrazili željo, da bi se radi pogovorili z voditelji OF na Žirovskem.

Do sestanka je prišlo 17. junija 1943. leta v četniškem taborišču blizu Sivkarjeve hiše v Zatrežniku na Žirovskem vrhu. Od partizanov sta šla na pogovore samo sekretar komiteja za Poljansko dolino domačin Milan Žakelj in njegov spremljevalec Jože Mravljec. Sestanek je Milan Žakelj podrobno opisal 1956. leta v Loških razgledih.

»V Zatrežnik sem previdno stopal z vrha hriba,« je zapisal Milan Žakelj v Loških razgledih, »seveda, ker jim nisem zaupal. Ko sva šla s kurirjem Jurčkom po poti nad Sivkarjem, sem tik ob poti zagledal njegovega stražarja, ki pa naju ni opazil. Obleden je bil v pajca iz zelenega padala, da se skoraj ni razlikoval od listja in praproti. Takoj sem postal pozoren ter opazil kakih sto metrov nižje tudi druge četnike. Dal sem znamenje kurirju Jurčku, da se umakneva. Obšla sva teren in prišla na določeno mesto od nasprotni strani. Ko sva se prepračala, da na izbranem kraju sestanka še ni nikogar, sva ob robu gozda opazovala, kdo bo prišel v določeno hišo na sestanku.

Kmalu po 10. uri sta prišla v bližino hiše neki četnik in neki domačin iz Žirov, ki naj bi bil navzoč pri pogovoru. Poklical sem ju k sebi in spoznal, da je četnik Žirovčan Vinko Kavčič. Takoj sem energično protestiral, da se nismo tako dogovorili in da se z njim nimam kaj pogovarjati. Zahteval sem, naj pride njegov komandant, kot smo se dogovorili. Izjavila sta mi, da komandanta ne bo, pač pa želita, naj grem v njihov tabor in bi se tam kaj pogovorili. Slutil sem, da nam ne zaupajo. Ko sta mi po daljšem dopovedovanju predložila vse najrazličnejše garancije, da se mi ne bo nič zgodilo, sem se odločil, da grem

z njima v tabor. Kurirju Jurčku sem naročil, kje naj me počaka, da bo videl v tabor in da ga četniki ne bodo opazili.

Po dobri četrtini hoji smo prišli v tabor četnikov, ki je bil v bližini Sivkarjeve hiše. Sivkarjeva hčerka je bila njihova zaupnica in sodelavka. Ko sem prišel v tabor, so vsi četniki takoj vstali, mi po vrsti stisnili roko in se predstavili po činu in imenu. Bili so razen dveh vsi Slovenci. Ko sem jim nazadnje tudi jaz povedal svoje partizansko ime, je eden izmed njih, za katerega sem kasneje dognal, da je bil njihov idejni vodja, takoj dostavil še moje funkcije, ki sem jih takrat imel. Usedel sem se na stor, ki je bil sredi med njimi, in takoj prešel k stvari...

Iz pogovora sem ugotovil, da bi od mene predvsem radi dosegli prosto gibanje po hribih Poljanske doline, kjer smo takrat bili mi gospodarji. Izdali so se, da imajo nekaj svojih pristašev tudi v dolini in v Javorjih. Ko je padla beseda o žirovski partizanski četi, sem uvidel, da so o njej dobro obveščeni in da imajo v njej nekaj ljudi, na katere so računali. Nato sem jih še enkrat opozoril, da so pogovori brezpredmetni, ker jaz tako nisem pooblaščen za kakšne pogovore in pogajanja. Pač pa sem jim ponudil možnost, da pride do pogovorov s pokrajinskim vodstvom za Gorenjsko...

Po dogovoru so četniki povabili gosta, naj ostane pri njih na kosilu. Pridružil se je še spremljevalec Jurček. Sivkarjeva hčerka je prinesla v veliki skledi kašo in v drugi solato. Četniški poveljnik je med kosilom obljubil Zaklju ameriško brzostrelko in nahrbtnik cigaret, če bo posredoval za sporazum s pokrajinskim vodstvom.

Pokrajinski odbor OF je bil pripravljen na pogajanja, toda medtem so četniki že odšli čez mejo na italijansko stran. V tem gorenjskem četniškem odredu je bilo tedaj samo osem četnikov in vojni kurat. Njihov poveljnik Jože Hlebec je bil tedaj star 31 let. Med vojno je napredoval od četniškega podporočnika do nadporočnika policije v Ljubljani.

Ob koncu vojne se je Hlebec skupaj z domobranci in s četniki umaknil na Koroško in se udal Angloameričanom. Ni imel sreče. Že čez dvajset dni so ga poslali skupaj s sto domobranci in četniškimi oficirji in več tisoč domobranci v domovino, kateri je med vojno storil toliko zla. 29. junija 1945. leta se je v skupini dvajsetih belogardističnih policijskih, rabljev na javni razpravi zagovarjal pred vojaškim sodiščem ljubljanskega vojnega sodišča...

Vojaški tožilec je obtožil Hlebca naslednjih kaznivih dejanj: (Slovenski poročevalec, 30. junija 1945). »Glavni zločinec te skupine Jože Hlebec je že takoj sploščal kot bivši jugoslovanski oficir izdal narodnoosvobodilno gibanje s tem, da je z bivšimi kapetani in s poznejšimi domačini izdajalci Cerkenikom, Ilovčarjem, Fajdigo in drugimi organiziral kot zagrozen nasprotnik OF 1942. in 1943. leta, deloma v Ljubljani, deloma v internaciji plavo gardo in bil nato od maja do začetla septembra 1943. leta komandant gorenjskega četniškega odreda. Udeleževal se je bojev proti partizanom,

imel stike z belogardisti in užival podporo okupatorja. 1. decembra 1943. leta je prostovoljno vstopil v službo ljubljanske policije pod vodstvom nemškega okupatorja, bil nato poveljnik policijskih zaporov in tam pretepal pripornike v družbi znanega nemškega rablja Simona. Februarja 1944. leta je ob desetih zvečer v najhujšem mrazu naglal vse pripornice v spalnih oblekah na dvorišče, kjer so morale stati do šeste ure jutraj samo zato, ker so baje pele partizanske pesmi.

Februarja 1945. leta je organiziral specialni policijski vod, v katerem je bilo 34 najbolj zanesljivih policistov. Le-ti so imeli nalogo spremljati politične ujetnike iz ljubljanskih zaporov v koncentracijska taborišča, asistirati pri nočnih aretacijah politične policije itd.

V noči od 3. na 4. maj 1945. leta je Hlebec v družini članov specialnega voda odpeljal na Dolenjsko 26 političnih zapornikov, pristašev OF, med katerimi so bili tudi dr. Vito Kraigher, Neda Gerzinič, dr. Neuberger in odvetnik Stanko Tomšič. Le-te je tam izročil šefu politične policije Koželju, da bi jih zverinsko pobil. Še prej je pretepal dr. Vita Kraigherja, razne druge zapornike in celo policiste, ki mu niso bili slepo pokorni. Udeležil se je justifikacije policijskega svetnika dr. Vladimira Kanteta in je po opravljeni justifikaciji v družbi Beuca, Vončine, Kevsniča in Husa iz veselja nad opravljenim smrtno obsodbo popival na policiji v sobi nadporočnika Husa pozno v noč.

Hlebec je bil tudi pripadnik črne roke in je dal kapetanu Ilovčarju naslov bivšega jugoslovanskega poročnika Rudolfa Ravnika, ki so ga čez deset dni črnoroki ustrelili na njegovem domu. S sadističnim užitkom je po nasvetu gestapovca Dusche v družbi soobtoženega Beuca vodil neke nedelje oktobra 1943. leta skupino dvajsetih namenoma slabo oblečenih partizanov po ljubljanskih ulicah, da jih je izpostavil preziranj belogardistov in pljuvanju nemških hlapcev. V zasebnem življenju se je družil z znanim okupatorskim rabljem Simonom in se udeleževal njegovih pijanskih in vlačugarskih podvigov v družbi s soobtoženim Vidom Beucem in Otomom Vončino ter se nato pijan znašal nad zaporniki in jih sredi noči pretepal.

V sodni dvorani je završalo. Prisotni so bili ljudje, na katerih se še poznali sledovi Hlebečevega mučenja. Sodnik je zahteval mir. Vojaški tožilec je prebral še obtožnico za drugih 19 zakrknjenih zločincev in njihovih pajdašev.

Po kratkem odmoru se je začelo zasliševanje obtožencev. Jože Hlebec je nekaj časa zanikal vse obtožbe, zlasti ni hotel ničesar vedeti o pretepanju zapornikov. V dvorani je bilo napeto. V vojni hudo prizadeti ljudje bi bili najraje sami opravili z zločinci, toda zakonitost je terjala pravičnino pot do sodbe. Javile so se priče, ki so sodnikom pokazale rane od udarcev Hlebca in njegovih rabljev. pretresljivo je bil nastop sivolase matere, ki je terjala od Hlebca svoje tri na pragu svobode ubite sinove. Pod težo dokazov je Hlebec naposled klonil in priznal zločin za zločinom. Na uprašanje tožilca, zakaj je to delal, je molčal.

V skrajšani obliki navajam zaslišanje Hlebca pred sodiščem:

Sodnik: »Nekaj časa ste bili poveljnik policijskih zaporov v Ljubljani. Kaj ste tam delali?«

Hlebec: »Stražili smo zapornike.«

Sodnik: »Kaj ste počeli z njimi? Zakaj ste jih ponoči v najhujšem mrazu in v samih nočnih srajcah podili na dvorišče in v sneg?«

(se nadaljuje)

»Če bomo pametno ravnali, ne,« zatrdi in še prisluškuje. »Edino, če imajo s sabo policijskega psa, bo težje. Takrat pohitite. Preko meje ne bode šli za vami. Njihova je ta stran, ona italijanska.«

Bergant ne sodeluje. Noče! Trma. O, izprašil mu bom vse uporne misli. V takem mora sodelovati, le tako lahko dobro izpelje načrt.

»Je še daleč do meje,« vpraša ženska.

»Podnevi, v desetih minutah bi bili preko. Zdaj pa je treba previdno,« šepetaje razlaga Žerjal.

Prekleti Bergant, potihoma preklinja sina, ki ne zastane. Zabil mu je, zastati, čimvečkrat, govoriti o šumih, prestrašeni ljudje naposled slišijo, kar želiš. In tudi v samotni, ponoči, zmerom kaka žival povzroča šume, se oglašajo.

»Obstanite!« togotno sikne Žerjal. Nekaj trenutkov prisluškuje, potem vpraša: »Bergant, si slišal. Nekaj pasjemu renčanju podobnega. Si slišal?«

»Lahko bi bilo,« naveličano odvrne Bergant.

O, krepko ti jih bom naložil, mrha, se grize Žerjal. Minilo te bo, kujavo.

»Pohitimo, ni več daleč. Nekaj sto metrov.«

No, Berganta to ni spametovalo. Hiti. Da bi bilo čim prej končano. Žerjal privajeno stopa za ubežnikom. Vidi le obrise njihovih postav. Tako mu je prav. Nobenih podrobnosti. Sence. Ljudje so sence. Slejkoprej!

Tudi ubežniki spoznajo po izsekanem pasu gozda, da so prišli do meje.

»Meja!« presrečen glasno vzklikne moški. »Še malo in bomo preko meje, na varnem.«

»Zakaj vpijete?« roče sika Žerjal. »Nemce boste privabili. Saj ste jih že! Ne slišite govorice. In renčanje policijskega psa. Velik je kot tele in krvoloben. Človeka precej pograbi za vrat in raztrga.«

»Bežimo! Pes! Bežimo!« živčno vpije hči in teče mimo mame. Hoče še mimo očeta, a jo zgrabi za roko. Trga se mu. »Pes! Pes me bo raztrgal.«

3 PREKO MEJE VINKO TRINKAUS

»Vodite! Pojdite naprej!« zakriči moški.

»Saj vi ste nori. Da naju dobijo. Midva z Bergantom ne moreva ostati na oni strani. Teči morava, vsak zase, daleč, da pred psom zabiševa sled. Vi kar tule naravnost, mimo Berganta. Tri metre na široko sva odkopala mine. Bežite! Nemci, pes!«

OPRAVIČILO

Zgodila se je ena tistih napak, ki jih v časnikih označijo za tiskarskega škrtata. Nekaj je zamešano, tega niso napravili ljudje, nihče hote, ampak sam tiskarski škrtat. Tako je po nesporazumu in moji krivdi začela izhajati v Železjarju novela Preko meje. Pozoren bralec se je spomnil, da je to zgodbo že neke bral, da mu je znana, tako tudi imena oseb. Novela Preko meje je predhodnica novele Mine, ki je že izšla v Železjarju.

Kako se je torej zgodilo? Ob pisanju obsežnih romanov s tematično narodnoosvobodilne vojne sem naletel na obilo zgodb, ki jih ni bilo mogoče organsko vključiti v daljše besedilo. Predvsem zato, ker so bile zaključene in bi tako sekale besedilo, ker se zaključijo takorekoč brez možnosti nadaljevanja. Zato se mi je zdelo škoda, da bi te zgodbe izginile z mano, posebej še, ker se tudi drugi pisatelji podobnih zgodb skoraj ne lotevajo.

Osnovna zgodba, kako je kmet s sinom peljal begunce preko bivše nemško-italijanske meje, ni izmišljena. Resnično je tudi to, da sta s sinom stopila na mino in se je tako njuno početje razkrilo. Seveda pa se pisatelj ob tem spoznanju vprašuje: kaj je vodilo, kakšen nagib je gnal človeka v tako početje, kak človek je to napravil? Pisatelj verjetno to mora napraviti. Naloga pisatelja ni toliko v tem, da »piše po resnici«, kot si to zamišljajo vsi tisti, ki jim je literarno oblikovanje pretežno, ampak da napiše verjetno zgodbo, razkrije globlje vzgibe človeških dejanj, pokaže nekakšno zakulisje tega, kar se nam kaže na prvi pogled, s prednje strani.

Tako sem to zgodbo o kmetu Žerjalu dvakrat oblikoval. Prvo je nastala novela Preko meje, druga inačica so Mine, ki so bile že objavljene. Ker kot svobodni književnik, ki živi le od honorarjev, moram veliko pisati, več stvari v letu, se mi je primerilo, da sem med pisanjem zasnovne za televizijsko nadaljevanje: Pohod broke grupe odredov, roman Zrušek in satirni roman (o občinski birokraciji) Neuničljivi, pozabil, da sem uredniku Joži Varlu že poslal novelo Preko meje, da sem mu poslal tudi Mine, novelo, ki je bolj dodelana. Seveda nisem uredniku sporočil, kako pišem, niti, kako poimenujem novele, saj sta oba naslova ustrezna, vendar so se mi zdele po premisleku Mine le ustreznejše, bolj sklane z zgodbo.

Kako hitro lahko pride do pomote, sem ugotovil sam pri sebi. Ko sem zagledal naslov Preko meje v Železjarju, preletel prve stavke, sem pomislil, da ponovno objavljajo Mine. Takoj sem poslal uredniku telegram, a sem po razmišljanju, kako je lahko prišlo do pomote, ugotovil, da je zdaj objavljena prva inačica zgodbe. V pisatelju je zmerom bolj živa zgodba, značaji, kot pa naslovi in imena.

Bralcem Železjarja se za njihovo pomoto opravičujem.

VINKO TRINKAUS

PIŠE TC:

SICILIA - OTOK BOGASTVA 14 IN BEDE

Zavojevalci so se menjali kot pričajo zgodovinska izročila, kar po tekočem traku. V 6. stoletju naskočijo otok Bizantinci, te pa preženejo močni Saraceni, predhodniki današnjih Arabcev. Sicilijanci trdijo, da so bili še kar obzirni do domačinov. V 11. stoletju so zagospodarili tako kot na bližnji Malti Normani. V 13. stoletju je vladal njihov, še danes čaščen kralj Friderik II. Pripisujejo mu izredno naklonjenost do umetnosti in velikodušnost do prebivalstva. Na njegov grob v Palermu mu ljudje v znak hvaležnosti vsak dan prinašajo sveže cvetje.

Normane so zamenjali Aragonci, predniki Špancev, ki jih je v 19. stoletju pregnala Napoleonova vojska in vzpostavila francosko oblast. Tujcev se je Sicilija dokončno otrešla šele 1860. leta, ko jo je s svojimi legionarji osvobodil Garibaldi in združil z matično Italijo. Pogostokrat so plenili obalna naselja tudi gusarji in Turki, ki pa so zaman skušali vzpostaviti svoje postojanke.

Augusta, ki je bila najbolj utrjena grška kolonija na vzhodni obali, je ostala bojno oporišče vse do današnjih dni. Njen strateški položaj je prišel do veljave zlasti v II. svetovni vojni, ko je postala glavna nemška luka in izhodiščna baza za konvoje, ki so oskrbovali Rommelovo ekspedicijsko armado v severni Afriki.

Po izkrcanju angloameriških čet 1943. leta je Augusta postala spet najbolj pomembna zavezniška luka. Tudi danes je strateška točka pomorskih sil NATO pakta.

Mesto z lepimi trgi, palačami, parki, trdnjavskimi zidovi in mičnimi mostički, že povsem izgublja turistični značaj. Z velikim vojnim in tovarnim pristaniščem v Španski luki, ima po 1972. letu, ko so v neposredni bližini odkrili bogate zaloge nafte, še večjo gospodarsko vlogo. Že pred leti so načrpali več kot 10.000 ton tekočega zlata na dan, zgradili veliko rafinerijo in naftovod, kjer zaposlujejo okoli 20.000 delavcev. Kaj to pomeni za Italijo, ki nima lastnih energetskih virov in ki jo najbolj pesti nezaposlenost, je odveč ugotavljati.

Z nahajališči nafte se je razvila tudi kemijska industrija. Proti Cataniji je vse več tovarn znanega koncerna Monte Catinari ter obratov Fiat in OM — podružnic bogatih severnoitalijanskih avtomobilskih družb.

V trdi temi smo prispeli v hotel. Resda nismo pričakovali kdo ve kako obilne in okusne večerje, ki so nam jo stregli na mizo, je preseglo že tako slabe upe. Zajemalko goste juhe, trištiri že ohlajene koščke ocvrtega krompirja in prav toliko kot guma trdih kolobarjev povsem mrzlih kalamarov. Tudi to nam ni šlo v tek, raje smo se odpravili v bližnjo restavracijo, kjer smo potešili lakoto s pizzo. Teh je v Cataniji na vsakem vogalu dovolj.

IZLET NA ETNO

Zbudimo se v oblačnem jutru brez dežja. Vremenoslovci na radiu napovedujejo dan občasnih padavin, razen na Etni, kjer se obeta sneženje. To bi nam utegnoli skaziti načrte. Na programu je namreč izlet na ta najstarejši evropski še vedno aktivni vulkan. Zaskrbljeno gledamo navzgor, kjer se v daljavi pod gmotami oblakov skriva božanska Etna, gora gorá, kot so jo imenovala že stara ljudstva.

Po slabem zajtrku se z avtobusom odpeljemo po via Etna navzgor skozi zgornja predmestja sodobnih blokov in razkošnih vil bogatih meščanov. Široka asfaltirana cesta se v blagih zavojih vzpenja med terasastimi skrbno obdelanimi vinogradi in plantažami limon. Nadmestna pobočja so najbolj plodovita.

Zemlja je katranasto črna in prhka kot bi jo presejali. Nastala je iz lave, zato je bogata fosfatom, silikatom in drugih mineralov. Razen limonovcev in trte odlično uspevajo tudi druge poljščine in povrtnice. Vse območje je simetrično razparcelirano z zidanimi in žičnimi ograjami, ki so jih, tako kot tudi razkošna poslopja, zgradili bogati posestniki. Vsa zemlja v teh pobočjih izpod masiva Etna je v lasti najpremožnejših slojev. Kar se ponuja očem, je izredno lepo in okusno urejeno. Nikjer niti sledu revščine in zaostalosti. Ta domuje v notranjosti in na severu otoka, kjer je zemlja ilovnatna in kraška. Največkrat suša uniči polovico pridelka. Tudi hiše so povsem drugačne od teh nad Catanijo. V bornih ilovnatih bivališčih, nekatera so celo brez oken, životarijo v enem prostoru cele družine skupaj z domačimi živalmi.

Pri lastninskih odnosih in kupčijah z zemljo ima še vedno glavno besedo mafija, čeprav v zadnjem času manj kot nekoč. Bogate in razmeroma urejene vasi Tremestieri, Mascalucia in Nicolosi med cvetočimi nasadi trte, limonovcev, mandeljev in breskev, skozi katere smo potovali, so prava mesteca z novimi hišami in hoteli za turiste. Od tod navzdol je čudoviti razgled na vzhodno obalo in Jonsko morje.

Narava v teh pobočnih krajih je bila od nekdaj zelo nasprotna. Kdaj smrtno uničujoča, kdaj neskončno širokogrudna in radodarna. Lava, ki je katastrofalno uničevala vse pod sabo, je skozi stoletja po ohladitvi in razkrojevanju postala najbolj plodna črnica. Razen svetovno znanih limon tod uspeva grozdje, ki daje najboljša italijanska vina.

Da postane lava plodna, traja proces ohlajevanja in razpadanja v prst najmanj 150 let, kar je odvisno tudi od vremenskih vplivov. Najpomembnejšo vlogo pri tem imata sonce in dež, ki največ pripomoreta k oplemenitenju zemlje. Lava večkratno vrača koristi, zato je bila od nekdaj ljudem sovražnik in dobrotnik hkrati.

Etna, ta čudovita, 3296 m visoka gora, je že daleč z morja vidna kot stožec, pri vrhu večno pokrit s snežno kapo.

NOVICE IZ RADOVLJIŠKE OBČINE

Izvršni svet OS Radovljica je na 25. seji sprejel predlog odloka o občinskih blagovnih rezervah, ki jih bo posredoval v potrditev občinski skupščini, predlog programa financiranja nujnih nalog varstva pred požarom v občini za 1979. leto, sklep o izdajanju potrdil zasebnim obrtnikom po družbenem dogovoru o pospeševanju malega gospodarstva za obdobje 1976 do 1980, poročilo o poteku del pri rekonstrukciji obvozne ceste v Radovljici. Na seji je tekla razprava tudi o novopredlaganih lokacijah za motokros prireditve, ki jih je predlagala AMD Radovljica in o izgradnji parkirnega prostora v starem delu Radovljice. Podana je bila tudi informacija o problematiki prostih dni 56 zasebnih gostinskih obratov v občini ter o nekaterih finančnih zadevah.

Predsedstvo OK SZDL Radovljica je v četrtek, 9. novembra, organiziralo v prostorih hotela Svoboda na Bledu celodnevni posvet s predsedniki in sekretarji KK SZDL in osnovnih organizacij ZK iz vseh 20 krajevnih skupnosti v občini. Na posvetu so obravnavali vsebinske, kadrovske in organizacijske priprave na volitve v KK SZDL in skupščine KS, ki morajo biti opravljene do konca tega leta. Udeleženci posveta so bili seznanjeni tudi s stališči o novoletnih praznovanjih dedka Mraza, o poteku priprav za ustanovitve skupščine za zaposlovanje občine Radovljica in medobčinske skupnosti za Gorenjsko, s predlogom programa proslav in prireditev občinskega pomena za 1979. leto, o uvajanju novih odnosov v kmetijstvu ter o načrtovanih letošnjih proslavah v KS za dan republike in dan JLA.

Vsi trije zbori OS Radovljica so na skupni seji 8. oktobra med drugim sprejeli odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o komunalnih taksah v občini, po katerem bodo od 1. januarja 1979. leta veljale nove turistične takse. Na območju KS Bled bo znašala taksa 8 din, v Bohinjski Bistrici, Ribčevem lazu, Ukancu in na Voglu 6 din, v Radovljici, Lescah, Pokljuki, Zasiplu, Stari Fužini ter v kampih na Bledu in v Bohinju 5 din, v vseh drugih krajih 4 ter v vseh drugih kampih v občini 3 din. Sredstva zbrana z zvišanjem turistične takse bodo uporabili za sofinanciranje obnove Kazine na Bledu in za izgradnjo družbenega doma v Bohinjski Bistrici.

Predsedstvo občinskega odbora ZZB NOV Radovljica je na zadnji seji med drugim ocenilo potek letošnje akcije priznavanja posebne delovne dobe med NOB na osnovi vlog prosilcev, ki doslej niso uveljavili svojih pravic. V roku je bilo na predsedstvo vloženo letos 226 vlog prosilcev, od katerih skoraj 60 % iz vrst gospodinj in mlajših upravičencev. Vse vloge so obravnavale pred končnim sklepom predsedstva posebne komisije v vseh krajevnih organizacijah in občinska komisija, ki je pripravila končne predloge o potrditvi ali zavrnitvi prošnje. Doslej je bilo možno pozitivno rešiti 50 % vlog, kar pa ne pomeni, da bodo v celoti pozitivno potrjene tudi na pristojnih organih skupnosti socialnega in pokojninsko invalidskega zavarovanja. Na predsedstvu so ugotovili, da bodo do roka, ki poteče 31. decembra 1978, rešene oziroma zavrnjene vse vloge v občini, kakor to nalaga zakon.

Svet za ljudsko obrambo, varnost in družbeno samozaščito pri OS Radovljica je na 5. seji obravnaval in potrdil program ljudske obrambe ter predlog finančnega načrta, ki temelji na samoupravnem sporazumu o združevanju sredstev za financiranje skupnih nalog LO v občini. Tega so podpisale vse OZD za dobo do 1980. leta, vendar je določeno, da morajo podpisniki vsako leto sprejeti nov dogovor o ovrednotenju tega programa. Letos znaša prispevna stopnja vseh zaposlenih 0,1 % od bruto OD, za prihodnje leto pa bo predlog obravnavan še na zborih delavcev v novembru skupaj s predlogi za skupno in splošno porabo v občini za 1979. leto.

Člani predsedstva občinskega odbora ZZB NOV Radovljica so bili na 8. seji 6. novembra seznanjeni s stališči in sklepi 8. kongresa ZZB NOV v Budvi, ki jih je posredoval delegat na tem kongresu Slavko Staroverski. Predsedstvo je sklenilo, da je

potrebno izvele kongresnih sklepov posredovati v obravnavo tudi vsem KO ZB NOV in prilagoditi svoje delovne programe z nalogami, ki izhajajo iz teh sklepov. Na seji so ponovno obravnavali in potrjevali vloge prosilcev za priznanje posebne delovne dobe med NOB.

Koordinacijski odbor za družbeno planiranje pri OK SZDL Radovljica je na seji 8. novembra v navzočnosti tajnikov vseh občinskih SIS družbenih dejavnosti obravnaval gradivo za dopolnila samoupravnih sporazumov o srednjeročnem načrtu vseh SIS, predlogov združevanja sredstev za 1979. leto ter zbirni pregled sredstev ter prispevnih stopenj za prihodnje leto. Po daljši razpravi je odbor sprejel sklep, da se takoj izdela brošura v 9000 izvodih, v kateri bo celotno gradivo skupne in splošne porabe v občini za 1979. leto in ki bo dostavljena vsem OZD, TOZD, delovnim skupnostim in KS. Od 17. do 30. novembra bodo sklicali zbornice delavcev in zbornice občanov, na katerih bo tekla javna razprava o predlogih skupne in splošne porabe. 4. in 5. decembra pa bodo pripombe iz javnih razprav obravnavale vse skupščine SIS in ugotovile sklepe OZD in TOZD o sprejemu novih prispevnih stopenj iz bruto OD zaposlenih.

Po delovnem osnutku, ki ga je pripravil oddelek za gospodarstvo in finance OS Radovljica, je predvideno, da bodo proračunski dohodki za 1979. leto znašali 70.510.000 din, ali 15 % nad letošnjimi dohodki. Prav toliko pa ocenjujejo tudi proračunskih odhodkov za 1979. leto.

V pripravah na letošnja novoletna praznovanja dedka Mraza so občinski svet ZSS, OK SZDL in zveza prijateljev mladine Radovljica v začetku novembra razposlale skupna stališča za organizirano akcijo novoletnih prireditev in obdarovanj otrok vsem OO sindikatov, KK SZDL, DPM ter OZD, TOZD in KS v občini. V stališčih se zavzemajo za poenotenje vseh akcij, ki naj bi se tako kot že lani prenesle v krajevne skupnosti. Vsem delovnim kolektivom je predloženo, da za novoletne prireditve namenijo po 30 din na zaposlenega, darilni paketi za otroke pa naj bi ne presegli vrednosti 50 din. V vseh KS bodo akcijo vodile KK SZDL z drugimi DPO, šolskimi vodstvi, vrtci in DPM.

Na zadnji seji občinskega odbora ZZB NOV Radovljica, ki so se ga udeležili tudi predsedniki iz vseh 20 KO ZB so spregovorili o nalogah borbevskih organizacij v občini in KS pri nadaljnjem utrjevanju delegatskih odnosov. Posebno so poudarili nujnost večjega vključevanja borbev v priprave in izvedbo bližnjih volitev v skupščine KS in v KK SZDL. Podrobno je bila obravnavana problematika zdravstvenega varstva borbev in invalidov NOV. Dogovorili so se tudi o programski usmeritvi KO ZZB NOV in vseh komisij občinskega odbora za obdobje 1978-1981.

Po dopolnitvi samoupravnih sporazumov o srednjeročnem načrtu družbenih dejavnosti je predvideno, da bodo v prihodnjem letu v radovljiški občini združevali za občinske SIS za 16 % več sredstev kot letos. Povečanje za otroško varstvo znaša 16,6, za izobraževanje 14,9, za kulturo 14,3, za telesno kulturo 28,1 in za socialno skrbstvo 17,3 %.

Center za samoupravno normativno dejavnost in društvo pravnikov v gospodarstvu sta v sodelovanju z vrhovnim sodiščem SR Slovenije organizirala od 8. do 10. novembra v festivalni dvorani na Bledu strokovni seminar, na katerem je tekla beseda o zakonu o obligacijskih razmerjih. Zaradi izredno velikega števila udeležencev bodo seminar ponovno organizirali konec meseca v Portorožu.

Letošnja krvodajalska akcija, ki jo organizirajo občinski odbor in krajevne organizacije Rdečega križa v sodelovanju s sindikati in ZSMS se bo v radovljiški občini začela 16. novembra, ko bodo organizirali odvzem krvi za območje Kroke in Podnarta ter Lipniške doline v Kropi. 17. novembra bodo prišli na odvzem krvi delavci in občani Bohinja v zdravstveni dom v Bohinjski Bistrici, od 21. do 24. novembra pa bo za vse druge občane radovljiške občine odvzem krvi v zdravstvenem domu na Bledu. Kot lani je tudi letos planirano, da bo darovalo kri najmanj 1500 prostovoljnih krvodajalcev. Skoraj gotovo pa bo ta številka spet presežena tako kot lani, ko je darovalo kri 1740 občanov.

V šolskem letu 1978/79 se v šolskem centru Radovljica šola v poklicni kovinarski šoli 53 učencev, v gostinski šoli na Bledu 201, na ekonomski srednji šoli v Radovljici 179 in na pedagoški gimnaziji 63 učencev. Medtem ko obiskujejo pedagoško gimnazijo in ekonomsko šolo večinoma učenci iz radovljiške občine,

je na poklicni kovinarski šoli 11 % iz območja občine Murska Sobota in 7 % iz SR Bosne in Hercegovine. V gostinski šoli je 62 % učencev iz radovljiške in jesenjske občine, 28 % iz drugih republik in 6 % iz Murske Sobote.

Kolektiv Knjigovoznice in tiskarne Radovljica praznuje letos 15-letnico ustanovitve svoje delovne organizacije. Slovesnost ob jubileju bodo pripravili v začetku decembra. Ob tej priliki bodo seznanili širšo javnost in poslovne partnerje iz Slovenije s svojimi uspehi, ki jih bodo objavili v posebnem katalogu. Knjigovoznica je ob ustanovitvi štela devet delavcev in je v prvem letu 1973 ustvarila 65.844 din prometa in 21.441 din dohodka. V prvih devetih mesecih letos pa je 46 zaposlenih ustvarilo že 14.515.631 din prometa in 8.205.000 dohodka. Iz majhne delavnice so v teh letih zrasli novi objekti z najsodobnejšimi tiskarskimi in knjigovozskimi stroji, s čimer so se uvrstili med najbolj kvalitetne izvajalce tovrstnih storitev v Sloveniji. Za naložbe v izgradnjo objektov in nabavo strojev so vložili nad 5 milijonov din iz lastnih sredstev.

Za praznik republike bodo v Zgornjih Gorjah svečano izročili namenu nov prizidek ob domu TVD Partizan. V novem objektu in prenovljenem delu doma bodo dobili prostor za telesnokulturno dejavnost vsi izdelki, od cicibanov do članov, uredili pa bodo tudi društvene prostore in prostor za večje prireditve. Celotna naložba je veljala okoli 350.000 din, sredstva pa so razen domačinov prispevali tudi SIS za telesno kulturo, svet KS in nekateri delovni kolektivi.

V festivalni dvorani na Bledu je bilo 3. in 4. novembra sedmo posvetovanje slovenskih ekonomistov iz OZD, bank, zavodov za statistiko in planiranje ter delegatskih skupšin slovenskih občin, ki se ga je udeležilo nad 300 ljudi. Osrednja tema je bila družbeno planiranje v pripravah na oblikovanje srednjeročnega in dolgoročnega načrta slovenskega gospodarstva ter praktično uresničevanje načel menjave dela in vloge delavcev v OZD in TOZD pri odločanju o delitvi dohodka.

V hotelu Park na Bledu je bil prejšnji teden štiridnevni seminar o ortodiki in protetiki, ki se ga je udeležilo nad 150 domačih strokovnjakov in gostov iz Avstrije, ZR Nemčije in Italije. Glavne teme so bile posvečene izdelavi in uporabi ortopedskih pripomočkov in medicinski rehabilitaciji. Ob tej priliki so odprli razstavo najnovejših dosežkov v izdelavi raznih ortopedskih pripomočkov in aparaturo.

Po programu vzgojno varstvenega zavoda Radovljica bodo tudi letos organizirali v vrtcih za vse predšolske otroke, ki niso zajeti v otroško varstvo, že uveljavljeno obliko vzgoje - ure pravljic. V radovljiškem vrtcu so se začele te ure pretekli ponedeljek in bodo odsele vsak ponedeljek od 6. do 18. ure. To obliko vzgojnega dela bodo organizirali tudi v vseh drugih enotah v radovljiški občini še novembra.

V okviru večletnega sodelovanja s kulturnim društvom in krajevno skupnostjo Šmarje pri Kopru s KS Podnart je v soboto, 4. novembra, gostoval v kulturnem domu v Podnartu moški pevski zbor France Bevk iz Šmarja. Skupaj s pevci domačega komornega moškega zbora DPD Svoboda Podnart so pripravili celovečerni koncert. Gostje in domačini so se predstavili s po devetimi skladbami, ki so jih številni obiskovalci z navdušenjem pozdravili.

Galerija Mladinske knjige je v hotelu Park na Bledu 10. novembra odprla zanimivo razstavo akademskih slikarja Tomaža Kržišnika in amaterskega keramika Janeza Bizjaka, ki se predstavljata z umetniško izdelanimi pečnicami.

V okviru že uveljavljenega sodelovanja kulturnih društev in ZKO radovljiške občine z zamejskimi organizacijami prireja ZKO v dogovoru s komisijo za odnose z zamejskimi Slovenci pri OK SZDL v soboto, 18. novembra, ob 20. uri v avli osnovne šole A. T. Linhart v Radovljici Koroški večer. Na tej veliki kulturno politični manifestaciji se bodo predstavili ženski oktet iz Obirskega, mladinska folklorna skupina iz Globasnice in znani koroški pesniki Minka Hartmanova, Andrej Kokot in Valentin Poljanšek. Njihove pesnitve pa bodo brali člani Linhartovega odra iz Radovljice. Ob tej priliki bodo odprli tudi razstavo dokumentarne gradiva pod naslovom koroški Slovenci od plebiscita do danes.

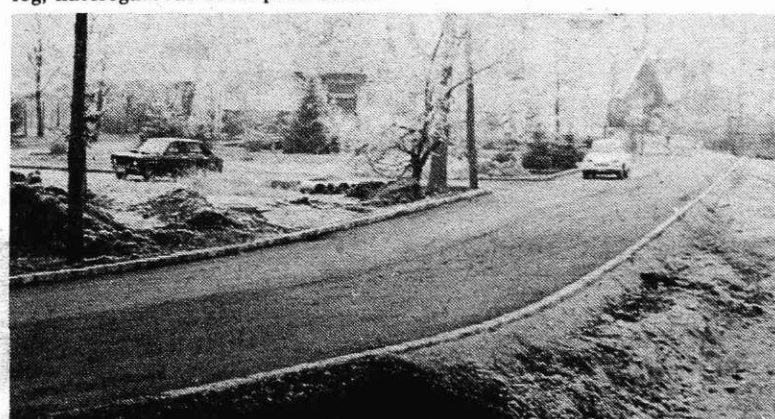
DELO IZVRŠNEGA SVETA V NOVEMBRU

V mesecu novembru se je izvršni svet sestel na treh sejah in obravnaval 27 točk dnevnega reda. Izmed obširnega dnevnega reda so verjetno najpomembnejše tiste razprave, ki so se nanašale na obravnavo dopolnil k samoupravnim sporazumom o temeljnih planov samoupravnih interesnih skupnosti družbenih dejavnosti za leto 1979 in 1980 ter razpravo o osnovah za pripravo družbenega načrta občine Jesenice za leto 1979.

Od začetka novembra so v javni razpravi predlogi dopolnil k samoupravnim sporazumom o temeljnih planov SIS družbenih dejavnosti, ki opredeljujejo dejavnost in ovrednotenje programe SIS v letu 1979 in 1980. Združeno delo bo v roku enega meseca odločilo ali so ti dokumenti pripravljeni tako, da zagotavljajo ustrezen razvoj in zadovoljevanje interesov delovnih ljudi in občanov na posameznih področjih ter ali se zagotavlja uresničevanje srednjeročnih programov SIS. Ker bodo dopolnila obravnavali tudi zbori skupščine občine Jesenice, je o njih razpravljati tudi izvršni svet in podal svoje mnenje. Predvsem je izvršni svet ugotovil, da je nominalni porast sredstev namenjenih za dejavnost SIS v skladu s planskimi predvidevanji in da torej tudi realna rast zaostaja za rastjo družbenega proizvoda. Tudi okvirna prispevna stopnja, tako iz bruto osebnega dohodka kot tudi prispevki iz dohodka TOZD je v letošnjem letu manjša od lanske in se že tretje leto zmanjšuje. To sta dve pomembni ugotovitvi, ki kažeta na to, da se občinski plani spoštujejo. Razen tega je izvršni svet k posameznim aneksom sprejel še nekatere vsebinske pripombe, ki jih bo posredoval zborom skupščine občine.

Na prihodnji seji skupščine občine Jesenice, ta bo 22. in 23. novembra,

bodo zbori razpravljali tudi o osnovah za pripravo družbenega načrta občine Jesenice za leto 1979. Postopek sprejemanja družbenega načrta se prične s tem, da skupščina občine sprejme osnove za pripravo družbenega načrta. V teh osnovah, ki so pravzaprav metodologija za pripravo družbenega načrta, so zajete bistvene značilnosti planiranja, katere morajo nosilci planiranja upoštevati pri pripravi planskih dokumentov za prihodnje leto. Osnovam sledi osnutek družbenega načrta, nato predlog, katerega bodo zbori predvidoma

Nova cesta v logu Ivana Krivca (Foto B. Blenkuš)

sprejemali v januarju prihodnje leto. V kolikor bodo zbori osnove za pripravo družbenega načrta potrdili, je seveda pred planerjo odgovorna naloga, da bodo resno pristopili k pripravi planov za prihodnje leto. Odsek za plan in analize bo na podlagi predvidevanj osnovnih nosilcev planiranja pripravil družbeni načrt. Praksa je jasno pokazala, da planov ne sprejemamo samo zato, ker tako zahteva zakon. Družbeno-ekonomski razvoj je namreč dosegel tolikšno stopnjo organiziranega razvoja, da je enostavno nemogoče, da uspevajo tiste sredine, ki planom razvoja ne dajo ustrezne pozornosti. Kot rečeno je torej planiranje nujen faktor družbeno-ekonomske politike, ki ga zahteva že sam zakon in ki v okviru samoupravnih odnosov pomeni tudi ustrezno uresničevanje ustavnih določil in Zakona o združenem delu.

Božo Ahec

GEOLOŠKE RAZISKAVE KARAVANK

Čeprav je še leto dni do začetka gradnje cestnega predora skozi Karavanke na Belem polju pri Hrušici, pa je na območju kjer bo zgrajen predor že dalj časa kar se da živahno. Glavno besedo pred začetkom gradnje cestnega predora skozi Karavanke imajo delavci Geološkega zavoda iz Ljubljane. Njihova poglobljena naloga je, da temeljito proučijo zemeljski sestav Karavank na celotnem območju kjer bo speljan predor. Njihovo največje delovišče je sedaj že nekaj mesecev na dovških Ravnah, na nadmorski višini 1220 metrov. Delavci imajo na tem mestu postavljene naprave za vrtnanje s katerimi vztrajno vrtajo v globino Karavank, da bodo lahko do potankosti proučili geološko sestavo Karavank, kjer so se v milijonih letih nakopičile najrazličnejše zemeljske plasti. Strojne naprave delajo brez prestanka, svedri pa iz dneva v dan globlje prodirajo v notranjost Karavank. Na dovških Ravnah imajo sedaj dve vrtini. Na zgornji bodo vrtali do globine 640 metrov, na spodnji pa celo do 700 metrov. Na tej vrtini bo kasneje tudi zračnik za predor. Razen tega pa imajo še eno vrtino, ki je v strmini nad Belim poljem. Štirideset delavcev je v izmenah na delovišču 24 ur, podnevi in ponoči. Na prostoru na Ravnah imajo urejeno naselje, hrano pa jim vsak dan vozijo iz gostinske enote jesenjske železarne. Delo pri vrtinah je izredno težko. Najbolj delavce skrbi

bližajoča zima in mraz. Že sedaj so noči izredno hladne, saj ponekod že zmrzuje.

Med sobotnim obiskom na Ravnah smo zvedeli, da so sedaj svedri že v globino 456 metrov. Izvrtane plasti skrbno hranijo, takoj pa jih tudi že pregledujejo geologi in geomehaniki. Zatem bodo šli vzorci tal v nadaljnje laboratorijsko raziskovanje. Dela pri vrtinah sedaj potekajo po predvidevanjih, zaključena pa morajo biti do maja prihodnjega leta.

Dosedanje raziskave tal so pokazale, da je na tem območju v notranjosti precej trd material. Z deli bodo za leto zaključili, ko bo zapadla večja količina snega oziroma, ko se bo temperatura spustila pod minus dvajset stopinj. Pri nižji temperaturi zaradi zmrzavanja vode ne morejo več vrtati.

Ob koncu še omenimo, da bodo cestni predor skozi Karavanke začeli graditi jeseni prihodnjega leta. Dolžina celotnega predora bo 7600 metrov in sicer na naši strani 4300 metrov. Na naši strani bo vstop v predor na Belem polju pri Hrušici, na avstrijski strani pa zahodno od železniške postaje Področica.

Predor bo predvidoma zgrajen leta 1983 oziroma leta 1984. V začetku bo skozi predor v enem dnevu lahko peljalo 4500 vozil.

J. Rabič

MEDSEBOJNA POGOJENOST RAZVOJA IN FUNKCIONIRANJA LJUDSKE OBRAMBE IN DRUŽBENE SAMOZAŠČITE

Pogoji v katerih oblikujemo našo socialistično družbo in uresničujemo njegovo varnost in zaščito so zelo zapleteni. Sodobni svet je v obdobju velikih družbenoekonomskih, političnih in socialnih sprememb. Imperialistične, reakcionarne in druge sile dominacije si prizadevajo, da obdržijo sedanje in osvojijo nove pozicije v stalnih spopadih z naprednimi težnjami za neodvisnost, socialno pravičnost in popuščanje napetosti na svetu. Svet je še obremenjen z veliko neresenimi problemi, grožnjami in mešanjem v notranje zadeve, kriznimi žarišči pa tudi z uporabo sile. Dejstvo je namreč, da se velike sile v svetu ne odreajo sile kot metode v mednarodnih odnosih ne glede na to, da so številni mednarodni spopadi po drugi svetovni vojni potrdili, da se sile miru ne morejo zaustaviti v svojem pohodu. Neuvrščeno je kot najnovejši izraz sil miru in napredka postal močan dejavnik naprednega gibanja v svetu in močna opora neodvisnosti, suverenosti in krepitve mednarodnega položaja in varnosti največjega števila narodov in držav sedanjega sveta.

Zaradi neprekinjene krepitve sil miru in napredka na eni in nevarnosti pred uporabo termojedrnega orožja za masovno uničevanje v okviru splošnega svetovnega spopada na drugi strani, se imperialistične in hegemonistične sile v prizadevanjih da ustvarijo svoje cilje, v zadnjem desetletju vedno bolj zaiekajo k uporabi strategije posrednega nastopanja, s čemer poskušajo ustvariti iste cilje, samo brez neposredne uporabe oboroženih sil. Razumljivo je, da se pri tem nobena od velikih sil ne odreče obstojanja izredno močnih oboroženih sil in njihove nadaljnje modernizacije ter oboroževanja, ki je dospelo že do absurda. Taka politika velikih sil, ki istočasno pomeni opirati se na močne oborožene sile in na strategijo posrednega nastopanja, oziroma sile specialne vojske, pogojuje vprašanja obrambe in varnosti neodvisnih, neuvrčenih in miroljubnih držav na svetu.

Tudi svobodo in neodvisnost naše države lahko ogrozi zunanja oborožena agresija in sile specialne vojske v vpregi z ostanki notranjega sovražnika in sovražne emigracije. V pogojih takih groženj in nevarnosti, nedeljivost varnosti in obrambe domovine dobiva svoj pomen. Pravzaprav ta nedeljivost logično izhaja iz nedeljivih nevarnosti, ki ogrožajo varnost naše države in nedeljivosti socialističnih samoupravnih sil družbe, ki branijo in ščitijo svobodo, neodvisnost, teritorialno neokrnjenost in neoviran razvoj socialistične samoupravne družbe. Od tod, čeprav bi poskušali splošno ljudsko obrambo in družbeno samozaščito obravnavati kot samostojni obrambno-zaščitni funkciji naše socialistične samoupravne družbe, le-ti v svojem družbenem bistvu delujeta kot integralne delovne enotne koncepcije obrambe in varnosti, ker se vsestransko med seboj prepletata in pogojujeta.

Seveda pa bi bilo zelo enostransko gledati nedeljivost teh funkcij samo kot posledico nedeljivosti zunanjih in notranjih nevarnosti za varnost države. Pravzaprav je ta njuna organska povezanost predvsem utemeljena z značajem družbenih socialističnih samoupravnih odnosov v naši državi, iz katerih izhaja neodtujljiva in nedotakljiva pravica delovnih ljudi in občanov za obrambo in varnost prav takih odnosov od vseh vrst groženj. To pomeni, da sta splošna ljudska obramba in družbena samozaščita integralna dela naše socialistične samoupravne družbe, v kateri je osnovni subjekt človek. Družbenopolitični cilji splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite so opredeljeni s splošnimi cilji naše socialistične samoupravne družbe. V tem je vsebovano družbenopolitično in razredno bistvo splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite, opredeljeno z razvitostjo proizvodnih sil in značajem družbenoekonomskih odnosov — bistvom naše socialistične samoupravne družbe, katere začetek je v narodnoosvobodilni borbi in ljudski revoluciji narodov in narodnosti Jugoslavije. Z drugimi besedami povedano je to najbolj konkretna uporaba Marksovih idej v praksi o resnični osvoboditvi delavskega razreda v političnem in ekonomskem pogledu ter vračanja delovnemu človeku vse tiste funkcije, katerih je bil oropan v kapitalističnem družbenoekonomskem sistemu, vključno obrambno-zaščitne funkcije, ki so mu bile v prejšnjih sistemih najbolj odtujene. Podružbljanje splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite, kot edinstvenih funkcij socialistične samoupravne družbe, je osnovna predpostavka njune nedeljivosti in enotnosti.

Splošna ljudska obramba in družbena samozaščita sta obliki organiziranja enotnih sil naše socialistične družbe za njeno obrambo in samozaščito, pri čemer splošna ljudska obramba v prvi vrsti varuje domovino pred zunanjo agresijo, družbena samozaščita pa se dominantno ukvarja s problemi notranje varnosti s tem, da varuje vse življenske vrednote družbe, kot so: ustavna ureditev, samoupravne pravice in svoboda delovnih ljudi in občanov, bratstvo in enotnost ter enakopravnost narodov in narodnosti naše države, družbeno in osebno lastnino, premoženjsko varnost občanov in druge družbene vrednote. Z ustvarjanjem splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite se naša družba brani in varuje potom dveh, z družbenimi interesi povezanih in močno med seboj pogojenih funkcij. Določene razlike med njima ne izhajajo iz značaja družbenih vrednot, ki jih branita in ščitita, temveč iz različnih metod zoperstavljanja in vrste napadov proti katerim se oni konfrontirata.

Splošna ljudska obramba in v njenem okviru kot njen sestavni del civilna zaščita, sta skupna skrb, obveza in odgovornost vseh organizacij združenega dela, družbeno-političnih in delovnih skupnosti ter organizacij. Posebno pomembno mesto pri pripravah in uresničevanju te zaščite imajo temeljne organizacije združenega dela, krajevne in samoupravne interesne skupnosti.

Številne so družbene in funkcionalne medsebojne vezi in pogojenosti med tema dvema obrambnima zaščitnima funkcijama naše družbe. V enem sestavku jih je nemogoče širše obravnavati. Zato bodo navedene tiste, ki najbolj neposredno vplivajo na medsebojno odvisnost obrambe in varnosti države.

SPLOŠNA LJUDSKA OBRAMBA V FUNKCIJI DRUŽBENE

Celoviti sistem splošne ljudske obrambe preventivno deluje tudi v funkciji družbene samozaščite. Pri tem so posebno mišljene tiste organizirane sile splošne ljudske obrambe (JLA, teritorialna obramba, milica, civilna zaščita in sistem opazovanja, javljanja in alarmiranja), ki imajo posebno mesto v družbeni samozaščiti. Te sile s svojo skupno stopnjo organiziranosti, moralno-politično čvrstino in enotnostjo svojih pripadnikov, pripravljenostjo in tehnično opremljenostjo, najbolj neposredno vplivajo: prvo na odklanjanje zunanje agresije, drugo na sigurnost in pomirjenost delovnih ljudi in občanov in tretje na jemanje poguma reakcionarnim, antisocialističnim in antisamoupravnim silam znotraj in zunaj naših meja. Pri tem je še posebejna pomena jemanje poguma reakcionarnim, birokratsko-dogmatskim, antisocialističnim in antisamoupravnim silam v smislu začenjanja kakršnihkoli akcij. Težko je predpostavljati, da bi se vse te sile, ne glede na stopnjo njihove povezanosti z zunanjimi faktorji, vključno s silami sovražne emigracije, odločile na začenjanje nekih resnih akcij in dejanj, preračunane na izzivanje notranjih kon-

fliktnih in destabilizacijskih pojavov v pogojih, ko niti realno ne morejo računati s kakršnimkoli naslanjanjem in morebitno podporo v vrstah organiziranih sil obrambe in družbene samozaščite.

Na drugi strani pa visoka stopnja moralnopolitične enotnosti in čvrstost sil splošne ljudske obrambe, kar ni nepoznano nasprotnikom, močno preventivno deluje in jemlje pogum nasprotnikom. Idejna in politična zavest delovnih ljudi in občanov, organiziranost in usposobljenost, prepričanost v učinkovitost odvrčanja in možnost obrambe v vseh pogojih — so v stalnem porastu. Tako visoka obrambna zavest stalno prispeva k stabilnosti države in predstavlja močno oviro poskusom reakcionarnim, antisocialističnim in antisamoupravnim silam, da bi v posameznih strukturah družbe ustvarile svojo oporo, kot osnovo za morebitno izzivanje konfliktnih oziroma destabilizacijskih pojavov v državi.

Splošna ljudska obramba bistveno prispeva k zbliževanju delovnih ljudi in občanov, oziroma narodov in narodnosti, ker najbolj popolno izraža njihove skupne interese in cilje, obrambo svobode in neodvisnosti socialistične samoupravne skupnosti enakopravnih narodov in narodnosti. Na ta način se splošna ljudska obramba kaže tudi kot integracijska sila družbene skupnosti — najpomembnejše kategorije družbene samozaščite.

Vsi nosilci obrambne funkcije, še posebno pa pripadniki organiziranih sil splošne ljudske obrambe, so istočasno, skozi svojo družbenopolitično vlogo v krajevnih skupnostih, organizacijah združenega dela in na vseh drugih mestih, kjer so navzoči, tudi posamezni subjekti samozaščitne funkcije v družbi.

Gledano s tega stališča, se enotnost in medsebojna pogojenost splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite vidi v dejstvu, ker so temeljni nosilci ene in druge funkcije isti družbeni subjekti. Glede na to, da se vsaki družbeni subjekt (delovni človek, občan, OZD, krajevna skupnost in druge samoupravne organizacije in skupnosti) angažira in pripravlja ter usposablja na najširših osnovah za obrambo, to je na izvrševanje svojih vojnih nalog, se le-ti istočasno usposablja tudi za naloge s področja družbene samozaščite.

Posebno, kadar je beseda o organiziranih silah splošne ljudske obrambe, nedvomno posebno mesto pripada silam teritorialne obrambe. Teritorialna obramba je koncipirana in organizirana tako, da pokriva sleherni del jugoslovanskega ozemlja, prisotna je v vseh krajevnih skupnostih in organizacijah združenega dela ter je odprta v smislu stalnega povečevanja in krepitve ter vključevanja v svoje vrste vse sposobno prebivalstvo. Teritorialna obramba je s svojo prisotnostjo in organiziranostjo objektivno v miru vsa v funkciji družbene samozaščite, kakor je to opredeljeno v stališčih XI. kongresa Zveze komunistov Jugoslavije. Tudi v vojni bi teritorialna obramba, poleg svoje osnovne naloge — vodenje oboroženega boja v vseh vojnih situacijah in na vseh krajih kjer se pojavijo sile agresorja in borbene kontrole lastnega ozemlja, izvrševala številne naloge.

Namesto zaključka bi lahko rekli, da je korelacija — povezanost med splošno ljudsko obrambo in družbeno samozaščito izražena v zahtevi, da v kolikor je boljša organiziranost in pripravljenost vseh subjektov družbe za obrambo pred oboroženo agresijo, toliko je močnejša samozaščitna funkcija družbe. (Iz glasila Družbena samozaščita šte. 2 z dne 30. oktobra)

RAZGOVOR TRGOVCEV IN POTROŠNIKOV NA JAVORNIKU

V sredo, 8. novembra, je bil v prostorih delavskega doma razgovor o problemih s področja trgovine. Žal se zaradi pomanjkljive obveščenosti razgovora ni udeležilo večje število potrošnikov, kljub temu pa je razprava zadovoljila navzoče.

Obravnavali so vrsto vprašanj o trenutnem stanju na področju ponudbe in povpraševanja. Spregovorili so tudi o nadaljnjem razvoju in oblikah sodelovanja trgovcev in potrošnikov. Zavzemali so se za učinkovito medsebojno sodelovanje in sporazumevanje in pri tem poudarili vlogo svetov potrošnikov.

Da bi izboljšali stanje in poskrbeli za boljše obveščenost potrošnikov je bilo predlagano, da naj bi takšne razgovore, ki so koristni, organizirali v bodoče po posameznih naseljih, po teritorialnem načelu kot bo v prihodnje organizirana krajevna skupnost. Beseda je tekla o prodajnem in skladiščnem prostoru, ki ga primanjkuje, saj pride na enega prebivalca le 0,12 kv. metra prodajnega prostora, odnosno 0,25 kv. metra, če zraven prištejemo še skladiščne prostore.

V živahni razpravi so se navzoči zavzemali za kulturno strežbo, spregovorili pa so tudi o tem, da bi morali večkrat tudi potrošniki uveljaviti kulturne odnos do prodajalcev.

V zadnjem delu razgovora so spregovorili še o obratovalnem času trgovskih poslovalnic na območju krajevnih skupnosti in pozitivno ocenili prizadevanja za sodelovanje prodajalcev in potrošnikov. Postavljeno je bilo tudi vprašanje razširit-

ve prodajnih in skladiščnih prostorov na Koroški Beli. Iz razprave je bilo razvidno, da so s pripravi že začeli in je v teku faza podpisovanja pogodbe. Strinjali so se tudi s predlogom, da bo treba tesneje sodelovati pri izdelavi prostorskega plana ter srednjeročnega razvojnega programa krajevnih skupnosti, da bo tudi trgovska mreža organizirana tako, da bodo oskrbovana tudi oddaljena naselja, ki doslej še niso.

Prav to pa je področje, kjer bo treba uveljaviti medsebojno sodelovanje, še posebej ker so na območju krajevnih skupnosti predvidena večja investicijska vlaganja.

Zanimiv je bil tisti del razprave, ko so obravnavali asortiment in kvaliteto artiklov v trgovskih poslovalnicah.

Tovariš Anton Arh, predstavnik TPO Golica je potrošnike seznanil med drugim tudi z organiziranostjo njihove delovne organizacije, ki deluje v sestavljeni organizaciji združenega dela ABC Pomurka in ima tri TOZD.

Svet potrošnikov namerava v bližnji prihodnosti organizirati tudi posvetovanje o razvoju obrti, glede na to, da je le-ta na območju krajevnih skupnosti v upadanju.

Kljub majhni udeležbi potrošnikov razgovor s trgovci lahko pozitivno ocenimo, saj je bila obravnavana problematika, ki je aktualna in o bo o njej treba še spregovoriti, izmenjati medsebojne izkušnje ter upoštevati obojestranske želje in potrebe tako trgovcev kakor tudi potrošnikov.

Ob 60-letnici bojev za severno mejo, so v soboto, 11. novembra v avli skupščine občine Jesenice odprli razstavo, ki prikazuje dogodke v takratnih časih. Gradivo za razstavo je pripravil tehnični muzej Železarne, odprl pa jo je Jože Stražisar. Udeleženci so za tem odšli v dom upokojencev, kjer so ob krajši slovesnosti s kulturnim programom borcem prostovoljcem za severno mejo izročili občinska priznanja — spominske plakete in spomenico, ki jih je podelil občinski odbor ZZB NOV Jesenice. (Tekst in foto B. Blenkuš)

Srečanje upokojencev članov društva upokojencev Javornik (Foto. J. Rabič)

POZORNOST DO SVOJEGA ČLANSTVA

Društvo upokojencev Javornik-Koroška Bela ima že več kot 800 članov, letos pa slavi 25-letnico uspešnega delovanja. V tem času so dosegli že vrsto uspehov, uspešno so dogradili in zatem tudi povečali svoj dom, v katerega radi zahajajo, organizirali pa so tudi več interesnih dejavnosti. Tako deluje tudi pevski zbor društva, ki letos slavi 15-letnico. Z delom je začela tudi sekcija za ročna dela in folklorna skupina, ki jo vodi Marija Heberle.

Vsako leto pripravi društvo tudi srečanje 80-letnikov, članov društva. Letos so pripravili to srečanje v soboto, 11. novembra in nanj povabili 46 članov, starih 80 in več let. Vabilu se resda niso mogli odzvati vsi, toda tiste, ki niso mogli priti, bodo osebno obiskali in jih tudi obdarili.

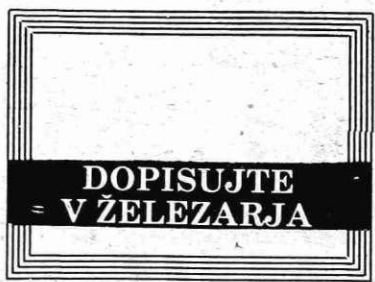
Prijetna slovesnost je navdušila vse prisotne in dom upokojencev je bil skoraj premajhen za vse. Zbrane je najprej pozdravil predsednik društva upokojencev Franc Arh, zatem pa tudi predsednik sindikata Železarne Stefan Ščerbic (Železarne je tudi pokrovitelj društva), predstavnik občinskega sindikalnega sveta Ciril Šoberl, prisotni pa so bili tudi predstavniki drugih družbenopolitičnih organizacij.

V kulturnem programu so nastopili učenci osnovne šole Karavanških kurirjev NOB s Koroške Bele, ki tudi sicer dobro sodelujejo z društvom upokojencev, 10-članska folklorna skupina društva, pevski zbor ter kvartet upokojencev.

Vzdušje je bilo res prijetno in slavljenici so bili zadovoljni, saj je to priložnost, da se srečajo, si izmenjajo izkušnje, se poveše, hkrati pa je to tudi lepa pozornost društva do svojih članov.

Sicer pa se v društvu vsak mesec spominjajo rojstnih dni članov, ki so dopolnili 60., 65., 70. in 75. rojstni dan, po 75. letu pa se jih ob življenjskem jubileju spominjajo vsako leto.

Rk

USPEŠNO DELO KLUBA SAMOUPRAVLJALCEV

V četrtek, 9. novembra, je bila na Jesenicah druga seja skupščine kluba samoupravljalcev, ki je dobro uspela. Delegati, mimogrede povedano, skupščino sestavlja 56 delegatov, so spregovorili o delu kluba v letošnjem prvem polletju in poudarili, da je bilo delo uspešno, čeprav velja pri tem opozoriti na neaktivnost nekaterih udeležencev seminarjev, ki jih je s pomočjo delavske univerze organiziral klub. Zato bodo morale družbenopolitične organizacije v teh sredinah temu problemu posvetiti več pozornosti.

V letošnjem prvem polletju so v družbenopolitično izobraževanje in usposabljanje vključili 462 samoupravljalcev, organizirali so 230 izobraževalnih ur, pri katerih je sodelovalo 23 predavateljev z 92 predavanji. Na seminarje so povabili 827 slušateljev, odziv pa je bil 56 odstotkov. Seminarjev se je udeleževalo tudi veliko žensk in sicer 37,6 odstotka. Ob tem pa velja poudariti, da sta

več kot dve tretjini udeležencev seminarjev pohvalili tudi vsebino seminarjev in posredovanje predavateljev, kar je tudi velika spodbuda za delo v prihodnje.

Na seji skupščine so spregovorili tudi o delu do konca letošnjega leta. Z delom bodo začele tudi delovne skupine, ki bodo skrbale za posamezna področja, tako za področje dograjevanja normativnih aktov v združenem delu, za področje programiranja, izmenjave mnenj samoupravljalških izkušenj in raziskave, skupina za področje krajevnih skupnosti in samoupravnih interesnih skupnosti.

Razen tega so delegati dali nekaj konkretnih predlogov za delo kluba v prihodnje, med drugim za razgovore za okroglo mizo, ob koncu pa so tudi menili, da je potrebno v klub vključiti tudi tiste samoupravne interesne skupnosti, ki še niso članice ter dve krajevni skupnosti in sicer Planino pod Golico in Blejsko Dobrovo, ki še nista vključeni. Rk

VSEBINSKE IN KADROVSKE PRIPRAVE NA VOLITVE V KRAJEVNE KONFERENCE SZDL

Ko smo sprejemali statut, poslovnik in pravila občinske konference SZDL pred štirimi leti, smo se zavestno odločili za nadaljevanje začete delo Osvobodilne fronte. Vsi navedeni dokumenti današnje frontne organizacije SZDL dajejo vse možnosti za široko politično in interesno združevanje delovnih ljudi in občanov.

Naše delovanje pa smo v pogledu vsebinskega uresničevanja teh dokumentov le delno uresničili. V celoti še nismo uspeli tako izpeljati organiziranosti, da bi zajeli v naše delovanje kar najširši krog delovnih ljudi in občanov. V zvezi s to trditvijo nekaj besed o delu sosesk in vaških odborov. Lahko trdim, da soseske sploh niso zaživele, medtem ko so bili vaški odbori le nekateri aktivni. Kaj je temu vzrok? Gotovo je bila naša slabost v tem, da smo sestavili tričlanske vaše odbore brez vsake baze v družbenopolitičnih organizacijah. V ta sestav tudi nismo vključili društev, ki delujejo v vaseh. Mogoče je ta moja trditev nekoliko preostra in ne velja za vse vaše odbore in soseske v krajevnih konferencah SZDL. Vendar v povprečju je tako. Mislim, da ni naloga pred novimi volitvami v KK SZDL, da samo kritično spregovorimo o delu, temveč da bomo iz ugotovljenih pomanjkljivosti lažje pripravili konference, tako iz vsebinskega, kadrovskega kot organizacijskega vidika.

Konferenca je priložnost za celovito oceno delovanja organizacije, vodstev in organov v socialistični zvezi. Ocena naj bo pripravljena na vseh ravneh od vsakega odbora, soseske do KK SZDL. Vsebinskih priprav na konferenco ni mogoče ločevati od organizacijskih in kadrovske, celo narobe, kadrovske in organizacijske priprave bi morale izhajati iz vsebinske ocene našega delovanja.

Ob tem bi bilo treba videti, kako smo preko delovanja socialistične zveze uspeli uveljavljati vpliv delovnih ljudi in krajanov pri reševanju družbenih vprašanj in ob tem poglobljali položaj človeka in krajanja v združenem delu. Ob tem moramo videti, kako delujejo odbori, komisije, sveti in drugi organi, kar bi v bistvu morala biti stalna oblika preverjanja našega dela. V vodstvu KK SZDL bi morali zastaviti nove napore za učinkovitejše delovanje in povezovanje vseh družbenopolitičnih in družbenih organizacij, zlasti v vseh oblikah delovanja SZDL. V tem smislu bi morala v pripravah na konference nastajati ocena ob istostanem spreminjanju obstoječe prakse, da bo SZDL v vsaki krajevni skupnosti resnično postala frontna organizacija kot smo to napisali v naše dokumente. Zlasti je potrebno krepiti delovanje vseh oblik SZDL v smislu nadaljnjega izgrajevanja samoupravnega političnega sistema in v smislu reševanja vseh vprašanj, s katerimi se danes srečujejo delovni ljudje in krajanje.

Priprave na volitve so najbolj primeren čas, da preverimo našo učinkovitost, da vidimo, kaj pomeni SZDL v določenem okolju, kaj pomeni ljudem v procesu nastajanja politike in odločanja, kako jo doživljajo, kako je odzivna na vsa vprašanja, ki se javljajo v krajevnih skupnostih in širših družbeno političnih skupnostih. Skratka, da vidimo kako deluje SZDL kot fronta organiziranih socialističnih sil. V pripravah moramo oceniti tudi delo naših aktivistov, naše oblike in metode dela, oziroma vsestransko in objektivno delovanje vodstev, kjer je še vedno prisotno forumsko delo. V pripravah pa ne bi smeli le ugotavljati stanje po teh vprašanjih in problemih, temveč bi morali v pripravah na konferenci stvari še tudi spreminjati. V takem presojanju bomo najboljše videli, kateri so tisti kadri, tisti naši aktivisti, ki nam zagotavljajo, da bomo tudi v prihodnje lahko učinkovito delovali kot fronta.

Vsebinske in kadrovske priprave bi morale potekati ob preverjanju uresničevanja ustavne vloge socialistične zveze, ob upoštevanju vloge in nalog SZDL, ki jih opredeljujejo dokumenti obeh kongresov zveze komunistov, knjige Edvarda Kardelja in drugi aktualni dokumenti, ki posebej govorijo o vlogi socialistične zveze.

Zlasti bi bilo treba videti, kakšen je položaj človeka v združenem delu, občana v krajevni skupnosti, kako se razvija koncept krajevnih skupnosti, katere so objektivne in subjektivne težave, da stvari ne gredo na bolje, in pri tem seveda opredeliti vlogo socialistične zveze.

Pri tem bi se morali soočiti s tem ali prihajajo samoupravni pluralistični interesi delovnih ljudi in občanov do veljave ali jih lahko izražajo, ali delovni ljudje in občani prihajajo s pobudami, predlogi in iniciativami, ali se lahko v okviru SZDL soočajo z njimi, se dogovarjajo in prihajajo do najboljših rešitev. SZDL bo morala dokazati s svojim delovanjem, da kar delamo, delamo v interesu delovnega človeka in občana.

Naslednje vprašanje, mimo katerega ne bomo mogli v pripravah na konference je, razvijanje delegatskega sistema. Ne bi bilo slabo, ko bi

ponovno vzeli v roke analize in ocene, ki smo jih pripravili v zvezi z delovanjem delegatskega sistema v prvem mandatnem obdobju. V teh analizah smo marsikaj ugotovili: kje smo napredovali, oziroma kakšni so doseženi rezultati v razvijanju delegatskega sistema in delegatske baze.

Nekatere slabosti se tudi v drugem mandatnem obdobju delegatskega sistema še vedno pojavljajo. Ob tem bi morali videti, ali smo naredili dovolj za poglobljanje delegatskega sistema, čeprav že sedaj vemo, da bomo morali večje napore in konkretne akcije nameniti nadaljnjemu usposabljanju delegatov, zlasti tistih, ki so prvič v delegacijah in delegatskih skupščinah. Vprašanje je tudi informiranje delegatov, o čemer je bilo pri ocenjevanju prvega mandatnega obdobja precej pripomb. Ugotavljamo, da se slabosti v drugem mandatnem obdobju ponovno pojavljajo. Videti moramo, kje se to pojavlja in po čigavi krivdi.

V vsakem konkretnem okolju, v vsaki krajevni skupnosti bi bilo treba videti, ali smo naredili dovolj, da se v novem mandatnem obdobju te slabosti ne bi ponavljale.

Zlasti moramo posvetiti pozornost temu, da bomo, kar zadeva delovanje delegatskega sistema, odpravljali forumski način delovanja SZDL. Namreč, če kdo pripravlja stališča in mnenja za delegate in delegacijo, so to največkrat vodstva krajevnih skupnosti in drugih DPO, medtem, ko ostala aktivnost in druge oblike v zvezi z delegatskim sistemom le malokrat pridejo v poštev. Predvsem je to zaradi tega, ker še do danes niso povsod zaživele razne oblike sestajanja krajanov po interesih (sekcije, komisije, društva itd.).

V svojih poročilih je nujno, da izpostavimo oblike in metode dela SZDL, naše najmočnejše organizacije in kot fronte. Za zdaj lahko rečemo, da se nam dogaja, da smo sužnji nekaterih dosedanjih oblik delovanja. Namesto, da bi širili demokratične možnosti delovnih ljudi, jih z dosedajno prakso, s sedanjimi ustaljenimi oblikami celo ožimo. Zlasti zato, ker smo tako navajeni in ker je lažje delovati

PISMO MLADIH IZ KS DOVJE-MOJSTRANA

Učenci osnovne šole 16. december Mojstrana smo se pred dvema leti vključili v tekmovalno Jugoslovanskih pionirskih iger (JPI), ki so imele naslov DOBER DAN, NARAVA. Ze vabljen naslov nas je pritegnil k delu. Tekmovanje je obsegalo več nalog. Vse so imele isti cilj: vzbuditi v nas še večje zanimanje in ljubezen do narave.

Takrat smo ustanovili ZELENOSTRAŽO. Ta naj bi skrbela za čistočo in urejenost okolja. Delo smo si razdelili. Mlajši učenci so urejevali in čistili okolico šole, starejši učenci pa ulice v vasi, avtobusne postaje in Trim stezo. Enkrat na mesec smo organizirali skupne očiščevalne akcije. Tako smo očistili »parkirni« prostor ob Savi in Sedučnikov potok. Odkrivali smo divja odlagališča smeti in jih posneli na filmski trak.

Minilo je šolsko leto in za njim še drugo. Uspehi zelenih stražarjev so bili vidni. Ves čas smo sodelovali s krajevno skupnostjo, ki je cenila naša prizadevanja. V tem obdobju je uredila tudi kontejnerski odvoz smeti iz vasi.

Kraj je postal še lepši, še bolj urejen. Tudi mi smo postali odgovorni za red in čistočo v kraju kjer živimo.

Letošnje JPI, ki so že enjste po vrsti, imajo naslov NARAVA, ZDRAVJE, LEPOTA. Igre nam pri-

zgoj preko izvršnega odbora SZDL oziroma preko predsedstva. Vse premalo smo napravili za čim širšo mobilizacijo delovnih ljudi in za afirmacijo novih in širokih demokratičnih oblik delovanja SZDL. K sekcijam se znova vracamo, kajti izgleda, da bodo eno od izhodiščnih vprašanj nadaljnjega delovanja SZDL kot protiutež forumskega delovanja SZDL.

Naslednje vprašanje, mimo katerega ne bi mogli iti v pripravah na konference, so razvojni programi krajevnih skupnosti. Potrebno je oceniti izvajanje srednjeročnega programa v krajevni skupnosti. Ni potrebno, da bi pri tem šli v vse podrobnosti, vendar je treba videti, kje smo pri realizaciji srednjeročnih in letnih programov. Kaj smo na tem področju doslej dosegli, kje zaostajamo, kaj bo treba spremeniti, zakaj zaostajamo in kje so subjektivne ter objektivne ovire.

Ob vseh teh nalogah pa so zelo pomembni delovni programi samih organizacij SZDL. Predvsem je treba videti, kako bomo te programe uresničevali, kdo jih v okviru fronte uresničuje. V zvezi s tem je treba vedeti, kdo in kdaj bo o posameznih vprašanjih razpravljal in sprejemal odločitve, ali bodo to odbori, komisije, sekcije itd. Včasih bo za potrebe političnega delovanja dovolj mnenje sekcije, drugič bo potrebno sprejeti sklepe na ravni IO, predsedstva ali na konferencah SZDL.

Pri tem pa je potrebno, da potekajo te razprave in dogovarjanja ter oblikovanje stališč in mnenj v SZDL najbolj demokratično. Zato je zelo pomembno, kako razpravljamo in preko kakšnih oblik pridemo do predlogov, stališč, rešitev in odločitev.

Tako naj bi potekale vsebinske priprave na volilne konference. Te naloge so obsežne in odgovorne in seveda različne v posameznih krajevnih skupnostih. Če v obdobju priprav na konferenco in na samih konferencah ne bomo mogli o vseh vprašanjih sprejeti stališč, bomo morali problematiko vsaj evidentirati in jo v naslednjih mesecih obdelati in začrtati pot za naprej. Na nekatere naloge, ki bi jih morali hitreje uresničevati, pa bo treba opozoriti druge družbenopolitične organizacije in družbene dejavnike, ki imajo prav tako odgovornost, da nekatera vprašanja in probleme uresničujejo, oziroma rešujejo.

Zdravko Črv

PRIHODNI TEDEN LOČENE SEJE ZBOROV SKUPŠČINE OBČINE

Predsedniki Valentin Črv, Vera Dulmin in Janko Burnik sklicujejo ločene seje, in sicer družbenopolitičnega zbora v sredo, 22. novembra, zbora združenega dela in zbora krajevnih skupnosti pa v četrtek, 23. novembra. Poleg potrjevanja zapisnikov in pregleda izvršenih sklepov, volitev in imenovanj ter delegatskih vprašanj, bodo vsi trije zbori obravnavali naslednja vprašanja:

PREDLOG OSNOV LETNEGA NAČRTA RAZVOJA OBČINE JESENICE ZA LETO 1979, ki temelji na planskih dokumentih nosilcev planiranja in predstavljajo izhodišča za izdelavo plana občine, hkrati pa imajo tudi namen uskladiti načrtovanje planov za naslednje leto v temeljnih organizacijah združenega dela, samoupravnih interesnih ter krajevnih skupnostih. Z razpravo in sprejemanjem se delegacije in delegati že vključujejo v oblikovanje osnov letnega načrta razvoja občine za naslednje leto.

PREDLOG ODLOKA O POTRĐITVI ZAKLJUČNEGA RAČUNA PRORAČUNA OBČINE JESENICE ZA LETO 1977, ki obsega 34 milijonov 954.704,15 din skupnih dohodkov po bilanci proračuna in rav-

no toliko skupno razporeditev dohodka po bilanci proračuna. Predlogu odloka je predloženo tudi poročilo o financiranju splošne porabe v občini Jesenice v letu 1977.

DODATKI K SAMOUPRAVNIM SPORAZUMOM O TEMELJNIH PLANOV SAMOUPRAVNIH INTERESNIH SKUPNOSTI ZA LETI 1979 in 1980: Z obravnavo tega se zbori skupščine vključujejo v razpravo o planiranih nalogah SIS, ki jih sprejemajo delovni ljudje in občani v temeljnih organizacijah združenega dela in drugih organizacijah združenega dela ter krajevnih skupnostih. Dopolnila so bila objavljena v posebni prilogi Železarnja 26. oktobra in v dnevniku Delo. Izvršni svet skupščine občine ob tem navaja, da so predlogi dodatkov, ki opredeljujejo in ovrednotijo naloge samoupravnih interesnih skupnosti v mejah določenih v samoupravnih sporazumih o temeljnih planov za obdobje 1976-1980 in v skladu z družbenim planom razvoja občine Jesenice za obdobje 1976-1980. Predlaga pa, da izobraževalna skupnost naloge, ki se nanašajo na redno dejavnost, opredeli v nominalnih zneskih, posebej pa opredeli sredstva za odplačilo anuitet od najetega kredita za dograditev šolskega centra Plavž. Meni tudi, da so vse samoupravne interesne skupnosti dolžne morebitne presežke v letošnjem letu vključiti in upoštevati v dodatkih za leto 1979 in tako ustrezno znižati prispevno stopnjo. Ugotavlja tudi, da del dodatka, ki ga je posredovala skupnost za zaposlovanje Jesenice, ni v skladu s samoupravnim sporazumom o temeljnih plana, in sicer del, ki se nanaša na prelivanje sredstev, oziroma regijsko solidarnost.

OGLEDALI SMO SI ŽELEZARNO

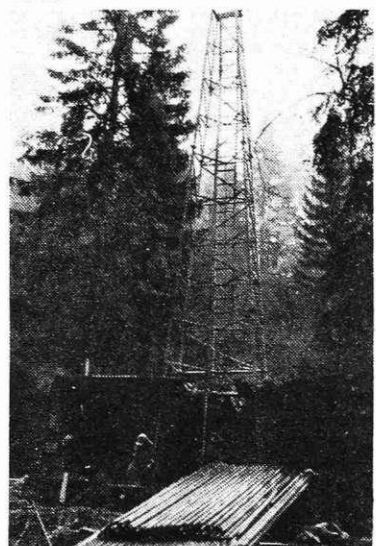
Ena mnogih ekskurzij, ki jih imamo na programu na osnovni šoli Prežihov Voranc Jesenice je tudi ogled Železarnje in hladne valjarne. Tako smo se v ponedeljek, 6. novembra, zbrali pred vzhodom v Železarno, kjer smo počakali vodiče, ki so nas varno popeljali na triurni ogled. Poskrbeli pa so tudi za našo varnost, saj smo pri vstopu dobili zaščitne čelade.

Razdelili smo se v tri skupine in kot prvo smo si ogledali žebeljarno, v kateri izdelujejo žeblje različnih dimenzij. Razen žebeljev v tem obratu proizvajajo tudi bodečo žico. Nato smo si ogledali Siemens - Martinov peč in električno peč za proizvodnjo jekla. Z velikim zanimanjem smo si po tem ogledali plavž. To je do 50 m visoka jaskasta peč obložena z ognjestalno opeko. Da bi ognjestalna opeka čim bolj vzdržala jo obnavljajo in hladijo z vodo, ki teče po zunanji strani pločevinastega plavža. Poleg peči v kateri teče proces, potrebujejo za proizvodnjo grodlja še nekatere druge naprave. Te so ozko povezane s celotnim obratovanjem plavža. Ena teh naprav so ogrevanci zraka, ali kot jim pravimo s tujko »kavperjki«. V plavž zakladajo na žrelu skozi zaporno napravo stehano količino železove rude, koka in apnenca. Proizvod plavža je grodelj, ki ga poznamo več vrst. Največje količine proizvaja belega ali jeklarskega grodlja. Razen tega poznajo tudi sivi grodelj. Razlika med obema je v kemični sestavi. Razen grodlja dobivajo pri procesu v plavžu še dva stranska proizvoda, to je žlindro, ki jo uporabljajo v različne namene in plavžni plin.

Po dveh urah smo se odpravili v hladno valjarno Javornik - Kor. Bela, kjer smo si ogledali valjanje travkov in žice.

Za konec se v imenu vseh obiskovalcev prav lepo zahvaljujem vodičem za njihove tako dragocene podatke, vsem pa, ki jim Železarna daje kruh pa želimo še veliko, veliko uspehov in čim manj nezgod.

Nevenka Matusak, 8. b. OŠ Prežihov Voranc

Na delovnišču na dovških Ravnah, kjer svedri prodirajo v osrčje Karavank (Foto J. Rabič)

OBČANOM KS JAVORNIK - KOROŠKA BELA

Danes v četrtek, 16. novembra, bo ob 18. uri v prostorih delavskega doma Julke in Albina Pibernik na Javorniku razširjena seja skupščine delegatov krajevnih skupnosti in članov krajevnih konference SZDL Javornik - Koroška Bela.

Delegati skupščine krajevnih skupnosti in člani krajevnih konference SZDL bodo na skupni seji seznanjeni s programsko usmeritvijo krajevnih skupnosti. Razen tega bo na nocojšnji skupni seji sprejet poslovnik in predkandidacijski postopki za volitve novih samoupravnih organov krajevnih skupnosti ter krajevnih konference SZDL.

Krajevna skupnost in krajevna konferenca SZDL Javornik - Koroška Bela

TRETJE SREČANJE MLADINSKIH AKTIVISTOV NA JAVORNIKU

Ze pred leti so bili nekdanji člani SKOJ, ki so kot mladinci delovali med in po vojni, pobudniki srečanj, ki jih organizirajo že tretje leto. Na letošnjem srečanju, ki bo v soboto, 18. novembra, ob 18. uri v prostorih doma TVD Partizan Javornik - Koroška Bela, bodo izvedli kratek kulturni program učenci glasbene šole in člani dramskega odseka

javorniške Svobode. Na sobotnem srečanju bodo ponovno obudili spomine na čase, ko so ilegalno delovali pred vojno proti takratnim oblastem, med vojno pa proti okupatorju. V prvih povojnih letih so bili med prvimi pri obnovi porušene domovine. Tako kot lani, je tudi letos čisti dohodek srečanja namenjen društvu prijateljev mladine za kritje stroškov novoletnih praznovanj. Organizatorji vabijo vse tiste prebivalce, ki so pred, med in po vojni aktivno delovali, da se srečanja udeležijo v čim večjem številu.

Prvi letošnji naravni led (Foto B. Blenkuš)

DELO KOMISIJ PRI OBČINSKI KONFERENCI ZRVS JESENICE

Osnovna značilnost organizacije Zveze rezervnih vojaških starešin na Jesenicah je izredna aktivnost, dinamičnost in raznovrstnost ter pestra družbena dejavnost na vseh področjih dela. Posebnost njihovega uspešnega dela je v tem, da so uspeli kar najbolj udržitlivo timsko delo, da se načrtno lotijo sleherne skupne akcije, da sproti analizirajo izvršene naloge in pridobljene izkušnje s pridom uporabljajo pri svojem nadaljnjem delu. Za vsa ta dela imajo seveda na voljo dokajšnje število strokovno usposobljenih kadrov, ki z veliko odgovornostjo skrbijo za kar najbolj kakovostno delo, ki je razdeljeno po komisijah.

KOMISIJA ZA DRUŽBENO DEJAVNOST – LJUDSKO OBRAMBO IN DRUŽBENO SAMOZAŠČITO

Komisijo vodi Oto Pestotnik. Aktivnost komisije se še posebej kaže pri podružbljanju obrambe in uredništvu zasnovane splošne ljudske obrambe, posebej pa pri krepitvi družbene samozaščite in civilne zaščite. Komisija daje še poseben poudarek sodelovanju z družbeno-političnimi organizacijami, predvsem z zvezo socialistične mladine in zvezo združenj borcev NOV. V skupni fronti organiziranih socialističnih sil si komisija prizadeva aktivno in množično vključiti RVS v vse tokove družbeno političnega življenja, zlasti v krajevnih skupnostih, organizacijah združenega dela, samoupravnih interesnih skupnostih. Ohranjanje in razvijanje revolucionarnih tradicij jim nalaga še posebno odgovornost.

V organizacijskih pripravah komisije so člani organizacije rezervnih vojaških starešin sodelovali na patrolnem pohodu sestavljenih ekip RVS in mladincev v okviru pohoda po poteh partizanske Jelovice pod imenom Pohod po poti narodnega heroja Lovžeta Kebeta. Ekipa je osvojila odlično četrtlo mesto. Skupaj z ekipo družbenopolitičnih organizacij, društev in delovnih organizacij so člani RVS tekmovali v smučarskem teku in streljanju v partizanski Radovni. Udeležili so se tudi republiškega taktično-orientacijskega tekmovanja z enotno ekipo ZRVS in ZSMS. Ekipa je dosegla povprečni uspeh in dosegla 15. mesto.

Komisija se posebno prizadeva pri organizaciji in izvedbi obrambnih dni na vseh šolah jeseniške občine. Glavni smoter, ki ga ZRVS želi doseči je v mladih razvijati psihofizične, moralnopolitične in strokovne kvalitete za potrebe splošne obrambe.

V letošnjem letu so člani ZRVS prvič kot mentorji predavali sedmim in osmim razredom na osnovnih šolah o temi – OPIS PUŠKE M 48. Po končanem teoretičnem predavanju so učenci streljali z zračno puško. V sodelovanju z vsemi obrambnimi strukturami je bila uspešno izvedena vaja 78 v KS Sava, pri kateri so pomembno vlogo odigrali tudi člani RVS.

Komisija je tudi v letošnjem letu v sodelovanju z mladino in člani ZRVS uspešno izvedla pohod mimo številnih spominskih obeležij NOV na Pristavo ob osrednji občinski proslavi – dneva mladosti. Člani rezervnih vojaških starešin so se udeležili tudi prvega pohoda po graničarskih poteh v Karavankah.

Člani RVS pa so dali tudi izredno velik prispevek k uspelemu osmemu srečanju RVS Jugoslavije. Komisija se je prizadevala, da bi se proslave ob srečanju udeležilo čimveč RVS z Jesenic. V tej komisiji, ki je med najbolj uspešnimi, so tudi zelo prizadevni člani komisije iz krajevnih organizacij ZRVS Javornik-Koroška Bela in krajevnih organizacij ZRVS Mojstrana, zato je vsa ta dejavnost tudi pri njih zelo uspešna.

KOMISIJA ZA SPLOŠNO VOJAŠKO USPOSABLJANJE IN IDEJNOPOLITIČNO IZOBRAŽEVANJE

Komisijo vodi Jože Jelovčan. Izvedba programa vojaško strokovnega usposabljanja in idejnopoličnega izobraževanja je dokaj zahtevna naloga. Obsežen osnovni program je vseboval izdelavo topografskih kart za vsako krajevno organizacijo posebej, pripravo seminarja za predavatelje in predavanja iz tematike Obramba mest v splošni ljudski obrambi vojni ter reševanje taktične naloge na isto temo na zemljišču. Študij zakona o ljudski obrambi in zakon o družbeni samozaščiti, varnosti in notranjih zadevah, proučevanje sestavkov iz Naše obrambe itd. je zahteval pravočasno načrtovanje, solidne predavatelje ter bogat dopolnilni program v vseh osnovnih organizacijah RVS v občini.

V maju je bilo organizirano preverjanje znanja obveznikov RVS v vseh krajevnih organizacijah. Rezervni oficirji so reševali taktično nalogo v vlogi komandirja čete na temo Obramba mest v splošni ljudski obrambi vojni, rezervni nižji oficirji pa taktično nalogo na isto temo v vlogi komandirja voda. Vsi skupaj pa so odgovarjali tudi na vprašanja iz vojaške teorije in iz topografije. Organizirani so bili pohodi in streljanje z vojaško puško na strelišču v Podmežaklju. Pri preverjanju znanja so dosegli odlič-

ne rezultate iz vojaške teorije in topografije rezervni starešine iz krajevnih organizacij Žirovnica, Mojstrana in Kranjska gora. Nekoliko slabši so bili v krajevni organizaciji Javornik-Koroška Bela in v obeh mestnih organizacijah na Jesenicah. Na področju idejno marksističnega in političnega izobraževanja so bili v vseh krajevnih organizacijah doseženi zelo pozitivni rezultati. Pred kratkim je komisija organizirala predavanje na temo Splošno vojaško politična situacija SFRJ s poudarkom obiska kitajske delegacije in bližnje-vzhodne krize.

KOMISIJA ZA INFORMATIVNO PROPAGANDNO DEJAVNOST

Komisijo vodi Jože Urh. Glede na izreden pomen, ki ga ima informativno propagandna dejavnost s prikazovanjem aktivnosti organizacij in članov ZRVS prek sredstev javnega obveščanja in s tem med drugim tudi uveljavljanje družbene vloge zveze rezervnih vojaških starešin, smo na Jesenicah v prejšnjih letih namenili zelo malo pozornosti. Zato je bil že na prvi redni seji sprejet sklep, da informativno-propagandno dejavnost izboljšamo, okrepimo in ji damo povsem novo obliko dela. Iz področja informiranja javnosti o delu ZRVS znotraj njene organizacije in širše javnosti si komisija prizadeva za tesno sodelovanje z redakcijami: ŽELEZAR, TV – 15, NASA OBRAMBA, VESTNIK ZRVS in lokalno radijsko postajo TRIGLAV Jesenice. V tedniku Železar smo sproti obveščali široko javnost o delu RVS na Jesenicah. Izredna pozornost informiranja je veljala osmemu srečanju rezervnih vojaških starešin Jugoslavije, ki je imelo pomembno idejno politično obeležje, saj je bilo tesno povezano s sporočili enajstega kongresa ZKJ in osmega kongresa ZKS. V tedniku Železar je bila objavljena tudi obširna razprava o tretji konferenci ZRVS Slovenije.

Se vedno pa se srečujemo z velikimi težavami v okviru notranjega informiranja, saj se še vedno ni uveljavilo poročanje o delu krajevnih in osnovnih organizacij, za kar so zadolženi predvsem člani komisije. Zaradi pomanjkljivega obveščanja iz krajevnih in osnovnih organizacij si ne moremo zagotoviti rednih informacij za republiško glasilo ZRVS. Celotna dejavnost in aktivnost komisije se žal največkrat odvija samo z delom samega predsednika, kar pa ni v skladu s pravili ZRVS.

Izredno pomembna naloga komisije je zagotavljanje strokovne literature, ki bo v najkrajšem času dostopna vsem članom ZRVS. Povsem na novo je urejena tudi knjižnica pri občinski konferenci ZRVS v kateri se nahaja tudi strogo zaupna literatura.

Revija Naša obramba bo še nadalje nepogrešljiv pripomoček pri individualnem izobraževanju rezervnih vojaških starešin. Zaradi izrednega pomena in aktualne vojaško-strokovne in idejnopoličnega vsebine mora biti nanjo naročen sleherni rezervni starešina, za kar se mora komisija še posebno prizadevati.

KOMISIJA ZA KADROVSKE IN SPLOŠNE ZADEVE

Komisijo vodi Marjan Jelovčan. Glavna naloga te komisije je nenehna skrb za dobro organiziranost, pravilno kadrovsko politiko in urejanje splošnih zadev, ki jih zveza rezervnih starešin opravlja kot pomembna družbena organizacija.

Nenehno skrb si komisija posveča tudi za izobraževanje politične strukture ZRVS. Še nadalje pa bo potrebno negovati moralno politični lik in razvijati ugled slehernega vojaškega starešine. Odgovorno nalogo si je komisija zadala tudi pri izbiri kandidatov za vojaške šole. Na zadnji seji so evidentirali kandidate za napredovanje, odlikovanje in pohvale. Izredno dosledni in delavni so v tem pogledu člani komisije iz krajevnih organizacij Javornik-Koroška Bela.

AKTIV ZVEZE KOMUNISTOV

Aktiv vodi Branko Svrzkapa. Usmeritev političnega angažiranja zahteva, da se ZRVS še bolj odpre naši družbi in se kot sestavni del organiziranih socialističnih sil še tesneje poveže s socialistično zvezo ter s svojim članstvom vključi v vse njene akcije. Rezervni vojaški starešine morajo v svoji aktivnosti izhajati iz spoznanja, da proces razvoja in uveljavljanje sistema socialističnih samoupravnih in demokratskih družbenoekonomskih in političnih odnosov še ni končan in da prav oni in še posebej člani zveze komunistov s socialistično patriotično zavestjo in politično voljo lahko veliko prispevajo k hitrejšemu doseganju ciljev v naši družbeni preobrazbi. S prenosom socialističnih misli se aktiv stalno prizadeva za ostalimi komisijami in sodelovanjem občinske konference zveze komunistov Jesenice za podružbljanje ljudske obrambe, družbene samozaščite, ohranjanje revolucionarnih tradicij NOV in poglobljanje bratstva in enotnosti naših narodov in narodnosti. Z nenehno živo politično aktivnostjo se aktiv prizadeva za razvijanje in poglobljanje delegatskega sistema in delegatskih odnosov. Hkrati z izboljševanjem politične strukture si nenehno prizadeva za sprejem mladih rezervnih starešin v zvezo komunistov.

Komisija za informativno-propagandno dejavnost

Med tem ko je naše železarsko mesto skorajda vsak dan v megli, pa je v gorskem svetu v tem času prekrasno vreme. Posnetek je nastal na poti k Peričniku. (Foto J. Rabič)

GOSTOVANJA ZUNANJIH GLEDALIŠČ

Amatersko gledališče Tone Čufar Jesenice je tudi za letošnjo sezono skladno s programom pripravilo nekaj gostovanj poklicnih in amaterskih gledališč. Tako si bodo ljubitelji gledaliških predstav v novembru in decembru lahko na našem odru ogledali naslednja dela:

– Prešernovo gledališče Kranj: 26. novembra, ob 19.30 Nikolaj Robertovič Erdman: SAMOMORILEC;

– Slovensko ljudsko gledališče Celje: 2. decembra, ob 19.30 Feda Šehovič: KURBE;

– Mladinsko gledališče Ljubljana: 6. decembra, ob 12. in 16. uri Svetlana Makarovič: SEN ZELENJAVNE NOCI;

– Šentjakobsko gledališče Ljubljana: 14. decembra ob 19.30 Oton Župančič: VERONIKA DESENŠKA.

Kot prvo delo bo na sporedu Nikolaja R. Erdmana: SAMOMORILEC, pri nas dokaj nepoznano delo, zato o njem nekaj več.

SAMOMORILEC je izjemno sodobno odsko delo, razpeto med sproščenim komedijskim in globokim tragičnim tonom, delo o našem svetu, o nas, delo, ki učinkovito prepleta visoko umetniško raven z žlahtno ljudskostjo ter gledališko slikovitostjo. SAMOMORILEC je torej izrazita družbeno-kritična komedija, ki ji je blizu tako molierski kot gogoljanski smeh, vendar pa Erdmana slogovni in dramaturški prijemi ločujejo od obeh velikih komediografov, saj v komediji že začutimo živca tistega absurda in groteske, ki sta tako značilno oblikovala dramsko ustvarjanje na prelomu v drugo polovico našega stoletja. Ob tem pa velja zapisati, da je v SA-

MOMORILCU groteskna le situacija, ljudje, oziroma liki, ki so postavljeni v to situacijo pa so naravni. To so ljudje, ki ljubijo življenje, ki vsako novo nastalo situacijo takoj skušajo korigirati, seveda sebi v korist. In znotraj teh »koristi« se znajde človek, ki išče identiteto, svoje sonce in svojo senco, svoj lastni izrisani profil, ki bo opazen, neanonimen. Ob tem človeku pa vrsta drugih, vse do tistega, ki v imenu naprednega zasleduje najbolj nazadnjaške interese.

Sovjetski gledališki ustvarjalec N. R. Erdman je s svojim delom odsko zaživel dokaj pozno. Res je kmalu po oktobrski revoluciji (leta 1925) Mayerhold izjemno učinkovito uprizoril njegovo komedijo MAN-DAT, ter tri leta kasneje pripeljal SAMOMORILCA le do generalke Erdman in njegov SAMOMORILEC sta morala v pozabo, toda le za nekaj desetletij.

Kljub dolgemu »kulturnemu molku« pa ostaja SAMOMORILEC učinkovita satira na včeraj in na danes.

Toliko torej o tem delu, o naslednjih predstavah pa nekaj več v prihodnji številki.

KNJIŽNI SEJEM

Založba mladinska knjiga iz Ljubljane in železarski izobraževalni center Jesenice vabita na ogled

KNJIŽNEGA SEJMA

v času od 15. do 23. novembra v prostorih železarskega izobraževalnega centra na Jesenicah. Ogled in nakup bo možen vsak dan od 9. do 18. ure. Knjižni sejem prirejamo v okviru 40-LETNICE ŽELEZARSKO IZOBRAŽEVALNEGA CENTRA JESENICE.

Vabljeni

GORENJSKA RAZSTAVA BARVNIH DIAPOZITIVOV

Vsakoletna razstava barvnih diapozitivov Gorenjske bo tokrat na Jesenicah. Na razstavo so poslali svoje diapozitive vsi foto klubi z Gorenjske, razen foto kluba Janez Puhar iz Kranja. Žirija v sestavi: Oskar Dolenc, kandidat – mojster fotografije, Marjan Smerke, kandidat – mojster in Janez Korošin, mojster fotografije, ni imela lahkega dela, saj je na razstavo prispelo nad 300 del. Izmed teh je bilo treba izbrati okoli 100 del za razstavo in najboljše tudi nagraditi.

Žirija je bila presenečena nad kvaliteto in pestro tematiko diapozitivov. Prevladovali so pokrajinski motivi, med katerimi je bilo veliko zelo dobrih, žal pa tudi veliko sončnih vzhodov ali zahodov, kar je že nekoliko obrabljena tema. Zanimivi in številčno zelo zastopani so bili tudi planinski in alpinistični motivi, kar je za gorenjsko razstavo že običajno in zelo pohvalno. To kaže tudi smer, v katero naj bi se na Gorenjskem razvijala ta dejavnost.

Člani domačega foto kluba Andrej Prešeren, so se predstavili tudi z železarskimi motivi, med katerimi so nekateri zelo atraktivni in tudi nagajeni.

Fotoamaterji so v diapozitive vložili veliko truda, estetskega čuta in iznajdljivosti, zato je razstava na vsak način vredna ogleda. Škoda je

samo, da ni prisotnih več mlajših avtorjev, ki bi s svojim eksperimentiranjem in modernim pristopom vnesli malo več svežine.

Otvoritev razstave s kratkim kulturnim programom in podelitvijo nagrad bo v sredo, 22. novembra, ob 18. uri v sejni sobi skupščine občine Jesenice. V. P.

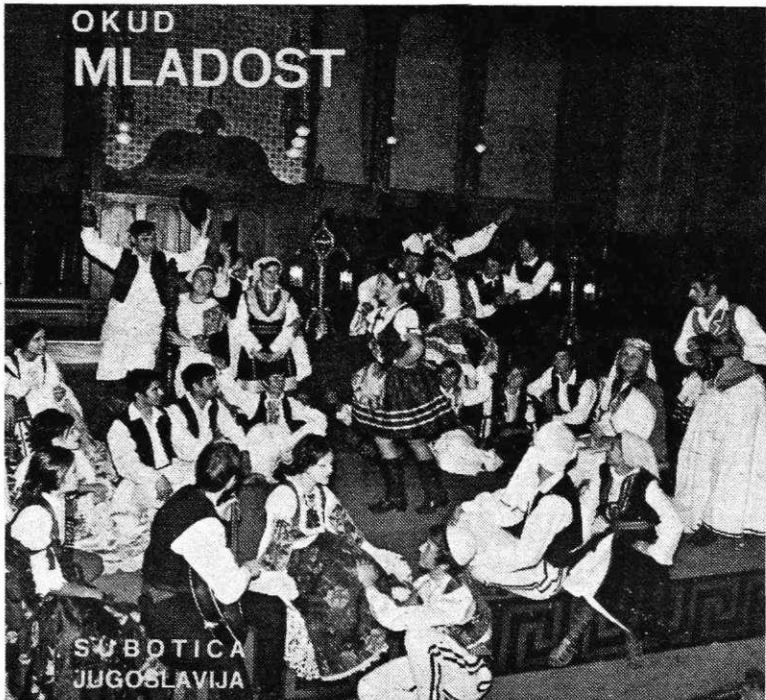
RAZSTAVA BARVNIH DIAPOZITIVOV

Foto klub Andrej Prešeren Jesenice organizira v počastitev dneva republike

IV. RAZSTAVO BARVNIH DIAPOZITIVOV »DIA GORENJSKE 1978«

in vabi vse ljubitelje na otvoritev, ki bo v sredo, 22. novembra, ob 18. uri v sejni dvorani skupščine občine Jesenice. Ob otvoritvi in predvajanju diapozitivov bodo podeljene tudi nagrade najboljšim fotoamaterjem.

Vabi odbor

ZA PRAZNIK REPUBLIKE NASTOP FOLKLORE

Komisija za kulturo pri izvršnem odboru konference osnovnih organizacij sindikata železarne Jesenice in ZKO Jesenice organizirata v okviru praznika dneva republike gostovanje priznanega umetniškega folklornega ansambla:

OKUD MLADOST – SUBOTICA

Ansambl narodnih plesov in pesmi ima že bogato tradicijo in je s svojimi izvirnimi plesi in pesmimi vseh jugoslovanskih narodov požel mnogo priznanj doma in v tujini.

Prireditve bo 28. novembra ob 17. uri in ob 19.30 v dvorani amaterskega gledališča Tone Čufar na Jesenicah. Vabljeni so vsi ljubitelji te zvrsti umetnosti, posebej pa še delavci drugih bratskih republik in pokrajin.

Vabi komisija za kulturo pri IO KOO sindikata železarne Jesenice in ZKO občine Jesenice

DELOVNA SKUPNOST SKUPNIH SLUŽB KOMUNALNEGA PODJETJA KOVINAR JESENICE

OBJAVLJA

prosta dela in naloge vodenja skladišča ter sprejemanja in izdajanja blaga v skladišču.

Kandidati morajo poleg z zakonom določenih pogojev izpolnjevati še naslednje pogoje:

- da imajo dokončano srednjo ekonomsko šolo ali trgovsko šolo,
- da so z delom ustrezno strokovno usposobljeni,
- da imajo najmanj 6 mesecev delovnih izkušenj na podobnih delih.

Za to delo oziroma naloge je določeno trimesečno poskusno delo.

Kandidati naj pisne prijave pošljejo v roku 15 dni od objave oglasa na gornji naslov z oznako »prijava na oglas«. Prijavi je treba priložiti dokazila o strokovni usposobljenosti.

Kandidate bomo obvestili o izidu izbire v 30 dneh od poteka roka za prijavo.

ABC POMURKA - TRGOVSKO PROIZVODNA ORGANIZACIJA GOLICA - TOZD ZARJA o. sub. o. JESENICE, TITOVA 1

na podlagi sklepa odbora za delovna razmerja objavlja

prosta dela in naloge

poslovodje prodajalne MODNA OBUTEV na Jesenicah, Cesta železarjev 20, s polnim delovnim časom za nedoločen čas

Pogoji:

- zaključena poslovodska šola
- pet let ustreznih delovnih izkušenj
- ustrezne vodstvene in druge sposobnosti, ki se zahtevajo za opravljanje del poslovodje
- trimesečno poskusno delo

Kandidati naj ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo na naslov: ABC POMURKA - Trgovsko proizvodna organizacija GOLICA - Kadrovska služba, Jesenice - Titova 1 v 15 dneh od dneva objave.

Gledališče

SOBOTA, 18. novembra, ob 19. uri Slawomir Mrozek: POLICAJI - satira iz policijskih krogov - gostovanje v Gorjah.

NEDELJA, 19. novembra, ob 15.30 Slawomir Mrozek: POLICAJI - satira iz policijskih krogov - gostovanje v Ribnem.

DOPISUJTE V ŽELEZARJA

ZA VAŠE RAZVEDRILO

DEŽURNA TRGOVINA

V soboto, 18. novembra, bo na Jesenicah od 15. do 19. ure odprta trgovina DELIKATESA - poslovalnica 7, Titova 7.

PRODAM STANOVANJE

Ugodno prodam lastno komfortno trisobno stanovanje s posebnim vhomom in garažo na Javorniku. Naslov dobite na uredništvu Železarja.

ZAHVALA

Osnovni organizaciji sindikata TOZD Jeklarna se zahvaljujem za pomoč pri dolgotrajni in težki bolezni.

Benedik Skvarč

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujem sodelavcem TOZD Željarna za darila in pristrčno slovo ob odhodu v pokoj. Posebno zahvalo izrekam svojim sodelavcem za razumevanje in sodelovanje.

Želim vam, da izpolnite obveze do letnega plana 78 in želim, da se vam uresniči želje po modernizaciji obrata v letu 1979 in s tem zmanjšate težko fizično delo v adjustaži.

Ferdinand Piber

REŠITEV KRIŽANKE IZ 43. ŠTEVILKE ŽELEZARJA

FLISER, OMARE, POTOPI, E. ŠALA, OS, DVO-RANA, ATA, VOL, KANON, IDA, IZOTOPI, NARAVA, URE, TRG, RAST, PRIMER, AKTI, AAR, AEF, NK, RMAN, BORNES, KANAL, SAPRI, SLAK, LATA, GIB, ONO, LAVA, IVO MOJZER.

Kaj bomo gledali v kinu

Kino RADIO

18. in 19. novembra hongkongski barvni karate film PRIŠEL JE TIGER, režija Lee Tse Nam, v gl. vlogi Bruce Li, ob 17. in 19. uri.

20. in 21. novembra amer. barvni kriminalni film UMRI NA DRUGEM MESTU, režija John Flynn, v gl. vlogi Robert Duval, ob 17. in 19. uri.

22. novembra amer. barvni kavbojski film ODDALJENA TROBENTA, režija Raoul Walsh, v gl. vlogi Tray Donahue, ob 17. in 19. uri.

23. novembra ni predstav.

24. novembra dom. barvni film ALLERRETOUR - TJA IN NAZAJ, režija Aleksander Petković, v gl. vlogi Dušan Janičijević, ob 17. in 19. uri.

25. in 26. novembra amer. italij. pustolovski film CRNI GUSAR, režija Sergio Sollima, v gl. vlogi Kabir Bedi, ob 17. in 19. uri.

Kino PLAVŽ

18. in 19. novembra amer. barvni kriminalni film UMRI NA DRUGEM MESTU, ob 18. in 20. uri.

20. in 21. novembra hongkongski barvni karate film PRIŠEL JE TIGER, ob 18. in 20. uri.

22. novembra ni predstav.

23. novembra italij. barvni film - drama SKOFOVA SPALNICA, ob 18. in 20. uri.

24. novembra amer. barvni vestern ODDALJENA TROBENTA, ob 18. in 20. uri.

25. in 26. novembra švedski barvni film - drama IZ OBRAZA V OBRAZ, ob 18. in 20. uri.

Kino KRANJSKA GORA

18. novembra amer. barvni fantastični film VOJNA ZVEZD, ob 20. uri.

22. novembra amer. barvni kriminalni film UMRI NA DRUGEM MESTU, ob 20. uri.

25. novembra hongkongski barvni karate film PRIŠEL JE TIGER, ob 20. uri.

Kino DOVJE - MOJSTRANA

18. novembra italij. CS. barvni kavbojski film MANAJA, ob 19.30.

19. novembra amer. barvni fantastični film VOJNA ZVEZD, ob 19.30.

25. novembra amer. barvni kriminalni film UMRI NA DRUGEM MESTU, ob 19.30.

26. novembra hongkongski barvni film PRIŠEL JE TIGER, ob 19.30.

ZAHVALA

Ob smrti našega dragega moža, očeta, starega očeta, strica in brata

STANKA ULČARJA Koritnika

se iskreno zahvaljujem vsem, ki so nam v tem težkem trenutku pomagali in stali ob strani. Posebno zahvalo izrekam sosedom in sovaščanom, oziroma vaški skupnosti, sodelavcem OTK, kolektivu zdravstvenega doma Bled ter vsem, ki so počastili njegov spomin in ga spremlili na njegovi zadnji poti.

ŽALUJOČI: žena Marija, sin Stanko ter hčerki Albina in Micka z družinami ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob izgubi drage tete

APOLONIJE REV

se lepo zahvaljujemo za prvo pomoč sosedom, za darovane vence, cvetje in sveče ter pevcem za žalostinke. Zahvaljujemo se vsem, ki so jo v tako velikem številu spremili na zadnji poti.

Vsem še enkrat najlepša hvala.

ŽALUJOČI: svakinja Marjeta, nečakinja Majda z družino, nečaka Jože in Stane z družino

ZAHVALA

Ob prerani in nenadomestljivi izgubi drage mame in žene

ANE NOČ s Prihodov

se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom in vsem, ki so jo pospremili na njeni zadnji poti ter sočustvovali z nami v najtežjih trenutkih.

Posebno zahvalo izrekam govornikom Lidiji Stare, Janezu Pšenici, Marici Razinger, Jožetu Staretu, Janezu Košniku in Stanku Klinarju. Zahvaljujemo se tudi pevcem in vsem darovalcem cvetja.

Vsi njeni

ZAHVALA

Ob težki izgubi nenadomestljive dobre mame, stare mame, tete svakinje

CECILIJE KLINAR roj. Žvegelj

izrekam našo globoko zahvalo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancom, dr. Mihaelu Sajevicu za požrtvovalno pomoč pri dolgotrajnem zdravljenju na domu, kirurškemu in internemu oddelku splošne bolnice Jesenice, vsem darovalcem cvetja in vencev, vsem ki so jo pospremili na njeni zadnji poti.

Posebno zahvalo dolgujemo delavcem bolnice Jesenice, upravi carinarnice Jesenice, kolektivu GRS in sindikatu Avto Tehna, TOZD GZ darstvo Jesenice, hokejskemu klubu Jesenice in ključavničarski delavnici železarne Jesenice, godbi na pihala, pevcem, prevoznikom za prevoz in vsem, ki so pospremili našo mamo na njeni zadnji poti. Zahvaljujemo se vsem, ki so nam izrekli ustno in pisno sožalje ter vsem, ki so od blizu in daleč prišli in se poklonili njenemu spominu.

Zalujoči vsi njeni

ZAHVALA

Po dolgotrajni, težki neozdravljivi bolezni nas je za vedno zapustila naša draga žena, mama, hči, sestra, teta in svakinja

ROZALIJA LANGO

Vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancom in vsem, ki ste jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti najlepša hvala.

Se posebno zahvalo smo dolžni vsem zdravnikom in strežnemu osebju internega oddelka jeseniške bolnice, kakor tudi dr. Rojčevi in dr. Jensterlu za njihov trud, da bi ji podaljšali življenje in olajšali muke.

Iskrena hvala sostanovalcem za venco in denarno pomoč. Prav tako se iskreno zahvaljujemo kolektivom inštalacije Jesenice, Gorenjke Jesenice, Kovinoservisa ter OO ZSMS Kovinoservis za darovane vence.

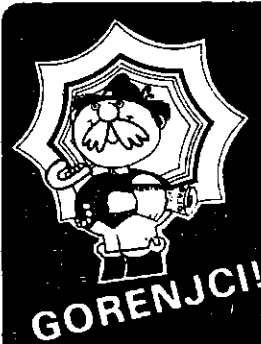
Najlepša hvala pihalnemu orkestru Jeseniških železarjev za ganljive melodije in pevcem DU Javornik - Kor. Bela za žalostinke.

Nadalje se zahvaljujemo tovarišu Antonu Dežmanu za poslovilne besede ob odprtem grobu pokojnice, tovarišema Jožu Zupanu in Vinku Gačniku ter družini Žbil za izkazano nesebično pomoč v teh težkih trenutkih.

Vsem ki ste nam stali ob strani, nam izrekli sožalje in podarili vence in cvetje pokojnici, vsem, ki ste nam kakorkoli pomagali v teh žalostnih trenutkih še enkrat iskrena hvala!

ŽALUJOČI: mož Vinko, sinova Milan in Zvonko, mama Franciška, sestra Fanika in Štefka, nečaki ter ostalo sorodstvo

VOŠ	OVN - LIENJE	IND. KRAJ. NA GORENJI	TOVAR. V BEGUNI	VALUN. JENA VODA	VEH	RAVL. CRVI	VZHOD. (ANGA)	ŽELE. ZOV OKSJA	SELEVA	SPRAY ZA RANE	VELIK OTJE Z LUCI AD. KLINAR	Z. IME	LANKA	IVAN	TELUR
DEL VOJA															
VELIK SLOV. PROJAV. LERJA															
DUNCAN															
EDEN OD PLANETOV															
VEZNIK															
PROGA															
TURKO MESTO PRI DOL. DOLGOB. Z VEL. IN SNERJO															
TESTI- RANJE															
LENA															
IN TAKO DALJE															
BNJ. VRTAR. MARBO. RA															
AMPER															
BITKA															
MAŠE GL. MESTO															
VALISO VA PIJACA															
RUŠKO PRISTANIŠČE															
DRAVNO KUPNEM. JE															
STOR															
TRAJNI POSLA- NIKI															
ZACELEK DADA. ILMJA															

Te dni lahko

GLAS

naročite pri vašem pismonoši.

Do konca leta ga boste prejeli brezplačno

JESENIŠKA LIGAŠA TOKRAT BREZ TOČK

OLIMPIJA – JESENICE 8:2
(1:0, 1:0, 6:2)

Hala Tivoli, gledalcev 4000, sodniki: Djo-kić (Beograd) ter Lešnjak in E. Petelin (oba Ljubljana). Strelci za Olimpijo: Petić 2, Kuret, Kovač, Baž, Lomovšek, Puterle in Sekelj, za Jesenice pa D. Horvat in Hiti.

Po nekaj slabih igrah in presenetljivem porazu jeseniških hokejistov v Celju, so večkratni prvaki pripravili še eno razočaranje svojim privrzcem. Povsem zaslu-ženo in katastrofalno so izgubili dvoboj z ljubljanskimi »zmajci«, kar s šestimi goli razlike.

Nekaj dni pred derbijem v taboru Jeseničanov ni bilo potrebne vedrine. Trener Ciril Klinar je opozarjal predstavnike javnega obveščanja, da je nekaj igralcev oblo-ženo ali pa so poškodovani, da ne bo nasto-pil Tomaž Košir, da pa veliko ne pričakuje tudi od Stefana Ščapa, ki je pred odhodom v Ljubljano treniral le nekajkrat. Skratka že pred srečanjem v Ljubljani je bilo jasno, da Jeseničani nimajo posebnih izgledov za uspeh. Če k temu dodamo še precejšnje te-žave igralcev z dotrajano opremo, potem je jasno, da razpoloženje pred derbijem v ta-בורu jeseniških hokejistov ni bilo preveč optimistično.

Ob tem je treba zapisati, da nastevanje teh težav, ne pomeni opravičila za hud poraz v Ljubljani.

V komentarju k tekmi, je potrebno takoj povedati, da so za vse krivi igralci sami. Niso se borili kot je bilo potrebno, vse preveč so grešili, še zlasti v obrambi, če dolgo je jasno, da so jeseniški strelci pred vrati nasprotnika neiznajdljivi, nespretni in neučinkoviti. Poglavje zase je slaba igra jeseniškega moštva v obrambi. To pravz- prav ni nič novega. Jeseniško moštvo nima dobrih branilcev že vrsto let. Če k temu dodamo, da v Ljubljani tudi vratar Makuc, ki je bil v številnih primerih prepuščen sam sebi, ni imel svoj dan, potem je jasno, da kaj boljšega ni bilo pričakovati.

Nedvomno je večja borbenost igralcev Olimpije odločila derbi, kajti ne glede na sobotni poraz jeseniškega moštva ali pa morebitno njihovo zmago, ostaja dejstvo, da je kvaliteta, oziroma razmerje moči med obema moštvoma, približno enako. Torej v teh dvobojih bo tudi v naprej odlo-čala večja borbenost.

Kaže, da jeseniške hokejiste ni izučil poraz v Celju. Takrat so namreč Celjani nastopili brez svojega morda največjega aduta Franca Žbontarja, vendar pa so pre- pričljivo zmagali. Zakaj? Odgovor je eno- staven. Ker so se vseh 60 minut resnično borili. Tudi Jeseničani se borijo, vendar kako. Eden ali dva gresta v napad, ostali so pa opazovalci. Brez nenehnega oviranja in stalnega spreminjanja položaja igralcev, ki so brez ploščice, brez nenehnega oviranja nasprotnikovih napadalec, še zlasti igral- ca, ki ima ploščico, ni dobrih iger in v dvo- bojih z enakovrednimi ali celo nekoliko slabšimi nasprotniki pride do pogostih spodrseljav.

Morda razlog za take igre leži tudi v tem, da jeseniški igralci na treningih igrajo pre- mehko, morda tudi ne uporabljajo tudi

maksimalne hitrosti. Pravimo morda, kajti ob zadnjih slabih igrah in neuspehih so različni komentariji in iščejo se različni vzroki.

Povsem jasno je, da v vrstah jeseniškega moštva marsikaj škriplje. Ob tem se po- javljajo tudi različna mnenja, češ trener je največji krivec za to. Ob tem je treba reči, da je sedanje stanje in kvaliteta padec jeseniškega hokeja tudi dediščina pretek- losti, ko so tudi strokovnjaki skrbeli le za zmage, ki so sicer sladke, toda zanemarjali so mlajše igralce, ki bi jih morali uvajati v prvo moštvo. Zmago so uresničevali s sta- rejšimi izkušeni hokejisti, ko pa je prišlo do pomladitve jeseniškega moštva (v letošnji sezoni) pa nekateri hočejo vali- ti krivdo na domačega strokovnjaka, ki je v težkih trenutkih prevzel odgovornost in je povsem jasno, da se v nekaj mesecih ne da veliko napraviti.

Sedaj je tudi jasno, da bo moral trener Klinar predvsem pripraviti svoje igralce za hitrejšo, borbenejšo in veliko osterjšo igro. Kajti zadnji neuspehi so pokazali, da to jeseniškim igralcem manjka. Le s tako igro lahko pričakujemo uspehe in tako tudi več podpore gledalcev.

KRANJSKA GORA – MEDVEŠČAK
1:3 (1:0, 0:2, 0:1)

Dvorana v Podmežaklju, gledalcev 600, sodniki Repina (Ljubljana) ter Eržen in Čemažar oba Jesenice. Strelci so bili za Kranjsko goro Raspet, za Medveščaka pa Vitasovič, Pirker in Marušič.

Čeprav je Medveščak povsem zaslužen osvojil obe točki, in so bili Zagrebčani hitrejši in fizično močnejši ter so igrali pre- cej bolje kot domačini, se ne moremo zne- bit vti, da bi bil lahko rezultat veliko ugodnejši za Kranjskogorce. Gre namreč za to, da so kljub slabi in nepovezani igri ter številnim napakam, domačini do 35. minute vodili z 1:0. Ob tem so imeli tudi nekaj lepih priložnosti, ki jih niso znali izkoristiti. V tej tekmi pa je bila očita velika napaka mladih hokejistov Kranjske gore, namreč namesto, da bi čimprej spravi- li ploščico iz obrambne tretjine, so se še zlasti obrambni igralci odločali za preigra- vanje pred svojimi vrati, nepotrebno so se vračali za vrata Velikonje, kjer so tvegali, da jim Zagrebčani odvzamejo ploščico. In to se je tudi večkrat zgodilo. To je osnovna napaka, ki jo delajo tudi njihovi starejši kolegi, hokejisti Jesenice, toda še je čas, da bi se mladi igralci tega odvadili.

Zlom Kranjska gore je prišel v 35. minuti igre, ko so gostje v petih 10 sekundah do- segli dva zadetka in tako zapetili usodo domačinov.

Kljub temu, da so Kranjskogorci napra- viili vrsto napak v obrambi, so gostje do- segli le tri zadetke, ker je vratar domaći- nov Velikonja branil zares izvrstno. V soboto, 18. novembra, bo na vrsti de- veto kolo državnega prvenstva. Jeseniški ho- kejisti bodo igrali doma z Medveščakom, srečanje se bo začelo ob 18.30 v dvorani v Podmežaklju, hokejisti Kranjske gore pa bodo gostovali v Beogradu, kjer se bodo pomerili s Crveno zvezdo.

Moštvo hokejskega kluba Bled (Foto B. Blenkuš)

PROGRAM ŠPORTNIH PRIREDITEV

UMETNO DRSLIŠČE:

- petek, 17. novembra, ob 20. do 22. ure za železarno Jesenice,
- sobota, 18. novembra, ob 12.30 do 14.30 zaradi tekme ob 15.30,
- nedelja, 19. novembra, ob 14. do 16. ure, ob 17. do 19. ure in ob 20. do 22. ure,
- petek, 24. novembra, ob 20. do 22. ure za železarno Jesenice
- sobota, 25. novembra, ob 14. do 16. ure in ob 17. do 20. ure;

hokej

- sobota, 18. novembra, ob 15.30 – slovensko hrvaška liga HDK Bled : HK Ina, Sisak, ob 18.30 za državno prvenstvo HK Jesenice : HK Medveščak Zagreb, vstopnina 20 din.
- sredo, 22. novembra, ob 18.30 za državno prvenstvo HK Kranjska gora : HK Jesenice, vstopnina 20 din;

kegljaši na ledu:

- nedelja, 19. novembra, ob 7. uri kegljaški turnir na ledu – slov. liga, II. Kolo, vstopnine ni,
- sobota, 25. novembra, ob 6.30 turnir za dan republike, vstopnine ni,
- nedelja, 26. novembra, ob 7. uri mednarodni jubilejni turnir ob 25-letnici kluba.

KEGLJIŠČE

- sobota, 25. novembra, ob 14. uri ekipno prvenstvo Gorenjske, III. kolo, vstopnine ni.

Iz pisarne ŠD Jesenice

OBISKALI SMO POHORJE

V soboto, 11. novembra, smo se člani mladinskega oddelka Planinskega društva Jesenice z avtobusom odpeljali na Pohorje. Hoteli smo si ogledati tudi ta del naše prelepe domovine.

Na Pohorju nas je pričakalo sonce, oblaki pa so pod nami ležali kot pravo belo morje. Najprej smo obiskali Mariborsko kočo. Nato smo se odpeljali do Ruske koče, kjer so znana smučišča, ki pa so zdaj še brez snega. V bližini stoji cerkev Trije kralji, ki je bila med NOB prizorišče bojev naših pogumnih partizanov.

Naša naslednja postaja je bila Osan- karica. Ob koči je pripravljena razstava o bojih na Pohorju med NOB. Posebno mesto na razstavi imajo pričevanja o pohorskem bataljonu. Pretrpelo nas je to, da so za našo svobodo poleg Sarha umrli tudi trije njegovi sinovi, med katerimi je bilo mlaj- šemu komaj 14 let.

Ko smo si ogledali zanimivo razstavo, smo se napotili proti Trem žebliem, ki so edinstven pomnik naše nedavne zgodovine in težkih bojev pohorskega bataljona. Kar 69 borcev je padlo pri Trem žeblih, enega partizana pa so Nemci ranjenega ujeli in ga pozneje ustrelili. Sovražnikovih vojakov je bilo kar 30-krat več kot pogumnih parti- zanov. Vsa ta tragedija se je zgodila za- radi izdajstva enega samega človeka. Sedemdeset ljudi, pogumnih borcev, ki so se borili za pravično stvar, za svobodo svoje domovine, je moralo umreti zaradi človeka, ki se je slepo pokoraval nem- škemu okupatorju.

Bogatejši za nov nauk, ki nam ga je nudila naša NOB, smo se odpeljali proti domu. S sončnega Pohorja smo se spustili v megleno morje in popoldne prispeli na Jesenice.

Izlet na Pohorje je bil doživetje, ki ga ne bomo pozabili.

B. J.

NEODLOČENO V KRANJU

V šestem kolu republiške šahovske lige so Jeseničani igrali v Kranju z istoimen- skim klubom. Ker so Kranjčani letošnje tekmovalne slabo začeli, je bilo pričakova- ti zmago Jeseničanov. V Jeseniški ekipi so nastopili Zorko, Železnik, Krničar, Kraj- nik, Tratnjek, Sterle, Marušičeva, Tratnje- kova ter mladinka Kosmač in Soklič.

Na prvih šestih članskih deskah je celo točko osvojil le Železnik, medtem ko sta Tratnjek in Sterle remizirala, Zorko, Krničar in Krajnik pa so bili poraženi, čeprav je še sredi dvoboja kazalo na visoko zmago Jeseničanov. Zorko je s tem doživel drugi poraz v letošnjem tekmovalju, tako da je do sedaj osvojil v šestih kolic 3,5 točke. Železnik je kljub zmagi še vedno pod petdeseti odstotki točk, prav tako kot Kranjci in Krničar. Sterle je v dveh partijah osvo- jil točko in pol, vendar bi v Kranju z neko- liko srečo osvojil tudi drugo. Marušičeva je doživela že četrti poraz zapored in je leto- močno razočarana. Tratnjekova pa na- sprotno niza dobre partije in je med naj- boljšimi v ekipi. Isto velja za oba mladinka, ki sta prav tako zmagala, Soklič pa je celo po šestih kolic še vedno nepremagan.

Končni rezultat je bil 5:5, kar je gotovo neuspeh. Po tem kolu še vedno vodi Murka (Lesce) 43,5 točke, Jeseničani pa so s 30 točkami na šestem mestu.

V nedeljo, 18. novembra, igrajo Jeseni- čani s Celjem v šahovskem domu na Jese- nicah. Začetek dvoboja bo ob 9. uri dopol- dne.

TK

Kegljanje na asfaltu

PRIČELO SE JE GORENJSKO PRVENSTVO

Na Jesenicah in v Kranju se je 5. novem- bra pričelo prvenstvo Gorenjske v keg-ljanju na asfaltu za moške ekipe. Na kegljišču v športnem parku na jesenicah so nastopi- le naslednje ekipe: Simon Jenko Podreča, Ljubelj Tržič, Kranjska gora in Jesenice. Na kegljišču Triglava v Kranju pa so poleg domačega Triglava nastopile še ekipe Sava Kranj, Krvavec Cerklje ter ekipa Bleda.

Jeseničani so 5. novembra kegljali na domačem kegljišču in tudi zmagali s 5363 podrtimi keglji, druga je bila ekipa Ljube- lja s 5262 podrtimi keglji, tretja so bili kegljači iz Podreče s 5153 keglji in četrti kegljači Kranjske gore s 5122 keglji.

Istega dne so na kegljišču Triglava v Kranju kegljale ekipe Triglava in Sava obe iz Kranja, Krvavca iz Cerklje ter ekipa Bleda. Rezultati v Kranju: Triglav – 5356 kegljev, Sava 5150, Krvavec 4996 in Bled – 4990 kegljev.

V soboto, 11. novembra, se je tekmovalje nadaljevalo na obeh kegljiščih. Ekipe so si samo zamenjale kegljišča. Rezultati ekip ki so nastopile na Jesenicah: Triglav 5256, Sava Kranj 5187, Bled 5160 in Krvavec 4996 kegljev. V Kranju pa so Jeseničani podrl 5194 kegljev, Ljubelja dva keglja manj. Na žalost rezultatov drugih dveh ekip se nismo dobili.

Za nadaljnji razvoj kegljaškega športa na Jesenicah in na Gorenjskem je to tek- movalje še kako dobrodošlo. Ekipe, ki bo na tem prvenstvu prva, se bo poleg Tri- glava uvrstila v slovensko ligo. Po sedanjih rezultatih sta največja favorita ekipa Jesenic, ki trenutno vodi pred ekipo Ljubelja iz Tržiča za 103 keglje. To pa ne pomeni, da je že vse odločeno. Še dosti truda in znoja bo treba, da se po nekaj letih Jeseničani ponovno uvrstijo v slovensko ligo, to je cilj, ki si ga je zadal ta mali športni kolektiv, ki deluje v okviru šport- nega društva Jesenice.

V teh dveh nastopih sta se najbolje izka- zala Jože Šlibar ter Mirko Smid.

Tekmovalje se na Jesenicah nadaljuje 15. novembra, kegljaški klub pa vabi vse ljubitelje tega športa, na ogled teh tekmo- vanj.

A. A.

Judo

VELIK USPEH JESENIŠKIH JUDOISTOV

ANDERLE PRVI, KREHMIČ TRETJI

V nedeljo, 12. novembra, je bilo v Zagre- bu 11. prvenstvo za memorial Krunoslava Abramoviča, ki so se ga udeležili tudi jese- niški judoisti.

To tekmovalje sodi med enega največjih v Jugoslaviji, saj se na tekmovalju zberejo vsi najboljši jugoslovanski judoisti. Največji uspeh je dosegel Stanko Ander- le, ki je v težki kategoriji premagal vse na- sprotnike med katerimi je tudi v finalu pre- magal reprezentanta Košiča. Stanko Ander- le je z to zmago dokazal, da reprezentan- čanski dres ni vse.

V kategoriji do 86 kg je tekmoval Gato- rič, ki je dosegel izreden uspeh. V polfinalu se je srečal s trenutno najboljšim jugoslo- vanskim judoistom Todorovičem. Čeprav je Gatorič vodil vso tekmo, je na koncu borbe na začudenju vseh prisotnih izgubil s sodniško odločitvijo. Vsekakor je to velik uspeh našega judoista, saj je bil v tej borbi zmagovalac za vse, razen za sodnike.

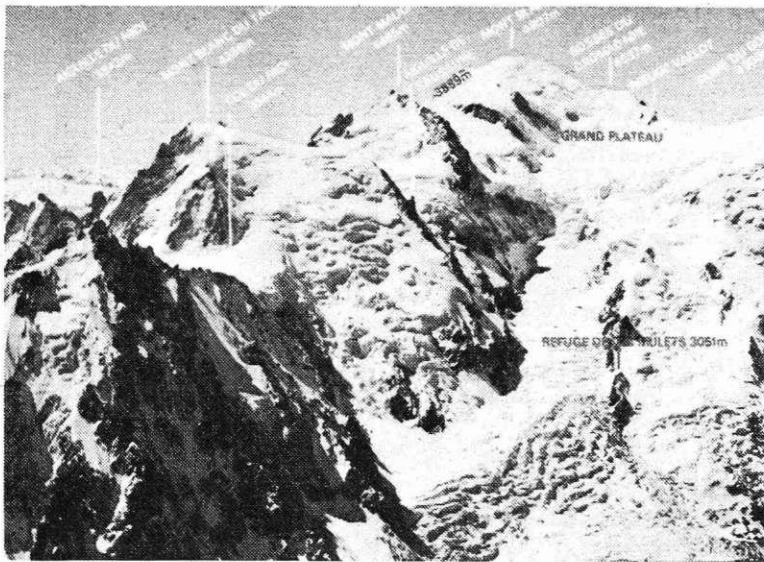
Do 65 kg je nastopil Sašo Krehmič, ki je najbolj presenetil, saj je prvič nastopal na tako velikem tekmovalju. Do polfinala se je srečal s trenutno najboljšim jugoslo- vanskim judoistom Todorovičem. Čeprav je Gatorič vodil vso tekmo, je na koncu borbe na začudenju vseh prisotnih izgubil s sodniško odločitvijo. Vsekakor je to velik uspeh našega judoista, saj je bil v tej borbi zmagovalac za vse, razen za sodnike.

Trener Bečirovič upa, da to ni zadnji uspeh, ki so ga dosegli judoisti Jesenice.

P. E.

V bližnje vaško korito so vložili jato rib in vaška mladež na povelje pomoči trnke. Samo prvih nekaj lahko kaj vjame. Potem je pripravljeno še za vrsto drugih zabav in vaj v spretnosti kot je hoja po samo na enem koncu vpetem prozornem drogju. In druge take reči. Glavna reč bo seveda šele popoldne. Še sam sem se malo poskušal po tisti gredi. Trgovine so dopoldne odprte. Tudi naše vidiki, ki kupu- jejo kruh in razglednice. Okoli enajstih začne ponovno dež in vsi se pomaknemo pod naše platnene strehe.

Dežuje. Vsak lahko počne kar more in hoče. Veliko izbire ni. Eni v avtobusu mečejo karte. – Popoldne začne dež po malem ponehavati. Ž izposojenim dežni- kom jo mahnem v vas. S predvidenimi za- bavami na prostem in in ne bo nič. Tudi gamse so pospravili. Še enkrat obhodim staro vas. Okoli širokih kmečkih hiš stoji pred marsikatero po več avtomobilov iz raznih francoskih krajev. Kaže, da Fran- cozji odprto okno gostine se sliši glasna sloven- ščina – seveda – to so naši. Povprašam domačina kakšno misli, da bo jutri vreme in mi ne preveč prepričljivo pove, da bo lepo. Ne vem ali res misli da bo – ali pa še sam dvomi, pa mi noče – ker vidi, da sem v planinski opremi – jemati korajže. – Zvečer spet lije. Dežuje še pozno v noč. Po- tem v speti mednarodni kamp, z velikim hropom privirajo nekateri naši. Vračajo se z veselice ob krajevem prazniku. Fran- cosko vino je tudi našim praznikom stopilo v glave. Bilo je veliko besedi in vpitja. Eden ali dva sta veliko govorila tudi o treh zamorkah – če je sploh kdo katero videl, pa še danes ne vem. Nazadnje je dež ohladil vse...

Montblanc s chamonijske strani

PONEDELJEK, 14. AVGUSTA:

Jutro nas je prebudilo v lepem vremenu. Sotari padejo skupaj in s potovalkami in nahrbtniki zginajo v avtobus. Hitro poraču- namo kampiranje z zamorcem iz Daho- meja, ki je zdaj med počitnicami vodja kampa, sicer pa profesor za hidravliko v Grenoblu – in se odpeljemo v Les Houches. Ko je sofer zapeljal avtobus na parkirišče, si optamo nahrbtnike, napolnjene s ti- stimi, kar smatramo za nujno potrebno – hrane za kakšne tri dni, dovolj tople oble- ke, deruze in cepine. In tako korakamo po prvi rahli strmini – po zadnjem asfaltu proti goram. Ne gremo na železniško po- stajo, kjer pelje vlak proti montblanski železnici, temveč proti nihalni žičnici, s katero bomo presekali dolgi ovinek in na vrhu prišli na postajo montblanske želez- nice. Za kopasto vzpetino Col de Voza, od koder je lep razgled nazaj v dolino, pri- demo do majhnega postajališča. Po vrsti, kakor smo prihajali, so nam razdelili to- ke številke, s katerimi smo potem pri bla- gajni kupili vozniške karte. Zna vsak vlak samo toliko, kolikor so dali številke. Ostali približno polovica naših – je morala počakati na naslednji vlak, in sicer so bili to tisti z boljšo kondicijo. Električna lo- komotiva je zagazeno in trmasto vlekla svojo priklenjeno težo v napeto strmino. Na levi je strmo pobočje, na desno proti ledeniku Bionnassay pa strmo padajoči svet. Ta se v višinah spaja z zasneženimi vrhovi. Zapeljemo se še v predor in onstran smo že na zadnji postaji: Nid d'aigle – Orlovo gnezdo – 2364 metrov. Pot se začne kot široka strma kamenita cesta, ki pa se kmalu zoži v stezo. Ta se vije in vije, dokler ne pridemo do snega. Slepčiči blizu nas opomni, da bo treba izveči pripravljena sončna očala. Potem prečimo snežne pla- zove. Pred nami je planinska koča Tete Rousse – 2170 metrov. Tam precej časa počivamo, le sam sneg. Koča ima aluminijasto streho z majhnim naklo- nom in zdaj, ko sonce dobro greje, nekdo neprestano na streho meče sneg, da se ta topi in voda odteka v rezervoar.

Spet rinemo v sneg in prečimo plazove. Pred nami se pokaže široka, grda zasne- žena strmina, iz katere štrlijo črne skale. Na robu nad nami, ki se skoraj stika z ne- bom, pa je videti nekaj koč podobnega. Mi pa rinemo in grizemo kar naprej. Niti naj- manj ni enostavno. Navezali smo se in iščemo prijeme. Še sreča, da je lepo vreme in da nas sonce neprestano gleda. Sreču- jemo se s tistimi, ki gredo navzdol in si delimo ozek prostor. Visoko gori je napeta železna vrv – tu pa tam nam pomaga čez kakšno nerodno mesto – sicer pa je nape- ta previsoko. Potem se lahko oprimeš mo- čnih železnih drogov – nekajkrat se sem in tja – prav malo pod vrhom grebena – ob koncu skal in ob začetku snega se pokaže zadnja oskrbovana koča – Cabane du Gouter na višini 3817 metrov, ki je naš današnji cilj. Tudi ta ima zložno streho in tudi na njej je sonce čez dan stopilo nekaj snega in je dragocena voda odteka v no- tranjost koče. Sicer pa vodo lahko tukaj tudi kupite v litrskih plastičnih stekleni- cah, na katerih piše »mineralna«. V jedilni- ci si poiščemo prazne sežede. Nekaj so nam jih tudi naši predhodniki prihranili. Na postelje ni misliti. Edini prostor, ki ostane za prenočevanje, je prostor, kjer sediš, potem ko zložijo mize in stole.

Spet rinemo v sneg in prečimo plazove. Pred nami se pokaže široka, grda zasne- žena strmina, iz katere štrlijo črne skale. Na robu nad nami, ki se skoraj stika z ne- bom, pa je videti nekaj koč podobnega. Mi pa rinemo in grizemo kar naprej. Niti naj- manj ni enostavno. Navezali smo se in iščemo prijeme. Še sreča, da je lepo vreme in da nas sonce neprestano gleda. Sreču- jemo se s tistimi, ki gredo navzdol in si delimo ozek prostor. Visoko gori je napeta železna vrv – tu pa tam nam pomaga čez kakšno nerodno mesto – sicer pa je nape- ta previsoko. Potem se lahko oprimeš mo- čnih železnih drogov – nekajkrat se sem in tja – prav malo pod vrhom grebena – ob koncu skal in ob začetku snega se pokaže zadnja oskrbovana koča – Cabane du Gouter na višini 3817 metrov, ki je naš današnji cilj. Tudi ta ima zložno streho in tudi na njej je sonce čez dan stopilo nekaj snega in je dragocena voda odteka v no- tranjost koče. Sicer pa vodo lahko tukaj tudi kupite v litrskih plastičnih stekleni- cah, na katerih piše »mineralna«. V jedilni- ci si poiščemo prazne sežede. Nekaj so nam jih tudi naši predhodniki prihranili. Na postelje ni misliti. Edini prostor, ki ostane za prenočevanje, je prostor, kjer sediš, potem ko zložijo mize in stole.

TOREK, 15. AVGUSTA:

Komaj ena po polnoči je (mi nismo pre- maknili naših ur na francoski čas, ki je za eno uro naprej), ko smo že vsi na nogah. V gneči se oblačimo. Kuhinja sicer že dela, vendar je tam taka gneča za čaj, da se ne da priti blizu. Mi smo se takrat že razpore- jali, se vezali v naveze, si pripenjali luči na glave – najboljše so take – ali pa si jih pripeljali kar na obleko na prsi. Bila je temna zimska noč z redkimi zvezdami na nebu, zato so se toliko bolje videle naše migeta- joče lučke po uhojeni, sneženi stezi tik za grebenom. – Tale nočna pot mi je bila kri- ni noge so postajale težke. Ko bi človek vsaj videl, da ima pred seboj strmo pot in

bi napor lahko pripisal strmini – tako pa samo veš, da greš slabo in da ne prideš nikamor naprej. Ko se ustaviš in postojiš, se čutiš lahkega in spočitega, komaj pa narediš nekaj korakov, postaja ponovno vsak naslednji korak težji – ne moreš naprej in spet obstojiš. Drugi, kondicijsko boljši te spodbujajo, ko vidiš, da nič ne pomaga, te prehitijo. Počudenjeval sem mraz, zato mi je ta začel lesti vedno glo- bje, zato sem se ustavil in navlekl čez vetrovko še anorak s kapuco. Električna svetilka, pripeta na prsi mi je že prej naga- jala in ugašala, zato sem jo pustil kar pod anorakom. Samo eden ali dva od naših sta še za mano – vsi drugi so že daleč spredaj, toda nič ne pomaga. Tukaj ni čakalnice – treba je nadaljevati pot. Pričaka me mlad črn fant iz naše skupine – ne vem zakaj prav on – mogoče mu je vodja naročil, naj pogleda za mano in mi pomaga. Naveževa deruze in pritrdiva vrvi. Še vedno gre težko, vendar počasi le napredujemo. Noč je poča- si postajala svetlejša. Zaznavati se je pričel dan. Tudi strmina je polagoma pri- čela ponehavati in nazadnje prešla v kar veliko planjavo. Menda se imenuje Grand plateau. Onkraj platoja se je začel sneg spet dvigati v strmino. Lučke so še vedno svetile in se začele usmerjati proti črni stavbi z nekoliko osvetljenimi okni. To je zavetišče Vallot (4365 m). Tudi to je po- stavljeno na vrhu stranskega grebena na malo vzpetino, tako da ga plazovi z Mont- blanca ne dosežejo. Notranjščina kaže zelo klavno sliko. Pločevinasta škatala – hiša brez vsakih vrat, okna brez stekel. V obeh prostorih, ki jih ima, je od pol metra do meter visoko nanešena umazana sne- ga, nanešana z ostanki steklene volne – nekdanje izolacije sten in stropa. Skrat- ka – vse skupaj je samo umazano, vendar dobrodošlo zaklonišče pred vetrovi in vi- harji. Dokler je bilo urejeno, je moralo biti

kar prijetno. Vse pa kaže, da je tu vetro- vom in drugim rušilnim silam težko klju- bovati. Tukaj gospoduje kruta resničnost visoke gore. Prav gotovo pa je k temu sta- nju svoj delež prispevala tudi malomarnost obiskovalcev.

Montblanc je visok 4807 metrov (pone- kod navajajo 4810 metrov – mogoče je to odvisno od višine snega na njem?). To se pravi, da je do vrha še okoli 450 metrov višinske razlike. Za tiste, ki so kakor gam- si prispeli do sem, je to samo še nekaj dol- gih skokov. Povprečna sredina, ki je bila trudna in upehana, se je le počasi in brez navdušenja odločala za vzpon na vrh. K temu je pripomogel tudi močan veter. Moram priznati, da nisem prišel na vrh. Bil sem že navezan med dvema korajžnima fantoma, vendar, ko sem videl, kako daleč pred nami so že drugi in da bi se oni že davno vračali, ko bi jaz začel šele drugo polovico poti, mi ni bilo prav nič več do tega, da pridem v tem vetru na vrh. Odve- zal sem vrvi in odšel v zavetišče. Čez dalj časa so začeli hudi jutranji vetrovi (pone- havati). Namesto teh pa je začelo iz dolin ti- čati meglo, ki je kmalu zakrila jasno nebo. Zdal sem bil še toliko bolj vesel, da sem tu in da ne bom zadnja ovira za neva- ren povratek in za začetek sestopa. Trije iz naše skupine in še kakih pet drugih nas je ostalo na Valoju. Po nekaj urah so se res prvi naši začeli vračati. Med tem je sonce pregnalo meglo in tudi veter je skoraj po- nehal. Na obrazih povratnikov z vrha se ni dalo razbrati posebnega veselja. Neizpod- bitno pa je bilo, da so bili na vrhu najvišje gore Evrope. Videli so tudi tisto, kar je nam zakrival zadnji greben.

Spet smo se zvrstili po navezah – na eno vrvi po štirje – za sestop. Le-ta je bil do višine kakih 3500 metrov precej dolg in otročje lahek. Samo lepa hoja navzdol po utrti gazi, oziroma driču. Vse skale, ki morda so, so bile pod snegom. Kakor da bi šli po širokem žlebu, levo in desno obdani s skalami ali nagradnim ledom. Nad nami pa sonce in jasno nebo. Belih oblakov je bilo le toliko, kolikor je treba za lepšo sliko. Nekje na sredi poti sem pogledal na uro. Kazala je pol enajstih. Nisem mogel verjeti, da je res toliko. Mislim sem, da stoji, dokler mi drugi niso to pritrtili. Tale naš dolgi dan! Začel se je ob eni zjutraj tam na Gouteju, se vlekel na Valo, na vrh in nazaj. Kaj nam je res treba takole dirjati, kakor da gre za stavo! Saj je sicer res dobro, da si čim prej iz nevarnih področij, ampak tako hudo pa sme le ni. Sonce je neuspe- ljeno žgalo. Brez nočnikov ne bi šlo. Se usesa smo skrivali pred soncem. Nekako na višini okoli 3500 metrov, v smeri proti Velikim mulam – Grand Mulet, je strmina naraščala. Treba se je bilo kar dobro pazi- ti, kajti sneg je že začel tu pa tam kazati razpoke.

Nenkrat zagledamo na desni pod seboj, na kamenitem otoku – vse naokoli obda- nem s snegom, kočo Grand Mulet. Do koče se ne pride po stezi ali po stopnicah. Ple- zaš in se oprijemliš pritrjene železne vrvi – kakor po zavarovani gorski poti. V kočo nismo šli, čeprav je nekateri železo. Ure in ure že hodimo neprestano navzdol, pa smo še vedno na višini nad tritisot metrov. Ko smo zagledali to kočo, se nam je zdelo, da smo že v dolini, pa smo še vedno približno dvesto metrov višje od vrha Triglava.

Velike mule smo torej obšli, čeprav bi nekateri radi kaj popili. Upali smo, da bomo ledenik Bossons, ki je od tu dalje že kazal vso svojo nagubanost in razpoke, presli hitreje kot smo ga. Pa kar ni hotelo biti konca vijuganja med globokimi razpo- kami. Toliko snega in ledu, vode pa nobe- ne. Ponekod so zevajoče spranje tako po- goste, da za prehod ostanejo le ozki gre- beni. Tu pa tam je treba kakšen meter tudi preskočiti. – Nazadnje je tega ledu in preskakovanja le konec in pridemo na kopno stezo. Da pa nam ne bi bilo treba peš prav v dolino, krenemo poprek pod gorami proti srednji – prestopni postaji žičnice na Midi, ki je na višini okoli 2300 metrov.

NADALJEVANJE